YILLIK ÖZEL SAYISI

aktüel

OCAK 1991 -ARALIK 1991 20 000 TL

1991

OLAYLAR -İNSANLAR

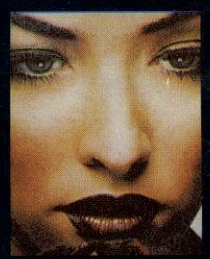

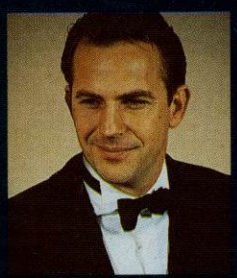
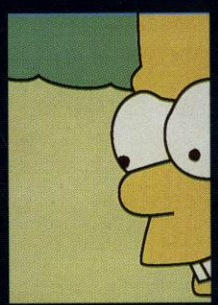

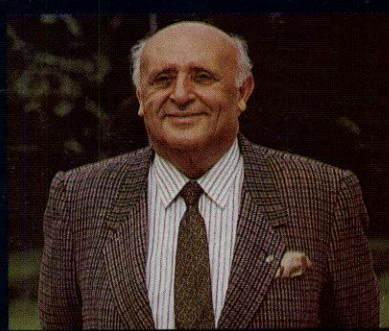

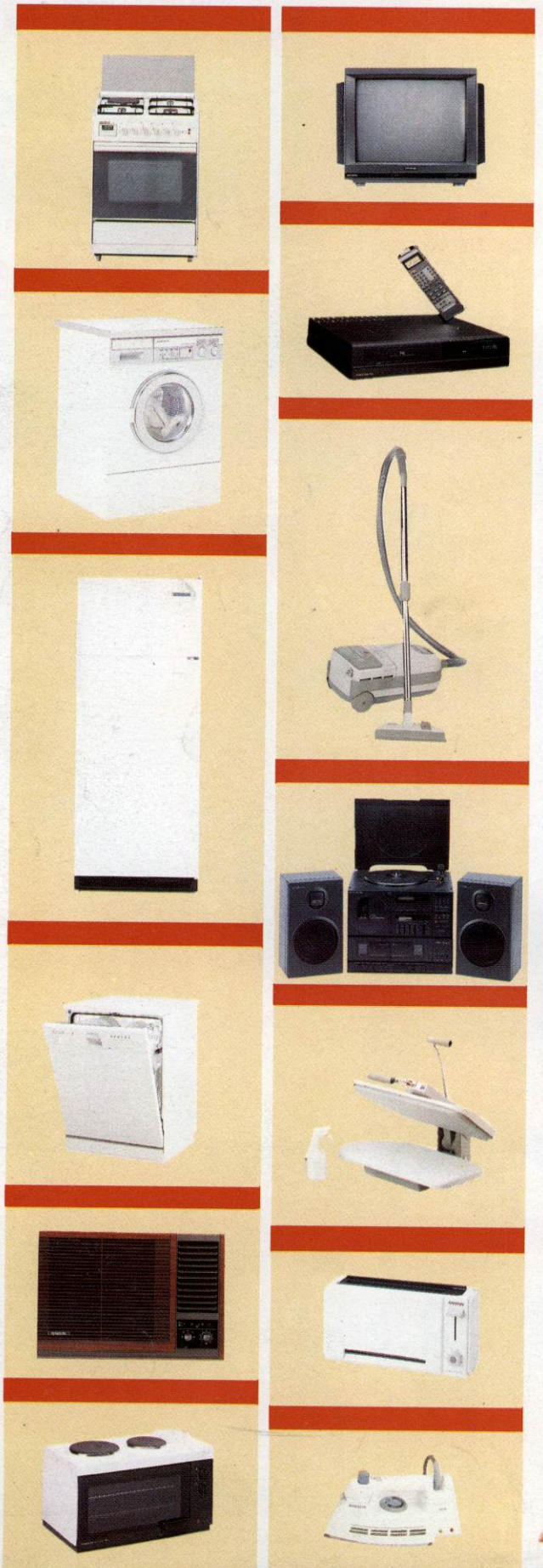

İLERİ TEKNOLOJİ,
ÜSTÜN KALİTE,
MÜKEMMEL DİZAYN,
YÜKSEK PERFORMANS.

ARÇELİK

"Yaşama Zaman Ayırmak İçin..."

Arçelik A.Ş. 41460 Çayırova - İstanbul Telefon: (1) 395 45 15; Telex: 34 138 arc tr; Telefax: (1) 395 27 27

Herşey bir yapraklа başladı...

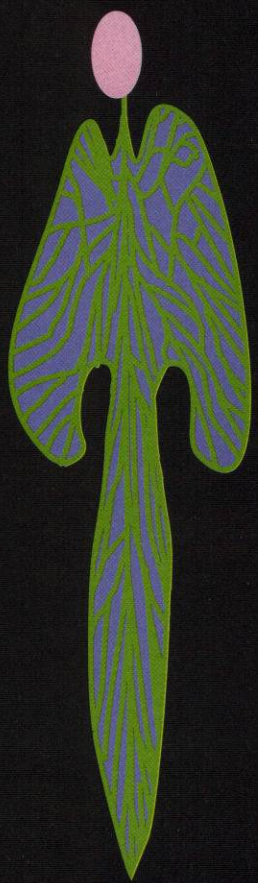

BLU

"moda"

TUNALIHİLMİ · BAKANLIKLAR ANKARA

CONRAD'I BENZERSİZ KILAN

AÇILIŞ NİSAN 1992

ÖZEL BİR MEKAN... FARKLI BİR DÜNYA ● YILDIZ SARAYI BAHÇELERİ ETEĞİNDE, KENTİN GÖRKEMLİ PANORAMİK MANZARASINA HAKİM ● 614 ODA VE SUITLER ● 3 EXECUTIVE KAT VE ÖZEL TERASLI ODALAR ● SİGARA İÇMEYENLERE 3 ÖZEL KAT ● ALIŞVERİŞ MERKEZİ ● CASINO ● SÜTUNSUZ, BÖLÜNEBİLİR BALO SALONU ● RESTAURANT'LAR ● PATISSERIE ● NIGHT CLUB ● HEALTH CLUB ● BARLAR ● AÇIK VE KAPALI YÜZME HAVUZLARI ● 3 TENİS KORTU ● 400 ARABALIK OTOPARK **İŞ İNSANLARI VE TOPLANTILAR İÇİN İDEAL** ● TÜM BUSSINESS CENTER HİZMETLERİ: ÖZEL İŞ TOPLANTILARI, TANITIM ORGANİZASYONLARI VE KONGRELER İÇİN CATERING'DEN KONAKLAMAYA TAM HİZMET ● ODALARDA SATELLITE TV ● BÜRO İLETİŞİM VE KİŞİSEL BİLGİ İŞLEM CİHAZLARI, UZMAN PERSONEL ● ÖZEL KURYE VE SEKRETERLİK HİZMETLERİ ● HIZLI CHECK-IN VE CHECK- OUT

İRTİBAT BÜROSU: BARBAROS BULVARI 46/11 GAMZE APT. BALMUMCU 80700 İSTANBUL TEL: (1) 266 11 29 - 274 10 00 FAX: (1) 274 10 88

YAŞAMA GETİRDİĞİ YORUMDUR.

BU ÖZEL YORUM YAKINDA İSTANBUL'DA.

LONDRA, DUBLİN, MEKSİKA, GOLD COAST, ST. MARTİN,

VE HONG KONG'DAN SONRA...

KONUĞUMUZ OLUN,

CONRAD'IN NEDEN ULUSLARARASI OTELCİLİKTE İLK İSİM OLDUĞUNU

KEŞFEDİN...

CONRAD
ISTANBUL
OPERATED BY
HILTON HOTELS

Anatolian Wines

CAVES KAVAKLIDERE

Kavaklıdere Ülkemizin en büyük, ilk ve

tek entegre şarap tesisi Şarapçılıkta

60 yıllık tecrübe Ülkemizin en eski Türk şarap firması

Daima yerli ve yabancı uzman kadro

Özel küvlerde yıllandırılan şaraplar en eskisi, en iyisi

Ülkemizdeki ilk "Yöresel Şaraplar"

Üzüm üretimine katkı Türkiye'nin tek şarap butiği 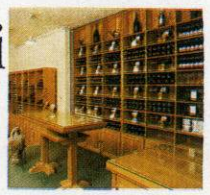

Özel mahzenlerde eski şaraplar kolleksiyonu

Türkiye'nin ilk dömisek roze şarabı

60. yılda kırmızı şarapta dünya şampiyonu

1989'da uluslararası yarışmalarda 12 altın, 19 gümüş madalya

Şarap kültürüne hizmet İlk kutufiçi şarap üreticisi

Türkiye'nin İlk primeur şarapları Türkiye'nin

İlk ve tek tabii köpüren şarabı

Pastörize üzümsuyu Daima örnek alınmakta olan

Sanat faaliyetlerine büyük destek Ankara Sanat Festivali sponsoru

KAVAKLIDERE

Şarapları A.Ş. / Ankara 1929

Tarihin en kısa yılı

Çocukluğumda en büyük sorunum zamanın bir türlü geçmek bilmemesiydi. Saatlerin niye bu kadar ağır ilerlediğini anlamak için az saat parçalamadım. Aradan geçen yıllar bana zamanın çocuklar için ayrı, büyükler için ayrı hızlarla akıp gittiğini öğretti. Hatta tek tek herkesin kendisi için özel bir zaman hızına sahip olduğunu anladım. Benim için şimdi saatler öylesine hızla akıp gidiyor ki, içimden yine bir kaç saati parçalamak ve bu hızlı gidişe engel olmak geçiyor.

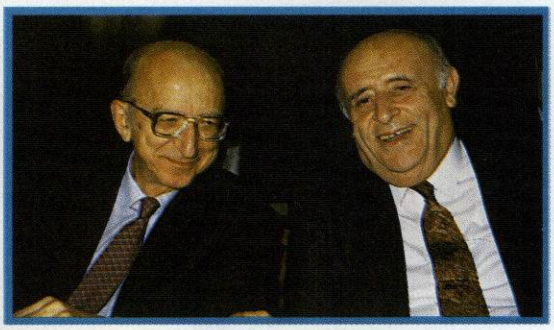

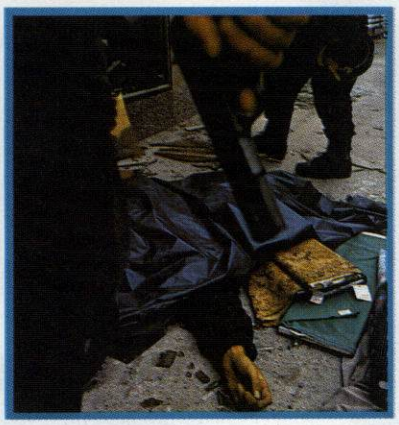

1991, belki de dünya tarihinin "en kısa" yılı oldu. Herşey öylesine büyük bir süratle olup bitti ki, 1992 yılbaşını bile yeteri gibi algılayamadık.

Ocak ve Şubat aylarında tüm dünyayı saran savaş korkusunu, televizyondan naklen yayınlanan ilk savaşı, Moskova'daki darbeyi, Yeltsin'in tanklara çıkışını, Gorbaçov'un tahttan inişini, Baba'nın dönüşünü, tüm liderler birer birer giderlerken "tepelenmesi an meselesi olan" Saddam'ın hala dimdik ayakta kalmasını, Sovyetler Birliği'nin, Yugoslavya'nın dağılışını hızlı oynatılmış bir film gibi seyrettik, yaşadık.

Sizlere Aktüel'in 1991/Olaylar-İnsanlar yıllığını hazırlarken bütün bu olup bitenler yeni baştan gözümüzün önünden hızla akıp gitti. Sanıyoruz sizler de bu yıllığı çok uzun yıllar saklayacak ve zaman zaman geriye dönüp baktığınızda "1991 de ne yılmış ama..." diyeceksiniz.

Elinizde tuttuğunuz bu yıllık Türkiye'de bugüne kadar yayınlanmış benzerleri arasında en çok "kendine özgü" özellikler taşıyanı. Aktüel'e de zaten böylesinin yakıştığını düşünüyoruz. Türkiye'nin en önde gelen haftalık haber-aktüalite dergisinin yıllığının başka türlü tasarlanması zaten düşünülemezdi. Bu alanda da "ilk" ve "lider" olduğumuz için gururluyuz.

1991/Olaylar-İnsanlar yıllığımızın hazırlık çalışmalarını arkadaşımız Cüneyt Akalın yönetti. Kendi deyimiyle "İstanbul'un İstanbul olduğu yıllarda" 1945'de İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi ile Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi. Aynı fakültede yaklaşık iki yıl süren bir asistanlık deneyimi oldu ve sonra kendini gazetecilik rüzgarına kaptırmış olarak Bab-ı Ali'de buldu. Buluş o buluş.. O gün bugündür bilimadamı kimliğinin yerini gazeteci kimliği aldı. Ona, titiz çalışmaları için teşekkür ediyorum.

Türkiye'de istihdam kadar önemli bir diğer sorun işgücünün verimli kullanılması. Grafik servisimizin tüm elemanları bu yıllığın hazırlanması sırasında zamanın ekonomik kullanılmasının ne demek olduğunu, aynı işgücü ile nasıl daha fazla iş yapılabileceğini dosta düşmana gösterdiler. Deniz Karanis Huysal'a, Özkan Özenen'e, Ahmet Aka'ya, Kadir Bayer'e, Cengiz Çağlar'a, Yusuf Akan'a ve teknik servisimizin isimsiz kahramanlarına da, Aktüel'in normal çalışmasının dışında kalan zamanlarda ve elbetteki geceyarılarından sonra çalışarak yarattıkları bu güzel yıllık için teşekkür borçluyum.

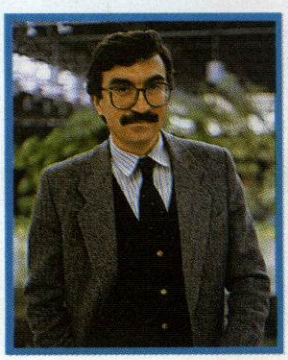

1992 yılını şimdi çok daha değişik bir gözle izliyoruz. Amacımız bir yıl sonra yeni bir yıllıkla karşınıza çıktığımızda, elinizde tuttuğunuz bu yıllıktan da mükemmelini sizlere ulaştırabilmek.

Gelecek yıl yine birlikte olacağız. Sevgilerimizle...

Mehmet Yılmaz

İÇİNDEKİLER

10 1991'DEN: OLAYLAR İNSANLAR
28 OCAK, ŞUBAT, MART
36 KÖRFEZ SAVAŞI
50 CAMP DAVİD'DEN DOLMABAHÇE'YE...
52 BORSA
54 ATLETİZM
58 CAMEL TROPHY
60 İSTANBUL FİLM FESTİVALİ
62 ARNAVUTLUK
64 NİSAN, MAYIS, HAZİRAN
72 POP
74 OSCAR
76 İSTANBUL MÜZİK FESTİVALİ
78 MOZART YILI
80 KÜRTLER
88 TEMMUZ, AĞUSTOS, EYLÜL
96 YUGOSLAVYA
100 AFETLER: PİNATUBO, BANGLADEŞ...
106 AIDS
108 TERÖR: GANDHİ, ORG. ERSÖZ...
112 MAXWELL
114 ASİL NADİR
116 TÜRK BASININDA 91
118 BİR ZAMANLAR SOVYETLER VARDI...
130 EKİM, KASIM, ARALIK
136 20 EKİM SEÇİMLERİ
144 GAP
146 SEVİNDİRENLER
150 FUTBOL
152 TRANSPARAN DEFİLELER
154 KAYBETTİKLERİMİZ

SEVGİLERDE

Siz geniş zamanlar umuyordunuz
Çirkindi dar vakitlerde bir sevgiyi söylemek
Yılların telaşlarda bu kadar çabuk geçeceği
Aklınıza bile gelmezdi...
Behçet NECATİGİL

1991'den

BABA

SÜLEYMAN DEMİREL

Yılın adamı,
Başbakan, Doğru Yol Partisi Genel Başkanı

11 yıl aradan sonra başbakanlık koltuğuna yeniden oturan Demirel, iyimserliğini "bu ülkede insanların başı, bulutlara değecek kadar dik olmalı" sözleriyle dile getirdi.

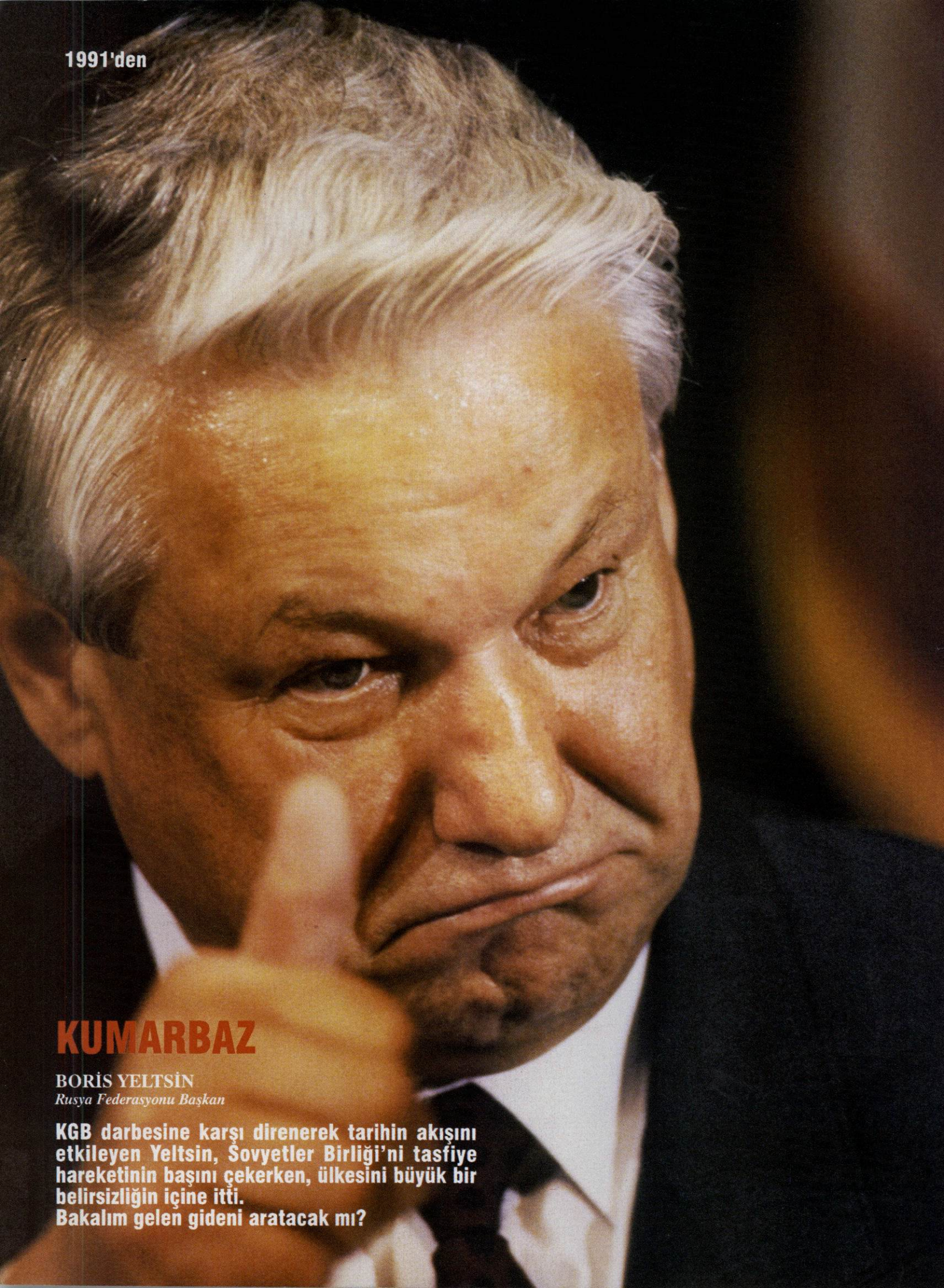

KUMARBAZ

BORİS YELTSİN
Rusya Federasyonu Başkan

KGB darbesine karşı direnerek tarihin akışını etkileyen Yeltsin, Sovyetler Birliği'ni tasfiye hareketinin başını çekerken, ülkesini büyük bir belirsizliğin içine itti.
Bakalım gelen gideni aratacak mı?

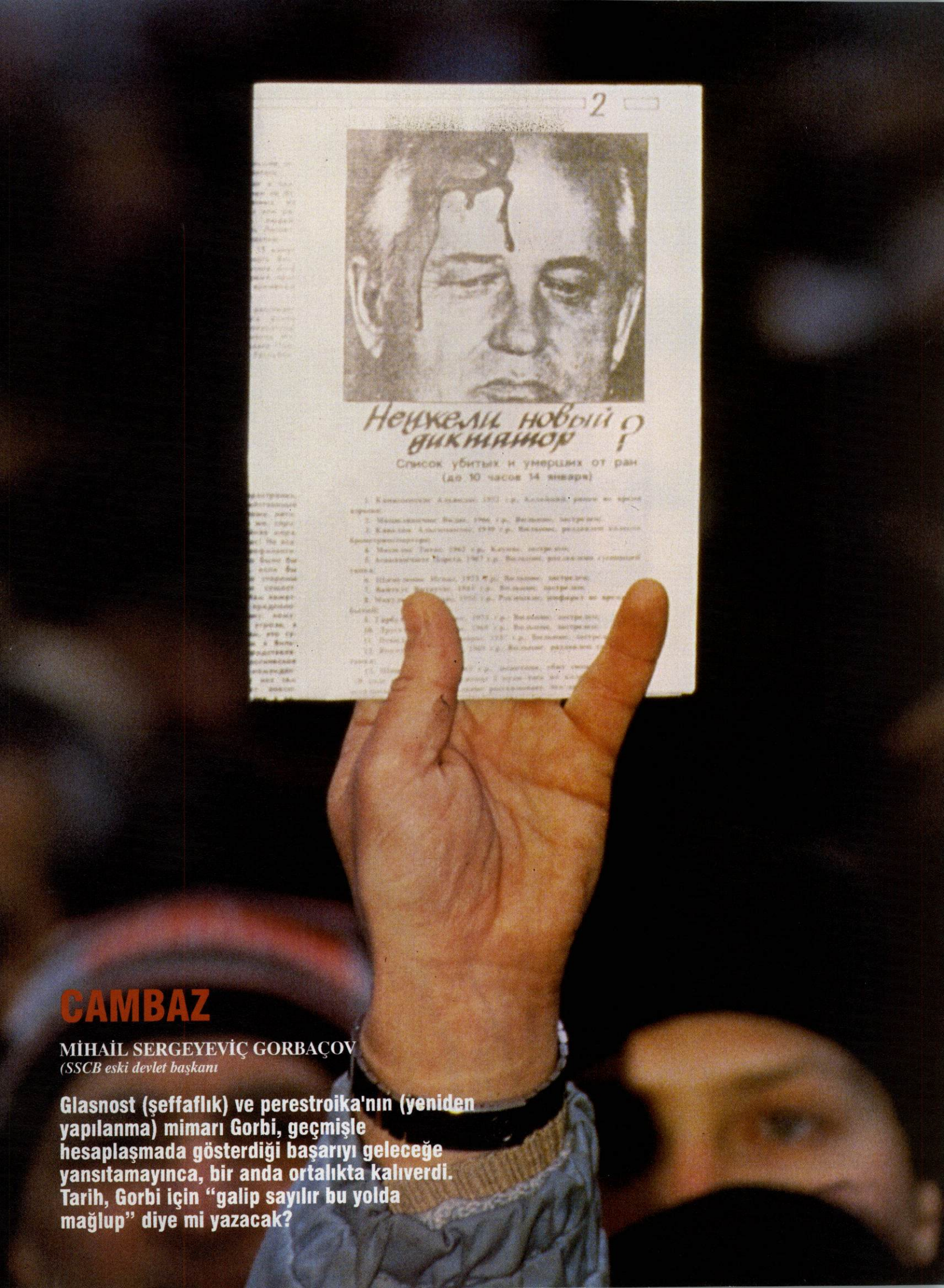

CAMBAZ

MİHAİL SERGEYEVİÇ GORBAÇOV
(SSCB eski devlet başkanı

Glasnost (şeffaflık) ve perestroika'nın (yeniden yapılanma) mimarı Gorbi, geçmişle hesaplaşmada gösterdiği başarıyı geleceğe yansıtamayınca, bir anda ortalıkta kalıverdi. Tarih, Gorbi için "galip sayılır bu yolda mağlup" diye mi yazacak?

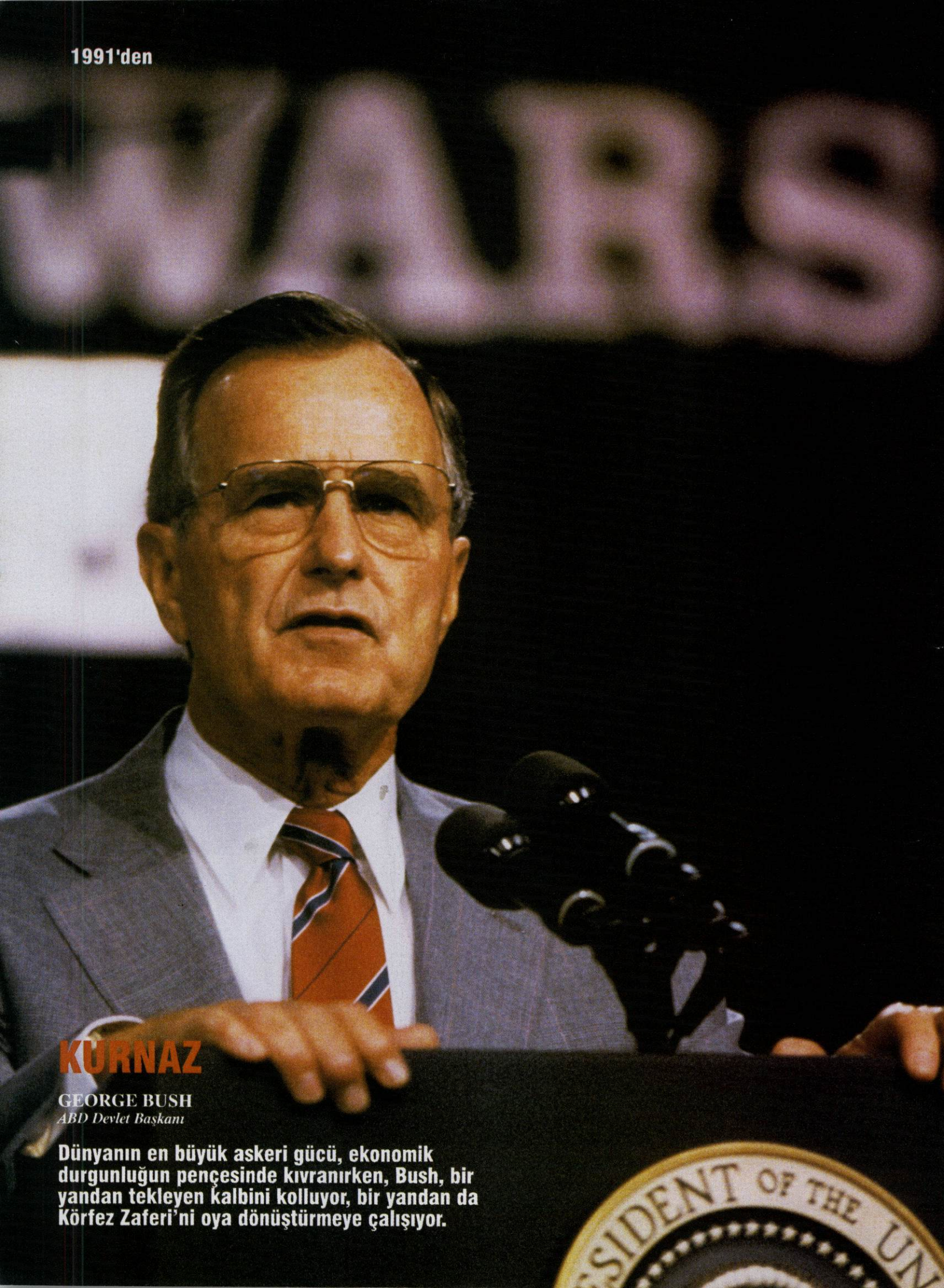

KURNAZ

GEORGE BUSH
ABD Devlet Başkanı

Dünyanın en büyük askeri gücü, ekonomik durgunluğun pençesinde kıvranırken, Bush, bir yandan tekleyen kalbini kolluyor, bir yandan da Körfez Zaferi'ni oya dönüştürmeye çalışıyor.

BİNAMAZ

SADDAM HÜSEYİN
Irak Devlet Başkanı

Arapların tarihini değiştirmeye kalkan Tikrit'li komitacı, tükenmiş bir yazarın darlığı içinde otobiyografisini tamamlamaya uğraşıyor.

20 EKİM SEÇİMLERİ

Şenlik, uzlaşma, koalisyon!

SHP

1991'den

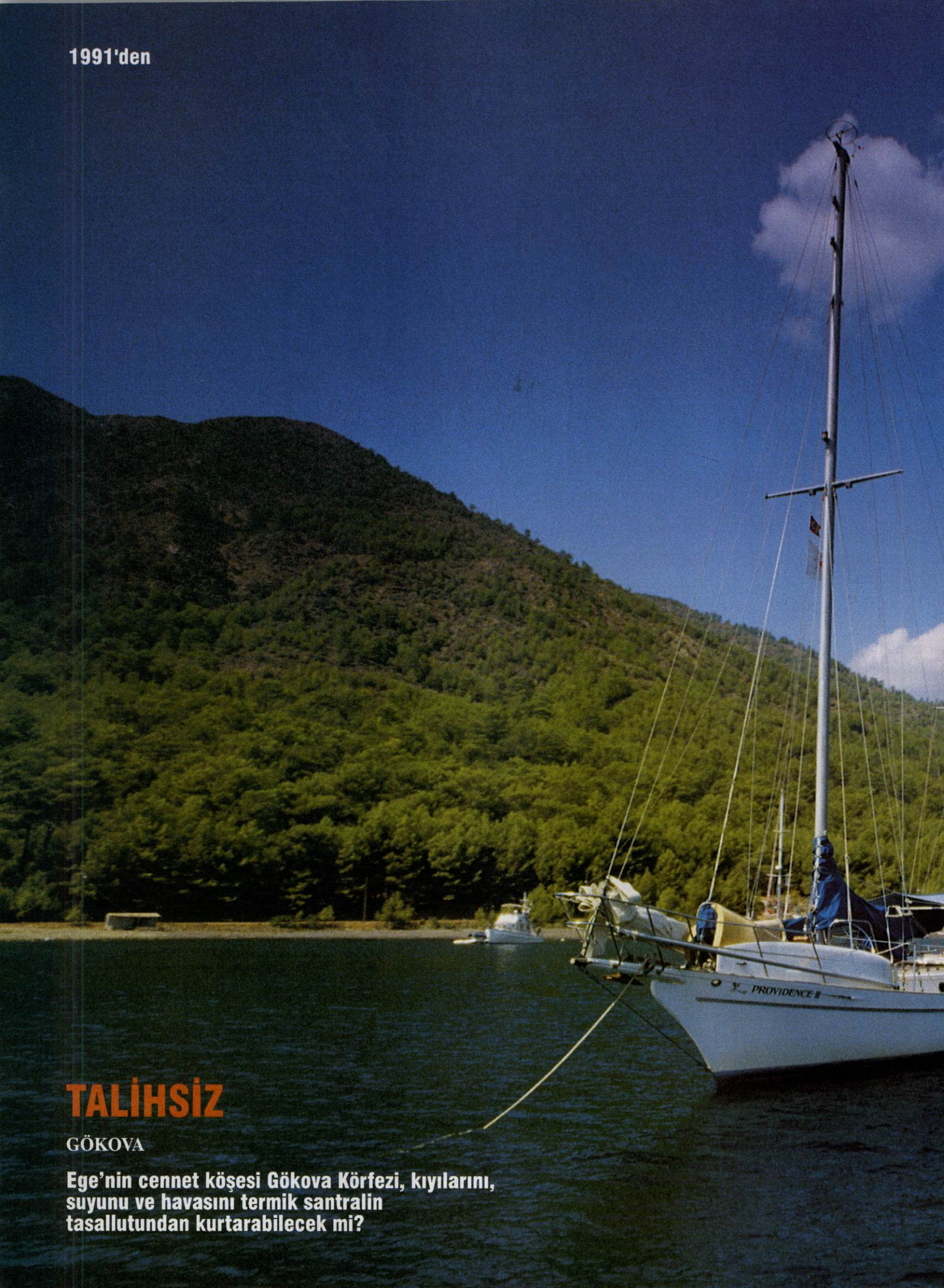

TALİHSİZ

GÖKOVA

Ege'nin cennet köşesi Gökova Körfezi, kıyılarını, suyunu ve havasını termik santralin tasallutundan kurtarabilecek mi?

İTİRAZ

SEMRA ÖZAL
Cumhurbaşkanı Özal'ın eşi
ANAP İstanbul İl Başkanı, Türk Kadınını Tanıtma ve Güçlendirme Vakfı Eski Başkanı

"Dikili tek bir ağaçları bile yok" diye savunduğu oğullarından küçüğü borsacılıktan bankacılığa geçmeye hazırlanıyor. Büyüğü ise Türkiye'deki "TV Savaşı"nı kazanıp, Hollywood'un Warner Bros'una atlamaya çalışıyor.

1991'den

DAYANILMAZ

CLAUDIA SCHIFFER
Manken-fotomodel

Medyanın son icatlarından bu ünlü mankenin günümüzün Brigitte Bardot'su olduğunu öne sürenler bir hayli fazla.

1991'den

DEV

LUCIANO PAVAROTTI
İtalyan tenor

150 okkalık dev İtalyan tenoru, aryalarla kitleleri buluşturdu, saraylardan minibüs kasetlerine kadar her yerde herkese seslendi.

Coca-Cola
Barcelona'92
© 1988 COOB'92, S.A. TM.
Buz gibi
Coca-Cola
MÜSECCEL MARKA
içiniz
COCA-COLA, 1992 BARCELONA OLİMPİYAT OYUNLARI
RESMİ İÇECEĞİDİR.
YAŞAM BUDUR İŞTE!
Coca-Cola ve Coke

1991'den

ÜÇ SİLAHŞÖRLER

METİN TEKİN, ALİ GÜLTİKEN, FEYYAZ UÇAR

Beşiktaş'lı futbolcular

Beşiktaş'ın başarısında önemli pay sahibi olan üç golcü futbolcu, sempatik hareketleri ile taraftarlarının gönlünde taht kurarken, rakip takımların korkulu rüyası oldular ve MAF İmha Timi sıfatını kazandılar.

BİR NUMARA YAYINCILIK A.Ş.

Yönetim Kurulu
DİNÇ BİLGİN(Başkan), ERCAN ARIKLI, ERCÜMENT GÜNDEM, FATİH EDİBOĞLU (Genel Müdü, MEHMET Y. YILMAZ

İmtiyaz Sahibi
ERCAN ARIKLI

Genel Yönetmen
MEHMET Y. YILMAZ

Yönetim Danışmanı
PROF. DR. KURTHAN FİŞEK

Yayın Koordinatörü
AHMET ÖRS

Yönetmen Yardımcısı
GÜLAY GÖKTÜRK

Yazışleri Müdürü
ALEV ER

Yayına Hazırlayan
CÜNEYT AKALIN

Yazı Kurulu
YEŞİM DENİZEL, ALPER GÖRMÜŞ, REHA MAĞDEN, HANDE ÖZCAN (Kültür - Sanat), İBRAHİM ALTINSAY, KÜRŞAT BAŞA

Sanat Yönetmeni
S. DENİZ KARANİS HUYSAL

Haber Merkezi
Serdar Aldanmaz, Ayşe Arman, Emel Armutçu, Oya Ayman Büber, Erel Eryürek, Kadri Gürsel, Leyla İpekçi, Sefa Kaplan, Hürriyet Karadeniz, Sebati Karakur, Hamdi Kurt, Halil Nebiler, Ahmet Özden, Neyyire Özkan, Cem Sancar, Hatice Seçkin, Mehmet Tel, Nuray Sultan Tunalı, Rey Tuvi, Yusuf Uçak, Somnur Vardar, Mehmet Yalçın, Ferruh Yazıcı, Levent Yıldırım, Fatıman Yücel

Katkıda Bulunanlar
İsmet Berkan, Müge Dağıstan, Hürrem Şatıroğlu, Nurhayat Güve

Ankara
Mümtaz İdil(Şef), Ali Çağatay, Ali Ekeyılmaz,

Teknik Servis
Yusuf Akan, Ahmet Aka, Kadir Bay, Özkan Özenen, Cengiz Çağlar,

Teknik Koordinatör
FAZIL MECİT

Fotoğraflar
Aktüel Arşivi, Sabah Arşivi, ABC Arşivi, GAMMA

Müessese Müdürü
NECMETTİN SAYGI

İlan Müdürü
MİYASE BÜLBÜL

MEDİ GRUP

Murahhas Üye
KENAN SÖNMEZ

Genel Müdür
ORHAN GİRGİÇ

Genel Müdür Yardımcıları
KEMAL GÜLER, GÜLGÜN BAYRAK

İzmir Temsilcisi
MİTHAT TOPAÇ

AKTÜEL
1 NUMARA YAYINCILIK A.Ş. ÜRÜNÜD

Yazı ve fotoğrafların tüm hakları AKTÜEL dergisine, yayımlanan ilanlar sorumluluğu ilan sahiplerine aittir.

Adres: Medya Plaza, Basın Ekspres Yo 34540 Güneşli İstanbul
Telefon:550 48 70 (10 hat)
Özel Haber Hattı: 502 83 76 Fax: 502 8
Dağıtım : Birleşik Basın Dağıtım AŞ. 550 25 04 (9 HAT)
Baskı:
Medya Holding A.Ş. Tesisleri

1991 Şedat Simavi Basın Ödülü

GARANTİ'DE HER MÜŞTERİ BİR YILDIZDIR

Garanti'li Bankacılar için, yıldızlar hiç de uzak değil... Çünkü Garanti'de her müşteri bir ''yıldız''. Garanti'de **çağdaş bankacılığın bütün olanakları yıldızların** hizmetinde: Şubeler arası yaygın otomasyon sistemi, 365 günün her saniyesinde hizmet sunan Garanti 24. Bireysel Kredilerden Yatırım Fonlarına Garanti'de her şey **yıldızlar için, müşteri için.** Garanti'li Bankacıların **özenli, kaliteli, tatmin edici hizmetiyle** siz de mutlaka tanışın. ''**Yıldızlar**'' arasında yerinizi alın.

BANKACILIKTA GARANTİ

HEDEF YILDIZA ULAŞMAK

1991 ocak

Türkiye'de

Dünya'da

1 Ocak

Milli Piyango'nun yılbaşı özel çekilişinde 22 milyarlık büyük ikramiye İstanbul, Ankara ve Tarsus'a çıktı.

Magic Box'ın yılbaşı özel eğlence programında düzenlediği otomobil çekilişi sırasında Türkiye çapında telefonlar kitlendi.

Yunanistan'a kaçan Arnavutların sayısının hızla artması üzerine Atina hükümeti göçü önlemek için önlemler aldı.

İsrail'in işgali altındaki Gazze Şeridi'nde El-Fetih'in kuruluş yıldönümü dolayısıyla Filistinliler tarafından düzenlenen gösterilere İsrail askerleri ateş açtı, 4 Filistin'li öldürüldü.

3 Ocak

ANAP iktidarını uyarmak amacıyla işçiler tarafından düzenlenen "işe gitmeme" eylemi olaysız geçti. Türk-iş'e bağlı sendikaların işçilerinin katıldığı işçi eylemi özellikle büyük kentlerde etkili oldu.

Sultanahmet Camii eski başimamı ve Türkiye'nin Kur'an'ı "7 kıraat ve 10 rivayet dahilinde" okuyabilen tek hafızı, Reis ül Kurra Mehmet Ögütücü(Gönenli Mehmet Efendi) binlerce kişinin katıldığı bir törenle toprağa verildi.

İsrail'in Moskova Başkonsolosluğu yeniden açıldı. SSCB, 1967 Arap İsrail savaşı sırasında diplomatik ilişkilerini kesmişti.

4 Ocak

Zonguldak maden işçileri "taleplerini kamuoyuna maletmek" amacıyla Ankara'ya doğru yürüyüşe geçtiler. Genel Maden-iş Sendikası'nın önderliğindeki işçiler, 3 günde 110 km. yol katettikten sonra , Zonguldak'a geri döndüler. Hükümetle sendika arasındaki görüşmeler kilitlendi.

Somali'de devlet başkanı Siad Barre'e bağlı güçlerle muhalif gerilla gurupları arasındaki çatışmalar yoğunlaştı. Siad Barre muhalefetle görüşmeye hazır olduğunu açıkladı.

6 Ocak

Türk çoksesli müziğinin mimarlarından, besteci Ahmet Adnan Saygun(84) İstanbul'da öldü. Ahmet Adnan Saygun, Yunus Emre Oratoryosu'nun yaratıcısıydı.

Moldavya Cumhuriyetinde yaşayan Türk asıllı Gagavuzlar, SSCB ziyareti sırasında Özal'ı Gagavuz Cumhuriyetine davet ettiler.

9 Ocak

Milli Savunma Bakanı Hüsnü Doğan İncirlik'in kullanımının Türk hükümetinin iznine bağlı olduğunu söyledi.

Körfez Krizine barışçı bir çözüm bulunması için son ümit olarak değerlendirilen James Baker-Tarık Aziz buluşması, başarısızlıkla sonuçlandı.

11 Ocak

Dünya Yüzme Şampiyonasında Nesrin Özgür Türkiye rekoru kırdı.

Litvanya'da, hükümeti destekleyen bağımsızlık yanlıları ile TV binasını ele geçirmeye çalışan Kızılordu birlikleri arasında çıkan çatışmalarda 13 kişi öldü, 100 ü aşkın kişi yaralandı.

12 Ocak

Körfez krizi nedeniyle görüşmelerde bulunmak üzere Türkiye'ye gelen ABD dışişleri bakanı James Baker'ın uçağı, sis nedeniyle Adana'daki İncirlik üssüne inebildi. Baker daha sonra Ankara'ya ulaştı.

Atina'da, ortaokul ve lise öğrencilerinin hükümetin reformunu protesto amacıyla düzenledikleri gösterilerde; 4 kişi öldü, 80 kişi yaralandı, mağazalar yağmalandı, arabalar yakıldı.

Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nin yasallık koşullarında düzenlediği 1.Kongre, Ankara'da başladı.Kongre Dr Nihat Sargın'ı yeniden başkanlığa seçti.

Avrupa'nın itibarlı gazetelerinden Le Monde'un başına meslekten olmayan bir yönetici getirildi. 62 yaşındaki ekonomik profesörü Vacques Lesourne gazeteyi bir yıldır etkisi altına alan buhranı aşmaya çalışacak.

13 Ocak

SHP, İstanbul Pendik'te "Savaşa Karşı Barış" mitingi düzenledi.

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün 2.nolu yöneticisi Ebu İyad, korumaları tarafından Tunus'da öldürüldü.

B.M. Genel Sekreteri de Cuellar Güvenlik Konseyi tarafından Kuveyt'ten çekilmesi için Irak'a verilen sürenin dolmasına iki gün kala, son bir barış girişiminde bulunmak üzere Bağdat'a gitti. Peres de Cuellar Saddam Hüseyin ile yaptığı görüşmeden sonra "işimiz Allah'a kaldı" demekle yetindi.

1991 ocak

	Türkiye'de	Dünya'da
14 Ocak	**İstanbul Narkotik** şube ekipleri, Tekirdağ'ın saray ilçesinde 12 milyar TL değerinde 120 kg baz morfin ele geçirdiler.	**Portekiz**'de cumhurbaşkanlığı seçimlerini, oyların % 70'inden fazlasını alan Mario Soares yeniden kazandı.
16 Ocak	**IHD** İstanbul şubesi, "Savaşa Hayır" imza kampanyası sonunda 20.000 imza topladı.	**Sovyetler Birliği**'nde, istifa eden Edward Şewardnadze'nin yerine dışişleri bakanlığına Alexander Besmertnih getirildi.
17 Ocak	**Savaş hali**nde nasıl korunacaklarına ilişkin bilgiyi içeren zarflar TBMM milletvekillerine dağıtıldı.	**Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi**'nin Kuveyt'i boşaltması için Irak'a tanıdığı sürenin dolmasından yaklaşık 24 saat sonra, Türkiye saatiyle 02.30 da, ABD ve müttefikleri Irak'a karşı hava saldırılarını başlattılar.
18 Ocak	**ABD ve müttefikleri**nin Irak'a karşı başlattığı harekat, çeşitli müslüman ülkelerde olduğu gibi Türkiye'deki kimi İslamcı çevrelerce de protesto edildi. İstanbul'da Süleymaniye camiinden çıkan bir gurup gösterici ABD ve İsrail aleyhinde sloganlar atarak gösteri yaptı.	**Norveç Kralı Olav**, kalp krizi sonucu 87 yaşında öldü.
23 Ocak	**Bakanlar Kurulu**, "Körfez Savaşı"nedeniyle grevleri iki ay erteledi.	**Pakistan başbakanı Muhammed Navaz Şerif**, Körfez Savaşı ile ilgili görüşmelerde bulunmak üzere Ankara'ya geldi.
26 Ocak	**İstanbul DGM**, 2000'e Doğru Dergisinin son sayısını toplatma kararı aldı.	**Irak**'ın Basra Körfezi'ne hampetrol pompalaması, bölgeyi ekolojik felaketin eşiğine getirdi. Denize karışan petrolün bir bölümü yanmaya başladı.
27 Ocak	**35.Ömer Besim Koşalay Kır Koşusu**'nu, 10.000 m. erkeklerde Zeki Öztürk kazandı.	**Yunanistan**'ın Girit adasında, katolik mezarlığı bir gurup fanatik ortadoskun saldırısına uğradı.
29 Ocak	**İstanbul Üniversitesi** eski öğretim üyelerinden, anayasa hukukçusu ve siyaset bilimci pr. dr.Tarık Zafer Tunaya (76), geçirdiği bir kalp krizi sonucu öldü.	
	Gazeteci-yazarlar Zeynep Oral,Ali Sirmen ve Atilla Dorsay'a Fransız nişanı (Legion d'Honneur) verildi.	
30 Ocak	**Olağanüstü Hal Bölgesi** Asayış Birlikleri Kolordusu'nun ilk komutanı, emekli korgeneral Hulusi Sayın, Ankara'daki evinin önünde uğradığı saldırı sonucu öldürüldü. Saldırıyı Dev-Sol üstlendi.	**Irak**, Suudi Arabistanın Hafci kantine saldırdı. Müttefikler şiddetli çatışmalardan sonra ırak birliklerini geri püskürttüler.
	Restore edilen Mehmet Şerif Paşa Konağı, Europa Nostra ödülünü aldı.	**Amerikan uçakları**, Irak'ın petrol akıttığı terminalin pompalarını bombalayarak petrol akıntısını durdurdular.
31 Ocak	**TRT** 23 yaşına girdi.	**BM Güvenlik Konseyi**, Lübnan'da ki barış gücünün süresini 6 ay uzattı.

1991 şubat

Türkiye'de

Dünya'da

2 Şubat

Yoğun kar yağışı İstanbul'dan Kars'a kadar tüm yurdu etkisi altına aldı. Antalya'ya 35 yıldan beri ilk kez kar yağdı.

İtalyan Komünist Partisi'nin 20. Kongresi, partinin adını değiştirmeyi kararlaştırdı. Kongre, partinin yeni adını "Demokratik Sol Parti" olarak belirledi.

6 Şubat

İncirlik Tesislerinde gümrük amiri olarak çalışan 46 yaşındaki ABD yurttaşı Bobbie Engend Morelle, Adana'daki evinden çıkarken uğradığı saldırı sonucu öldü. Saldırıyı Dev-Sol üstlendi.

Amerikan savunma bakanı Dick Chaney ile genelkurmay başkanı Colin Powell, kara harekatının tarihini tespit etmek üzere Körfez'e gittiler.

Türkiye Maden-iş Sendikası, Türkiye Taşkömürü İşletmesi ile Maden Tetkik Arama Kurumu'nda çalışan 48.000 işçiyi kapsayan toplu sözleşmeyi imzaladı.

7 Şubat

Şişli Belediye başkanı Fatma Girik'le Anakent Belediye Başkanı Sözen'in araları rüşvet söylentileri üzerine açıldı.

İrlanda Cumhuriyet Ordusu (İRA), Londra'da başbakanlık konutuna havan saldırısı düzenledi. Konuta 20 m. uzaklıktaki bir minibüsten atılan üç havan topundan ikisi başbakanlık konutu ile Dışişleri bakanlığının ortak bahçesine düştü.

Sovyet uzay istasyonu Solyut 7 Arjantin'e düştü. Sovyet Uzay Merkezi, uzay istasyonunun herbiri iki tona yaklaşan 200'e yakın parçasının atmosfere girdikten sonra yanarak parçalandığını açıkladı.

8 Şubat

Türkiye, Irak ve Suriye'ye verdiği su miktarında 200 metreküp/saniye kısıntıya gitti.

Körfez Savaşı nedeniyle Alman hükümeti tarafından Türkiye'ye yardım amacıyla yollanan füzelerle askeri personelin bir bölümü ülkemize geldi.

Türkiye büyükler salon atletizm yarışmalarında 7 Türkiye rekoru kırıldı.

10 Şubat

Türkiye, Irak'ın Ankara elçiliğinde görev yapan 10 diplomatın sınırdışı edilmesini kararlaştırdı.

Litvanya'da yapılan halk oylamasında halkın % 90'ı bağımsızlıktan yana oy kullandı.

Füruzan ve Gülsün Karamustafa tarafından çevrilen "Benim Sinemalarım", Tahran Film Festivali'nde büyük ödüle layık görüldü.

13 Şubat

Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın eşi Semra Özal, Anavatan Partisi İstanbul il başkanlığına adaylığını koyacağını açıkladı

Bulgaristan'da yaşayan Türkler, hükümetin onayını alarak Türkçe gazete çıkarmaya başladılar.

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi, Hicabi Dinç'i Irak hesabına casusluk yaptığı gerekçesiyle tutukladı. Hicabi Dinç 12 eylül döneminde MHP Davası'nda idamla yargılanmıştı.

14 Şubat

Deniz Baykal, izlediği Körfez Savaşı politikası nedeniyle Erdal İnönü'yü ağır biçinde eleştirdi.

Napoli savcılığı, ünlü futbolcu Diego Maradona hakkında uyuşturucu kaçakçılığına karıştığı gerekçesiyle dava açtı.

Milyonlarca insanın

sevgisidir güveni oluşturan...

Ve

bu güvendir Akbank'ı

44. yılına ulaştıran.

REPRO

AKBANK
"Güveninizin Eseri"

1991 şubat

Türkiye'de

Dünya'da

15 Şubat

Hakkari'ye iki patriot bataryası yerleştirildi.

Amerikan CBS Televizyonunu, bir aydır Ortadoğu'da Savaş bölgesinde kayıp bulunan ve hayatlarından endişe edilen dört muhabirinin, Bağdat hükümetinin elinde olduğu açıklandı.

17 Şubat

Cumhurbaşkanı Özal,TV'de yaptığı konuşmada, eşi Semra Özal'ın ANAP İstanbul il başkanlığına adaylığını koymasına karşı çıkan dört bakanı(Mehmet Keçeciler,Hüsnü Doğan,Abdülkadir Aksu,Cemil Çiçek) suçladı.

Newsweek dergisinin haberine göre, Amerikan halkının yüzde 84'ü Saddam Hüseyin'in ortadan kaldırılması gerektiğine inanıyor. Bu oran Körfez krizi başında yüzde 43 idi.

20 Şubat

Anayasa Mahkemesi, ANAP gurubu adına başbakan Yıldırım Akbulut'un mahkeme başkanvekili Yekta Güngör Özden hakkında yaptığı "reddi hakim" başvurusunu reddetti.

Grammy müzik ödülleri sahiplerini buldu. Amerika'lı yapımcı Quincy Jones'in "Back on the Block" adlı çalışması "yılın albüm"ü seçildi. Jones bu ödülün yanısıra 6 ödüle daha layık görüldü. Yılın plağı, Phil Collins'in "Another Day İn Paradise" adlı eserine verildi. Rap şarkıcısı M.C.Hammer de üç ayrı Grammy aldı.

21 Şubat

Anavatan Partisi İstanbul il başkanlığına adaylığını koyan Semra Özal, Türk Kadınını Güçlendirme Vakfı genel başkanlığından ayrıldı. Semra Özal'ın yerine Vakfın genel başkanlığına gelini Elvan Özal seçildi.

İstanbul'da bir polis komiseri öldürüldü. Cinayeti Dev-Sol üstlendi.

Arnavutluk'ta Enver Hoca aleyhtarı gösteriler yoğunlaştı. Göstericiler Enver Hoca'nın heykellerine saldırdılar, kitaplarını yaktılar.

Tahran'daki Türkiye Büyükelçiliği'ne bombalı bir saldırıda bulunuldu. Elçiliğin bahçesinde patlayan bomba binanın camlarının kırılmasına neden oldu. Saldırıyı İslami Cihat Örgütü üslendi.

23 Şubat

Türk Silahlı Kuvvetleri'nde 17 adet AİDS vakasının tespit edilidiği açıklandı. Genelkurmay genel sekreteri, 1987'den beri AİDS'e yolaçan HİV virüsünü taşıyan 17 hastanın belirlenerek bunların askerlikle ilişkilerinin kesildiğini bildirdi.

Ortadoğu'da müttefikler, Irak tarafından Kuveyt'in güneyinde inşa edilen mevzileri aşarak Kuveyt topraklarına girdiler. Irak da Kuveyt'teki 800'ü aşkın petrol kuyusunu ateşe verdi.

Arnavutluk'un başkenti Tiran'da, komünizm karşıtlarının gösterileri sırasında çıkan çatışmalarda 4 kişi öldü. Göstericiler Enver Hoca'nın heykellerini yıktılar.

25 Şubat

İstanbul Kadıköy'deki Mc Donald's binası saldırıya uğradı. Olayda yaralanan ya da ölen olmadı.

Bağdat hükümeti, BM Güvenlik Konseyi'nin kararına uyarak Kuveyt'ten çekilmeyi kabul ettiğini açıkladı. Müttefikler, birliklerinin 24 saat içinde 200 km. ilerlediğini ve binlerce esir aldıklarını açıkladılar.

26 Şubat

Berlin Film Festivali'ne yarışma dışı katılan Atıf Yılmaz'ın "Berdel" adlı filmi, 2 ödül aldı.

Bulgaristan'da yargılanan eski devlet başkanı Jivkov, hakkındaki suçlamaları reddetti

Kuveyt kurtarıldı. 2 ağustos 1990 tarihinde Irak ordusu tarafından işgal edilmişti.

28 Şubat

Samsun'luların uydu yayınlarını izlemeleri için kurulan çanak anten kimliği belirsiz kişilerce tahrip edildi. Anten Belediye tarafından onarıldı.

ABD başkanı George Bush, "Çöl Fırtınası" harekatının hedefine ulaştığını belirterek ateş-kes ilan ettiğini açıkladı.

DÜNYADA EN ÇOK SATILAN TELEVİZYON: PHILIPS TELEVİZYON. ÇALIŞMALARININ ÖNEMLİ BİR BÖLÜMÜNÜ ARAŞTIRMA - GELİŞTİRMEYE AYIRARAK TEKNOLOJİK ALANDA DAİMA İLKLERİ YARATAN PHILIPS'İN TELEVİZYONLARI DA ÜSTÜN KALİTELİDİR. GÖRÜNTÜLERİ SÜPER NET, RENKLERİ OLAĞANÜSTÜ GÜZELDİR. ÇÜNKÜ PHILIPS TELEVİZYONLARI **ULUSLARARASI PHILIPS KALİTE VE STANDARDINA** UYGUN OLARAK ÜRETİLİR. İZLEYİN. FARKI GÖRECEKSİNİZ.

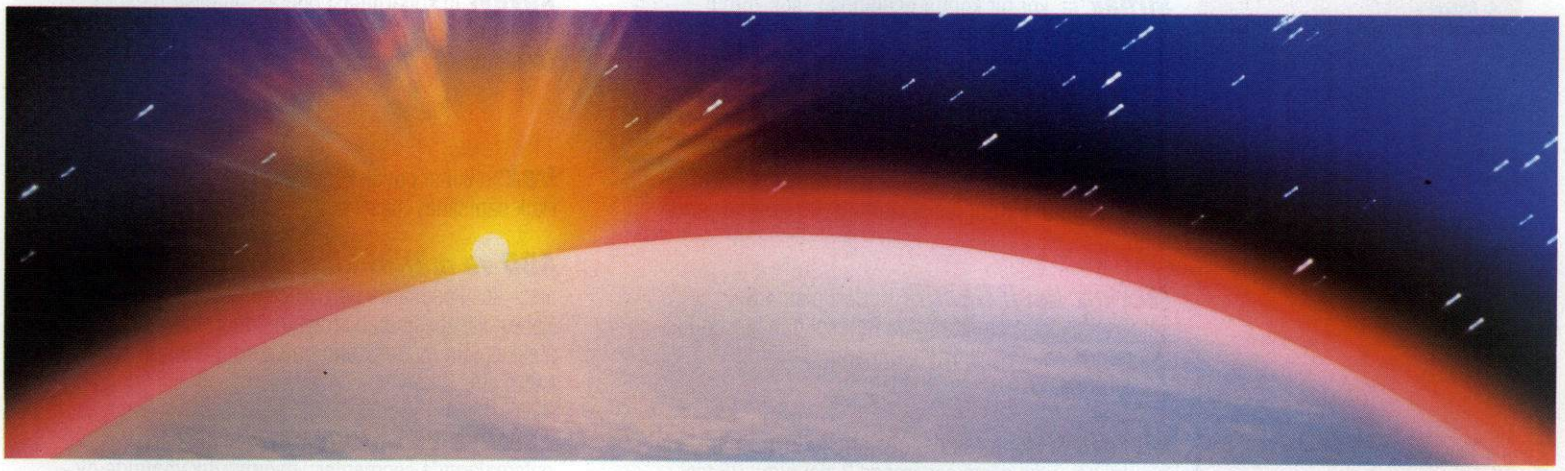

PHILIPS: ÇİZGİ ÜSTÜ

63 VE 70 EKRAN RENKLİ TELEVİZYONLAR

● Pal/Secam ● 63 ve70 cm televizyonlarda düz kare ekran ● Türkçe teletext ● Kablolu yayınlar için S kanalları ● Ayrılabilen hoparlörler (20 Watt) ● Ekran üzerinde izlenebilen işlemler ● Otomatik istasyon arama ● 50 program ● Zaman ayarlama ve otomatik kapanma ● Bilgisayar oyunu, kamera ve video girişleri.

55 EKRAN RENKLİ TELEVİZYON

● Pal/Secam ● 55 cm televizyonlarda düz kare ekran ● Kablolu yayınlar için S kanalları ● Ekran üzerinde izlenebilen işlemler ● Otomatik istasyon arama ● Sesi sınırlayabilen kilit sistemi ● 40 program ● Zaman ayarlama ve otomatik kapanma.

51 EKRAN RENKLİ TELEVİZYON

37 EKRAN RENKLİ TELEVİZYON

Detaylı bilgi için lütfen Philips Tüketici Danışma Merkezi'ni arayınız. Tel: 900 16 40 36. Yirmidört saat boyunca hizmet veren merkezi, Türkiye'nin her yerinden; kod numarası çevirmeksizin ücretsiz olarak arayabilirsiniz.

PHILIPS

PHILIPS

1991 mart

Türkiye'de

1 Mart

Şırnak'ta, kör bir kömür ocağından "atık kömür" taşıyan kişilerle güvenlik güçleri arasında çıkan çatışmada üç kişi öldü.

2 Mart

Semra Özal'ın il başkanlığı için adaylığını koyduğu ANAP İstanbul İl Kongresi, çıkan olaylar üzerine yarıda kaldı.

Merkez üssü Gemlik Körfezi olan 4.6 şiddetindeki deprem Marmara Bölgesi'nde hissedildi. Depremde can ve mal kaybı olmadı.

4 Mart

Mardin'in İdil ilçesinde, göstericilerle güvenlik güçleri arasında çıkan çatışmada 2 kişi öldü, 25 kişi yaralandı. İdil'e giriş-çıkışlar yasaklandı.

5 Mart

Yapı Kredi Bankası'nın kurucusu Kazım Taşkent İstanbul'da öldü.

9 Mart

Çalışma ve Sosyal Güvenlik bakanı İmren Aykut, ANAP İstanbul İl Kongresi'nin Semra Özal'a suikast yapılacağı ihbarı üzerine iptal edildiğini öne sürdü.

10 Mart

İstanbul'un en yüksek binalarından Odakule İş Merkezi'nin en üst iki katında yangın çıktı. Yangın pazar günü çıktığı için can kaybına yol açmadı. Transtürk Holding yönetim merkezi tümüyle yandı. Yangına elektrik kontağının neden olduğu açıklandı.

11 Mart

Sovyetler Birliği'ne resmi bir ziyarette bulunan cumhurbaşkanı Turgut Özal, Moskova'da Sovyetler Birliği devlet başkanı Mihail Gorbaçov ile uzun bir görüşme yaptı. Özal ile Gorbacov, iki ülke arasında soğuk savaş dönemini sona erdiren "Dostluk, Komşuluk ve İşbirliği" anlaşmasını imzaladılar.

15 Mart

İstanbul Uluslararası Film Festivali
İspanyol yönetmen Carlos Saura'nın açış konuşmasıyla başladı. Festivale 30 ülkeden 110 film katıldı.

10. ULUSLARARASI İSTANBUL FİLM FESTİVALİ

Dünya'da

Kuveyt'in kurtarılması operasyonunda, öteki TV ekiplerine Kuveyt'e daha önce giriş izni verilmesi, CNN'in tepkisine yolaçtı.

Irak'ın ikinci büyük kenti Basra'da ayaklanma oldu. Halk hapisaneyi basarak mahkumları serbest bıraktı.

ABD ve müttefikleri ile Irak'lı komutanlar kalıcı ateş- kes koşullarını görüşmek üzere Güney Irak'taki Safwa kasabasında biraraya geldiler. Irak tarafı kalıcı ateşkes için müttefiklerin öne sürdüğü bütün koşulları kabul etti.

Estonya ve Letonya'da yapılan halk oylamalarında seçmenler, bağımsızlık yönünde oy kullandılar.

Amerikan Newsweek dergisi, Körfez Savaşı'nın bilançosunda Türkiye'ye kazananların arasında yer verdi.

Fransız sinemasının "Oscar"ı sayılan Cesar ödülleri verildi. Gerard Depardieu, "Cyrano de Bergerac"daki rolüyle en iyi erkek oyuncu seçildi.

Kuzey Irak'ta denetim, büyük ölçüde Saddam karşıtı Kürt grupların eline geçti. Yer yer Şiilerin denetimi altına giren Irak'ın ikinci büyük kenti Basra da karışıklıklar arttı.

Moskova'da 50.000 kişinin katıldığı yürüyüşte, göstericiler Sovyetler Birliği devlet başkanı Mihail Gorbaçov'un istifasını istediler, Rusya Federasyonu başkanı Boris Yeltsin lehinde sloganlar attılar.

Belgrad'da binlerce kişinin katıldığı anti-komünist gösteride başkan Slobodan Miloseviç lehinde sloganlar atıldı.

Kuveyt'in Irak tarafından işgali üzerine Suudi Arabistan'a sığınan Kuveyt emiri Şeyh Cabir el Ahmet el Sabah, Kuveyt City'ye döndü.

1991 mart

Türkiye'de

Dünya'da

16 Mart

Modacılar, Körfez Savaşı'nın bitmesini fırsat bilerek birbiri ardısıra defile düzenlemeye koyuldular.

Gorbaçov'un "Birlik" sözleşmesi Sovyetler Birliği'nde halkoyuna sunuldu.

17 Mart

Haldun Taner öykü ödülünü Adnan Özyalçıner ve Nurten Ay paylaştılar.

İsveç'te toplanan Uluslararası Kürt Konferansı sona erdi.

Amerikan işyerlerine karşı çeşitli saldırılar düzenlendi. İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da ki olaylarda üç kişi öldü. Saldırıları Dev-Sol üstlendi.

Amerikan US News and World Report dergisi, Sovyet lideri Gorbaçov'un çok zor durumda olduğunu ve bir yıl bile dayanamayacağını öne sürdü.

19 Mart

Gazeteci Orhan Türel öldü.

İsmail Beşikçi Almanya'da düzenlenen "Kürdistan Kültür Gecesi"ne mesaj yolladığı gerekçesiyle tutuklandı.

Bangladeş'te Ulusal Parti lideri Begüm Halide Ziya başbakanlığa getirildi

21 Mart

ABD, F-16 uçaklarına büyük savaş üstünlüğü sağlayan Rapport 3 uyarı sistemini Türkiye'ye vermeyi kabul etti.

Vedat Dalokay ve eşi Ankara yakınlarında geçirdikleri bir trafik kazasında öldüler.

Nevruz Günü Güney Doğu Anadolu'da yaygın biçimde kutlandı.

Türkiye'deki NATO tesislerinin bakımını yürüten bir yabancı şirketin genel müdürü John Gandy, İstanbul Yeşilyurt'ta öldürüldü. Cinayeti Dev Sol üstlendi.

23 Mart

Turgut Özal Washington'dan Camp David'e geçti. İki başkan Türk-Amerikan ilişkilerinin son durumunu ve Ortadoğu sorunlarını başbaşa görüştüler. Özal Bush'a "stratejik işbirliği" önerdi.

Bülent Ecevit Demokratik Sol Parti genel başkanlığına yeniden seçildi.

Sovyet atleti Sergei Bubka sırıkla atlamada 6.12 m.yi geçerek yeni bir salon dünya rekoru kırdı.

25 Mart

Başbakan Yıldırım Akbulut, çocuklarla oynarken düşüp bileğini kırdı.

Afyon Çimento'nun hisse senetlerini almak isteyenler geceyi banka şubelerinin önünde geçirdiler.

Bu yılki Oscar'ın yıldızı Kevin Costner'in "Kurtlarla Dans"adlı filmi oldu. Film 7 dalda birincilik ödülüne layık görüldü. İsviçre'li yönetmen Xavier Koller'in senaryosunu yazdığı ve yönettiği İsviçre adına yarışan "Umud'a Yolculuk" adlı film en iyi yabancı film Oscar'ını aldı.

31 Mart

Türk Hava Yolları ve hava alanlarında yer hizmetlerini veren HAVAŞ şirketinin çalışanları greve gittiler. Uçuşlar durdu, yer hizmetleri aksadı.

Arnavutluk'ta yapılan genel seçimlere iktidardaki Arnavutluk Emek Partisi'nin yanısıra dört muhalefet partisi katıldı. Devlet başkanı Ramiz Alia Tiran'da seçimi kaybetti.Seçimlerde iktidardaki Emek Partisi oyların yüzde 65 ini aldı.

Gürcistan'da bağımsızlık için referandum yapıldı.

BAĞDAT BOMBARDIMANI

"Çöl Fırtınası" harekatının başlaması ile birlikte, Dahran'daki üslerinden ve Basra Körfezi'ndeki uçak gemilerinden havalanan müttefik uçakları, binlerce ton bombayı Irak'ın üzerine yağdırdılar. Tabii ilk hedef,başkent Bağdat'tı. Irak uçaksavarları saldırılara karşılık verince, gece yarısı gökyüzü gün gibi aydınlandı. Ölüm ve korku ışıl ışıl yağıyordu tarihi Bağdat'a...

KIYAMETİN

PROVASI

Birleşmiş Milletler'in Irak'a tanıdığı süre 15 Ocakta doldu. ABD Başkanı Bush, bir gün sonra Kuveyt'i kurtarma harekatını başlattı. Harekata "Çöl Fırtınası" adı verildi.

BAŞKOMUTAN BUSH

Savaş öncesi, büyük bir kargaşa yaşandı dört bir yanda. Savaş aleyhtarlarının gösterileri, barışı ne pahasına olursa olsun korumaya eğilimli ülkelerin diplomatik girişimlerine karışıyordu. Bush ise başından beri Saddam konusunda hayal kurmadı. Ulusunu, bütün dünyayı ve Amerikan ordusunu adım adım savaşa hazırladı. Bu amaçla, çölde konuşlandırılan birliklerini ziyaret için Suudi Arabistan'a gitti.

ÇOK ULUSLU MÜTTEFİK ORDUSU

Müttefik güçlerin toplam asker sayısı 550.000'in üzerindeydi. En çok asker ABD tarafından yollanmıştı (370.000). ABD'yi Sudi Arabistan (67.000), Mısır (35.000), İngiltere (30.000) izledi. Müttefiklerin elinde 1.500 tank ve 1500 dolayında uçak bulunuyordu.

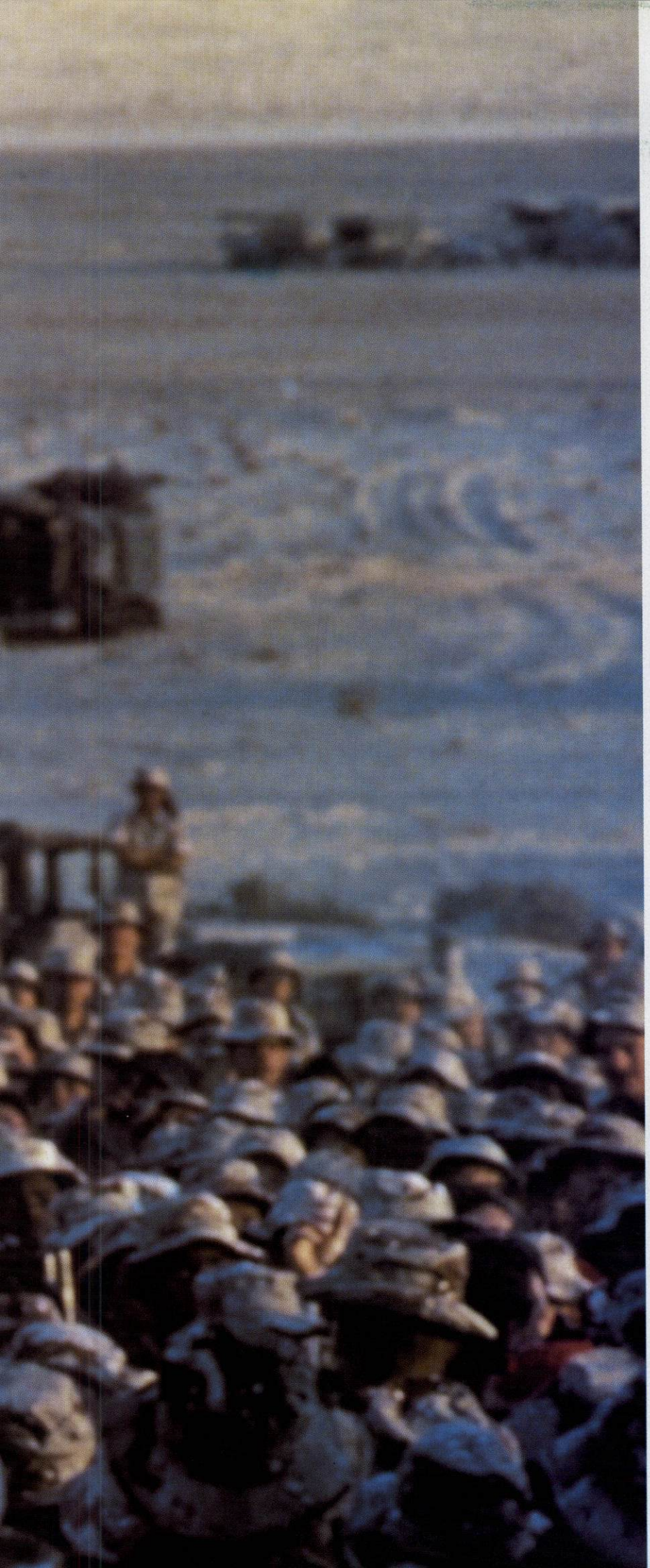

Herşey, 2 Ağustos 1991 günü sabaha karşı başladı... Sınırı aşan onbinlerce Irak askeri, binlerce tank hızla Kuveyt'in başkenti Kuveyt City'ye yöneldi. Şeyh Cabir el Ahmet el Sabah canını güçlükle kurtarabildi. Bağdat kararını dünyaya ilan etti: "Kuveyt Irak'ın 19. vilayetidir!"

Irak müdahalesi 2 Ağustos'ta gerçekleşti, ama müdahalenin kokusu önceden çıkmıştı. Irak Kuveyt'i petrol fiyatlarını yükseltmeye zorlamış, buna yanaşmayan Kuveyt Emiri'ni Batı'nın dümen suyundan gitmekle suçlamıştı.

Kuveyt'in ilhakı tepkiyle karşılandı. Hiçbir ülke Irak'ın kararını tanımadı. Kuveyt'in Irak'ın bir parçası olduğu iddiası Saddam'ın hüsnü kuruntusundan ibaretti.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi önce Irak'ı çekilmeye zorladı. Saddam uzlaşmaya yanaşmayınca Irak'ın petrol ihracatının durdurulması, Irak'a ekonomik ambargo uygulanması gibi "barışçıl" önlemlere başvuruldu.Ancak Saddam lafla dize gelecğe benzemiyordu. Diplomasinin sesinin kısıldığı noktada askeriye hazırlıklara başladı.

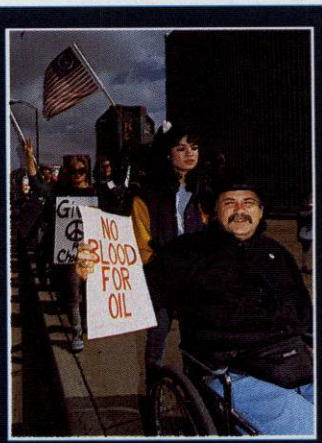

Savaş aleyhtarları soruna barışçı bir çözüm bulunması için hükümetlere son ana kadar baskı yaptılar. "No blood for Oil" (petrol için kan dökmeyelim) gösterilerin başlıca sloganıydı.

Güvenlik Konseyi "fiili müdahale", yani askeri çözüm maddesine geçti. ABD ve müttefikleri Arabistan çöllerine yığınak yapmaya koyuldular.

"Barışçı çözüm" konusunda iyimser olanlar, Saddam'ın bu büyük askeri yığınak karşısında gerileyeceğini savunuyorlardı. Ancak bu beklentiler boş çıktı. Saddam Kuveyt'in güneyinde dev bir savunma hattının inşasını emretti. Savaş tamtamları çalınıyordu.

Irak askeri komuta merkezini güney Irak'taki Basra kentinde kurdu. Amerika ve müttefikleri ise "Çöl Kalkanı" harekatının karargahını Suudi Arabistan'ın Dahran kentine yerleştirdiler. Dev nakliye uçakları onbinlerce askeri, tankı, topu, askeri malzemeyi Arabistan çölüne indirmeye başladılar. Çöle gökyüzünden askeri malzeme yağıyordu.

Güvenlik Konseyi Irak'a Kuveyt'ten çekilmesi için 15 Ocak'a kadar süre tanıdı. Sürenin sonu yaklaşırken, Saddam'da hala yumuşama belirtileri görülmüyordu. Oysa yaygın beklenti Saddam'ın son anda pazarlık masasına oturarak Kuveyt'in petrol pastasından pay kapmak isteyeceğiydi. Bu beklenti de boş çıktı. Saddam savaşı göze almış mıydı?

Amerikan Dışişleri Bakanı James Baker'le Irak Dışişleri Bakanı Tarık Aziz'in Güvenlik Konseyi'nin verdiği sürenin dolmasına bir hafta kala Cenevre'de biraraya gelmeleri, barış için son umut kapısıydı.

Ancak Cenevre'den de barış çıkmadı. Petrol fiyatları bir anda 30 doların üzerine fırladı, borsalar düştü. Savaş tamtamlarının temposu şiddetleniyordu.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Peres de Cu-

ellar'ın 13 Ocak günü Bağdat'a giderek son bir girişimde bulunması da sonuç vermedi. Cuellar Bağdat'tan ayrılmadan önce "İşimiz Allah'a kaldı" dedi.

"ÇÖL AYISI"

Saddam'ın Irak'a saldırısı üzerine ABD Başkanı George Bush, Körfez'de oluşturmaya karar verdiği çokuluslu askeri gücün başına orgeneral Norman Schwarzkopf'u atadı.

Schwarzkopf, dünya kamuoyunun bildiği bir isim değildi, ama orduda iyi tanınıyordu. Amerikan ordusunda komuta forsunu II. Dünya Savaşı'nın muzaffer generallerinden devralan genç kuşağın temsilcisiydi. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Amerika'nın denizaşırı ülkelerde giriştiği bütün askeri müdahalelere katılmış, Kore ve Vietnam'da savaşmış, Granada ve Panama operasyonlarında görev almıştı. Orduda seviliyor, sayılıyordu. Lakabı "Fırtına Norman"dı; ancak askerler ona kısaca "Ayı" demeyi yeğliyorlardı. 1.92 m. boyundaki 120 kilo ağırlığındaki Norman, adeta bu lakap için yaratılmıştı. Suudi Arabistan çöllerine gelince "Ayı"nın önüne "çöl" kelimesi ekleniverdi.

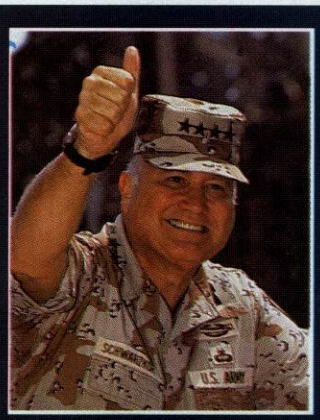

General Schwarzkopf Vietnam'dan Granada'ya kadar çeşitli askeri harekatlarda görev almış tecrübeli bir askerdi. Adı orduda "ayı" ya çıkmıştı. Arabistan'a gelince "ayı"nın önüne "çöl" kelimesi eklendi ve ortaya generale çok uyan bir takma ad çıktı.

İnsanlık tarihinin gördüğü en büyük ordulardan biri, ateş gücü bakımından belki de en büyüğü Schwarzkopf'un komutasına teslim edildi.

Schwarzkopf'un Saddam'la savaşmanın yanında bir başka görevi daha vardı. ABD'nin Vietnam ormanlarında dönen talihini Arabistan çöllerinde tersine çevirmek. Savaştan sonra savaş mızrağını Saddam'ın tam kalbine indirdi: "Saddam ne taktisyen, ne stratej, ne komutan ne de askerdir". ABD'nin "makus talihi"ni tersine çevirmeyi de başardı. Vietnam sendromunu Arabistan Çölleri'ne gömdü...

Bu arada bir başka işi daha başardı. Kararlı, babacan asker tavrını, dünyaya hesap veren, demokratik geleneklere bağlı modern bir yönetici görünümü ile birleştirdi ve bir anda medya kahramanı oluverdi. "Çöl Ayısı", dünyanın en çok seyredilen filminde başrolü başarı ile oynamıştı.

Bir ara savaşın sonunda Bush'la çelişir gibi oldu. Düz asker mantığı onu Saddam'ı tepelemeye itiyordu ama Bush Ortadoğu'da herşeyin altüst olmasını istemedi. Komutanını engelledi. Schwarzkopf kendini çabuk toparladı, hemen hizaya girdi. Amerika Schwarzkopf'u bağrına bastı. Tıpkı yıllar önce Avrupa fatihi general Eisenhower'le Pasifik fatihi general Mac Arthur'u bağrına bastığı gibi..Adı bir ara başkan adayları arasında geçti. Ancak Schwarzkopf savaşın esas galibinin Bush olduğunu görecek kadar akıllı ve tecrübeliydi. Emekli oldu ve köşesine çekildi.

SIĞINAK'TA ÖLÜME YAKALANMAK

Müttefikler harekatın başından beri ısrarla seçilmiş askeri hedeflere saldırdıklarını öne sürüyorlardı. Ancak günlerden bir gün Irak radyosu müttefiklerin bir sığınağa saldırdıklarını ve sığınakta 300'ü aşkın kişinin öldüğünü duyurdu. Haber, Batı'da büyük bir şok yarattı. Pentagon, saldırıya uğrayan yerin aslında bir askeri hedef olduğunu öne sürdü. Sığınak'ta ölenler, acıları kamuoyundan gizlenen bir savaşın, yürekleri paralayan yanı olarak hafızalara nakşoldu.

"ÇÖL FIRTINASI"

ABD başkanı George Bush 16 Ocak günü Washington saatiyle 19.00 da (Türkiye saatiyle 17 Ocak saat 2.00 de) hava harekatını başlattı. "Çöl Kalkanı", "Çöl Fırtınası"na dönüştü.

Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin bombardımanın başlamasından beş saat sonra Bağdat radyosundan Irak halkına ve dünyaya seslenerek meydan okudu: "Şeytan Bush suç işledi. Savaşların anası başladı." Körfez Savaşı başlamıştı...

Amerikan savaş stratejisi, hava üstünlüğüne dayanıyordu. Irak havadan iyice hırpalanacak, sonra kolayca teslim alınacaktı. B-52 ler, F-16'lar, Mirage'lar, Jaguar'lar, Irak'a bomba yağdırmaya koyuldular. Uçaklar günde 2000 dolayında "sorti"(çıkış) yapıyorlardı. Bağdat, Basra derken bütün Irak bombalardan nasibini aldı.

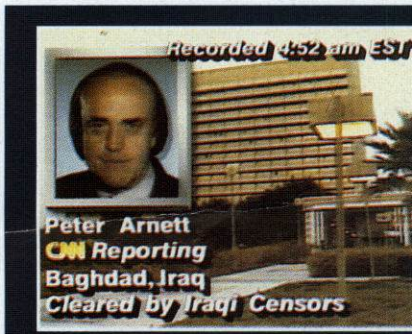

Amerika'nın en ünlü savaş muhabirlerinden biri olan Peter Arnett, savaşı CNN adına Bağdat'tan izledi. Teed Turner'in CNN televizyonu ise cephenin hemen gerisinden ve dünyanın dört bir yanından yaptığı canlı yayınlarla Körfez Savaşı'nın yıldızı oldu.

Saddam ise hava hakimiyetini düşmanlarına terketmiş, sığınağına çekilmiş, bekliyordu. Bu arada elindeki uçakları İran'a kaçırdı. 10 yıla yakın bir süre İran'la savaşan Irak, artık İran'dan medet umuyordu. İran'a "İsrail'e karşı ittifak" öneriyordu. İsrail'e scud saldırıları yönelterek, müttefik cepheyi bölmeye çabalıyordu. Bu arada tehditler savurmaktan geri durmuyordu. "Hele kara harekatı bir başlasın, analarından doğduğuna pişman olacaklar." Dünyaya mesajlarını, kırık dökük bir radyo istasyonundan ve bir Amerikan TV'sinden iletiyordu.

CNN VE PETER ARNETT

Dünyanın ilk haber kanalı CNN, Körfez Savaşı'nın yıldızı oldu. CNN'i "Savaşın esas galibi" diye nitelendirenler bile çıktı. Yaratıcısı Ted Turner'ın "Birgün kıyameti de canlı yayınlayacağız" diyecek kadar iddialı konuştuğu CNN, Körfez Savaşı'nda cepheden, cephenin hemen gerisindeki merkezlerden yaptığı habercilikle bir anda ilgi odağı haline geldi. Tel-Aviv'de çalan sirenlerden Moskova'daki basın toplantısına, Dahran'daki karargâhtan Washington'daki brifinge anında geçebiliyordu. Dost düşman CNN aracılığıyla haberleşmeye koyuldu.

CNN in yıldızı ise, Amerika'lı gazeteci Peter Arnett oldu. Arnett, Bağdat'taki Harun Reşit Oteli'nden yaptığı canlı cansız yayınlarla Irak halkının havasını ve Saddam'ın mesajlarını anında dünyaya iletti.

Peter Arnett'i "Saddam'ın borazanlığını" yapmakla suçlayanlar da oldu. Bunların başında general Schwarzkopf geliyordu. Irak'ın, Bağdat'taki bir sığınakta 300 den fazla kişinin öldüğünü iddia eden ve ABD'yi suçlayan tavrı sırasında yaptığı yayın, Peter Arnett'i hedef kişi haline getirdi. Ancak Peter Arnett

TESLİM OLAN IRAK ASKERLERİ

Kara harekatının başlamasından kısa bir süre sonra Irak ordusu tam anlamıyla bir çorap söküğü gibi çözülmeye başladı. Irak'lı askerler kitleler halinde teslim oluyorlardı. Apaçık görülen Irak'lı askerlerin savaşmak istemedikleriydi. Saddam ordusunun gücünü abartmıştı. Daha da önemlisi, Kuveyt üzerindeki emellerini askerlerinin de paylaştığı zehabına kapılmıştı. Yalnış hesap Kuveyt'ten döndü.

kendisine yöneltilen suçlamaları geri çevirdi. "Görevim haber vermek. Ben görevimi yapıyorum" diyordu. Schwarzkopf'un eleştirilerini ise kaale almadığını belirtti. "O, Vietnam savaşından beri benden hoşlanmaz ama bu beni ilgilendirmiyor, general kendi işine baksın, ben de kendi işime bakayım", diyordu. Peter Arnett savaşın sonuna kadar Bağdat'ta kaldı.

Peter Arnett Saddam'la savaştan sonra hesaplaştı. Savaş sırasında Irak'lı "Reis"le en çok ve en yakından temas eden yabancı konumundaki Arnett, Irak'tan ayrıldıktan sonra Ürdün'ün başkenti Amman'da düzenlediği basın toplantısında "Saddam" hakkında değerlendirme hatası yaptığını kabul etti. Irak başkanını "zeki, bilgili ve yetenekli biri sandığını, ancak yanıldığını" söyledi.

Kuşkusuz, 1991'in en önemli gazetecilik olayını Amerika'lı gazeteci Peter Arnett gerçekleştirdi.

Saddam, "100 saat Savaşı"nda ağır bir yenilgiye uğrayınca, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin Kuveyt'le ilgili bütün kararlarını kabul ettiğini açıkladı. Harekat başarıya ulaşmış ve Kuveyt kurtarılmıştı. Körfez Savaşı ve bu buhran sırasında oynadığı rol,Birleşmiş Milletler'in önemini ve itibarını artırdı.

KOMİTACI SADDAM

Saddam deli mi dâhi mi? Bütün dünya, milyonlarca insan, binlerce politikacı, asker, strateji uzmanı ve gazeteci tam altı ay boyunca bu soruya cevap aradı.

Kimilerine göre Saddam bir megalomandı. Gücünü abartıyor, medyaya oynuyor, boyundan büyük işlere kalkışıyordu. Kimilerine göre ise bütün dünyada kendisinden sözettirmesi bile dehasının kanıtıydı.

Nasır'ın bıraktığı boşluğu dolduracak, Arapları birleştirecek, Ortadoğu'nun kaderini değiştirecekti. Acımasız bir diktatör olduğu kesindi. Körfez Savaşı sırasında yeraltındaki bir sığınakta sürdürdüğü siyasal yaşamının ilk yıllarını da yeraltında geçirmişti. Genç yaşta girdiği BAAS'ta ataklığı ile sivrilmişti. Tipik bir komitacıydı. Abdülkerim Kasım'a karşı darbe başarısızlığa uğrayınca Kahire'ye kaçtı.

1970'lerde BAAS içindeki mücadelede Hasan El-Bekr kartını oynayan Saddam, bu kez kazandı, Bekr'in çok yakını oldu. Ve 1979 da Hasan El-Bekr'in ölümü üzerine iktidarı ele geçirdi.

Sonrası biliniyor. İran'la savaşta "tanrılaştırılan" Saddam gözünü Kuveyt'e dikti. Kuveyt'i işgal etti.

Irak'a yakın birkaç ülke bile Saddam'ın kararını tanımadı. Ancak çoğunluk Kuveyt uğruna savaşı göze almak istemiyordu. Soğuk savaştan yeni çıkan insanlık, barışa sarıldı.

Saddam'a pekala bazı tavizler verilebilirdi. Baskılar karşısında, Kuveyt emiri bu yönde açıklamalar yaptı. Petrol gelirlerinin bir bölümünü Irak'la paylaşabilir, Basra Körfezi'nde Irak açısından stratejik önem taşıyan Bubiyan Adası'nı Irak'a verebilirdi.

Bunlar önemli tavizlerdi. Uzun dönemde Irak'ın Arap dünyası üzerindeki nüfusunu,Ortadoğu'daki etkinliğini artıracak tavizlerdi.

Ancak Saddam işlek bir zeka, kıvrak bir diploma-

IRAK'IN KUVEYT MACERASININ SONU

Müttefik'lerin saldırıları karşısında Kuveyt'te tutunamayacağını analayan Saddam Hüseyin, Kuveyt'ten çekileceğini dünyaya açıkladı. Bunun üzerine Kuveyt'te bulunan Irak birlikleri ellerine geçirdikleri bütün araçlarla Irak'a doğru kaçtılar. Müttefik hava kuvvetleri ise bu kaçışın önünü kesmeye yöneldi. Kuveyt-Irak otoyolunun ağzı,bu paniğin bir belgesi olarak arşivlere geçti.

si örneği göstermedi. O, ya hep ya hiç diyen müflis bir kumarbaz gibiydi. Kuveyt'in tümüne oynadı...ve...

YÜZ SAAT SAVAŞI

Irak'ta göğe hakim olan müttefikler, nihai kapışmanın karada olacağının bilincindeydiler. İnsanoğlu zaferi yüzyıllardan beri bir bayrağın zorla indirilmesi ve yerine bir başka bayrağın dikilmesi olarak tanımlıyordu. Kuveyt bir kara savaşı sonucunda kurtarılacakatı. Savaş takvimini belirleyenler, yaklaşan Razaman ayını da hesaba katmak zorundaydılar. Ne de olsa müttefik birliklerde savaşan pek çok müslüman asker bulunuyordu.

Müttefik kara harekatı 25 Şubat'ta başladı. Ve 100 saat sonra bitti. Irak ordusu ağır bir yenilgiye uğradı. Irak'lı askerler teslim olmak için sıraya girmişlerdi. Irak ordusu panik halinde Kuveyt'ten çekildi.

Savaşın galibi George Bush savaşın bittiğini, "Kuveyt kurtarıldı; Irak ordusu yenilgiye uğratıldı" sözleriyle dünyaya duyurdu. Bush, müttefiklerin askeri harekatı 28. Şubat günü, geceyarısından itibaren askıya alacağını açıkladı.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından belirlenen hedeflere ulaşılmıştı.

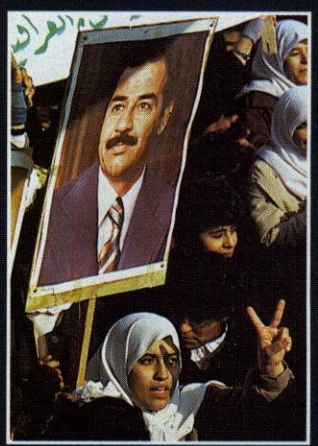

Saddam Hüseyin deli mi, dahi mi? Milyonlarca insan bu soruya cevap aradı.
Saddam savaştan önce büyük bir propaganda kampanyasını başarı ile yürütmüştü. Ancak, daha sonra önüne çıkan fırsatları değerlendirme becerisini gösteremedi. Kumar oynadı ve kaybetti.
Gelişmeler Saddam'ın sıradan bir diktatör olduğunu gösterdi.

38 gün 100 saat süren "Çöl Fırtınası" harekatı Washington'da başladı, Washington'da bitirildi.

TESLİM OLAN IRAK ASKERLERİ

Propaganda, hele savaş propagandası gerçeğe dayanmassa ne olur? Körfez Savaşı'nda Saddam'ın başına gelen olur.

Saddam'ın savaş öncesinde büyük bir propaganda kampanyasını başarı ile yürüttüğünü, o günleri yaşayan kim inkar edebilir? Saddam aynı kampanyayı savaş sırasında da sürdürdü. Amerikalılar 3 uçak kaybettik mi diyorlardı, Bağdat radyosu 300 den sözediyordu. İngilizler 5 asker kaybettik diye açıklama mı yapıyorlardı, Saddam'ın propaganda makinası 2000'den dem vuruyordu. Saddam, askerlerine moral vermek için onların savaş gücünü alabildiğine abarttı. Ancak yanlış hesap Bağdat'tan, daha doğrusu Bağdat'ın yanlış hesabı Basra'dan döndü.

Müttefiklerin kara saldırıları birkaç saatte Irak ordusunu darmadağın etti. Aç, perişan, yorgun, bitkin Irak askerleri savaşmak istemiyordu. Kitle halinde teslim olmaya koyuldular.

Ünlü Çinli düşünür Lao-Tse "Askerlik Sanatı"

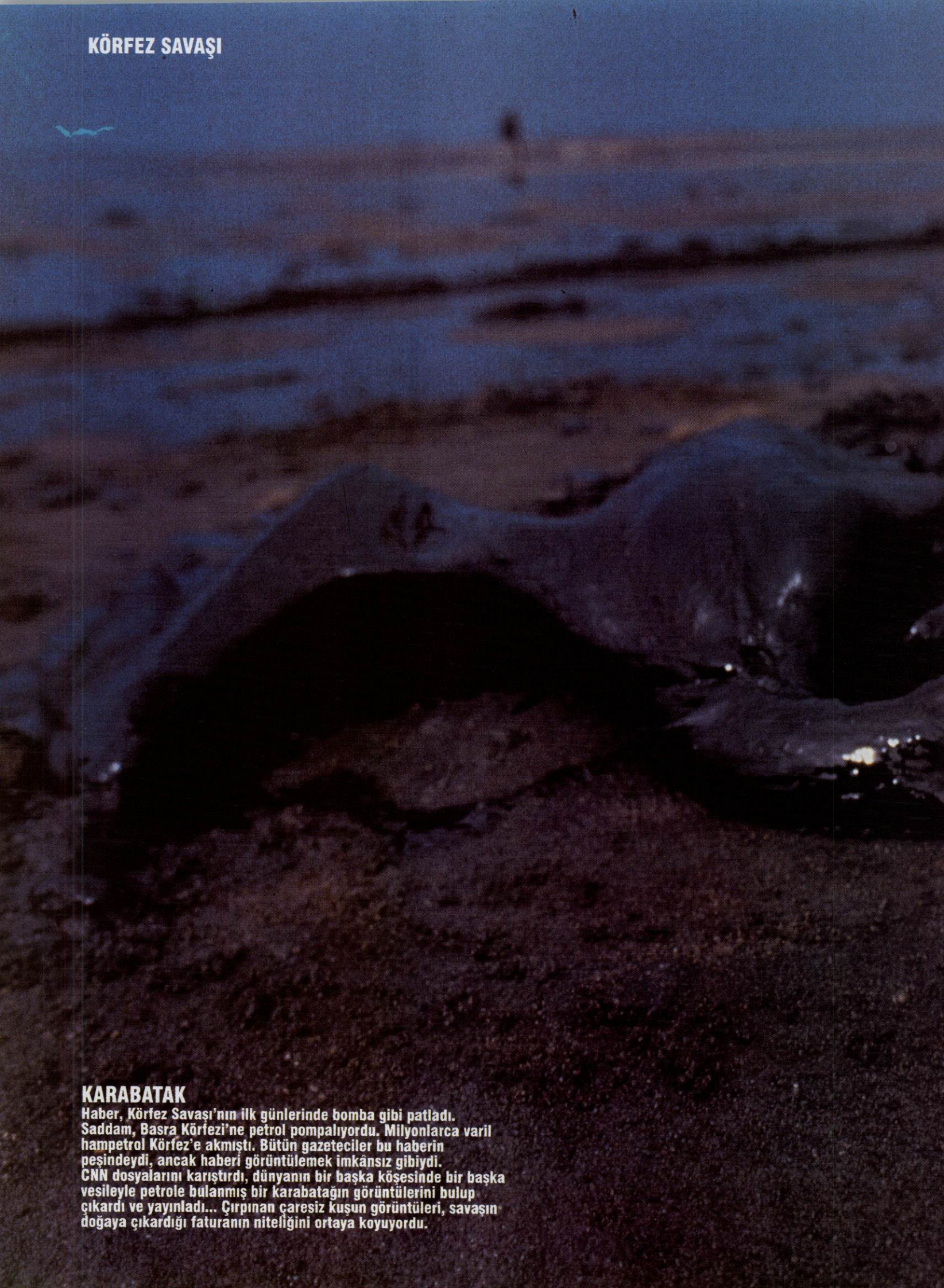

KARABATAK

Haber, Körfez Savaşı'nın ilk günlerinde bomba gibi patladı. Saddam, Basra Körfezi'ne petrol pompalıyordu. Milyonlarca varil hampetrol Körfez'e akmıştı. Bütün gazeteciler bu haberin peşindeydi, ancak haberi görüntülemek imkânsız gibiydi. CNN dosyalarını karıştırdı, dünyanın bir başka köşesinde bir başka vesileyle petrole bulanmış bir karabatağın görüntülerini bulup çıkardı ve yayınladı... Çırpınan çaresiz kuşun görüntüleri, savaşın doğaya çıkardığı faturanın niteliğini ortaya koyuyordu.

adlı yapıtında, savaşta güçlerin çok gerçekçi biçimde tespitinin zorunlu olduğunu, yıllar önce yazmıştı. Saddam kendi propagandasına kendi inanarak, ordusunun yenilgisini hazırladı.

Kendisini boyaynasında seyreden diktatör, halkın gerçek özlemlerine kulak tıkamanın cezasını çekmişti.

Gelişmeler, Saddam'ın ne deli ne dâhi olduğunu ortaya koydu. Sıradan bir diktatördü o... Arapların tarihini yazma iddiası ile ortaya atılan Tikritli komitacı, otobiyografisini ıkına sıkına tamamlamaya çalışan kötü bir yazarı andırıyor. Bu otobiyografinin nasıl biteceğini ise bir tek Allah biliyor!

TARİHİN EN BÜYÜK YANGINI

Saddam, Kuveyt'ten çekilmesi için giderek artan baskılara "Petrol kuyularını havaya uçururum" karşılığını verdi. Kuveyt'te 800 dolayında faal petrol kuyusu bulunuyordu. Saddam böyle bir çılgınlık yapabilir miydi?

Saddam bu çılgınlığı yaptı. Amerika ve koalisyon güçlerinin kara saldırısını başlatacağını anlayınca, 23 Şubat'ta Kuveyt'teki petrol kuyularını havaya uçurdu. 800 dolayında petrol kuyusu yanmaya başladı.

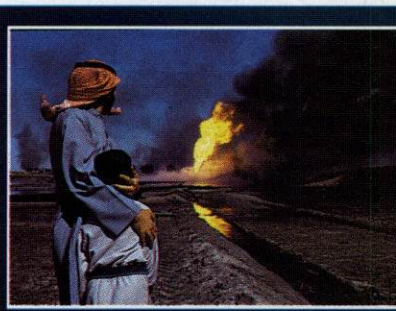

Irak ordusu Kuveyt'i terkederken, 800'ü aşkın petrol kuyusunu ateşe verdi. Kuveyt'in özellikle Ahmediye bölgesi,aylarca alev alev yandı. İnsanlığın tanık olduğu en büyük yangın, 8 ayı aşkın bir sürede söndürülebildi. Kuveyt'in toplam petrol rezervlerinin yüzde 3'ü yokolmuştu.

İnsanlık bu boyutta bir petrol yangınıyla ilk kez karşılaşıyordu. Kuveyt alev alev yanıyor, koca ülkede göz gözü görmüyor, gündüz seyreden araçlar farlarını yakıyorlardı. Bu, dünya çapında bir çevre felaketine yolaçar mıydı? İklim değişikliklerine yolaçar mıydı? Bazı uzmanlar çıkan dumanların Muson yağmurlarını engelleyeceğini ve Hindistan'da büyük kuraklığa yol açacağını öne sürüyor, bazıları ise dumanların güneş ışınlarına engel olacağını, hava sıcaklığının düşeceğini öne sürüyordu. Bu korku filmine "Nükleer Kış" adı takıldı.

Bazı başka uzmanlar ise petrol kuyularından yükselen dumanların stratosfere ulaşamayacağını, iklim değişikliklerinin söz konusu olmayacağını öne sürdüler.

Ne olursa olsun, yangınlar söndürülmeliydi. Kuveyt'in milyonlarca doları kül oluyordu. Bu işe Teksaslı yangın söndürme şirketleri talip oldular. Dev boyutlu yangınları söndürme işi için, kovboy ruhlu olmak gerekiyordu.

Bazı uzmanlar yangınların en az iki yıl daha süreceğini öne sürüyorlardı.

Yangınlarla insanoğlunun komutasındaki teknoloji arasında büyük bir mücadele başladı. Yeni teknikler geliştirildi, şirketler devreye girdi... Ve bu dev kapışma, diğer bir deyişle insanoğlunun yürüttüğü en büyük yangın söndürme operasyonu Kasım ayının başında Şeyh Cabir el Ahmet el Sabah'ın yanan son kuyuyu sembolik olarak söndürmesi ile fiilen sona erdi.

Kuveyt'in petrol rezervinin yüzde üçünü yok eden yangınlar 8 ay sonra söndürülebildi.

CAMP DAVID'DEN DOLMABAHÇE'YE

İki lider arasında Körfez Savaşı sırasında telefonun aracılık ettiği dostluk, Camp David'de "Turgut-George muhabbeti"ne dönüştü.

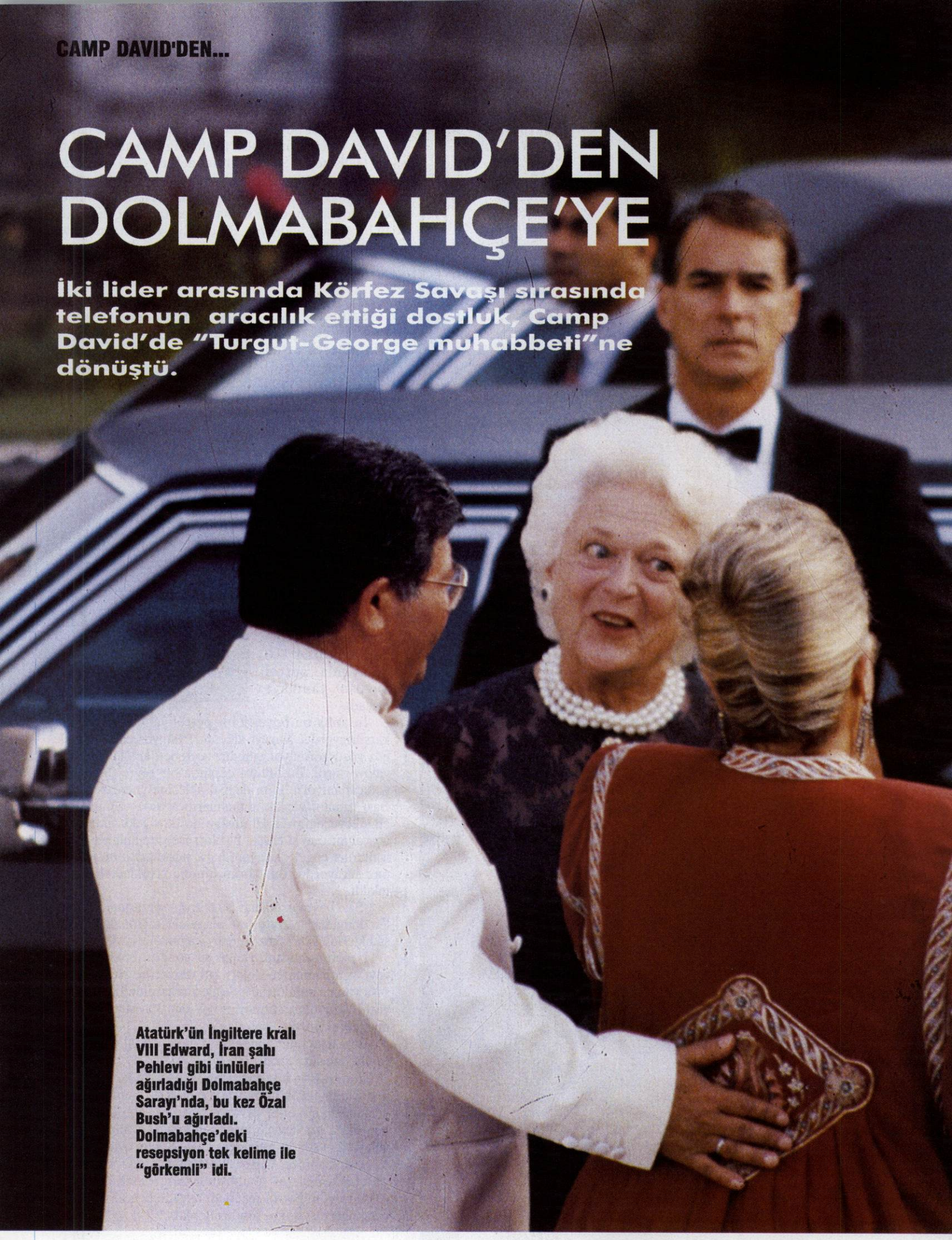

Atatürk'ün İngiltere kralı VIII Edward, İran şahı Pehlevi gibi ünlüleri ağırladığı Dolmabahçe Sarayı'nda, bu kez Özal Bush'u ağırladı. Dolmabahçe'deki resepsiyon tek kelime ile "görkemli" idi.

Cumhurbaşkanı Turgut Özal ve eşi Semra Özal, Barbara ve George Bush'un konuğu sıfatıyla 23-24 mart tarihlerini "Camp David"de geçirdiler. "Camp David" tarihe, Enver Sedat'ın İsrail devletini tanımasına yol açan görüşmelerin yapıldığı yer olarak geçmişti. Ancak Camp David'in ABD başkanlarının kullanımına ayrılan özel bir konut olmaktan başka bir özelliği yoktu. Camp David'in "sırrı", basına kesinlikle kapalı olmasıydı. ABD başkanları burada özel yaşamları ile başbaşa kalıyorlar ya da özel görüşmeler yapıyorlardı.

İşte Özal'lar mart ayının 3. hafta sonunu burada geçirdiler. Bush ve Özal özel görüşmeler yaptılar. Körfez savaşının bitiminden hemen sonra gerçekleşen Camp David buluşması dünyada büyük ilgi ile izlendi. Ne de olsa Türkiye Irak'ın komşusu, ABD'nin Ortadoğu'daki en güçlü müttefikiydi. Özal, Camp David'de Bush'a "stratejik İşbirliği" önerdiğini açıkladı. Bir başka hususu daha açıkladı: Görüşmeler büyük bir samimiyet havası içinde geçmiş ve iki başkan birbirlerine Turgut ve George diye hitap etmişlerdi.

Gazetecilere izin verilmediği için,"Camp David hatırası"nı belgelemek, Özal'ın özel kalem müdürüne düştü.

George ve Barbara Bush Özal'ları temmuz sonunda Türkiye'de ziyaret ettiler. Bu, tam anlamıyla bir iade i ziyaretti. İki ülke arasında ciddi bir sorun yoktu. Ortadoğu sorunları, Kürtler vb zaten Camp David'de görüşülmüştü. İki lider hasret giderdiler. Bush'un arkadaşı Özal'ın siyasi şansını yükseltmek için bu kadar yol teptiği yorumları da yapıldı.Bush vefalı bir dost çıktı.

"Camp David"de başlayan "Turgut-George muhabbeti" Çankaya'da Boğaz kıyılarında, İstanbul sokaklarında ve Dolmabahçe'de sürdü.

Bir ara Özal'ın Bush'u Türkiye'nin Camp David'i Marmaris Otluk Koyu'ndaki konutunda ağırlayacağı söylendi ama sonunda Dolmabahçe Sarayı'nda karar kılındı. Bush özel konutunda başbaşa görüşmeleri tercih ediyordu Özal ise kalabalık, görkemli törenlerden hoşlanıyordu. Saray'ın elektrik sistemi vb tümüyle elden geçirildi. Dolmabahçe'de Bush onuruna verilen resepsiyon ise tek kelime ile "göz kamaştırıcı"idi. Özal, kişisel çabalarıyla Türkiye'nin dış tanıtımına bir halka daha eklemişti. ❑

HAYAL KIRIKLIĞI

"Savaş, ekonomik kriz, erken seçim" derken 1991 bitti; borsa, yıl boyunca yatırımcıları canından bezdirdi... Kâr edenlerin bile ağzının tadını kaçırdı...

Onaltıncı yüzyılın ortalarında, Amerika'nın o günlerde küçük bir köy görünümündeki New York şehrinde bir patika... Köy meydanından başlayıp şehrin dışındaki tepenin üzerine kurulmuş askeri karakolun kapısına kadar uzanıyor. Civarda kızılderililer dolaşıyor. Küçük ve büyük baş hayvanlar ortalıkta, istedikleri gibi otluyorlar. Patikanın, köy meydanındaki ucunda birkaç adam küçük bir pazar kurmuş. Bu patikanın öteki ucunda, karakolun kapısına yakın bir yerlerde, başıboş otlayan hayvanları uzak tutmak için yapılmış bir tahtaperde... Bugünkü Wall Street'in yüzyıllar önceki hali. American Stock Exchange, NYSE ve NASDAQ... Daha sonra kurulan diğerleri, hep o hayvan pisliği ile dolu patikadan yola çıktılar...

Yıl 1930. Chicago'da Al Capone rüzgarları esiyor. Mafya'nın o hareketli günlerinde, Amerika'da esen başka rüzgarlar da var. Bunlardan birinin altında Graham ve Dodd'un imzaları okunuyor. Yazdıkları bir kitap ile Amerikalı yatırımcılara ucuz hisse senetlerini almanın ve daha fazla kazanmanın yollarını öğretiyorlar...

1990... Nobel ödülleri dağıtılıyor. Ekonomi dalında Nobel'i üç Amerikalı paylaşıyor. Miller, Markowitz ve Sharpe. Üçü de finansçı ...

1991 yılı... İstanbul'da altı yılını geride bırakmış bir borsa var: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası.

1991, 90 yazında ortaya çıkan Körfez Krizi'nin yarattığı soru işaretleri ile başlamıştı. İMKB, bu soru işaretlerinin etkisi altındaydı. Körfez'deki savaş beklentisi hisse senetleri fiyatlarını etkilemişti. Birleşmiş Milletler'in, Irak'a tanıdığı süre Ocak ortasında doldu.

Ocak ayının 17'sinde, müttefikler hava saldırısını başlattılar. Ve İMKB, Türkiye'de ilk kez, belki dünyada da ilk kez yaşanan olaya sahne oldu. Savaşın çıktığı sıralarda, yatırımcının paniğe kapılması ve fiyatların düşmesi bekleniyordu. Uzman kadrolar yatırımcının bu paniğinden yararlanıp, tabana vurmuş fiyatlarla alıma geçmeyi tasarlıyorlardı. Evdeki hesap çarşıya uymadı ve daha sonra "amatörler" diye adlandırılan bir grup, savaşın çıkmasını bekliyormuşçasına hisse senedi almaya başladı. Spekülatörler ve fiyatların düşmesini bekleyen uzmanlar, bu hareket karşısında ilk şaşkınlıklarını atlattıklarında iki seans geçmişti bile. Onlar da alıma başladılar. Böylece İMKB, beklenmeyen bir çıkış yaşadı.

Sonrasında herşey normale ya da olması gereken şekle döndü. Fiyatlar, kârların realize edilmesi ile düştü. Bu düşüşte çabuk davranamayan yatırımcılar, hisse senetlerini satmadılar.

Krizin ekonomik faturası çıkmaya başladıkça, yani yılın ilk çeyreğinin sonlarına doğru iç borçlanma oranı arttı. Hazinenin yüzde 80'lere dayanan borçlanma stratejisi, mevduat faizlerini ve repo oranlarını yükseltti. Bu durum borsayı bir hayli etkiledi. Sadece borsayı değil, dövizi, altını, yatırım fonlarını ve gayrımenkul piyasasını da etkiledi. Döviz, özellikle dolar birkaç kez ciddi biçimde yükselme eğilimi gösterdi. 20 Ekim erken genel seçimleri ve bu seçimler için uygulanan seçim ekonomisi, piyasaları altüst eden bir başka olaydı.

Ekim sonuna kadar, işlem gören 132 hisse senedinden 89'u 1991 başına oranla yatırımcısının zarar etmesine neden oldu. Bunlar dışında 21 hisse senedi yüzde olarak kazanç sağlamasına rağmen, enflasyon faktörü dikkate alındığında yatırımcılarına kâr sağlayamadı. Kalan 22 hisse senedinden 8'i, yatırımcılarına çok düşük reel kâr sağladı. Yani 91'in ilk 10 ayında sadece 14 hisse senedi ciddi miktarda kâr ettirdi.

Daha sonra toparlanma oldu ve bu rakamlar çok daha makul düzeylere yükseldi. Kaybettiren hisse senedi sayısı 60'ın altına indi. Fena sayılmayacak kadar reel kâr sağlayan hisse senedi sayısı ise 20'yi aştı. Ancak, İMKB 1991'de yatırımcılarının büyük kısmına kaybettirdi. Döviz ve yatırım fonları geçmiş yıllardaki o tatlı kârları unutturdu.

Yatırım açısı hariç, 1991'de İMKB'da olumlu işler oldu. Hisse senedi piyasasından sonra Tahvil Borsası da faaliyete geçti. Yıllardır aranan uygun bina sonunda Boğaz sırtlarında bulundu. İhtiyaç duyulan bilgisayar sistemi keşfedildi. Şemsiye sigorta kapsamı genişletildi. Sahte hisse senedi basılmasını önlemek için 32 güvenlik unsuru taşıyan hisse senetlerinin basımına karar verildi. İMKB'nin geçmişinin henüz altı yıl olduğunu gözden uzak tutmamak gerek. Sermaye piyasaları ile ilgili ciddi çalışmaların yapılabilmesi için 10 ya

Karaköy'de küçük bir mekanda faaliyet gösteren İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, Tarabya'da modern bir binaya taşınacak, bilgisayarlı sisteme geçecek.

da 12 yıllık veri tabanına ihtiyaç var.

Dünyanın pek çok ülkesindeki yatırımcılar "yarım asrı aşan bir süredir korunan, oturmuş sistemle çalışan ve kazanmak için her türlü yöntemi kullanan" konumundalar. Türk yatırımcılar ise bu işe ciddi şekilde 1987'de başladılar.

Kimsenin kuşkusu olmasın, borsanın önemi daha da artacak. General Motors'un yöneticilerinden John J.Raskob "Her ay yalnızca 15 dolar biriktirin, kâr paylarını da üzerine ekleyin yeter. İyi kağıtlara yatırım yapan 20 yıl içinde 80 bin dolara kavuşabilir" demişti. Toplam 3 bin 600 dolar karşılığında hiç fena değil.

Denemeye değer gibi görünüyor!

'91 DE YATIRIM ARAÇLARI

Dolar	% 74
Mark	% 73
Cumhuriyet altını	% 60
Reşat altını	% 53
Borsa(endeks)	% 40

HANGİSİ

80'li yıllarda dünyanın en hızlı adamı olarak sivrilen Carl Lewis, 100 m. dünya rekorunu 9.86 ile yeniledi.

Yüzyılın en büyük atleti Jesse Owens midir? Böyle bir soru sorulabilir mi, tartışılabilir. Fakat Carl Lewis'in ancak 20. yüzyılın efsanelerinden Jesse Owens'le kıyaslanabilecek bir dev olduğunu kimse inkar edemez. İki büyük şampiyonun aynı kulvarların yolcusu olmaları (100 m., uzun atlama) ise ilginç bir rastlantı sayılmalı.

Tarih, Owens'e bir misyon yüklemişti. Bir köle parçası Berlin'de Hitler'in üstün ırk teorisiyle hesaplaştı.

Carl Lewis ise yalnızca koştu, atladı. Hayatında atletizmden başka birşeye yer yoktu.

1988 Seul Olimpiyatları'nda Kanada'lı Ben Johnson 100 m. yarışındaki inanılmaz çıkışıyla yarışı kazandı ve yüzmilyonlarca kişinin gözleri önünde Carl Lewis'i geçti. Lewis gitti Johnson'u tebrik etti. Ancak ikna olmamıştı. Bir acaiplik vardı sanki bu işte. Olayın üzerine giden Olimpiyat Komitesi, Ben Johnson'un doping yaptığını tespit etti. Hayır, Carl Lewis geçilmemişti. En hızlı yine oydu...

Lewis uzun atlamada dünya rekorunu kıramadı ama 65 yarışı peşpeşe kazandı. Daha doğrusu çok uğraştıktan sonra Bob Beamon'un 8.90'lık dünya rekorunu 1 cm ile geçmeyi başardı, ama bu kez geç kalmıştı. Aynı yarışta 8.95 atlayarak dünya rekoruna ulaşan Powell'in ardından ikinci oldu.

Tokyo'da 9.86 ile yeni 100 m. dünya rekorunu kırdıktan sonra en büyük rakibi ve 100 m.'nin eski rekortmeni Leroy Burrell "Onu geçmek imkansız... Lewis gelmiş geçmiş en büyük 100 metreci" diyerek yenilgiyi kabul etti.

Carl Lewis 3 kez dünya şampiyonu olan tek atlet olarak tarihe geçti.

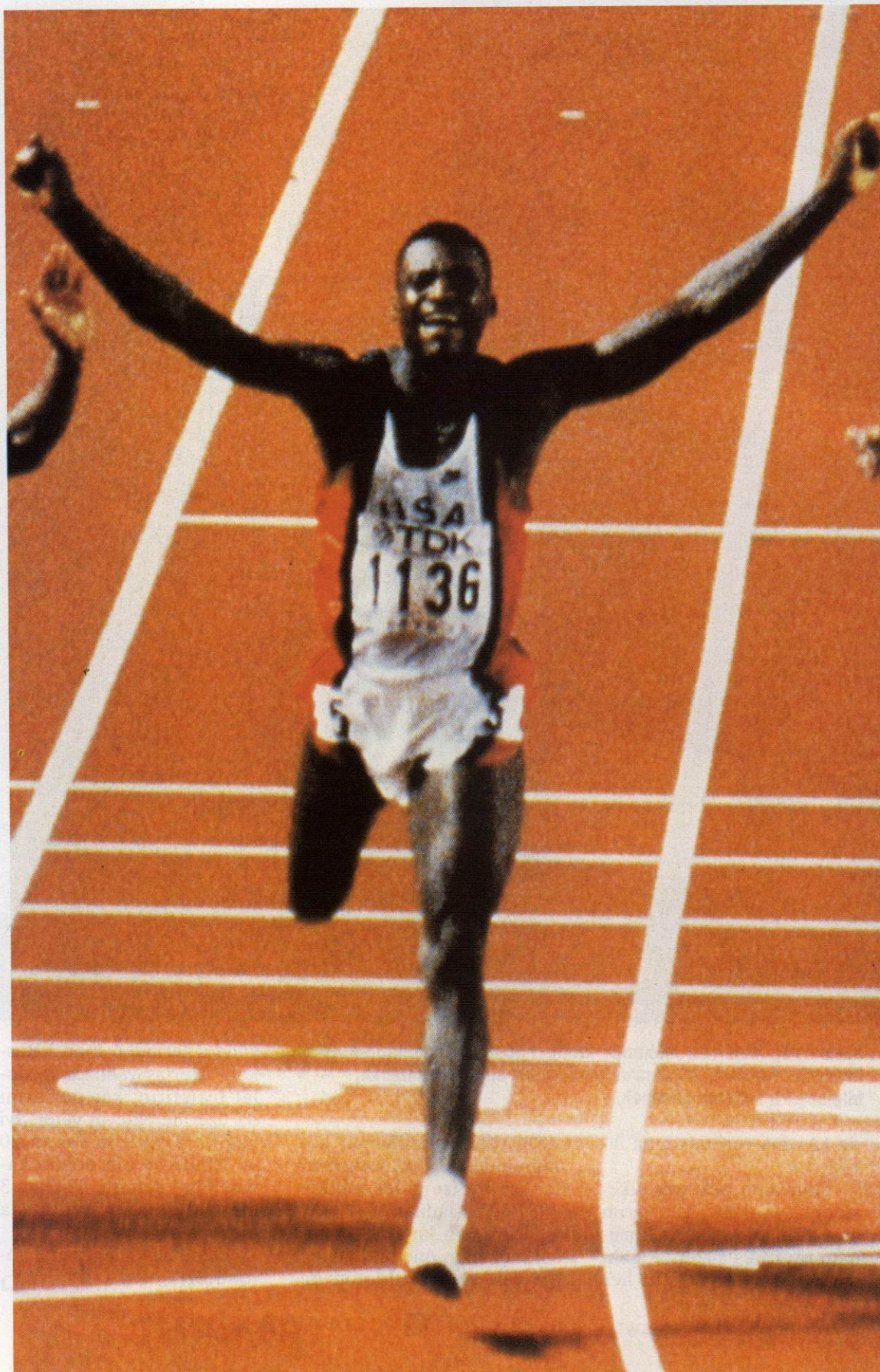

BÜYÜK?

Gelmiş geçmiş en büyük sırıkla atlamacı kabul edilen Sergei Bubka, göğe tırmanışını sürdürdü.

Sergei Bubka göğe tırmanıyor. Bubka geçen yıl 28. dünya rekorunu kırdı. 8 yılda 28 dünya rekoru... Dile kolay; denemek isteyen 28 e kadar sayabilir... Bubka 6.11 m.'yi geçtikten sonra kendine özgü dünyasını şöyle anlatmıştı: "6.15'i hedefliyorum. Ancak bunu yaparken adımlarımı ufak ufak atmak istiyorum. Rekor kırdığımda beni seyredenlerin mutlu olmaları hoşuma gidiyor." Gökyüzüne santim santim tırmanan bu Ukrayna'lı, büyük hedeflerini gizlemiyor. Gelmiş geçmiş en büyük sırıkla atlamacı olduğunu çok iyi biliyor, "6.20'yi atlayan olursa, ben de 6.30 atlayabilirim" diyor.

Dünya şampiyonluğu ile 20 yaşında tanıştı. 8 yıl içinde çıtayı tam 26 cm. yükselten Bubka'nın en büyük dezavantajı rakipsiz olması. Bubka 6 m.'nin üzerinde dolaşırken, en sıkı rakipleri 5.90 larda düşürdükleri sırığı üzüntüyle seyrediyorlar

Bubka, sırıkla atlamada bu denli başarılı olmasını Allah vergisi bazı fiziksel ve psikolojik özelliklerine borçlu. Bir kez çok hızlı, ikincisi çok güçlü bir kol yapısına sahip, bu özelliği ile uzun sırık kullanırken zorlanmıyor. Üçüncüsü ise stressiz yarışmayı becerebiliyor. Rekor denemesi yapmadan bir saat önce hayranlarına imza dağıtabiliyor ya da tribünlere gülebiliyor. Sergei Bubka yalnızca 1991'in değil, yüzyılın en büyük atletlerinden biri olarak anımsanacak...

SIRIKLA ATLAMA DÜNYA REKORLARI

1986	Bubka	(SSCB)	5.87
1986	Olson	(ABD)	5.93
1986	Bubka	(SSCB)	5.94
1986	"	(SSCB)	5.95
1987	"	(SSCB)	5.96
1989	"	(SSCB)	6.00
1989	"	(SSCB)	6.02
1990	"	(SSCB)	6.05
1991	"	(SSCB)	6.11
1991	"	(SSCB)	6.12

YILIN REKORU

Mike Powell bu yüzyılda kırılamayacağına inanılan Bob Beamon'un uzun atlama rekorunu, Tokyo'da 5 cm. farkla geride bırakıldı.

Meksiko Olimpiyatları'ndan geriye pek çok anı ve bir de dünya rekoru kalmıştı; Bob Beamon'un 8.90'lık inanılmaz uzun atlama rekoru.

Pek çok atletizm otoritesine göre bu rekoru kırmak için 21. yüzyılı beklemek gerekecekti

1991 Tokyo Dünya Atletizm şampiyonasında uzun atlama yarışının bir ünlü atletin zaferi ile biteceğine kesin gözüyle bakılıyordu. Bu atlet, bir gün önce dünya 100 m. rekorunu kıran Carl Lewis'ti. Üstelik Carl Lewis katıldığı 65 uzun atlama yarışının hepsini birinci bitirmişti. Lewis bu dalda dünya ve olimpiyat şampiyonuydu.

Dikkati çeken ikinci yarışmacı, Amerikalı zenci atlet Mike Powell, son iki yılda Lewis'le çekişiyordu. 1988 Seul Olimpiyatları'nda Lewis'in ardından ikinci olmuş, 1991 yılı ABD milli takımı seçmelerinde 8.63 m. ile uzun süre önde götürdüğü yarışı Carl Lewis son hakkında 8.64 atlayınca bir cm.farkla kaybetmişti.

İki atletin Tokyo'daki kapışmaları tek kelimeyle muhteşem oldu. Onbinlerce seyirci ve TV ekranlarındaki milyonlarca izleyici, nefesini tutmuş, geliyorum diye bas bas bağıran rekoru bekliyordu.

Yarışı önde götüren Carl Lewis dördüncü hakkında 8.91 atlayarak, Bob Beamon'un kırılmaz sanılan rekorunu aştı, ancak arkadan esen 2.9 şiddetindeki rüzgar bunun dünya rekoru olarak tescit edilmesini engelledi.

Mike Powell 5. hakkında mükemmel bir atlayış yaptı. Uzun süre havada süzüldü, süzüldü ve yere düştüğünde rekoru kırdığı belli olmuştu. Powell 8.95 atlamış ve Beamon'un rekorunu 5 cm. farkla kırmıştı... Buna Lewis gibi bir büyük şampiyon bile birşey yapamazdı.

Beamon'un Meksiko City'de 2500 m. irtifada kaydettiği rekor, Tokyo'da deniz seviyesinde tarihe gömüldü.

Uzun Atlamada Dünya rekorlarının gelişimi:

8.13 Jesse Owens (ABD)
25.5.1935 Michigan.

8.21 Ralph Boston (ABD)
12.8.1960 Walnut.

8.28 Ralph Boston (ABD)
16.5.1961 Moskova.

8.31 Ter-Ovanesyan (SSCB)
10.6.1962 Erivan.

8.35 Ralph Boston (ABD)
29.5.1965 Modesto.

8.35 Ter-Ovenesyan (SSCB)
19.10.1967 Meksiko City

8.90 Bob Beamon (ABD)
8.10.1968 Meksiko City.

8.95 Mike Powell (ABD)
30.8.1991 Tokyo.

7

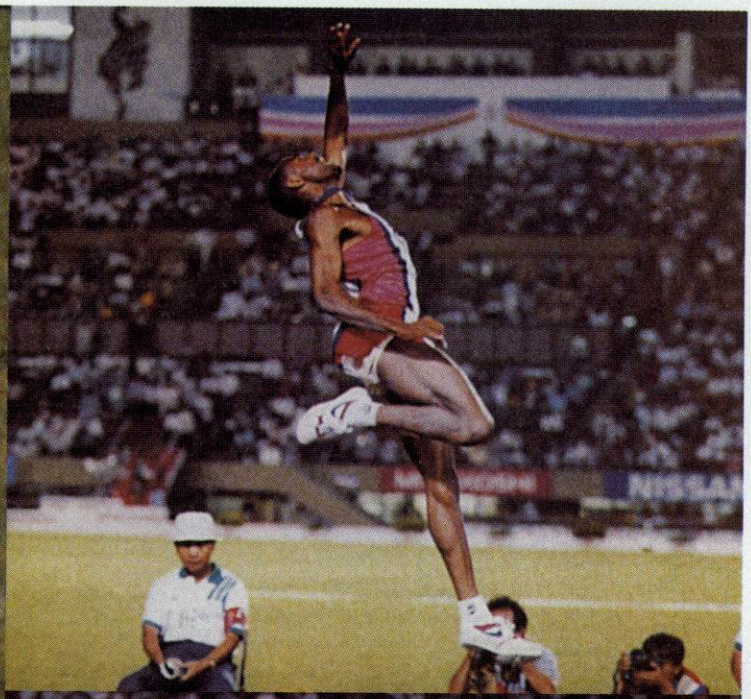

SEIKO
olivetti

LL
P: 1
8m95

CAMEL TROPHY

YARDIMLAŞMA VE ZAFER

Camel Trophy kimilerine göre bir çılgınlık, kimilerine göre ise mutlaka yaşanması gereken bir macera...Her yıl değişik kıtalarda,tropik iklim koşullarında, 1000 millik bir mesafede, 4 x 4 arazi araçları ile yapılıyor. Camel Trophy'nin en büyük özelliği, yardımlaşmaya verdiği büyük önem. Diğer bir deyişle,yarışçılar doğa ile mücadele ederken, birbirlerine omuz vermek zorundalar. Türkiye Camel Trophy'de ilk zaferine 1988 de Ali Deveci-Galip Gürül ekibi ile Sulawesi'de ulaşmıştı. 1991 de Tanzanya-Burundi'de yapılan0 yarışta zafer bu kez, Menderes Utku-Bülent Özler ekibinin oldu.

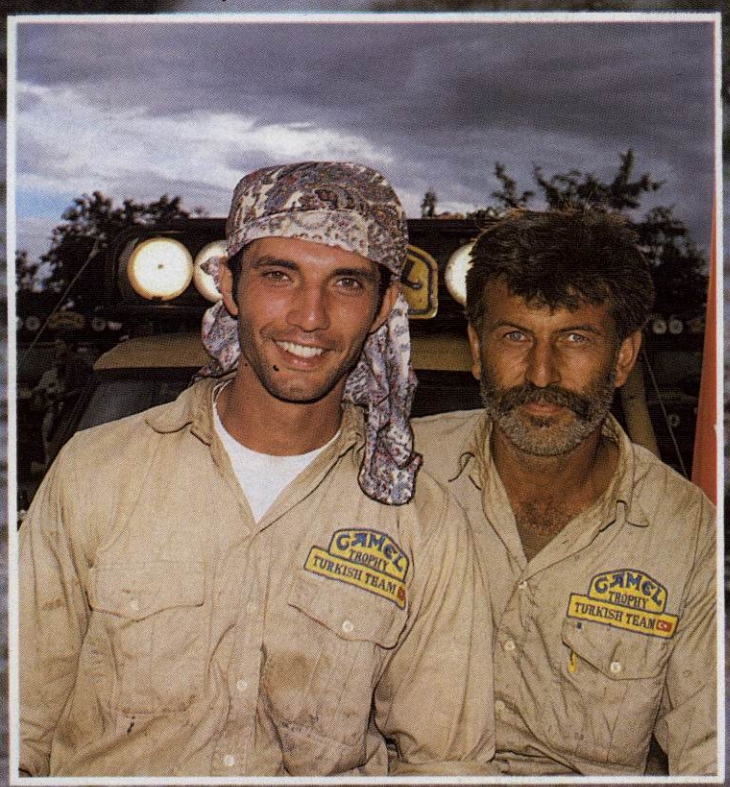

CAMEL
TROPHY

ALTIN LALE 6. YAŞINDA

İstanbul Film Festivali Körfez savaşının gölgesinde kaldı. Ancak koşulların olumsuzluğuna rağmen, 30 ülkeden 110 film Altın Lale için yarıştı. Festivali ünlü İspanyol yönetmen Carlos Saura açtı.

İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı tarafından onuncusu gerçekleştirilen "İstanbul Uluslararası Film Festivali"ne, Körfez Savaşı'nın tüm olumsuz etkilerine rağmen 30 ülkeden 110 film katıldı. Altın Lale 6. yaşına bastı.

İstanbul Film Festivali 16-31 Mart tarihleri arasında gerçekleştirildi. Carlos Saura, Mika Kaurismaki, Matti Pelonpaa gibi yönetmen ve sinema oyuncularının konuk olarak katıldığı festivalde, Altın Lale Ödülü Fransız yönetmen Sabine Prenczina'nın "Farendj" adlı filmine verildi.

Uluslararası Yarışmada Jüri Özel Ödüllerini ise "Kaplan Adam" adlı filmiyle Buddhadep Dasgupta ile "Yardımcı Roller" filmindeki başarılı oyunu ile Luisa Perez Nïeto aldı.

"Eczacıbaşı Vakfı Yılın En İyi Türk Filmi" ödülünü Fehmi Yaşar'ın "Camdan Kalp" adlı filminin kazandığı ulusal yarışmada, Jüri Özel Ödülü "İki Başlı Dev" filmiyle Orhan Oğuz'un oldu. Bu yıl festivalin onur üdülünü ise Atıf Yılmaz aldı.

İstanbul Uluslararası Film Festivali'nde "En İyi Film" seçilen "Farendj" adlı filme İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Nurettin Sözen tarafından para ödülü verildi.

Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin "Sanatlar ve Sinema" bölümüne katılan filmler arasında, Jacques Demy'nin yönettiği, Yves Montand ile Mathilda May ve François Fabian'ın oynadıkları "26'sı İçin Üç Yer", Clint Eastwood'un yönetip oynadığı "Beyaz Avcı Kara Yürek", Peter Greenaway'in yönettiği "Mimarın Göbe-

"Herkesin Keyfi Yerinde" de çocuklarını arayan bir babayı canlandıran Marcello Mastroianni, seyirciyi çok duygulandırdı.

Wajda son filmi Korczak'ta değişik anlatımı ile seyirciyi şaşırttı.

İstanbul Uluslararası Film Festivali'nin Altın Lale ödülü, Fransız kadın yönetmen Sabine Prenczina'nın "Farendj" adlı filmine verildi. İstanbul Belediye'si de birinciliği kazanan filmi ödüllendirdi.

ği", Philip Kauffman'ın yönettiği "Henry ve June", Spike Lee'nin "Mo' Better Blues", Yusuf Şahin'in "İlle de İskenderiye" vardı.

Festivalde ünlü Fransız komedi filmleri ustası Jacques Tati adına bir bölüm de düzenlendi ve yönetmenin önemli filmlerinden bir panoroma gösterildi. Ustalara Saygı bölümünün konukları ise Carlos Saura, Margarethe Von Trotta, Andrzej Wajda'ydı.

Pedro Almadovar'ın "Bağla Beni", Guiseppe Tornatore'nin "Herkesin Keyfi Yerinde", Claude Lelouch'un "Günler Vardır...Ve de Aylar", Pavel Lounguine'in "Taxi Blues", Louis Malle'ın "Mayıs'ta Milou", Jiri Menzel'in "Teldeki Tarlakuşları", Tunç Başaran'ın "Piano Piano Bacaksız", Barbro Karabuda'nın "Menekşe Koyu", Atıf Yılmaz'ın "Berdel" ile "Bekle Dedim Gölgeye" filmleri ise dikkat çeken yapımlar arasında yerlerini aldılar.

"Bir Ülke Bir Sinema" bölümü Polonya sinemasına ayrılmıştı. Ayrıca Kuzey'in Harika Çocukları başlıklı bölümde ise Mika ve Aki Kaurismaki'nin filmlerine yer verildi.

Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde 91'de izleyici sayısında azalma gözlendi. 1990 yılında 121 bini biletli toplam 130 bin kişinin izlediği festivali 1991 yılında 110 bin kişi izledi.

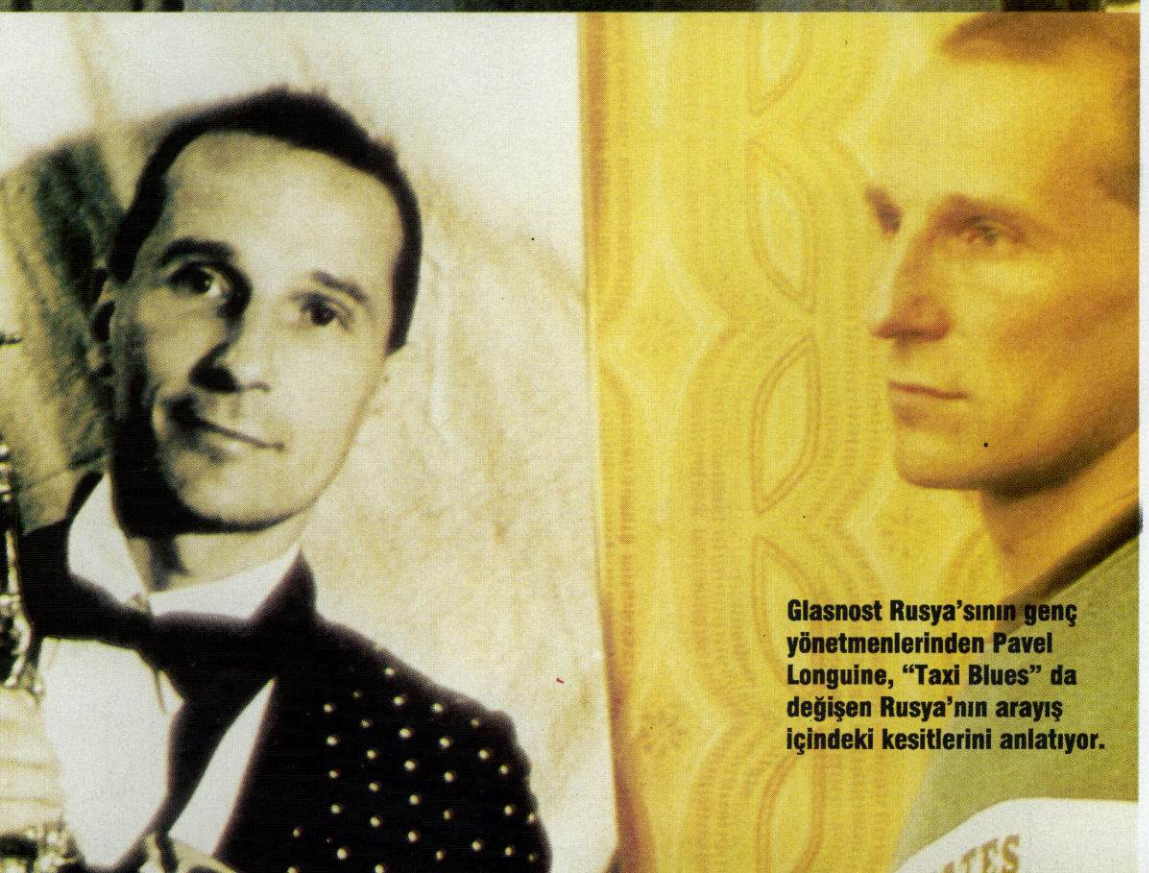

Glasnost Rusya'sının genç yönetmenlerinden Pavel Longuine, "Taxi Blues" da değişen Rusya'nın arayış içindeki kesitlerini anlatıyor.

UMUD'A KAÇIŞ

Arnavut göçmen dalgası önce Yunan sınırına vurdu.
Binlerce Arnavut'un iltica talebi üzerine Yunanistan sınırda barikatlar kurdu.
İkinci büyük dalga Mart'ta Adriyatik'i aşarak İtalya'ya ulaştı.
Çok daha büyük bir dalgaydı bu...
Arnavutlar, limanlardaki gemilere el koyarak, küçük teknelere dolarak kendilerini İtalyanların yani eski "sömürgecilerinin" kucağına atmaya çabalıyorlardı. Kitleler halinde "umuda kaçıyorlardı". Başta Brindizi olmak üzere çeşitli İtalyan Limanları'nda içler acısı manzaralar yaşandı. Ne pahasına olursa olsun İtalya'ya girmeye çalışan Arnavutlarla, ne pahasına olursa olsun Arnavutları İtalya'ya sokmamaya çalışan güvenlik güçleri arasında amansız bir mücadele başladı.
Oysa Arnavutluk Halk Cumhuriyeti'nin kurucusu Enver Hoca, dünyaya bambaşka bir masal anlatmıştı. Ancak Doğu Avrupa'dan esen özgürlük rüzgarları, "yüce dağların fethedilemeyen kalesi" Arnavutluk'u sağından solundan sarsıverince,. burçlar yıkılmış, Enver Hoca'nın "gökyüzünde kanat çırpan kartalı" başüstü yere çakılmıştı. Yüzbinlerce Arnavut'un Tiran'in ünlü İskender Bey Meydanı'nda "baba Bush" diye bağırmaları, masalı trajediye çevirdi.

1991 nisan

Türkiye'de

Dünya'da

2 Nisan

Cumhurbaşkanı Özal'ın başkanlığında toplanan Milli Güvenlik Kurulu, sığınmacılara acil yardım yapılmasını ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulu'nun derhal toplantıya çağrılmasını kararlaştırdı.

Irak güçlerinin saldırıları karşısında kuzeye çekilen ve bir kimyasal silah saldırısından korkan yüzbinlerce Kürt ve Türkmen, Türkiye ve İran sınırlarında yığılmaya başladı.

3 Nisan

Kuveyt'e resmi bir ziyarette bulunan başbakan Yıldırım Akbulut, şeyh Cabir el Ahmet el Sabah ve veliaht prens başbakan el Salim el Sabah'la görüştü. Başbakan Akbulut, Türk müteahhitlerinin Kuveyt'in imarına katkıda bulunmaya hazır olduğunu belirtti.

Graham Greene öldü. Entrikalarla örülmüş, heyecanlı ve esrarengiz hikayeleri büyük ilgi çeken ünlü yazarın belli başlı yapıtları arasında "Güç ve Zafer", "Havana'daki Adamımız" ve "Üçüncü Adam" bulunuyor.

4 Nisan

İstanbul'daki Irak Konsolosluğu önünde gösteri yapmak isteyen bir gurup Irak'lı muhalife Konsolosluktan ateş açıldı, 2 kişi hayatını kaybetti.

Amerika ve İngiltere başta olmak üzere Batılı ülkeler Türkiye'ye " sığınmacılara sınırları açın" yolundaki baskıları artırdılar.

Sovyet TV'sinde yayınlanan haber-programda komşu Türkiye "bolluk ülkesi" olarak tanıtıldı.

7 Nisan

Emekli general ve MİT eski müsteşarlarından Memduh Ünlütürk, Üsküdar'daki evinde uğradığı saldırı sonucu hayatını kaybetti. Saldırıyı Dev Sol üstlendi.

Amerika'da yayınlanan bir kitapta Ronald Reagan'ın eşi Nancy Reagan'ın ünlü şarkıcı Frank Sinatra'yla Beyaz Saray'da buluştuğu ve çiftin büyük bir aşk yaşadığı, Ronald Reagan'ın bu ilişkiye göz yumduğu öne sürüldü.

9 Nisan

Yunanlı turistlerden bir gurup, şehir turuna çıkmak için bindikleri otobüste yanarak öldü. Yangının uyuşturucu müptelası Kadir Çal tarafından çıkartıldığı açıklandı. Olayda 36 turist hayatını kaybetti. Kundakçı Kadir Çal' da olayda öldü.

Amsterdam'da Özal'ın basın toplantısı yaptığı binanın önünde toplanan bir gurup Kürt, "Katil Özal" diye bağırarak gösteri yaptı. Göstericiler cumhurbaşkanı Özal'a yumurta atatılar.

11 Nisan

Türk Ceza Yasası'nın 141., 142, ve 163. maddelerini kaldırdı, 125 ve 146. maddelerde indirim yapıldı. Meclis kürtçeyi de serbest bıraktı. Şartlı Salıverilme 46.000 kişiyi kapsıyor.

İtalya'nın Livorno açıklarında bir tankerle feribot çarpıştı,feribottaki 140 kişi boğularak can verdi.

13 Nisan

Batı, Türk ve İran sınırına yığılan yüzbinlerce sığınmacı için büyük bir yardım kampanyası başlattı. Sığınmacılara uçaklarla yiyecek maddeleri ile çadır vb. gibi acil ihtiyaç maddeleri atıldı.

İtalya'nın Livorno limanında yanan Kıbrıs Rum kesimi bandıralı 100.000 ton petrol yüklü bir tanker patlama sonucu battı. Tankerin cevre kirliliği yaratacağı kaygısı üzerine önlemler alındı.

Bakırköy'de üç polis, 2 teröristin açtığı ateş sonunucu şehit oldular.

Irak'daki Saddam Hüseyin yönetimi, Kuzey Irak'ta Amerikan, İngiliz ve Fransız birlikleri tarafından 36. paralelin kuzeyinde kurulacak olan Kürt yerleşim merkezlerine müdahale etmeyeceğini bildirdi.

18 Nisan

12 eylül öncesi Ordu valiliği yapan Reşat Akkaya, Mersin'deki evini basan iki kişinin silahlı saldırısında yaralandı.

David Lean öldü. Kwai Köprüsü, Dr. Jivago, Arabistan'lı Lawrence gibi filmlerin yaratıcısı olan Ünlü İngiliz yönetmen Lean, 28 kez Oscar almıştı.

1991 nisan

Türkiye'de

Dünya'da

21 Nisan

Lider Beşiktaş ile lideri 1 puan geriden izleyen Galatasaray arasında lig şampiyonluğu düğümünü çözen önemli maçı Beşiktaş 3-2 alarak, puan farkını 4 e çıkardı.

Bengladeş'te koruma altında oldukları için hızla çoğalan Bengal Kaplanları'nın son bir ay içinde 50 kişiyi yemeleri üzerine hükümet Batı'dan yardım istedi.

Dünya ağır siklet boks şampiyonasında Amerikalı şampiyon Evander Holifield, 42 yaşındaki George Foreman'ı sayı ile yenerek ünvanını korudu.

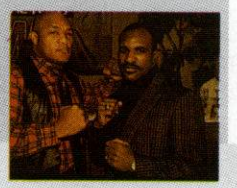

Çukurca'da sığınmacılar ile Türk askerleri arasında "gıda yardımının dağıtımı" sırasında çıkan olaylarda bir sığınmacı öldü, 4 kişi yaralandı.

Orgeneral Norman Schwarzkopf, ABD'ye dönüşünde 500.000 kişi tarafından karşılandı.

22 Nisan

9 günlük bayram tatilinde meydana gelen trafik kazalarında 123 kişi öldü, 175 kişi yaralandı.

Alman başbakanı Hemmut Kohl kendi seçim bölgesi Güney Almanya'daki Rheinland-Pfalz eyaletinde seçimleri kaybetti. Seçimleri sosyal demokratlar kazandı.

350 kişilik Ermenistan heyeti, Aralarında kooperatif ve işletme yöneticileri, bilim kuruluşları temsilcileri, banka yetkilileri ve sanatçılar olduğu halde, ilk kez resmi bir ziyarette bulunmak üzere İstanbul'a geldi.

25 Nisan

Irak makamları, İstanbul'daki konsolosluk binasından ateş açarak, 2 yurttaşın ölümüne neden olan Konsolosluk görevlisini Türk polisine teslim ettiler.

Irak'ta Saddam Hüseyin yönetimi ile muhalif Kürt liderler arasında yapılan görüşmelerden sonra, Bağdat yönetimi Irak'taki Kürtlere özerklik veren 1970 Anlaşması'nı yeniden yürürlüğe koymayı kabul etti.

26 Nisan

Efe Özal, İzmir'li işadamı Alparslan Beşikçioğlu' nun kızı Zeynep Beşikçioğu ile evlendi. İstanbul Swissotel'de yapılan düğüne 800 dolayında konuk katıldı.

İsrail'li komandolar Kıbrıs Rum kesimine giden bir yolcu gemisini durdurarak arama yaptılar. 10 saat süreyle gemiye hakim olan komandolar, pasaport kontrolü yaptıktan sonra, 7 Arap yolcuyu beraberlerinde götürdüler.

27 Nisan

Avrupa greko- romen güreş şampiyonasında, güreşçilerimiz madalya alamadılar..

Ertelenen ANAP İstanbul il kongresi, il başkanlığına Semra Özal'ı seçti. Semra Özal, rakibi muhafazakarların adayı Talat Yılmaz'dan 82 oy fazla aldı.

Londra'daki bir açıkartırmada, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait 3 Kuran, bir İngiliz antika tüccarı tarafından 1,1 milyara satın alındı.

29 Nisan

İran cumhurbaşkanı Haşimi Rafsancani resmi bir ziyarette bulunmak için Ankara'ya geldi.

Gürcistan'da meydana gelen depremde 117 kişi öldü.

1991 mayıs

Türkiye'de

Dünya'da

1 Mayıs

İstanbul'da 1 Mayıs'ı kutlamak amacıyla izinsiz gösteriler düzenlendi. Polis 600 kişiyi gözaltına aldı.

Askeri Yargıtay Türk Ceza Yasası'nın 141. maddesinin yürürlükten kaldırılması üzerine Barış Derneği'nin yöneticilerinin beraatine karar verdi.

İran'ın dini lideri Ayetullah Hamaney, kapılarını batıya açtıkları iddiasının islam düşmanlarının propogandası olduğunu söyledi.

2 Mayıs

Cumhurbaşkanı Özal, Singapur,Malezya, Avusturalya ve Yeni Zelanda'yı kapsayan 10 günlük uzakdoğu gezisine başladı.

Benglades'te patlak veren ve 9 saat süren kasırga büyük can ve mal kaybına yolaçtı. Yüzyılın en şiddetli ikinci büyük kasırgası 125.000 kişinin ölümüne, bir milyon kişinin evsiz barksız kalmasına neden oldu.

DALLAS sona erdi. Dizi 80' li yılların başında bütün dünyada büyük ilgi topladı. 1980 yılında, JR'ın vurulduğu programı İngiltere'de 25 milyon kişi seyretti. Dizi İsrail'den Endonezya'ya kadar 90' ı aşkın ülkede yıllarca en sevilen dizi olma özelliğini korudu. Ancak son yıllarda ilgi azalmıştı.

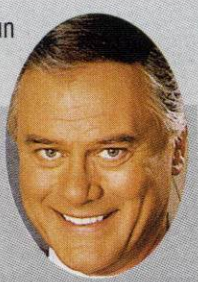

5 Mayıs

Almanya'nın Stutgart kentinde yapılan Avrupa serbest güreş şampiyonasında güreşçilerimiz 2 altın 1 gümüş ve 4 bronz madalya kazanarak takım halinde 3. oldular. Takımımıza altın madalyaları 100 kiloda Ali Kayalı ile 62 kiloda Metin Kaplan kazandırdı.

36. Eurovizion şarkı yarışmasını İsveçli şarkıcı Carola "Fangad av en stormvind"adlı parçası ile kazandı. Türkiye adına yarışan Şevket Uğurluer'in bestelediği "İki Dakika"44 puan toplayarak 12. oldu.

ABD başkanı George Bush solunum rahatsızlığı nedeniyle hastaneye kaldırıldı.

7 Mayıs

THY 'na bağlı işyerlerinde 37 gündür devam eden grev taraflar arasında anlaşma sağlanınca sona erdi.

8 Mayıs

Yekta Güngör Özden Anayasa Mahkemesi başkanlığına seçildi.

11 Mayıs

Türkiye 1. futbol liginde Beşiktaş sezonun bitimine bir hafta kala şampiyonluğunu ilan etti. Beşiktaş Fenerbahçe'yi 2-0 yenerek 90-91 sezonunun şampiyonu oldu.

Suudi Arabistan,Kuveyt ve öteki Körfez ülkeleri, İsrail ile barış masasına oturmaya hazır olduklarını açıkladılar.

13 Mayıs

İstanbul Belediyesi tarafından Gülhane Parkı'nda "Kürtlere Yardım"amacıyla düzenlenen konsere yaklaşık 50.000 kişi katıldı. 500 milyon dolayında gelir sağlandı.

İstanbul'da iki ayrı yerde düzenlenen saldırılarda 3 polis memuru öldürüldü. Saldırılardan birinin sorumluluğunu TİKKO üstlendi.

Irak'lı kürt sığınmacılar yararına Londra'nın ünlü Wembley Stadı'nda dev bir konser düzenlendi. M.C.Hammer, Rod Steward, Peter Gabriel,Gloria Estefan gibi ünlülerin fiilen ya da uydu aracılığı ile katıldığı konserlerin biletleri kapışıldı. Konsere kürtçe şarkılar söyleyen kürt şarkıcı Şıvan Perver de katıldı. Başbakan Major ile Lady Diana'nın da katıldığı konser 34 ülke tarafından naklen yayınlandı.

Başbakan Akbulut Güney Kore'yi ve Tayland'ı resmen ziyaret etti.

Nepal'de 32 yıl sonra yapılan ilk genel seçimlere kralcılar, liberaller ve komünistler katıldı.

1991 mayıs

Türkiye'de

Dünya'da

17 Mayıs

Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da şiddetli yağışların yol açtığı seller Malatya, Adıyaman, Elazığ, Bitlis ve Bingöl'de 23 kişinin hayatını kaybetmesine neden oldu.

Fransa cumhuriyet tarihinin ilk kadın başbakanı Edith Cresson görevi eski başbakan Michel Rocard'dan devraldı.

ABD'nin Las Vegas kentinde düzenlenen Kainat Güzellik Yarışması'nı Meksika'lı Jupita Jones kazandı. 73 yarışmacının katıldığı yarışmada Türkiye'yi temsil eden Pınar Özdemir dereceye giremedi.

19 Mayıs

Mısır devlet başkanı Hüsnü Mubarek, cumhurbaşkanı Özal'ın konuğu olarak 15 saatlik bir "çalışma ziyareti" için Türkiye'ye geldi.

44. Cannes Film Şenliği'nde Altın Palmiye'yi Joel ve Ethan Coen kardeşlerin yönettiği "Barton Fink" adlı filmi kazandı.Filmin yönetmeni Joel Coen en iyi yönetmen, filmin baş oyuncusu John Turturro da en iyi oyuncu seçildi. Cannes'da en iyi kadın oyun ödülü Polonya'lı K. Kieslovsky'nin "Veronika'nın Çifte Hayatı" adlı filmindeki oyunu ile İrena Jacop'a layık görüldü. Cannes 91 büyük ödülü Fransız yönetmen Jacques Rivette'in "Güzel Fındık Toplayıcısı" "La Belle Noiseuse" filmine verildi. Uluslararası Sinema Eleştirmenleri Ödülü ise Kieslovsky'nin "Veronika'nın Çifte Hayatı" adlı filmine verildi.

20 Mayıs

İstanbul'un ilk tüp bebeği doğdu. 3 kg ağırlığındaki bebeğe Cihan Yılmaz adı verildi.

Kıbrıs Rum kesiminde yapılan milletvekili genel seçimlerinde Glafkos Klerides'in Demokratik Birlik Partisi, meclisteki 56 sandalyeden 20 sini, Rum Komünist partisi Akel ise 18 ini kazandı.

21 Mayıs

Genelkurmay başkanlığı Genel Sekreteri Tuğgeneral Tolon, son yıllarda Silahlı Kuvvetler mensuplarının maaşlarının önemli ölçüde değer kaybettiğini açıklayarak, Genelkurmay başkanı Orgeneral Güreş'in maaş boykotu haberinin gerçeği yansıtmadığını belirtti.

Kongre Partisi'nin lideri ve Hindistan eski başbakanı Rajiv Gandi seçim kampanyası sırasında, bombalı bir saldırı sonucu öldürüldü. Cinayet Tamil gerillaları tarafından işlendi. Seçim kampanyası sırasında müslümanlarla hindular arasında çıkan çatışmalarda 100 ü aşkın kişi hayatını kaybetti.

Etyopya'yı 10 yılı aşkın bir süredir yöneten askeri cuntanın lideri Mengistu Haile Mariam devlet başkanlığından istifa ederek ülkesinden kaçtı.

23 Mayıs

Ankara'da, emekli korgeneral İsmail Selen öldürüldü. Adana Jandarma Bölge komutanı tuğgeneral Temel Cingöz makam arabasına açılan ateş sonucu ağır yaralandı, bir hafta sonra hastanede öldü. Her iki saldırıyı da Dev Sol SDB adlı örgüt üslendi.

Etyopya'da gerginliğin artması üzerine İsrail bu ülkede yaşayan 18.000 Etyopya'lı museviyi bir hava köprüsü ile 24 saat içinde İsrail'e taşıdı.

İngiliz ve Fransız işçiler, ortak inşa edilen Manş kanalı tünelinde, denizin 50 m. altında buluştular. Tünel 1993 de tamamlanacak

Avrupa Halter şampiyonasında 56 kg da yarışan Hafız Süleymanoğlu toplamda 272,5 kg.kaldırarak altın madalya kazandı, 52 kg da yarışan Halil Mutlu üç bronz madalya kazandı.

27 Mayıs

Demokrat Merkez Parti Genel Başkanı Bedrettin Dalan, 68 kuşağı gençlerinin, bugünün gençlerine oranla daha milliyetçi olduğunu söyledi.

Niki Lauda'ya ait Boeing yolcu uçağı Tayland'da ormanların üzerinde infilak etti. Kazada 223 yolcu ve mürettebat öldü.

28 Mayıs

Tanzanya ve Burundi'de yapılan Camel Trophy Rally'sinde Menderes Utku ve Bülent Özler'den oluşan Türk ekibi şampiyonluğa ulaştı.

Kuzey Kore Birleşmiş Milletler'e üyelik için başvuruda bulunacağını açıkladı.

1991 haziran

Türkiye'de

Dünya'da

1 Haziran

Sheraton Ankara oteli açıldı.

Porno yıldızı ve milletvekili Cicciolina, Amerikalı heykeltraş Koons'la evlendi.

2 Haziran

Özal, Saddam'la yaptığı görüşme hakkında bilgi almak amacıyla, DSP lideri Ecevit'le görüştü.

Türk-İş'in Bursa'da düzenlediği "Haksızlığa Hayır" mitingine yaklaşık 80.000 işçi katıldı.

Toplumcu gerçekçi Türk şiirinin ustalarından Ahmet Arif Ankara'da öldü.

Şeyh Cabir El Ahmet El-Sabah tarafından 1986'da askıya alınan parlamento seçimlerinin 1992'de yapılacağı açıklandı.

Cezayir'de Devlet Başkanı Şadli bin Cedid, sıkıyönetim ilan etti. Dışişleri Bakanı Ahmet Gazali başbakanlığa atandı. Cezayir, Blida, Tipassa kentlerinde sokağa çıkma yasağı ilan edildi.Eski hükümet, İslami Selamet Cephesi'nin gösterileri karşısında istifa etmişti.

5 Haziran

Tanju Çolak 3,5 milyar bonservis ücreti ve 3,5 milyar transfer ücreti karşılığında Fenerbahçe'ye transfer oldu.

Cizre'de teröristler 5 eri şehit ettiler.

Pakistan'ın Sind eyaletinde tren kazasında 200 e yakın kişi öldü.

10 Haziran

Sosyalist Enternasyonal İstanbul'da toplandı. SHP'nin evsahipliğini yaptığın toplantı, başkan Willy Brand tarafından açıldı. Toplantıya, Pierre Mauroy, Bettino Craxi, Şimon Peres, Velid Canbolat, Celal Talabani gibi tanınmış liderler katıldı.

Pakistan Cumhurbaşkanı Gulam İshak Han şeriat yasasını onayladı.

12 Haziran

Irak Başbakan Yardımcısı Tarık Aziz resmi temaslarda bulunmak üzere Türkiye'ye geldi ve Kerkük -Yumurtalık petrol boru hattının açılmasını istedi.

Türkiye ile KKTC arasında pasaport uygulaması kaldırıldı.

Rusya cumhuriyeti'ndeki ilk doğrudan cumhurbaşkanlığı seçiminde, Boris Yeltsin, oyların büyük çoğunluğuyla başkan seçildi.

13 Haziran

Sedat Simavi Karikatür Yarışması sonuçlandı. 53 ülkeden 430 sanatçının 626 karikatürle katıldığı yarışmada Türk sanatçı Ali Şükrü Fidan birinci oldu. .

Leningrad'ta, halkın yüzde 54 ü kentin adının St. Petersburg olarak değiştirilmesini istedi.

15 Haziran

Anavatan Partisi 3.Olağan Genel Kurulu Mesut Yılmaz'ı partinin genel başkanlığına seçti. İkinci tur oylamada Mesut Yılmaz 631, Başbakan Yıldırım Akbulut ise 523 oy aldı. Başbakan Yıldırım Akbulut istifasını Cumhurbaşkanı Özal'a sundu. Seçimlerden sonra , başkan adaylarından Hasan Celal Güzel ANAP'tan istifa etti.

Kuveyt'te 7 kişi, Irak'ın Kuveyt'i işgali sırasında bu ülkeyle işbirliği yaptıkları iddiasıyla idama mahkum edildi.

Uluslararası Atletizm yarışmalarında, Murat Ayaydın üç adım atlamada 16.12 m. atlayarak Aşkın Tuna'nın 24 yıllık Türkiye rekorunu kırdı.

BOSS
HUGO BOSS
TÜRKİYE GENEL DİSTRİBÜTÖRÜ: NİMEKS MODA VE TİCARET A.Ş. İSTANBUL TEL:251 63 60

1991 haziran

Türkiye'de

Dünya'da

17 Haziran

Yaklaşık 60.000 işçi İzmir, Manisa, Aydın, Uşak, Denizli ve Muğla'da vizite eylemi yaptı.

Filipinlerde Pinatubo yanardağı 600 yıllık bir aradan sonra infilak etti. Patlamada en az yüz kişi hayatını kaybetti.

Güney Afrika Parlamentosu, ırk ayrımcılığı politikalarına temel oluşturan yasayı iptal etti.

20 Haziran

Almanya, savunma sanayi ihalesi öncesinde Türkiye'ye karşılıksız 60 Alpha jet uçağı, 34 RF 4 keşif uçağı vermeyi önerdi.

Müttefiklerin, Irak Kürtlerini korumak amacıyla, Türkiye'de sürekli askeri güç bulundurmak istedikleri bildirildi.

Hindistan'da, Kongre Partisi'nin lideri P.V.Naraasimha Rao, cumhurbaşkanı tarafından hükümeti kurmakla görevlendirildi.

Rusya Federasyonu Başkanı Boris Yeltsin, Beyaz Saray'da Başkan Bush tarafından kabul edildi.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (AGİK) Dışişleri Bakanları Konseyi, Berlin görüşmelerinde, olağanüstü hal mekanizmasının devreye sokulmasının ancak en az 12 üyenin onayı ile gerçekleştirilmesi kabul edildi.

Alman Meclisi (Bundestag) 320 ye karşı 337 oyla Berlin'i Almanya'nın başkenti ilan etti. Berlin 45 yıl sonra yeniden başkent oldu.

21 Haziran

Güvenlik güçlerinin Bingöl'ün Genç ilçesindeki operasyonunda 4 ü kadın 10 PKK militanı öldürüldü. PKK'nın 100 e yakın insanın katledilmesinden sorumlu Alaattin Kanat İstanbul'da yakalandı.

SSCB'de AIDS hastalığına yakalandıklarını bildirmeyenleri izleyecek yeni bir güvevnlik örgütü kuruldu.

22 Haziran

Şişe Cam'a bağlı 12 cam fabrikasında 13.000 işçinin 39 gündür sürdürdüğü grev sona erdi.

ABD dışişleri Bakanı James Baker, Tiran gezisinde 400.000 Arnavutun "Baba Bush" çığlıklarıyla karşılandı. Baker, kalabalığa "Özgürlük ve demokrasi saflarına hoşgeldiniz" dedi.

Yugoslavya'nın Slovenya ve Hırvatistan cumhuriyetleri bağımsızlıklarını ilan ettiler ve yerel askeri birliklerini alarma geçirdiler. 27 Haziran'da Yugoslav federal ordusu ile Slovenya yerel birlikleri arasında başlayan çarpışmalarda 100 e yakın kişi öldü. Yugoslav ordusu Slovenya'daki ayaklanmayı kanlı biçimde bastırdıktan sonra tek yanlı ateşkes ilan etti.

26 Haziran

Kurban Bayramı tatilinde yurtta meydana gelen trafik kazalarında 73 kişi öldü, 120 kişi de yaralandı.

Kamboçya'da 12 yıldır süren iç savaşı sona erdirmek amacıyla Tayland'da yapılan barış görüşmeleri, Kızıl Kmerlerin isteğiyle ertelendi.

Atina'daki Avrupa Kupası Atletizm Yarışmalarında Türk atletler 3 altın 5 gümüş, 9 bronz madalya alırken,iki Türkiye rekoru da kırdılar.

Kuveyt, FKÖ'yü işgal sırasında Irak'la işbirliği yapmakla suçladı.

28 Haziran

Şırnak'ın Uludere ilçesinde Hilal Belediye başkanı ile 3 yakını ve şöförü bilinmeyen kişilerce öldürüldü.

11. Akdeniz Oyunları Atina'da başladı.

30 Haziran

Atina'da devam eden Akdeniz Oyunları'nda 52 kilo haltercimiz Halil Mutlu koparmada 107.5 kg., silkmede l35 kg., ve toplamda 242.5 kg kaldırarak 3 altın madalya kazandı.

100 Türk TIR şöförü, Avusturya Yugoslavya sınırının Slovenya tarafında mahsur kaldı.

Hayat enflasyon gibi çıktıkça zorluyorsa... Çare

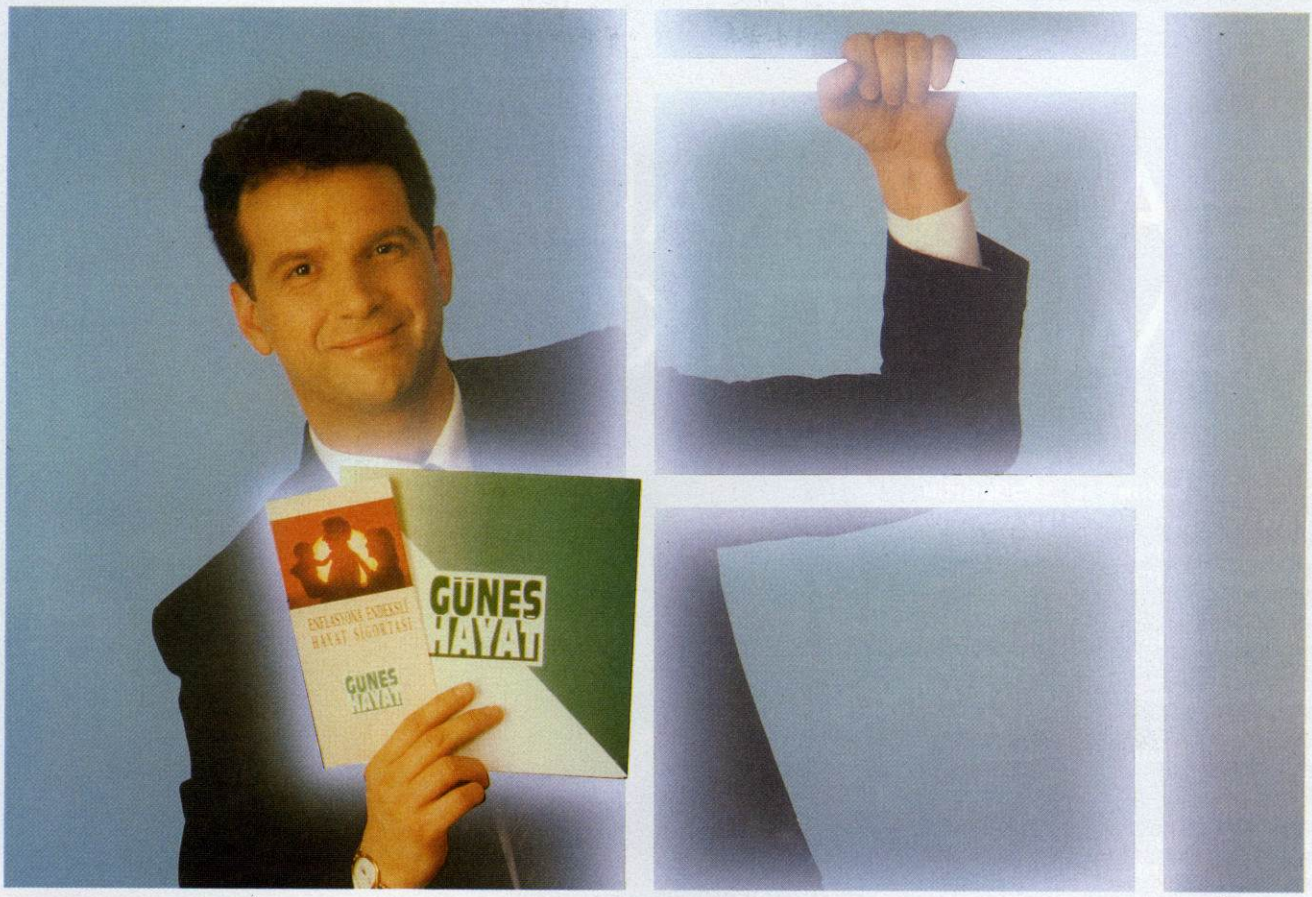

ENFLASYONA ENDEKSLİ HAYAT SİGORTASI

Artık ülkemizde de Hayat Sigortası'ndan yüksek tasarruf sağladığınız bir poliçe var.

Emekli olduğunuzda "Acaba emekli maaşımla geçinebilecek miyim?" diye düşünmediğiniz, hem toplu para hem de emekli maaşınızı birlikte alabildiğiniz bir poliçe.

Üstelik sevdiklerinizin geleceğini de yüksek bir teminat ile güvenceye alan bir poliçe.

Güneş Hayat Sigorta ülkemizin önde gelen kuruluşlarından **Vakıfbank** ve **Güneş Sigorta** ortaklığı ile kurulmuştur.

Enflasyona Endeksli Hayat Sigortası şimdi bütün **Güneş Hayat Sigorta acentelerinde** hizmetinize sunulmuştur.

GÜNEŞ HAYAT

GÜNEŞ HAYAT SİGORTA BİR VAKIFBANK VE GÜNEŞ SİGORTA KURULUŞUDUR.

GENEL MÜDÜRLÜK/İSTANBUL (1) 1517790-95 ANKARA (4) 1185567 İZMİR (51) 631438 ADANA (71) 113462 SAMSUN (36) 113368

"HADİ BAKALIM YEMİN ETTİK"

1991'de Minik Serçe, "Bir kedim bile yok" diye şakıdı. "En büyük kim" ise ANAP'ın seçim kampanyasının "işitsel malzeme"sini oluşturdu. Haziranda çıkan "Gülümse" albümünün 1.600.000 satması yüzünü güldürdü. Bütün şarkılarında kendisi vardı. "Beni yak, kendini yak... Aşk için ölmeli" diyen romantik, birkaç saniyede "Patlatırlar enseni" diyebilen alaycı, afacan küçük kıza dönüşüveriyordu. Bir yandan da, "Ahilik geleneği"ni yeni yıldızlar yetiştirerek sürdürdü. Sezen, kendisine rakip üretmekten korkmayan bir dev "minik".

Kayahan, 26 yıl önce yürümeye başladığı müzik yoluna, "Bir yemin ettim ki dönemem" diyerek devam etti. Kaset 800.000'e yakın sattı. Son iki yılda zirveye yerleşip, çalışmanın meyvalarını toplarken, bir yandan da yeni ürünler veriyor. Bu yıl beste sayısını 70'e çıkaran sanatçı, bestelerini yaparken kullandığı 24 yıllık dostu, Fender marka gitarını, düzenlediği yarışmayı kazanan genç bir hayranına hediye etti.

KURTLARLA DANS YA DA HOLLYWOOD'UN ÖZELEŞTİRİSİ

Hollywood'u Hollywood yapan kovboy filmleri ise, kovboy filmlerine de hayat veren kızılderililer. Böyle olmasını Hollywood'u Hollywood yapanlar istemişti. Kızılderililer, beyaz adamın Avrupa'dan getirdiği ve "Batı"ya doğru taşıdığı uygarlık anlayışına karşı direnen vahşi yaratıklardı. Kovboyun antiteziydi.
Hollywood, Amerika'nın bu insanların anavatanı olduğunu, kızılderililerin de insan olduklarını, bazı konularda belki de haklı olabileceklerini düşünmek bile istemedi.
Neredeyse bütün bir yüzyıl böyle geçti. Hollywood kızılderililerin sırtından çok kazandı.
Kevin Kostner "Kurtlarla Dans"da bu klasik kalıbı parçaladı,"uygar beyaz adam" "vahşi kızılderili" ikilemini tersine çevirdi. Kızılderililerin de insan olduklarını hatırladı.
Kevin Kostner, yönettiği ve başrolünü oynadığı filmde, kızılderililerin yaşadığı bölgenin kenarındaki küçücük sınır karakolunda görev yapan bir subayın öyküsünü anlatır. Amerikan kuzey-güney savaşında yararlıklar gösteren ve yaralanan subay, savaştan uzaklaşmak ister ve bir sınır karakoluna tayin edilir. Issız bir yörede, tek başına yaşamaya başlar.
Çevresindeki canlılar, ara sıra karakola yaklaşan kurtlar ve uzaklarda kendi hayatlarını yaşayan kızılderililerdir. Genç subay giderek kurtlarla ve kızılderililerle dost olur. Öylesi bir ortamda, hayatta kalmanın başka çaresi de yoktur zaten. Zamanla bir kızılderili kadına aşık olur. Yaşamını hapisaneye çeviren karakolu terkeder ve kızılderili kampında yaşamaya başlar. Olaylar iç savaş kahramanı askeri karakolunu terkeden ve düşman kızılderililere silah vb yardımı yapan bir vatan haini durumuna sürüklemiştir. Ordu onu cezalandırmaya gelir. Genç subay, uzun süre aynı kaderi paylaştığı kızılderili dostlarının zarar görmemesi için kamptan ayrılır ve dağlara doğru yola çıkar...
Genç subay, tıpkı bir süre birlikte yaşadığı kızılderililer gibi, beyazların zulmünü yaşamış, hayatta kalmak için toplum dışına kaçmaktan başka çare bulamamıştır. Diğer bir deyişle beyaz subay, beyaz adamın zulmünün canlı tanığıdır.
"Kurtlarla Dans"ta Kevin Kostner Hollywood adına bir vicdan borcunu yerine getirir ve kızılderililerin önünde "özeleştiri" yapar."
Oscar'a da bu "çaba"yı yüceltmek ve ödüllendirmek kalır.

ROCK FESTİVALE DAMGASINI VURDU

Yaklaşık yirmi yıldır İstanbullu sanatseverlerinin yaz aylarını bir şenliğe dönüştüren Uluslararası İstanbul Festivali'nin ondokuzuncusu bu yıl 15 Haziran - 30 Temmuz tarihleri arasında yapıldı.
Festivalin ünlü konukları arasında kuşkusuz en dikkat çekeni ve heyecan uyandıranı Jethro Tull oldu. Rock dünyasının eski tüfeklerinin Açıkhava Tiyatrosu'ndaki konserlerinin biletleri çok önceden bittiği için topluluk iki ek konser daha düzenledi. Topluluğun kurucusu ve flütçüsü Ian Anderson'un geçmişe bir gezinti yaptığı konser günlerce konuşuldu.
Festivalin ünlü cazcıları arasında ise kendi alanında son yılların en ünlü gitarcısı sayılan Pat Metheny, modern cazın ünlü piyanisti McCoy Tyner ve koserleri coşkuyla izlenen piyanist Herbie Hancock, saksofoncu Wayne Shorter, basçı Stanley Clark ve davulcu Omar Hakim yer aldı.
Bu arada Benny Carter, konserinde swing tarzı müziğiyle beğeni toplarken, free-jazz'ın kurucusu saksofoncu Ornette Coleman ve Prime Time Topluluğu da avant-garde'çıları sevindirdi.
Festivalde caz hayranlarını tek üzen şey, herhalde son anda iptal edilen Carmen Mc Rae konseri oldu.

Festivalde bu yıl dünyaca ünlü bale toplulukları ard arda gösteriler sundular. Flandern Kraliyet Balesi'nin "Don Kişot"u başta olmak üzere, Paul Taylor Dans Topluluğu, Lyon Balesi, Bolşoy Yıldızları ve İstanbul Devlet Balesi'nin gösterileri beğeniyle izlendi.
Bu yıl klasik müzik hayranları için de unutulmaz konserler yılıydı. Nikita Magaloff resitali, Güher-Süher Pekinel'lerin Philip Entremont'la Mozart ve Bach'ın üç piyano için konçertolarını çaldıkları Viyana Oda Orkestrası konserleri, Hilliard Topluluğu ve Stradivari Oda Orkestrası konserleri unutulmazlar arasındaki yerlerini aldı.
Festivalin gediklisi Mozart'ın "Saraydan Kız Kaçırma" operasına Topkapı Sarayı'nda bu yıl Okan Demiriş'in "IV. Murat" ı katıldı.
Festivalin son gösterisi ise, Broadway'dan ünlü müzikallerden seçmelerin yer aldığı "Best of Broadway" di.
1991'de izleyici sayısında azalmanın gözlendiği İstanbul Festivali'nin 1992'de gerçekleştirilecek yirmincisi için görkemli bir program hazırlanmakta olduğu, 1991 yılı sonbaharında açıklandı. ❑

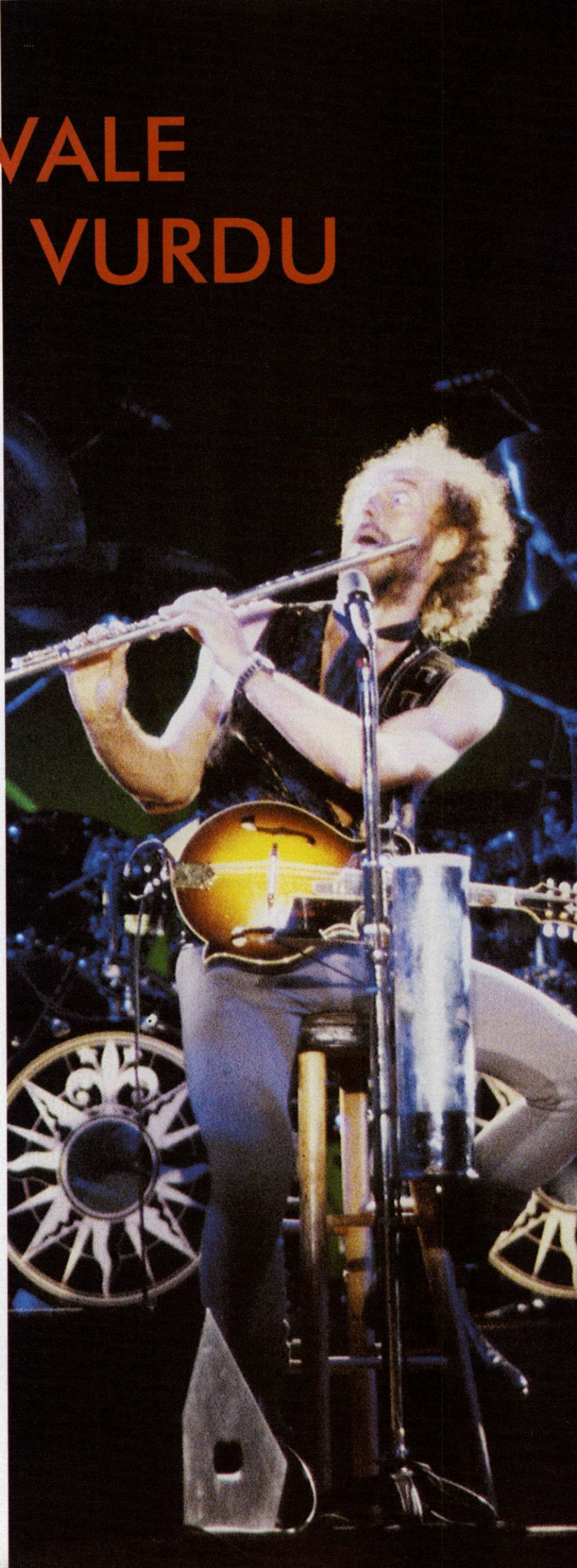

Bu sene Festivalin en çok ilgi gören organizasyonu, Jethro Tull'dı. Topluluğun "tek ayaklı" flütçüsü Ian Anderson günlerce konuşuldu. Ancak merdiven biletlerinin satılmaması ve yoğun güvenlik önlemleri seyircinin tepkisine neden oldu.

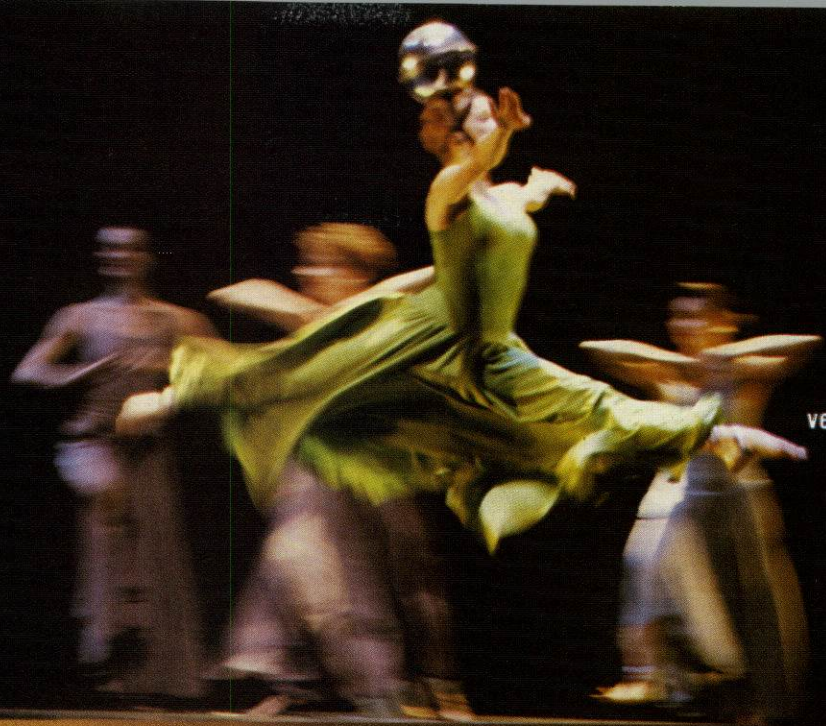

Festivalin dans ve bale programı, seyirciyi memnun etti. Paul Taylor Topluluğu, Festivalin en çok ilgi gören gösterilerinden birini sundu.

Festival seyircisi vefasını kanıtladı. Flandern Balesinin gösterisi, yağmur altında, açıkhavada dağıtılan yağmurluklarla izlendi.

WOLFGANG AMADEUS DÜNYANIN GÜNDEMİNDEYDİ

1991, dâhi bestecinin ikiyüzüncüncü ölüm yıldönümü nedeniyle bütün dünyada "Mozart Yılı" olarak anıldı.

4 yaşında piyanoya başlayan, sekiz yaşında ilk senfonisini, onikisinde ilk operasını besteleyen Wolfgang Amadeus Mozart 5 aralık 1791'de 36 yaşında öldü. Hasta yatağında, Katolik inancında "Ölüme Ağıt" olarak bilinen "Requiem"i bestelemeye başlamıştı. Eseri kimin sipariş verdiği ise hiç öğrenilemedi. Tamamlayamadığı Requiem'i, eşi Constanze'ın ısrarlarıyla, asistanı Süsmayr besteledi.

Mozart'ın nasıl öldüğü bir sır olarak kaldı. Doktarlar yüksek ateşten öldüğünü söylerken, zehirlendiği iddiaları da ortaya atıldı. Kim yapmış olabilir sorusuna ise, Saray'ın müzisyeni Salieri'den, asistanı Süsmayr ve Baron Gottfried Von Swieten'a kadar bir çok farklı cevap verildi.

Bazılarına göre Süsmayr'ın Mozart'ı öldürmek istemesinin nedeni, bestecinin eşine duyduğu "aşk" olabilirdi. Aşk, Mozart'ın duygu dolu yaşamında çok önemli bir yer tutmuştu. Öyle ki, 21 yaşında yazdığı bir mektupta, "Şimdiye kadar flört ettiklerimle evlenseydim 200 karım olurdu." demişti. Gerçek aşkı ise, soprano Aloysia Weber'di. Ondan yüz bulamayınca, kızkardeşi Constanze ile evlendi.

Bu müzmin aşığın müziği, bir çok müziksever için, en duyarlı anlarda, bir huzur sığınağı oldu. Ölümcül hastaların son anlarında Mozart dinlemek istediklerini gösteren araştırmalar yapıldı. İsviçre'de yapılan bir araştırma,, doğum yapan kadınların, Mozart'ın Do Major (K.467) Piyano Konçertosu'nu dinlediklerinde daha az acı duyduklarını ortaya koydu.

Avusturyalı bestecinin müziğinde, bir zamanlar Viyana kapılarına dayanan Türklerin etkisi, ritmik, mistik bir unsur olarak yeralır. "Saraydan Kız Kaçırma", tamamlayamadığı "Zaide", 5 numaralı keman konçertosunun son bölümü, La Major piyano sonatının "Ala Turca" başlıklı bölümü, Türk müziğinden esintilerle doludur.

Mozart yılı nedeniyle, Türk yorumculardan da Güher - Süher Pekinel kardeşler Mozart'ın dört el piyano için yazdığı tüm bestelerini plağa aldılar. Üç compact disc olarak çıkan plaklar, Mozart'ın ablası, dostları ya da kız arkadaşlarıyla birlikte çalmak üzere bestelediği düetlerden oluşuyordu.

Mozart yılı nedeniyle Philips firması Classics dizisinden 45 kutuluk bir set içinde 181 compact disc'lik tüm Mozart bestelerini piyasaya çıkardı. Mozart yılı olsun olmasın, Avrupa'da her yıl satılan klasik müzik albümlerinin %14'ü Mozart plakları. Ancak Mozart '91 de müzik dışındaki sektörlere de çok para kazandırdı. Mozart yılı kutlamaları nedeniyle Mozart çikolataları, şekerleri, likörleri piyasaya sürüldü. Plastikten, mermerden çeşitli Mozart büstleri, tişörtleri, çakmakları, düğmeleri, ayakkabı tokaları, örtüleri anı olarak satıldı.

Yıl içinde Mozart üzerine 200'den fazla kitap yayınlandı.

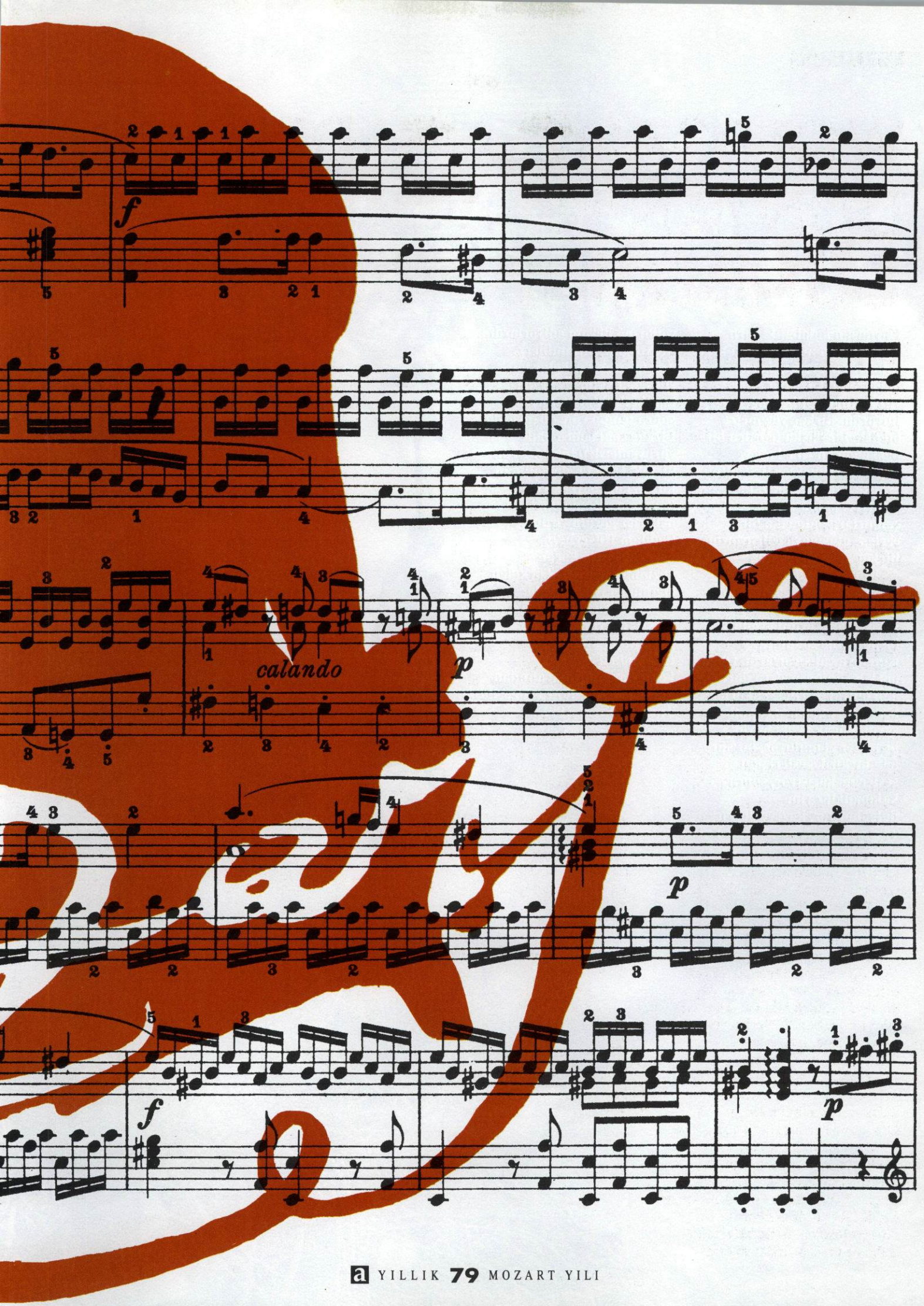
f
calando
p
p
f
p

SIĞINMACILARIN DRAMI

Kaynaşan kalabalık, sarp kayalıkların aralarındaki keçi yollarını izleyerek, karlı dağlardan, karların erimeye yüz tuttuğu vadiye doğru iniyordu. Birkaç yüz metre ötedeki bir başka tepeden bir başka gurup yine kuzeye doğru ilerlemekteydi. Kadınlı erkekli, çoluklu çocuklu binlerce, onbinlerce insan çamurlara bata çıka bir yerlere ulaşmaya çalışıyordu. Birkaç saatte bir mola veriyorlar, sağdan soldan topladıkları çer-çöple, odun parçalarıyla ateşler yakıyorlar, koyunlar gibi birbirlerine sokularak ısınmaya çalışıyorlardı. Öbek öbek insanlar arasına durur gibi oluyor, birileri çukurlar kazıyor, çukurlara çaputlara sarılı, küçük ya da büyük birşeyler gömülüyor, bir süre için hıçkırık sesleri ağıt seslerine karışıyor, sonra kalabalıklar yine dalgalanıyor, kuzeye doğru yollarına devam ediyorlardı... Aç, yorgun, bitkindiler... Arada sırada arkalardan yükselen "kimya" sesleri hareketleri hızlandırıyor, sonra tempo yine düşüyordu. Birkaç saat sonra önde yürüyenlerden biri bağırdı: "İşte!" Uzakta, dalgalanan kırmızı bir bayrak ve bayrağın altında birikmiş askerler görülüyordu... Saddam Hüseyin'in askerlerinden kaçan yüzbinlerce Kürt, Türkmen sığınmacı işte böyle bir ortamda Türkiye sınırına ulaştı. İçleri paralayan görüntüler sınırın öte tarafındaki TV kameramanları tarafından anında bütün dünyaya geçildi. Tarih: 3 Nisan 1991...

KUZEY IRAK'LI TANRI MİSAFİRLERİ

Kuzey Iraklı sığınmacıların bir bölümü Hakkari'nin Çukurca ilçesindeki 49 no.'lu sınır taşı çevresinde sınıra yığılmaya başladılar. Bir büyük dalga, Uludere'nin yakınlarına ulaştı. Bir bölümü de Silopi yakınlarına yöneldi. Sınırda bekleyenlerin sayısı 5 Nisan'da 220.000 olarak belirtildi. Dışişleri bakanı Alptemuçin, 1500 kişinin açlıktan ve hastalıktan yollarda ve sınırda öldüğünü açıkladı.

Önce Kızılay, sonra herkes seferber oldu. Yiyecek ve ilaç yardımı başladı, aşevleri, seyyar hastaneler kuruldu. Kamyonlar yurdun dört bir yanından sınıra yiyecek maddeleri taşımaya başladılar. Hükümet "acil dış yardım" çağrısında bulundu. Felaketin boyutları Türkiye'nin çapını aşıyordu.

ÇADIR KENT

ABD, İngiltere, Almanya ve öteki ülkeler devreye girdi. Güneydoğu'ya doğru direksiyon sallayan kamyonlara bu kez de havadan uçaklar eşlik etmeye başladı. Dağlık yörelere havadan yiyecek, çadır, ilaç vb. gibi acil ihtiyaç maddeleri atıldı.
Türkiye sınırına sığınanların sayısı Nisan ortalarında bir milyona yaklaştı. Bir milyonu aşkın Iraklı da İran'a geçmişti. Acil yardım tabii zorunluydu ancak çözüm, Kuzey Iraklı'ların evlerine, köylerine dönmesiydi. Güvenlik Konseyi devreye girdi. Irak'tan 36. paralelin kuzeyindeki askeri güçlerini çekmesini istedi. Bölgede güvenlik Batılı güçlerce sağlandı. Zaho'da dev bir çadırkent kuruldu. Kendilerini güvenlik içinde hisseden sığınmacılar yavaş yavaş köylerine dönmeye başladılar. Sığınmacı sayısı, 13 Mayıs 1991'de 253.300'e düştü.

KÜRTLER

BAŞBAKAN DEMİREL:

"KÜRT REALİTESİNİ TANIYORUZ"

Başbakan Süleyman Demirel'in Diyarbakır'daki basın toplantısından :
"Buradaki insana, yani Kürtçe konuşan, 'Kürt asıllıyım' diyen insana 'Kürt kimliği' diyoruz. Artık buna karşı çıkmak da mümkün değildir, yani Kürt realitesini Türkiye tanımıştır ve bu son bir senenin en önemli olayıdır... Kürt realitesini tanımak aslında Türkiye birliğini muhafazaya mani değildir... Bu devleti Türk ırkından gelen insanlar kurmuştur. Diğerleri ikinci sınıf vatandaş değildir. Beraber kurmuşuz, kader birliğimizi rıza ile kurmuşuz. Biz-siz diye birşey yok, hepimiz varız."
Türk milliyetçiliğinin "ırk esasına dayanmayan ve Türkiye'de başka etnik grupları dışlamayan yumuşak bir milliyetçilik" olduğunu söyleyen Demirel, Türkiye'deki Kürt gerçeği ile Kuzey Irak'taki Kürt gerçeği arasında da bir bağ kurdu. Demirel sözlerini şöyle sürdürdü: "Eğer Türkiye'deki insanlara kardeşimiz diyorsak, onlar da bunların kardeşi... Öyleyse benim de kardeşim... Mademki Türkiye'nin birliğini korumaya hep birlikte kararlıyız, 'ben Kürt asıllıyım' diyen insanlarla başka ülkelerdeki Kürt asıllı insanlar arasındaki irtibatı kabul edeceksiniz.
O yüzden Türkiye bundan sonra Kuzey Irak'ta meydana gelecek vahşete seyirci kalamaz, kalmamalıdır... Kuzey Irak'ta vahşet olursa Batı'yı, Amerika'yı yanımıza almamız lazım. Bence bu, Amerika'nın Sovyetler Birliği olayında bizimle beraber olması kadar önemli."

Başbakan Süleyman Demirel, Başbakan Yardımcısı ve koalisyon ortağı Erdal İnönü ile birlikte çıktığı ilk yurt gezisinde gazetecilere "Kürt realitesini tanıyoruz" diyor ve ekliyordu: "Bu, son bir senenin en önemli olayıdır."

Hurafeleri gömen bu birkaç cümlelik açıklama, Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihinde bir dönemi kapatıp yeni bir sayfa açacak ölçüde önem taşıyordu.

Aslında dönüm noktasını, 20 Ekim seçimleri öncesine götürmek gerekiyor.

Cumhurbaşkanı Özal, yanlış politikaların gelip tıkandığını görerek cesur adımlar atan ilk siyasetçi olmuştu. Bu adımlar, "Benim de anneannem Kürttü, yani ben de Kürt kanı taşıyorum" sözleri ile başladı, "federasyon dahil herşeyi tartışmalıyız" sözleri ile mesafe aldı. Özal'ın çıkış yolu arayışları lafta kalmadı. "Kürtçe yasağı" kaldırıldı. "Kürtçülük"ten hapis yatan binlerce kişi "şartlı salıverme" kapsamında serbest bırakıldı. Kuzey Irak'lı lider Talabani, Çankaya'yı komşu kapısına çevirdi. Türkiye Kuzey Irak'lı Kürtlere büyük ölçüde yiyecek maddesi yardımı başlattı.

Ancak İnönü ve Demirel, bu ilk adımlara sıcak bakmadılar, kendi tellerinden çalmaya devam ettiler.

Ne var ki, olaylar zorluyordu, işler içinden çıkılamaz hale geliyordu. 20 Ekim seçimleri işte böyle bir ortamda yapıldı.

Demirel-İnönü'nün yurt gezilerine güneydoğu Anadolu'dan başlamaları, gezi öncesinde yeni iktidarın bir iyiniyet girişimi olarak yorumlandı. Kimse Demirel'in Diyarbakır bombasını beklemiyordu.

Demirel'in açıklamaları kamuoyunda olumlu karşılandı ve ferahlık yarattı. Bu açıklamalar, TC hükümetlerinin "Güneydoğu Anadolu sorunu"nu, Özal'ın açtığı kapıdan ilerleyerek ele almaya karar verdiklerini ortaya koydu. ❑

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ LEYLA ZANA

HEM KÜRT, HEM KADIN HEM DE ÇOK GENÇ...

Başbakan Demirel, yanına hükümet ortağı İnönü'yü katıp Güneydoğu gezisine çıkmazdan önceydi. Nasıl bir hükümetin oluşacağı üzerine çeşit çeşit senaryonun yazılıp çizildiği günlerdi... Her kültürden, her sınıftan her yaştan ve cinsten Türkiye halkı bir kadının adını öğrendi: Leyla Zana.

O günlerde Aktüel'den Neyyire Özkan, Diyarbakır'ın yolunu tuttu. Leyla Zana, Aktüel'in "Boyaynası"ndaydı.

Sekiz hanelik bir mezra'da doğmuştu Leyla. Altı çocuklu ailede ikinci kız çocuğu olarak. Eve gelen misafirlerin yanında oturmak, çok nadir yapılan giysi alışverişleri için kasabaya götürülmek gibi bir çeşit "demokrasi" yi tanıdı çocukluğunda. Bugünkü kişiliğinin ilk ipuçlarını da o günlerde verdi. Büyükanneden gizlice yürütülüp arkadaşlara dağıtılan cevizli sucuk vak'alarını hiç gizlemedi. Aynı, "Evet meclis kürsüsünden Kürtçe seslendim. Bundan da onur duyuyorum" deyişindeki sahip çıkış gibi.

Yaşı 14'üne geldiğinde fikri dahi sorulmadan evlendirildi. Eşi, bir yıl sonra Diyarbakır'ın bağımsız Belediye Reisi olacak, Mehdi Zana'ydı. Siyasetle, siyasilikle ilk ilişkilerini bu evliliğe bağlamak yanlış olmaz. 1980, 12 Eylül'ü Mehdi Zana'yı cezaevine kapattığında, Leyla, kucağında iki çocuğu ile 20 yaşında genç bir duldu.

İşte o cezaevi kapısı Leyla Zana'yı büyüttü. Baskılar karşısında dört yıl sessizce biriken öfkesini 1984 yılından başlayarak dillendirdi, karşı çıktı, mücadele etti ve gözaltına alınıp işkence gördü. Kürt kimliği üzerine de esaslı düşünmeye başladı bu yıllarda.

Şartlı tahliye olan Mehdi Zana'nın 11 yıl sonra evine döndüğü günler aynı zamanda erken seçim konuşmalarının yoğunlaştığı zamanlardı. Leyla daha çok çevresinin, kendi deyimi ile "halkının" isteğiyle, kendini aday buldu. Ardından da 45 bin seçmeninin tercihli oyuyla milletvekili...

Türkçeyi, okuma-yazmayı sonradan öğrenen, ilk, orta ve lise diplomalarını dışardan girdiği sınavlarla alan Leyla Zana, 1991'de otuz yaşındaydı. Meclis kürsüsünde yarattığı sansasyonun gerisinde mütevazı, düşüncelerine uymayan ne olursa olsun ödünsüz, ama bir o kadar da diplomat ve zeki bir kadın görüntüsü sergiliyordu. ❑

HISIM ÇIKTIK

CELAL TALABANİ

Celal Talabani Türkiye'de adını önce sol çevrelerde duyurdu. Sıkı bir devrimci olduğu söyleniyordu. Yurtseverler Birliği'ni kurmuştu.
Bir dönem sesi sedası çıkmadı, sonra birden Irak'taki Kürt hareketi ile

Yabancı dil bilen, başkaları ile temas arayan bir Kürt aydını Celal Talabani...Dış dünyada kimin Kürtlerle bir işi olsa, aklına Talabani geliyor!

Ankara arasındaki ilişkiyi sağlayan diplomat olarak günlük hayatımıza giriverdi. Çankaya'nın kapısını aşındırdı.
Türkiye ile Irak Kürtleri arasında bir siyasal köprü kurdu. TV'de sık sık göründü. "Tabuların yıkılması"nda karınca kararınca rol oynadı. Bu arada vakit bulur bulmaz İstanbul'da bir böbrek ameliyatı da oluverdi.

Köyüne kasabasına kapanmış, aydınlara kuşkuyla bakan Barzan aşiretinin lideri Mesut Barzani'den çok farklı bir siyasal kişilik. Yabancı dil bilen, dış dünyada temas arayan, davasını uluslararası platforma taşımaya eğilimli bir Kürt aydını... Dış dünyada kimin Kürtlerle işi olsa Talabani'yi arıyor. PKK Alman turistleri kaçırınca, Genscher Talabani'nin arabuluculuğunu "rica etti". PKK Türk askerlerini rehin alınca kendisi arabuluculuk için devreye girdi.
PKK teröründen tedirgin olan ve bu konuda tepkili Türk kamuoyu önünde zor bir sınav verdi. PKK'nın avukatı durumuna düşmeden Kürtlerin davasını anlatmaya çalıştı.
1991, "Kürt realitesi"nin Türkiye hükümetince tanındığı bir yıl olarak kayıtlara geçecekse, bunda Talabani'nin de payının olduğunu belirtmek gerekir. ❑

LEYLA ZANA'NIN OLAYLI YEMİNİ

Leyla Zana'nın yemin ettikten sonra Kürtçe bazı sözler sarfetmesi, Hatip Dicle'nin de yemini Anayasa baskısı altında okuduğunu söylemesi, Halkın Emek Partisi (HEP) kökenli bazı milletvekillerinin yakalarına kırmızı, sarı ve yeşil renkli mendiller iliştirmeleri Leyla Zana'nın da aynı renklerde saç bandı takması Meclis'te tepkilere yol açtı. Leyla Zana, Kürtçe sözlerinin "Kürt ve Türk halklarının kardeşliğini " dile getirmek amacını taşıdığını söyleyerek kendisini savundu. Başkanın uyarısı üzerine yeniden kürsüye gelen Zana ve Dicle, sözlerini geri aldılar, usulüne uygun yemin ederek milletvekili sıfatını kazandılar.

1991 temmuz

Türkiye'de

Dünya'da

1 Temmuz

Sakıp Sabancı'nın kızı Sevil Sabancı ile Sümerbank eski genel müdürü Ertan Tapan'ın oğlu Eran Tapan İstanbul Swissotel'de evlendiler. Şahitliklerini Cumhurbaşkanı Özal ile Rahmi Koç yaptılar.

Cezayir'de İslami Selamat Cephesi'nin lideri Abbas Madani ile yardımcısı Ali Belhaç tutuklandı. Çıkan çatışmalarda 6 kişi öldü, 15 kişi yaralandı, iki cami kapatıldı, 1000'e yakın kişi gözaltına alındı.

Akdeniz Oyunları'nda Naim Süleymanoğlu koparmada 125 kg., silkmede 160 kg ve toplamda 285 kg. kaldırarak 3 altın madalyanın sahibi oldu.

3 Temmuz

Akdeniz Oyunları'nda Fedail Güler 2 altın, Ergün Batmaz ise 2 bronz madalya kazandılar.

Lee Remick (55), 3 Temmuz günü öldü. Sinemaya 1957 yılında, Elia Kazan'ın "A Face in the crowd" (Kalabalıkta bir yüz) filmiyle başlayan Remick, Hollwood'un güvenilir oyuncularından biriydi.

Çeşme Uluslararası 6.Müzik Festivali başladı. Festivale Brigitte Nielsen, Al Bano-Romina Power gibi ünlüler katıldı.

Akdeniz Oyunları'nda 100 m. de yarışan Derya Büyükuncu 2. olarak gümüş madalya kazandı. Türkiye Oyunlarda yüzme dalında ilk kez madalya kazandı.

5 Temmuz

Hükümet'i kurmakla görevlendirilen Mesut Yılmaz, TBMM'nde 153 e karşı 265 oyla güvenoyu aldı.

Güney Afrika'daki ırkçı beyaz azınlık yönetimine karşı mücadele eden Afrika Ulusal Kongresi liderliğine Nelson Mandela seçildi.

6 Temmuz

Türkiye'de ilk kez bir kadın valilik görevine atandı. Boğaziçi Üniversitesi öğretim görevlilerinden Lale Aytaman Muğla Valiliğine getirildi.

Fransa'da, Le Monde gazetesinin aylık ekinde yer alan bir makalede, Türkiye'nin Orta Doğu ve Sovyetler'deki milliyetçi akımlardan etkilendiği savunuldu.

Emniyet Genel Müdürlüğü'ne Ünal Erkan getirildi.

Kahramanmaraş'ın Ekinoğlu ilçesinde teröristler 6 kişiyi öldürdüler.

7 Temmuz

Akdeniz Oyunları'nda serbest güreş milli takımı 9 sıklette altın bir sıklette de gümüş madalya kazandı.

Sri Lanka'da, ayrılıkçı Tamil gerillalarının iki balıkçı köyüne düzenledikleri saldırılarda 19 Müslüman öldü.

8 Temmuz

HEP Diyarbakır İl Başkanı Vedat Aydın, kendilerine polis süsü veren kişilerce evinden alınarak götürüldü. Cesedi bir gün sonra bulundu.

Wimbledon Tenis Turnuvası'nı tek erkeklerde Alman Michael Stick, tek bayanlarda Stefi Graff kazandı.

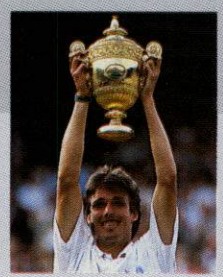

Vehbi Koç, dünyanın en zengin 41.kişisi ilan edildi. İlk sırayı, 15 milyar dolarlık servetle Japon işadamı Mori aldı.

Akdeniz Oyunlarında altın madalya kazanan Türk halterciler Sunay Bulut ile Ali Eroğlu'nun doping yaptıkları belirlendi. Madalyaları geri alındı. Halter Federasyonu başkanı Arif Nusret Say görevinden alındı.

Peres de Cuellar, Cumhurbaşkanı Özal'ı ziyaret etti, Kıbrıs sorununun çözümü için Özal tarafından ortaya atılan "dörtlü zirve" önerisini desteklediğini belirtti.

1991 temmuz

Türkiye'de

Dünya'da

10 Temmuz

HEP Diyarbakır il başkanı Vedat Aydın'ın cenazesi kitle gösterisine dönüştü. Çıkan olaylarda üç kişi öldü. Esnaf Nusaybin, Lice ve Bismil'de kepenk kapama eylemine girişti.

Yazar-araştırmacı Orhan Hancerlioğlu öldü.

BM Güvenlik Konseyi'nin 5 daimi üyesi Ortadoğu'nun kitlesel imha silahlarından arındırılmasını kabul ettiler.

11 Temmuz

Akdeniz Oyunlarında greko-romen milli takımımız, 48 kg da Erol Elmas ve 62 kg.da Mehmet Akif Pirim ile 2 altın kazandı.

Atina'daki THY bürosu, bir grup gösterici tarafından işgal edildi.

12 Temmuz

1970'lerde Dev-Genç örgütünün liderlerinden olan ve 12 Eylül'den sonra yurtdışına kaçan Paşa Güven Paris'te öldürüldü.

Eski İmar İskan bakanlarından, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyelerinden profesör Fehmi Yavuz öldü.

Salman Rüştü'nün Şeytan Ayetleri kitabını Japonca'ya çeviren Hitoshi Igarashi bıçaklanarak öldürüldü.

13 Temmuz

İstanbul'da güvenlik güçlerince, Dev-Sol'a ait olduğu öne sürülen 8 eve operasyon düzenlendi. Çıkan çatışmada 10 kişi öldü, 12 kişi sağ ele geçirildi.

Yugoslavya'nın Bosna-Hersek Cumhuriyeti cumhurbaşkanı İzzet Begoviç resmi bir ziyarette bulunmak üzere Türkiye'ye geldi.

15 Temmuz

Kütahya'nın Domaniç ilçesindeki 745 yaşındaki karaçam ağacı korumaya alındı.

Önde gelen 7 sanayi ülkesinin (ABD, Kanada, Japonya, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya) liderleri Londra'da biraraya geldiler. G-7 toplantısında Gorbaçov'dan gelen yardım talebini tartışıldı.

16 Temmuz

İstanbul Teknik Üniversitesi ile Berlin Teknik Üniversitesi arasında işbirliği yapılması kararlaştırıldı.

Türkiye'nin Atina Büyükelçiliği maslahatgüzarı Deniz Bölükbaşı, idari ataşe Nilgün Keçeli ve şöför Adil Yıldırım, arabalarına yerleştirilen uzaktan kumandalı bombanın patlaması üzerine yaralandılar.Saldırıyı 17 Kasım örgütü üstlendi.

20 Temmuz

ABD Başkanı George Bush iki günlük resmi bir ziyaret için Türkiye'ye geldi. George Bush Eisenhover'dan sonra Türkiye'yi ziyaret eden 2.ABD başkanı oldu.

Türkiye'nin Londra Büyükelçiliği Rum göstericilerin saldırısına uğradı.

22 Temmuz

Anayasa Mahkemesi Terörle Mücadele Yasası'nın bazı maddelerini iptal etti. Silahlı eylemlere girişen örgütlere üyelikten hüküm giymiş 1000 dolayındaki tutuklu da "Şartlı Tahliye" kapsamına alındı. "Bölücülük" suçundan yargılananlar ise tahliye kapsamı dışında tutuldular.

İskoçya'nın Glaskow kentinde 2 yolcu treninin çarpışması sonucu 4 kişi öldü.

Asil Nadir'in sorunlarına çözüm getirememesi üzerine, Günaydın ve Tan gazetelerinin çalışanları gazetenin yönetimine el koydular.

25 Temmuz

Erdal İnönü, Üçüncü turda Deniz Baykal'ın 451 oyuna karşılık 534 oyla SHP olağan genel kurulunda başkanlığa yeniden seçildi.

Moskova'da biraraya gelen Bush ile Gorbacov, Stratejik Nükleer Silahların indirimi Anlaşması'nı imzaladı. Uzun menzilli nükleer silahlarda ortalama % 30 indirime gidildi.

Pavarotti'nin Hyde Park konserini 100.000 kişi yağmur altında izledi. Prens Charles, Lady Diana ve başbakan Major gibi ünlülerin de izlediği konser nedeniyle ana caddeler 24 saat trafiğe kapatıldı.

1991 ağustos

Türkiye'de

Dünya'da

1 Ağustos

ÖSYM Sınavı birinciliğini Aydın Lisesi'nden Mehmet Demirkol kazandı.

Yazar İsmail Beşikçi "Ortadoğu'da devlet terörü" adlı kitabında "devletin bütünlüğü" aleyhinde propaganda yaptığı gerekçesiyle tutuklandı.

BM Komisyonu Başkanı Ekens, Irak'ın açıklamış olduğundan 4 kat fazla kimyasal silaha sahip olduğunu bildirdi.

2 Ağustos

Bitlis'in Tatvan ilçesindeki Nemrut krater Gölü'nde konaklayan 10 Alman turist, PKK'lılar tarafından kaçırıldı. 2000 görevlinin aradığı turistler, 9 gün sonra Muş Bitlis arasındaki dağlık kesimde salıverildiler.

Yugoslavya'da, federal ordu ve Sırp gerillalarının bir Hırvat köyüne düzenledikleri saldırı sonucu 80 kişi öldü.

4 Ağustos

Olağanüstü Hal Bölge valisi Hayri Kozakçıoğlu İstanbul'a atandı. Olağanüstü Hal Bölge valiliğine eski Konya valisi Necati Çetinkaya getirildi.

İslam Konseyi Örgütü dışişleri bakanları toplantısı İstanbul'da başladı. Cumhurbaşkanı Özal, bir İslam AGİK'i önerdi, ekonomik işbirliğini geliştirmelerini istedi.

Avrupa Gençler Serbest Güreş Şampiyonası'nda gençlerimiz Avrupa şampiyonu oldular. 58 kg'da Osman Pelit, 68 kg'da Ercan Tanrıverdi, 74 kg da İsa Gürses 88 kg'da Ahmet Doğu ve 115 kiloda Mehmet Topal altın madalya aldılar.

5 Ağustos

Türk işçi ve mühendisleri tarafından inşa edilen İskenderun Feribotu, Deniz Ticaret Filosu'na katıldı. Camialtı Tersanesi'nde yapılan feribot 124 milyara maloldu.

ABD savunma bakanı Dick Cheney, homoseksüel olduğu iddia edilen Savunma Bakanlığı sözcüsünün istifasını istemeyeceğini söyledi.

Şemdinli'nin Samanlı karakoluna baskın düzenleyen PKK, 9 askeri şehit etti, 5 askeri de rehin aldı. Güvenlik güçleri Kuzey Irak'a girerek operasyonlar düzenledi. Irak 'ın 10 km içine girildiği ve teröristlere ağır zayiat verdirildiği açıklandı. 12 Ağustos'ta sona eren operasyon sırasında 1 er ve 1 korucu öldü , 13 er yaralandı.

8 Ağustos

Gümüşhane'deki Örümcek ormanlarında bulunan 1000 yıllık 9 ladin ağacı koruma altına alındı.

İran'da şah döneminin son başbakanı Şahpur Bahtiyar sürgünde yaşadığı Paris'te öldürüldü.

İslami Cihat Örgütü tarafından 5 yıldır rehin tutulan İngiliz gazeteci John Mc Carthy Lübnan'da serbest bırakıldı.

10 Ağustos

THY "Business Class" adıyla, özellikle iş adamlarına yönelik uçuş hizmetlerini başlattı.

İslami Cihat Örgütü Lübnan'da elinde tuttuğu İngiliz , Fransız ve Amerikalı üç rehineyi serbest bıraktı.

Balkan Gençler yüzme şampiyonasında, Derya Büyükuncu 50 m. serbest ve 100 m. sırtüstünde iki Balkan rekoru kırarak birinci oldu.

15 Ağustos

Türkiye Spor Yazarları Kupası'nı Fenerbahçe'yi 2-1 yenen Galatasaray kazandı.

Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan, Tacikistan cumhuriyetleri, ekonomik işbirliği anlaşması imzaladılar ve Moskova'dan bağımsız ekonomik ilişkiler geliştirmeyi kararlaştırdılar.

İLETİŞİM VE ETKİLEŞİMİN HIZLANDIRILDIĞI, DOĞRU KARARLARIN VERİLDİĞİ HERYERDE

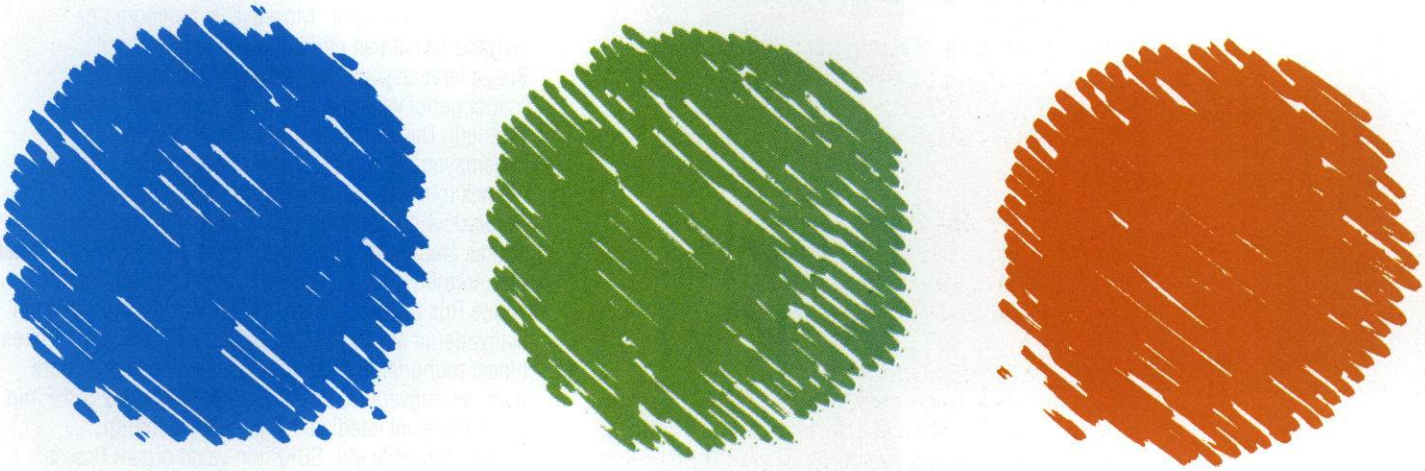

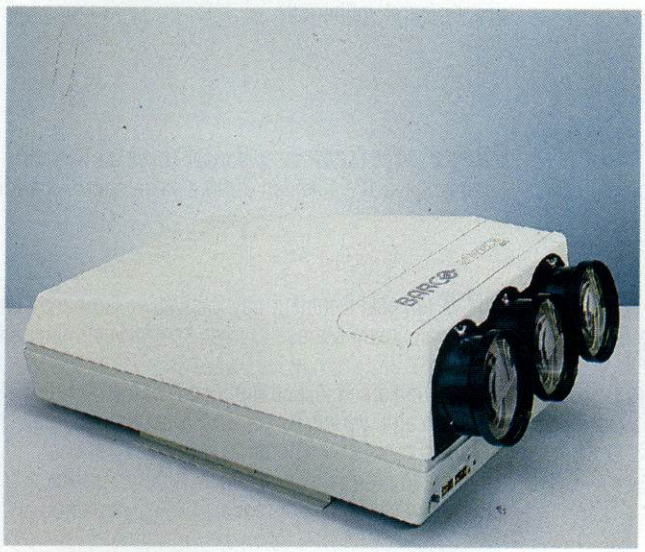

TV programlarını, uydu yayınlarını, video gösterilerini, bilgisayar veri ve grafiklerini BARCO ile büyük perdeye yansıtarak izleyin: Görselliğin büyülü dünyasının keyfini BARCO ile yaşayın...

BARCO
Projection Systems

ARMONİ®
Ses Görüntü ve Işık Sistemleri A.Ş. TÜRKİYE GENEL DİSTRİBÜTÖRÜ

Vefa Çıkmazı Sok. No. 1 Fidan Palas 10-12-14 80290 Gayrettepe - İstanbul Tel: (1) 272 17 73 - 266 68 19 - 272 44 07 Telex: 28433 mony tr Fax: (1) 267 27 89

1991 ağustos

Türkiye'de

Dünya'da

19 Ağustos

Çin Halk Cumhuriyeti'nden gelen akupunktur, masaj ve bitkiyle tedavi uzmanları, İzmir Anakent Belediyesi Eşrefpaşa Hastanesi'nde çalışmalarına başladılar.

İstanbul'da bir İngiliz işadamı öldürüldü. Saldırıyı Dev-Sol üstlendi.

Gorbaçov, Komünist Partisi ve KGB içindeki bir gurup sertlik yanlısı tarafından görevinden uzaklaştırıldı.Yetkileri " Olağanüstü Hal Komitesi" üstlendi. Komite "Gorbacov'un sağlık nedenleriyle görevinden alındığını" Moskova ve Leningrad'da olağanüstü hal ilan edildiğini açıkladı.
Rusya Federasyonu başkanı Yeltsin, darbeyi "sağcı,gerici ve anayasaya aykırı bir eylem " olarak lanetledi. Darbecilere bağlı güçlerin Rusya Federasyonu'nun çevresindeki direnişçilere gözdağı vermek için ateş açması üzerine 3 kişi öldü
Darbe üçüncü gününde çöktü. Gorbaçov görevine döndü. Darbeciler tutuklandı. İçişleri Bakanı Pugo intihar etti. Kremlin'deki orak çekiçli Sovyet bayrağı indirildi yerine Rus bayrağı çekildi. Yeltsin Komünist Partisi'nin faaliyetlerini askıya aldığını açıkladı. KP merkez komitesi binası mühürlendi. KGB içinde faaliyet gösteren parti hücreleri lağvedildi. 24 Ağustos'da Gorbaçov SBKP'nin feshedilmesini istedi ve KP genel sekreterliği görevinden istifa etti. SBKP'nin yayın organı Pravda yıllardan beri ilk kez yayınlanmadı.

20 Ağustos

Nadir Nadi(83) öldü. Cumhuriyet gazetesinin sahiplerinden ve başyazarı, Yunus Nadi'nin oğlu olan Nadir Nadi; uzun yıllar gazetecilik, bir dönem milletvekilliği, Avrupa Konseyi'nde delegelik yaptı.

Milli Futbol takımı Bulgaristan'la yaptığı özel karşılaşmada 0-0 berabere kaldı.

Hindistan eski başbakanlarından Rajiv Gandi'nin ölümüyle sonuçlanan suikastı düzenleyen Tamil gerillası, ordu birliklerince kuşatma altına alındığı yerde, siyanür içerek intihar etti.

24 Ağustos

Mayıs ayında yapılan Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda Avrupa ikincisi olan Remzi Musaoğlu finalde güreştiği Sovyet rakibinin dopingli çıkması üzerine Avrupa şampiyonu ilan edildi.

Dünya atletizm şampiyonası Tokyo'da başladı. Şampiyonaya 171 ülkeden 2000 e yakın sporcu katıldı.

25 Ağustos

2. Mobil İstanbul Pist Yarışı, Piyale Paşa Bulvarı'nda yapıldı. 14 aracın katıldığı ve 50.000 kişinin izlediği yarışı İskender Atakan kazandı.

SSCB'nin eski Genelkurmay Başkanı ve Gorbacov'un askeri danışmanı Mareşal Sergei Akromeyev intihar etti.

Yunan hükümeti İskeçe müftüsü Mehmet Emin Ağa'yı görevden aldı, yerine Türk azınlığın benimsemediği Mehmet Emin Senikoğlu'nu atadı. İskeçe'nin ana caddesinde oturma eylemi yapan Türkler Yunanlı fanatiklerin saldırısına uğradılar. 13 kişi yaralandı.

Tokyo'da yapılan Dünya Atletizm Şampiyonası'nda Amerika'lı Carl Lewis 100 m.yi 9.86 saniyede koşarak yeni bir dünya rekoru kırdı. Eski rekor, 9.90'la Amerikalı Burrell'e aitti.

26 Ağustos

Türk Silahlı Kuvvetler mensuplarının yabancılarla evlenmesine izin verildi.

Amerikalı Mike Powell Tokyo'daki dünya şampiyonasında 8.95 m atlayarak Bob Beamon'un Meksika Olimpiyatlarından beri kırılmayan 8.90'lık uzun atlama dünya rekorunu kırdı.

31 Ağustos

Bingöl'ün Karlıova ilçesi yakınlarında bir gurup PKK'lı, üçü Amerikalı, biri İngiliz ve biri de Avusturalyalı 5 turisti kaçırdı. PKK lideri Öcalan turistlerin PKK'dan izin alarak bölgede dolaşabileceklerini öne sürdü.

Kırgızistan ve Özbekistan parlamentoları oybirliği ile bağımsızlıklarını ilan ettiler.

TEKNİK ÖZELLİKLER:

2 MB'tan 8 MB'a artırılabilen RAM, 20-40 MB iç sabit disk, 16 veya 25 MHz saat hızında 68000 veya 68030 mikroişlemci, ses kullanma özelliği, yerleşik iletişim ağı kurma becerisi, yerleşik veya seçmeli modem kullanma ve faks gönderme özelliği, yerleşik iztopu, grafik temelli işletim sistemi ve tabii kullanım kolaylığı.

Geçen tatilde not düştüğünüz parlak fikirler denize uçtu! Bu yıl hepsi "emniyet altında".

Macintosh gücünde ve üç kilodan hafif.

Bilgisayarların dilini anlamakta hep zorlanırdınız. Artık o sizinle konuşuyor.

Artık, sadece sözcük ve rakamlar değil, ses ve görüntü de hayatınızın bir parçası.

İşiniz işyerinizle sınırlı değilse, işinizi yanınızda taşıyın.

Parlak bir fikrin nerede, ne zaman kapınızı çalacağı hiç belli olmaz!

Üç kilodan hafif Macintosh gücü artık sizin bir parçanız.

Apple Computer Türkiye Yetkili Distribütörü

BİLKOM® Bilgisayar ve Özel Eğitim Hizmetleri A.Ş. Abdi İpekçi Cad. Altın Sok. Ahmet Kara İşhanı No.2 Nişantaşı 80200 İstanbul Tel: 232 15 06 (6 hat)

Yetkili Apple Center'lar: Adana: Bilmak, Tel: 18 21 03-04; **Ankara:** Macrom, Tel: 441 00 55-56; Senkron, Tel: 468 35 60-61; **Bursa:** Atakom, Tel: 21 08 57; **İstanbul:** Prima, Tel: 252 38 85-87; Kök, Tel: 288 07 20-23; Metro AC, Tel: 274 55 70; Paykom, Tel: 347 31 95-96; **İzmir:** Fekom, Tel: 63 49 46; **Kayseri:** Mega AC, Tel: 11 77 01 (4 hat); **Apple Yetkili Satıcıları: Adana:** Lotus, Tel: 14 53 00; **Ankara:** Yesa, Tel: 431 71 22; **Bursa:** Ozar, Tel: 20 26 79; **Elazığ:** Anadolu, Tel: 31 788; **Erzurum:** Bildaş, Tel: 36 958; **Eskişehir:** Doruk, Tel: 14 10 10; **İstanbul:** Bilgimat, Tel: 248 70 69; Elma, Tel: 251 90 44-45; Matris, Tel: 385 17 80-81; YTM, Tel: 266 72 02; **Konya:** Misket, Tel: 12 67 51; **Samsun:** Demirdağ, Tel: 11 37 41; **Trabzon:** Datamac, Tel: 61 447-48. **Yetkili Sektörel Çözüm Satıcıları: İstanbul:** Delta, Tel: 288 20 42-43; Merhaba, Tel: 274 19 84; Metro VAR, Tel: 511 82 40 (5 hat); Tabaş, Tel: 512 24 08-09.

Apple, Apple logosu, Macintosh ve Macintosh PowerBook, Apple Computer Inc. adına tescillidir.

Macintosh PowerBook
Evrimin bir sonraki aşaması

Apple®

1991 eylül

Türkiye'de

Dünya'da

1 Eylül

1990-91 sezonunu 6-1'lik Aydınspor yenilgisi ile açan Fenerbahçe, 91-92 sezonunun ilk maçında Aydınspor'a İstanbul'da 2-1 yenildi.

Tacikistan'da karışıklıklar arttı. Devlet başkanı Mahmanov parlamentodan güvenoyu alamayınca istifa etti. Tacikistan parlamentosu cumhuriyetin adından "sovyet ve "sosyalist"sözcüklerini çıkarmayı kararlaştırdı.

Azarbeycan'a bağlı Karabağ bölgesinde parlamento, bağımsızlık ilan edilmesini kararlaştırdı.

3 Eylül

Siirt ve Bingöl'de, 5 ayrı olayda 5 terörist ölü ele geçirildi. 2 astsubay, bir polis ve bir jandarma eri şehit oldu.

ABD dışişleri bakanlığı vatandaşlarından zorunlu olmadıkça Güneydoğu Anadolu'ya gitmemelerini istedi.

Azarbeycan Karabağ'ı tanımadığını açıkladı. Bakü'de büyük bir protesto mitingi yapıldı.

Amerikalı film yönetmeni Frank Capra (94) öldü. Capra'nın ünlü yapıtları arasında "Harika Hayat" (İt's a wonderful Life), "Smith Washington'a Gidiyor" ve "Bir Gecede Oldu" yer alıyor. Capra 3 kez Oscar almıştı.

4 Eylül

SHP ile HEP, 20 Ekim seçimlerinde işbirliği yapmayı kararlaştırdılar.

Türkiye-ABD özel milli futbol karşılaşması 1-1 sonuçlandı.

Siirt'in Baykan ilçesinde bir otobüsü durduran PKK militanları, 5 yolcuyu kurşuna dizerek öldürdüler.

SSCB Halk Temsilcileri Kongresi, Başkan Gorbaçov ve 10 cumhuriyetin liderlerinin, Sovyetler Birliği'nin yapısını değiştirmeye yönelik önerilerini reddetti.

6 Eylül

Ressam Fahrünnisa Zeyd (91) öldü. Yazar Cevat Şakir Kabaağaçlı'nın kızkardeşi olan Zeyd Ürdün'de yaşıyordu.

Pravda gazetesi, bağımsız bir gazete olarak yeniden yayın hayatına döndü.

Moskova 51 yıllık bir aradan sonra Letonya, Litvanya ve Estonya'nın bağımsızlığını tanıdı.

1974 yılında Makarios'u deviren ancak daha sonra tutuklanan cunta lideri Nikos Sampson, Kıbrıs Rum Kesimi mahkemesinin kararı ile serbest bırakıldı.

8 Eylül

Tunç Başaran'ın "Piano Piano Bacaksız" adlı çocuk filmi Frankfurt'taki 17.Uluslararası Çocuk Filmleri Festivali'nde I.oldu.

Yunanistan Başbakanı Miçotakis, Selanik'te yaptığı açıklamada Türk-Yunan ilişkilerinin olumlu bir dönemden geçtiğini ve Kıbrıs zirvesinin başarılı geçeceğine inandığını söyledi.

9 Eylül

DSP lideri Bülent Ecevit, TÜSİAD'ın düzenlediği toplantıda görüşlerini açıkladı. TÜSİAD 1979 yılında CHP hükümetini ağır biçimde suçlamıştı.

Makedonya cumhuriyetinde yapılan halkoylamasında halkın %90'ı bağımsızlık yönünde oy kullandı.

Piyasa değeri 4,5 milyar lira olan 33 kg eroin İstanbul'da düzenlenen bir operasyonla ele geçirildi.

Dağlık Karabağ'da Ermeni militanların bir otobüsü taraması sonucu 5 yolcu öldü.

11 Eylül

Başbakan Mesut Yılmaz ile Yunanistan başbakanı Miçotakis Paris'te biraraya geldiler ancak Kıbrıs Zirvesi konusunda anlaşma sağlayamadılar.

Gorbaçov, Küba ile ülkesi arasındaki askeri ilişkilerin tasfiye edileceğini, 11.000 kişilik Sovyet tugayının da en kısa zamanda geri döneceğini belirtti.

12 Eylül

Doğu Beyazıt'ta, PKK militanları biri Amerikalı,ikisi Meksikalı üç turisti kaçırdı. Turistleri Ağrı Dağı'nın eteklerinde serbest bırakan militanlar, kaçmayı başardılar.

Mitterrand, Avrupa'nın nükleer güce sahip ülkelerini, SSCB'deki nükleer silahların güvenliğinin tartışılacağı bir toplantı yapmaya çağırdı.

1991 eylül

Türkiye'de

Dünya'da

13 Eylül

Türk futbolunun taçsız kralı unutulmaz golcü Metin Oktay, geçirdiği bir trafik kazası sonunda İstanbul'da öldü.

Playboy Türkiye dergisinin Ağustos 91 sayısı muzir bulundu.

Uzay Mekiği Discovery, ozon tabakasındaki deliğin durumunu izlemek üzere uzaya fırlatıldı.

14 Eylül

Bedrettin Dalan'ın başkanlığını yaptığı Demokratik Merkez Partisi olağanüstü kurultayı, partinin feshedilmesine ve Doğru Yol Partisi'ne katılmaya karar verdi.

Kürdistan Yurtseverler Birliği başkanı Celal Talabani, Kürdistan Demokrat Partisi yöneticisi Hoşber Zebani, Irak Sosyalist Partisi lideri Sami Abdurrahman ve Irak Komünist Partisi lideri Fahri Kerim' den oluşan Kürdistani Cephe cumhurbaşkanı Özal'ı ziyaret ederek "Batıda muhatap bulmak için yardım" talebinde bulundular.

Nazım Hikmet'i "1938 Harbokulu Olayları"davasında savunan avukat Saffet Nezihi Bölükbaşı (84) öldü. Bölükbaşı avukatlık yasasını ilk hazırlayan kişiydi.

Venedik Film Festivali Altın Aslan ödülü Sovyet yönetmen Nikita Mihalkov'ın "Urga"adlı filmine verildi.

İsveç'te sosyal demokrat parti, yüzde 38 oy aldığı seçimi kaybederek iktidardan uzaklaştı.

The other (Öteki), Harvest Home (Evde Hasat) gibi best-sellerlerin yazarı Thomas Tyron (65) öldü.

21 Eylül

PKK, 21 gün önce Bingöl'ün Karlıova ilçesi yakınlarında kaçırdığı 5 turisti serbest bıraktı.

Ermenistan'ın bağımsızlığı için yapılan halkoylamasında, bağımsızlık yönünde oy kullanıldı.

Magic Box'un PTT'den kiraladığı çanağa çöp kamyonunun çarpması üzerine, Star 1, Sözen'i "zorbalıkla" suçladı. Sözen de Star 1'i mahkemeye vereceğini açıkladı.

Rusya Federasyonu Başkanı Boris Yeltsin ile Kazakistan Devlet Başkanı Nur Sultan Nazarbayev, Ermenistan ile Azarbeycan arasında arabuluculuk yapmak üzere bu ülkeleri ziyaret ettiler.

24 Eylül

Seçime katılacak olan partiler aday listelerini YSK'ya verdiler.

Elizabeth Taylor 8. evliliğini yaptı. Taylor'un yeni eşinin adı, Larry Fortensky.

25 Eylül

SHP Genel Başkanı İnönü, Partisinin 3 D formülünü, Değişim, Demokrasi, Dayanışma olarak açıkladı.

Yazar, Çevirmen Orhan Suda, 13 yıllık sürgün yaşamından sonra Londra'dan İstanbul'a geldi.

Gürcistan'da devlet başkanı Zviad Gamsakurdia yanlıları ile karşıtları arasında Tiflis'te çıkan çatışmalarda 4 kişi öldü.

Lübnan'da Iran yanlısı Devrimci Adalet Örgütü tarafından 2 yıldır rehin tutulan 77 yaşındaki İngiliz Jack Mann özgürlüğüne kavuştu.

26 Eylül

Kazakistan devlet başkanı Nur Sultan Nazarbayev resmi bir ziyaret için Türkiye'ye geldi. İki ülke kapsamlı işbirliğine yönelmeyi kararlaştırdılar.

Romanya'da Bükreş'teki madenci gösterileri üzerine hükümet istifa etti. Olaylarda üç kişi öldü, 120 kişi yaralandı.

Miles Davis (65), ünlü trompetçi ABD'de öldü.

29 Eylül

Zülfü Livaneli, metronun temel atma töreninde binlerce İstanbulluya konser verdi.

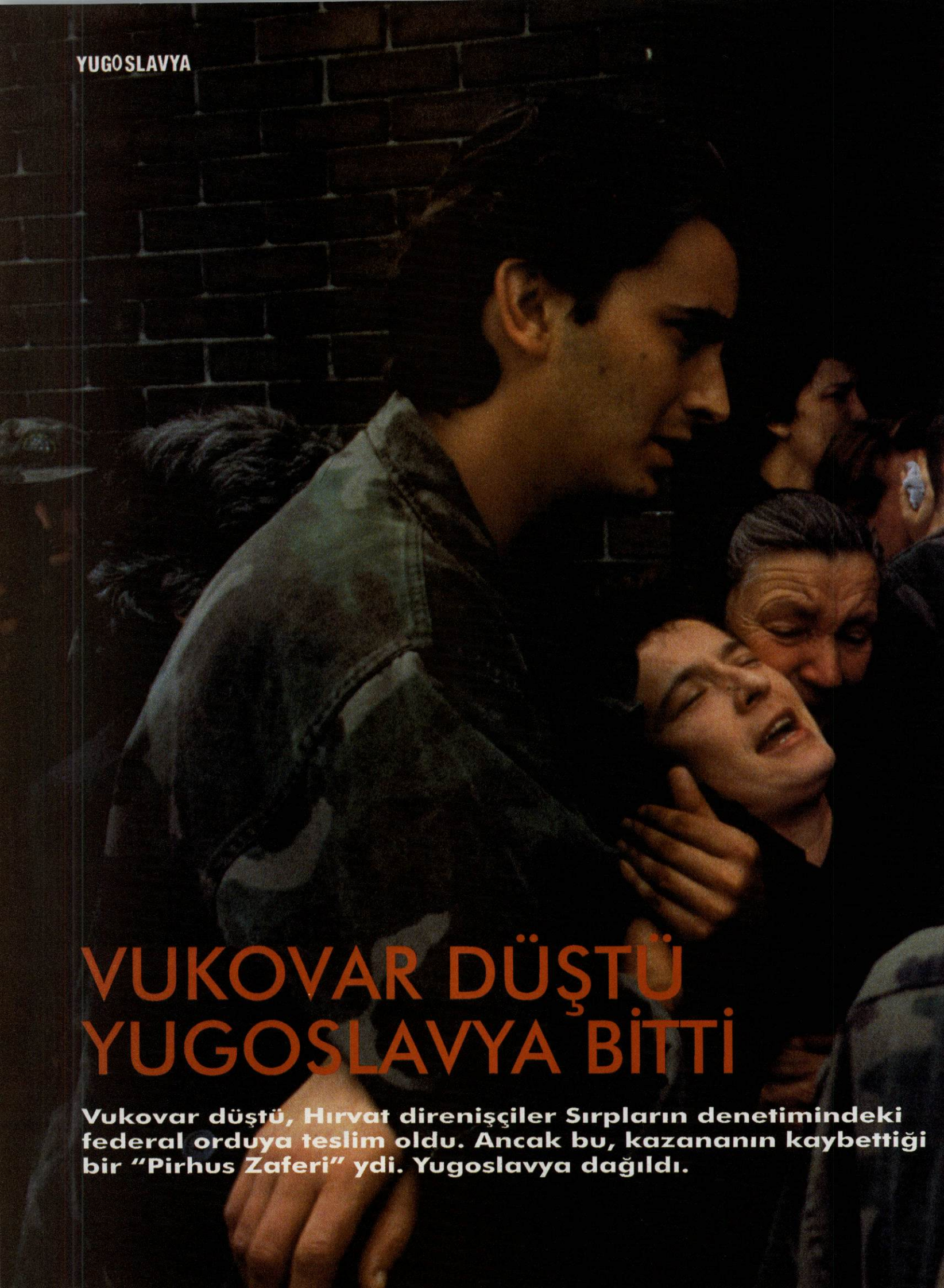

VUKOVAR DÜŞTÜ YUGOSLAVYA BİTTİ

Vukovar düştü, Hırvat direnişçiler Sırpların denetimindeki federal orduya teslim oldu. Ancak bu, kazananın kaybettiği bir "Pirhus Zaferi" ydi. Yugoslavya dağıldı.

Yüzyıllardır içiçe, yanyana yaşayan Hırvatlarla Sırplar birbirlerine düşman kesildiler. Karşılıklı silaha sarıldılar. Balkanların yemyeşil tepeleri, kana bulandı.

Ve aylar süren çatışmalardan sonra 17 kasım günü Hırvat direnişinin simgesi Vukovar düştü... Hırvat direnişçiler Sırpların denetimindeki federal orduya teslim oldular. Onlarca ateş-kes, yüzlerce barış girişimi silahlara boyun eğdi.

Aslında Dubrovnik'te yıkılan, yalnızca Hırvat milislerin direnişi olmadı. İnsanlığın 20. yüzyıldaki barış kalelerinden biri çöktü. Balkanlaşmaya yani bölünüp parçalanmaya karşı bir çare olduğuna inanılan Yugoslavya (Slavların birliği) düşü yokoldu. Balkanlar bir kez daha düşman kardeşlerce düşman kamplara bölündü

Yugoslavya, I. Dünya Savaşı'ndan sonra kuruldu. Sırp milliyetçisi Princip'in Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun veliahtı arşidük Ferdinand'a salladığı bombayla başlayan dünya savaşı, Yugoslavya'nın doğmasına yolaçmıştı.

Yugoslavya'yı yaratan kişi Hırvat kökenli mareşal Josef Broz Tito'ydu. Yugoslav Komünist Partisi'nin lideri Tito, Almanlarla işbirliği yapan Hırvat milliyetçilerine (ustaçalar) ve Sırp milliyetçilerine karşı halkını birleştirdi. İşgalcilere karşı ulusal direniş, çeşitli milliyetlerden Yugoslavları biraraya getirdi.

II. Dünya Savaşında, nazileri kendi gücüne dayanarak ülkesinden söküp atan tek ülke, Yugoslavya oldu. Ülkeyi Sovyet Kızılordusu değil, Hırvat, Sırp, Makedon, müslüman partizanlar, yani Yugoslavlar kurtardı.

Tito ülkesinde Hırvat'la Sırp'ın müslümanla yanyana yaşadığı eşitlik temelinde federal bir sistem kurdu. Yugoslavya milliyetler sorununun çözümünde dünyaya örnek gösterildi. Stalin'e kafa tutmayı göze alan Tito, Batı'ya ve Sovyetler'e karşı bloksuzluğun şampiyonluğunu yaptı. Bağımsız, egemen Yugoslaya, dünyanın saygın ülkeleri arasında yeraldı.Yeşeren yeni bir güce, 3 Dünya'ya önderlik etti.

Tito'nun ölümü sonun başlangıcı oldu.

Doğu Avrupa'dan kopup gelen, Berlin Duvarı'nı yerle bir eden Özgürlük fırtınası, Yugoslovya'ya yaramadı. Eski hastalıkları depreştirdi. Milliyetçilik ruhunu körükledi. Sloven Sırp'a, Hırvat Karadağlı'yla yeniden diş bilemeye başladı. Ve sonunda önce Slovenya sonra da Hırvatistan bağımsızlıklarını ilan ettiler.

Slovenya'nın "birlik"ten ayrılması çok sarsıcı sayılmazdı. Çünkü gelişkin Slovenya Yugoslavya'dan çok Avusturya'nın uzantısı gibiydi. Ancak Hırvatistan'ın kopuşu "felaket" anlamına geliyordu. Sırplarla Hırvatlar aynı topraklarda içiçe yaşıyorlardı, yıllardan sonra nasıl birbirlerinden ayrılacaklardı? Merkezi hükümet, Hırvat'ların kararını tanımadı. Baskılar, pazarlıklar, şantajlar vb. para etmedi. Hırvatistan Sırbistan'dan, ve Balkanlardan kopmak, Avrupa ile birleşmek istiyordu. Taraflar savaşı göze almışlardı.

Ve Dubrovnik'te, Vukovar'da, irili ufaklı onlarca kasabada Hırvat milislerle Sırpların denetimindeki federal ordu karşı karşıya geldiler. Balkanların yemyeşil tepeleri, Alplerin güneyi kana bulandı.

Almanya, Hırvatistan'ı ve Slovenya'yı resmen tanıdı,bölünme resmileşti.

20. yüzyıl, Balkanların kaderini değiştirmeyi başaramadı.

PİNATUBO İNFİLAK ETTİ

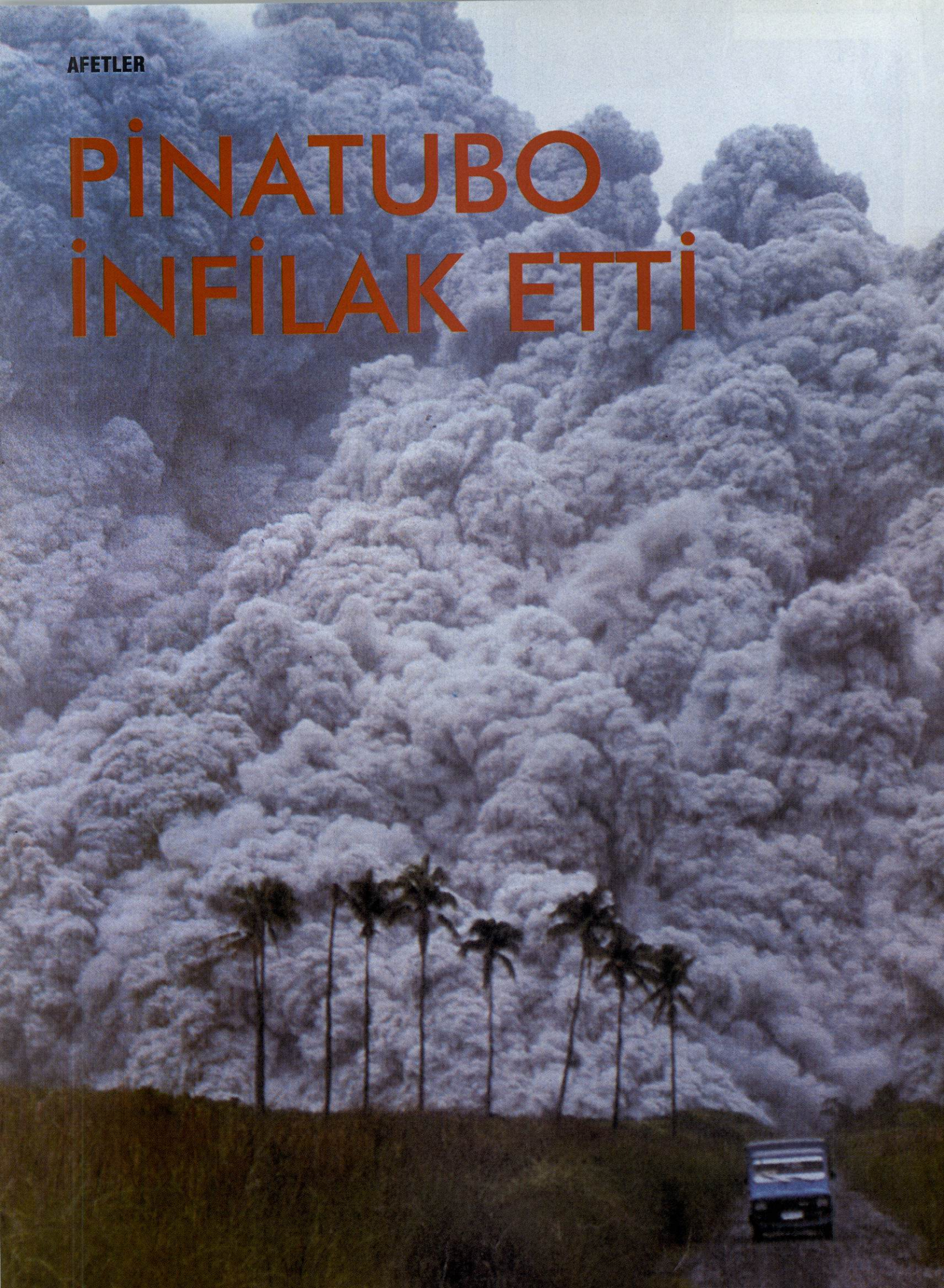

Filipinler'de 600 yıl aradan sonra patlayan Pinatubo yanardağı, 40 km. yakınındaki yerleşim birimlerinin boşaltılmasına yol açtı. Yanardağ çevresindeki kent ve kasabaların sayıları 100 bine varan sakinleri bulabildikleri araçlarla ya da yaya olarak yollara döküldüler. Çevresindeki herşeyi kalın bir kül tabakasıyla örten Pinatubo, duman ve külleriyle Manila'nın göğünü de karartınca, 100 km. uzağındaki başkentte hava trafiği durduruldu. İmelda Markos "Tanrı, biz Filipinler'i cezalandırıyor" yorumunu yaptı. Pinatubo'nun öfkesine kurban gidenlerin sayısı 137 ollarak açıklandı. Ancak çoğu lav selleri altında kalarak ölen kurbanların tam sayısı tespit edilemedi. Pinatubo'nun lavları 16 km. uzaklıktaki Amerikan Hava Üssü'nü çalışamaz hale getirdi.20.000 askerli ABD üssü kapatıldı. Pinatubo'yla aynı günlerde Japonya'daki Unzen yanardağı da patladı ve 39 hayat aldı. Peru'daki Sabancaya volkanı da yeniden faaliyete geçti.

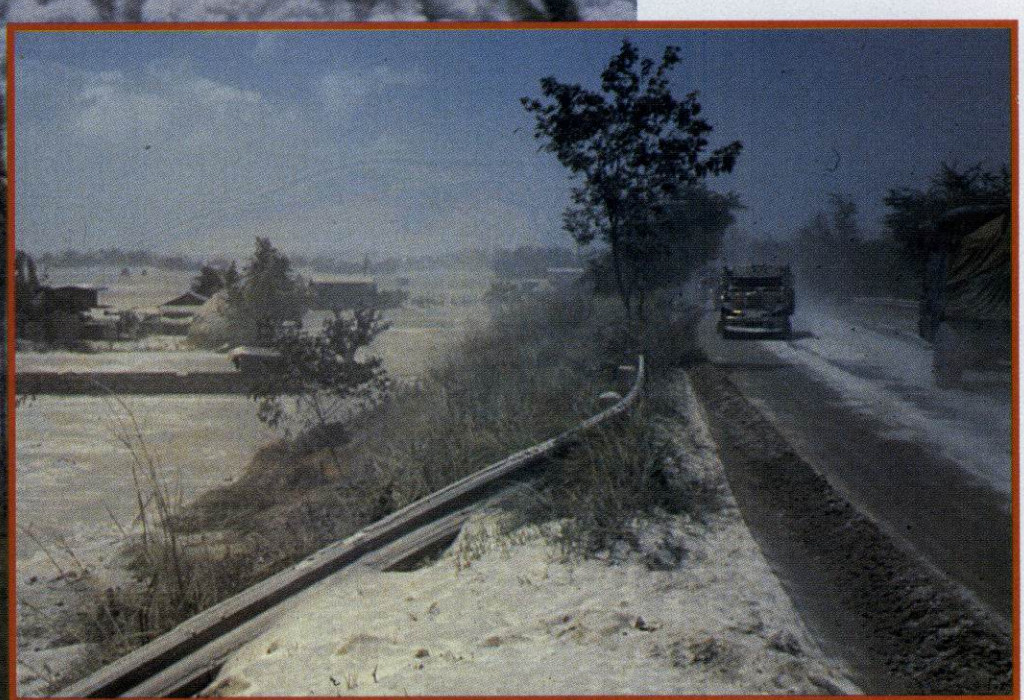

İtalya'da Adriyatik Denizi'nde bir gemi ile hampetrol yüklü bir tankerin çarpışması üzerine denize yayılan binlerce ton petrolün kıyıya ulaşmasını engellemek için olağanüstü önlemler alındı.

'91'in en dikkat çekici çevre felaketlerinden biri, kasım ayının ortalarında İstanbul Boğazı'nda meydana geldi. Koyun yüklü bir Lübnan gemisi, Anadolu Hisarı açıklarında Filipinler bandıralı bir yük gemisi ile çarpıştı. Lübnan gemisi battı, 20.000 den fazla koyun telef oldu. Su yüzüne vuran birkaçyüz koyun leşi Belediye ekipleri tarafından toplandı.

Bazı uzmanlar denizin altında çürüyen koyun leşlerinin, Boğaz'daki canlıların yaşamını çok olumsuz yönde etkileyeceğini öne sürerek, batık geminin derhal su üstüne çıkarılması gerektiğini savundular. Çevreci kuruluşlar bu amaçla Boğaz'da bir gösteri düzenlediler. Hükümet ise batığın çıkartılması yerine, geminin aldığı yaranın kapatılması ve zararın azaltılması görüşünü benimsedi.

BANGLADEŞ'TE KASIRGA

Bangladeş'de Muson kasırgası 125.000 kişinin ölümüne yolaçtı. Kasırgayı izleyen sel felaketi 10 milyon kişiyi evsiz bıraktı.

Saatte hızı 235 km'ye ulaşan kasırga 9 saat sürdü. Ülkenin ikinci büyük kenti Chittagong'da havaalanı, 2000 okul ve 50 köprü tahrip oldu.

Kıyılara vuran yüzbinlerce ölüyü toplamaya çalışanların çaresizliği, salgın hastalıklara karıştı. İshal ve koleradan, çoğu yaşlı ve çocuk binlerce insan öldü. Başbakan Begüm Halide Ziya, uluslararası yardım isteğinde bulundu. Halkını da dua etmeye çağırdı.

Bangladeş'de son 180 yılda 57 kasırga felaketi yaşandı. 125.000 kişinin ölümüne yolaçan 1991 kasırgası, 20. yüzyılın en büyük afetleri arasında üst sıralardaki yerini aldı.

20. yüzyılın en büyük felaketleri

- Bangaldeş'te Muson kasırgası; Kasım 1970 ;1 milyon kişi öldü.
- Çin 'de sel felaketi; Aralık 1920 ; 900 bin kişi öldü.
- Japonya Hiroşima ve Nagazaki'de atom bombası trajedisi; Ağustos 1945 ; 155.000 kişi öldü.
- Japonya Tokyo'da ağır bombardıman; Mart 1945 ; 140.000 kişi öldü.
- Kolombiya'da toprak kayması; Kasım 1985 ; 23 bin kişi öldü.

AFRİKA'DA AÇLIK

Açlık Afrika kıtasında özellikle Sudan ve Etyopya'da etkisini sürdürdü. Milyonlarca insanın hayatı dış ülkelerden gelen gıda yardımına bağımlı kalmaya devam etti.

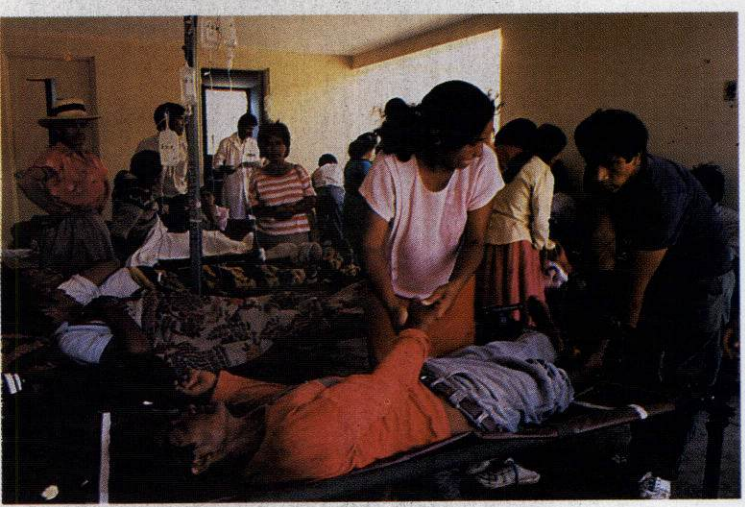

PERU'DA SALGIN

Peru'da patlak veren kolera salgını ülkede yüzlerce kişinin ölümüne yolaçtıktan sonra öteki Latin Amerika ülkelerine sıçradı. Koleraya karşı Latin Amerika çapında yaygın önlemler alındı.

ÇİN'DE SELLER

Çin'de şiddetli yağışların yolaçtığı sellerde binlerce kişi öldü, milyonlarca hektar ekili alan sular altında kaldı. Çin Haber Ajansı olayı "yüzyılın sel felaketi" olarak nitelendirdi.

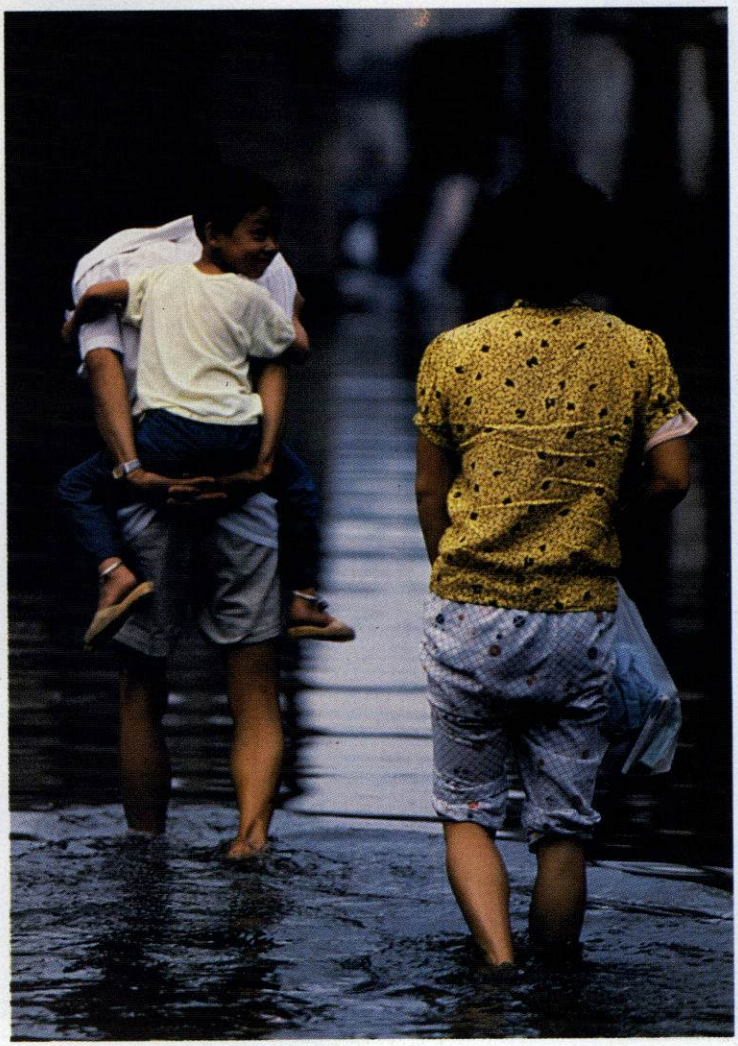

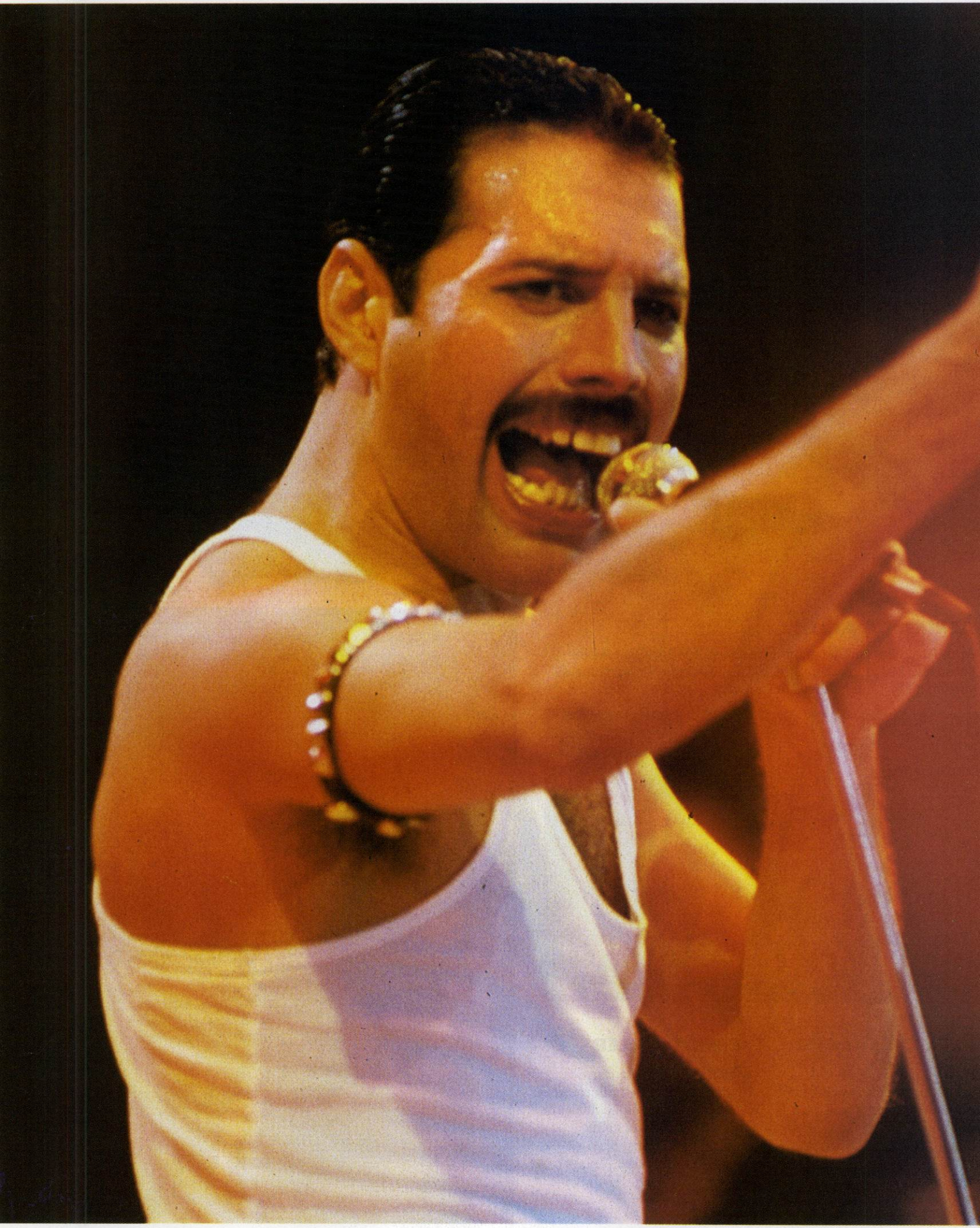

Bob Geldof'un deyişiyle tercihleriniz ne olursa olsun, en iyi gurubun solistiydi. Çılgın bir yaşam sürdü ,ölümü de sansasyonel oldu.

Lady Diana AIDS'le mücadele kampanyasına faal biçimde katıldı

AIDS CEPHESİNDE YENİ BİRŞEY YOK!

Dünya Sağlık Teşkilatı WHO, 1 Aralık'ı AIDS'le mücadele günü ilan etti. Teşkilat, henüz aşısı ve ilacı bulunamayan bu ölümcül hastalığa karşı insanları bilinçlendirmeyi amaçlıyor.

WHO verilerine göre, 9-10 milyon kişi AIDS'e neden olan HIV virüsü taşıyor. AIDS'li hasta sayısı ise 1.5 milyon kadar. Amerika'da 118 bin kişi AIDS yüzünden öldü. Yüzyılın sonunda taşıyıcı sayısının 30-40 milyona, hasta sayısının ise 18 milyona ulaşacağı sanılıyor. Hastalıktan en çok etkilenenler ise gelişmekte olan ülkeler, özellikle Afrika.

Gelecekteki AIDS'li nüfusun %75'ini Asya, Güney Amerika ve Afrika'da yaşayanlar oluşturacak. Afrika'da halkın %25'i AIDS'li. 8 milyon tahmin edilen taşıyıcıların 1 milyonu çocuk.

91'de, çeşitli çabalara karşın, AIDS konusunda temel sorulara cevap bulunamadı. "Eğitim", hastalığa karşı tek aşı olma özelliğini korudu.

1991'in son aylarında iki büyük yıldızın adı AIDS'le anıldı. Efsanevi Queen topluluğu, solisti Freddy Mercury'i AIDS yüzünden kaybetti. Müzik dünyası Queen için ağlarken, bir basketbol yıldızı da aynı hastalığı taşıdığını bildirdi. Bütün zamanların en büyük basketbolcularından biri sayılan Earwin (Magic) Johnson, AIDS virüsü taşıyıcısı olduğunu açıkladı ve basketbolu bıraktığını duyurdu.

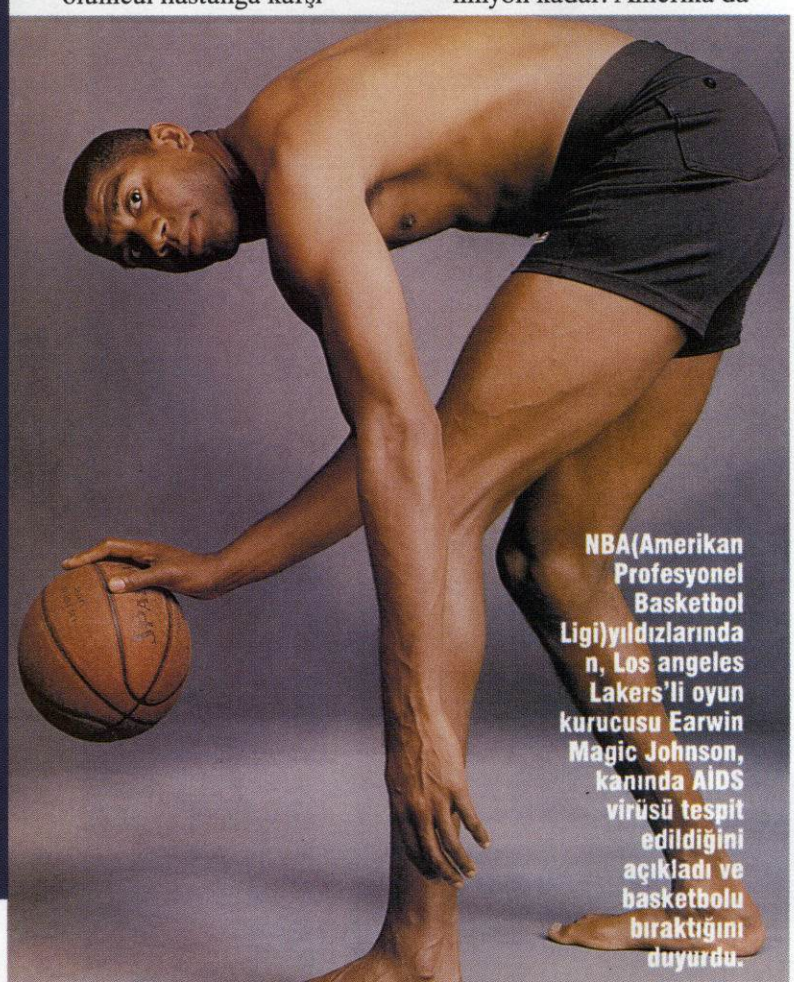

NBA(Amerikan Profesyonel Basketbol Ligi)yıldızlarından, Los angeles Lakers'li oyun kurucusu Earwin Magic Johnson, kanında AİDS virüsü tespit edildiğini açıkladı ve basketbolu bıraktığını duyurdu.

FLORANSA'NIN AIDS'TEN ÇEKTIĞI

Her yıl farklı bir şehirde yapılan AİDS kongrelerinin 7.'si sorunlu başladı. Floransa'da yapılması planlanan Kongre'yi engellemek için halk direndi. Esnaf, belediye başkanını kahve ve otelleri kapatmakla tehdit etti. Kongrenin başka bir yerde yapılmasını talep edenlerden kenti terkedenler oldu. Belediye Başkanının tepkilere göğüs germesiyle bir uzlaşmaya varıldı. Sonunda, Floransa 8000 uzman ve AİDS'liden oluşan konuklarına hizmet vermeyi kabul etti... Kağıt tabak ve bardaklarla! Elizabeth Taylor, herkesin bucak bucak kaçtığı AİDS hastalarının yine yanındaydı. Yıldız,dostlarının çaresizlik içinde öldüklerini gördüğünü ve sonuna dek hastalıkla savaşacağını duyurdu.

GANDİ'LER ALEV ALEV

Yeni Delhi'deki Yamuna ırmağının yakınlarındaki tören yeri çok kalabalık. Çoğu beyaz giysili insanlar, vakur bir eda ile gözlüklü genci izliyorlar. Delikanlı, bir platformun üzerine yerleştirilen cesedin etrafında dönüp duruyor. Sonra elindeki meşaleyi cesedin altına yerleştirilen odunlara doğru uzatıyor. Parlayan alevler birkaç dakika sonra cesedi yutmaya başlıyorlar. Tarih 24 Mayıs 1991. 20 yaşını süren Raul Gandi, seçim kampanyası sırasında Tamil gerillaları tarafından öldürülen babası, Hindistan eski başbakanı ve Kongre partisinin lideri Raciv Gandi'nin cesedini Hint geleneklerine göre yakıyor. Tıpkı Raciv Gandi'nin kasım 1984'de Sih koruması tarafından öldürülen annesi İndira Gandi'nin cesedini aynı yerde,aynı gelenekler uyarınca yaktığı gibi...

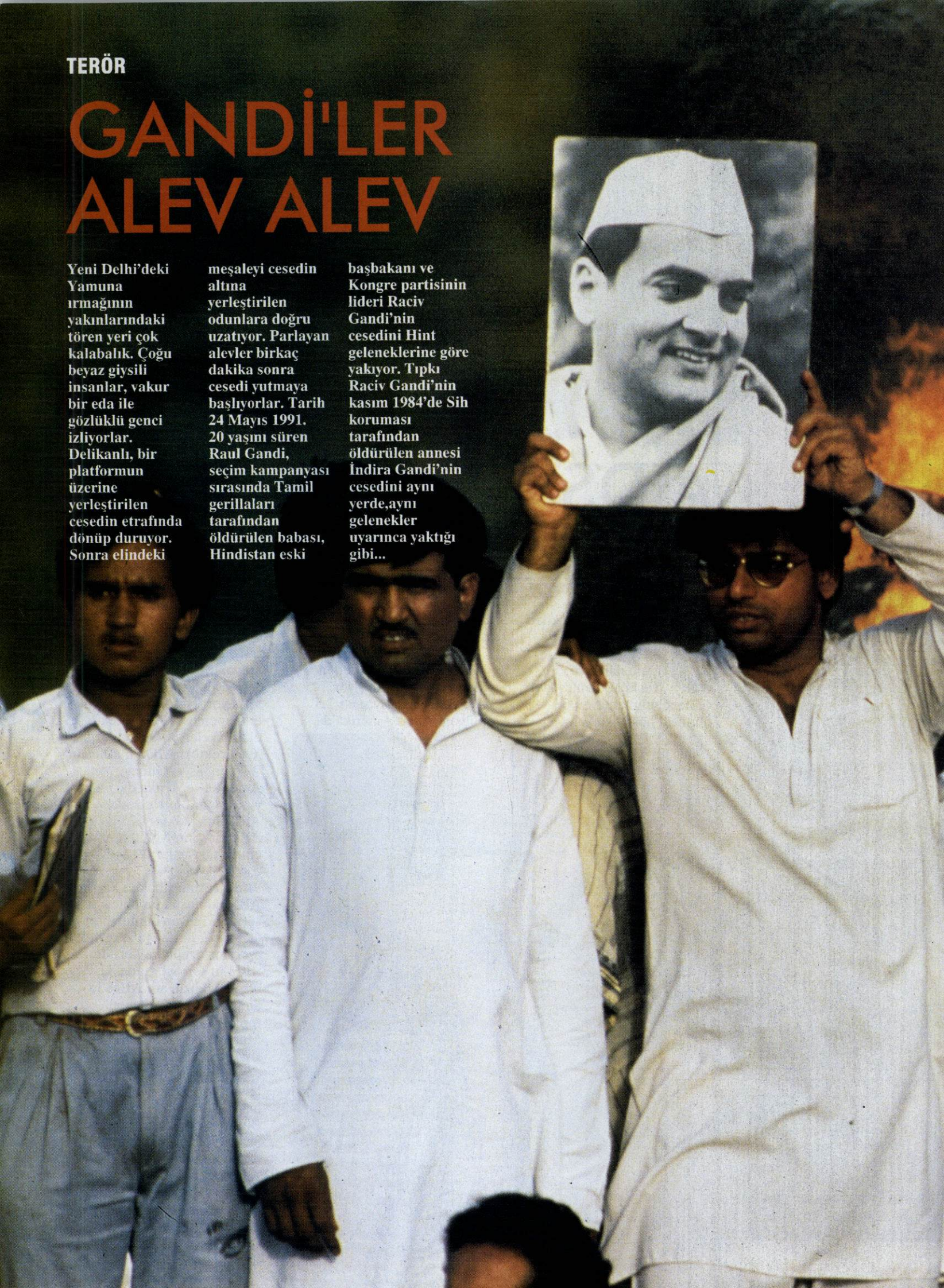

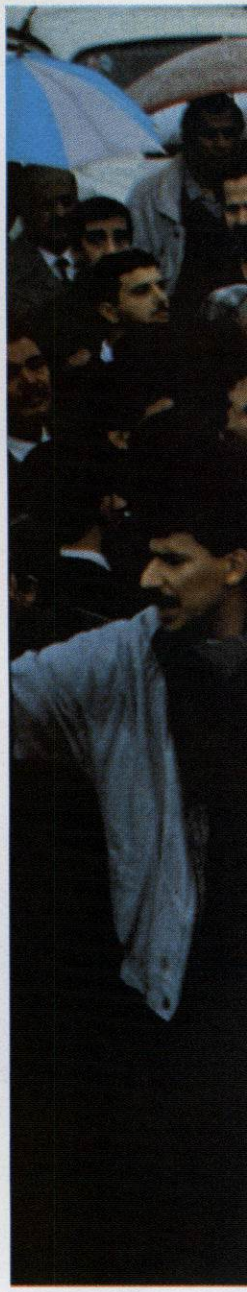

İran
MOLLALAR MI YAPTIRDI?

Paris'te sürgünde yaşayan Şah döneminin son başbakanı Şahpur Bahtiyar, kaldığı evde bıçaklanarak öldürüldü. Aralarında eski İran cumhurbaşkanı Beni Sadr'ın da bulunduğu yurtdışında yaşayan İran'lı muhalifler, cinayetin "mollalar rejimi"nin ajanları tarafından işlendiğini öne sürdüler. Tahran'daki mollalar ise bu suçlamaları reddettiler.

Türkiye
ADNAN ERSÖZ KİMİN HEDEFİYDİ?

Emekli orgeneral, eski 1. Ordu Komutanı, emekli MİT müsteşarı Adnan Ersöz, 20 ekim seçimlerinden birkaç gün önce İstanbul Göztepe'deki evinde uğradığı saldırı sonucu hayatını kaybetti.
Adnan Ersöz orduda sevilen sayılan bir komutandı.
Danışma Meclisi üyeliği de yapan Adnan Ersöz, ülkemizde suikaste kurban giden ilk orgeneral ve ordu komutanı sıfatını kazandı.

Filistin
EBU İYAD'IN KATİLİ KİM?

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün 2 no.lu yöneticisi Ebu İyad, Tunus'taki evinde korumaları tarafından öldürüldü. Fiilistin'liler her zaman olduğu gibi MOSSAD'ı suçlarken, İsrail iddiaları reddetti.
Kuveyt'in Irak tarafından işgaline karşı çıkan Ebu İyad'ın ölümünden Saddam'ın sorumlu olduğu da öne sürüldü.
Ebu İyad'ın katilleri, Filistin'liler tarafından yargılandı ve idam edildiler.
Ancak esas suçlunun kim olduğu ortaya çıkmadı.

THE
EUR
WEEK ENDING APRIL 29 - 22 , 1990

BASIN KRALI ÖLDÜ İMPARATORLUĞU ÇÖKTÜ

Basın kralı Maxwell, o gece Kanarya Adaları'dan dünyanın dört bir yanına emirler yağdırdı. Yatı Lady Ghislaine'i çınlatan gür sesi, hayat doluydu. Ertesi sabah cesedi denizde bulundu; İspanyol savcıya göre Robert Maxwell kalp krizi geçirdikten sonra yattan denize düşmüştü. Ailesi cesedi teşhis etti,savcı dosyayı kapattı. 68 yıllık çok fırtınalı bir hayat, belirsiz biçimde sona erdi.

Maxwell Çekoslovakya'nın küçük bir köyünde doğdu. Musevi bir ailenin çocuğuydu. 15 yaşında Nazilere karşı Çek direnişine katıldı. Bu arada seyyar satıcılık yaparak hayatını kazandı. Budapeşte'den kaçarak İngiltere'ye sığındı. Robert Maxwell adını burada aldı. İngiliz ordusuna katıldı. 8 dili bülbül gibi konuşan Maxwell, İngiliz istihbaratına girdi. Savaştan sonra yayın hayatına atıldı. Doğu Avrupa liderleri ile yakın ilişkiler kurarak çok para kazandı. .

Maxwell, gazete patronu olma hayalini 1984'de gerçekleştirdi. Daily Mirror'un tirajını 200 binlerden 3.5 milyona yükseltti.

Maxwell 10 kasım 1991 de İsrail cumhurbaşkanı Herzog'un ve öteki İsrail liderlerinin de katıldığı bir törenle Kudüs'te toprağa verildi.

Maxwell,hayatının son yıllarında tam 180.000 kişinin çalıştığı, dev bir imparatorluk kurmuştu. Ölümünden sonra bu dev imparatorluk bir anda büyük bir buhrana sürüklendi. Maxwell'in uçan kuşa borcu olduğu ortaya çıktı.Kimi karanlık yöntemlere başvurmaktan çekinmediği anlaşıldı. 20. yüzyılın basın imparatorluğu tarihteki birçok başka imparatorluğun kaderini paylaşmış,imparator ölünce dağılıp gitmişti.

VE ASİL NADİR İMPARATORLUĞU ÇÖKTÜ...

Londra'da yaşayan ilk Türk baronuydu. Servetini inanılmaz boyutlara ulaştırarak, İngiltere'nin en zengin 50 kişisi arasında 37. sıraya yerleşmişti.

İngiltere'nin Londra'sında yaşayan ilk ve tek gerçek Türk baronuydu. Minicik bir tekstil işletmesiyle, babasının yanında işe başlamış, şirket satın alarak işlerini genişletmiş, sahibi olduğu Polly Peck'i halka açarak sermaye yapısını güçlendirmiş, kişisel servetini inanılmaz boyutlara ulaştırarak İngiltere'nin en zengin 50 kişisi arasında 37. sıraya yerleşmişti.

Ama bir gün rüya bitiverdi. Asil Nadir, yaklaşık olarak bir yıl süren cançekişmenin ardından 91'in sonlarında yere serildi.

Asil Nadir'in çöküşü öyle hızlı ve öyle akılalmaz boyutlarda gerçekleşti ki, insanlar ister istemez "Asil Nadir'i bilinmeyen güçler mi batırmak istiyor" sorusunu sordular.

Asil Nadir'in Türkiye'deki gazetelerinin zararı günde milyar lirayı bulunca söylediği "Bu para benim atlarımın bakım parası kadar" sözleri, çoğu insan tarafından bir çeşit küstahlık olarak yorumlandı. Oysa Asil Nadir'in söylemek istediği, bu operasyonlara giden paranın pek de önemli olmadığıydı.

Asil Nadir, Amerika'nın yaş meyve sebze devi Del Monte'yi satınaldığında yer yerinden oynadı. Bir Türk, anlı şanlı Wall Street Journal ve Financial Times gazetelerinin manşetine çıkmıştı. Aynı Türk bir süre sonra yeniden aynı manşetleri işgal edecekti. Bu kez iflasıyla.

Asil Nadir'in daha sonraki büyük başarısı, Japonya'ya gidip Japon borsasında bir Japon şirketini satın almak oldu. Sansui'nin alınışı da çok sansasyoneldi. Amaç, bu batmakta olan firmanın satış ve dağıtım örgütünü kullanarak fabrikası Türkiye'de olan Vestel'in ürünlerini bu pazara sokmaktı. Asil Nadir tam bunda başarılı olacaktı ki, çöktü.

Bütün bu operasyonlar, Polly Peck International şirketine büyük bir orta vadeli borç yükü getirmişti. Polly Peck'in bir süre nefes alması, borçlarını ödeyebilir hale gelmesi ve sonra yeniden kara geçmesi gerekiyordu. Ama tam o sırada Körfez krizi başladı ve Londra borsası çöktü. Polly Peck hisseleri de bu çöküşten nasiplerini fazlasıyla aldı.

Asil Nadir bu aşamada bankalarla görüşmelere başladı. Zaten kendi kişisel servetiyle sürekli Polly Peck hissesi alıp satıyordu. Sahibi olduğu PPI hisse miktarı, toplam hisselerin yüzde 27'sine varmak üzereydi. Ve Londra borsasının kurallarına göre bir şirket hisselerinin yüzde 27'sini satın alan bir kişi, şirketin tümünü satın almak üzere harekete geçtiğini açıklamak zorundaydı. Bankalar Asil Nadir'e güvence verdi. Eğer işadamı hisselerin tü-

Asil Nadir'in dikkatleri her zaman üzerine çeken eski eşi Ayşegül Nadir, güç durumdaki kocasını zor zamanlarında yalnız bırakmadı.

Bir gün Asil Nadir'in adalet önünde hesap vermek zorunda kalacağı acaba kaç kişinin aklına gelirdi?

Bir dönem Londra gecelerinin en gözde simaları arasına giren Asil Nadir, gösterişli davetlerin pırıltılı bir parçasıydı.

münü almak isterse ona kredi açacaklardı.

Asil Nadir ertesi gün PPI'nın tümünü satınalmak istediğini bir basın toplantısıyla açıkladı ve açıklamanın hemen ardından PPI hisseleri füze gibi yükselmeye başladı. O sırada Asil Nadir de alımlara devam ediyordu. Londra borsası çok canlı günlerinden birini yaşıyordu. O kadar ki, bu canlılık New York ve Tokyo'yu bile etkiledi. Ama bir süre sonra bankalar Asil Nadir'in isteklerinin tümünü karşılayamayacaklarını bildirdiler. İşadamı birden ortada kaldı ve Polly Peck'i satınalmaktan vazgeçtiğini açıkladı. Ardından PPI hisseleri hızla düşmeye başladı. O kadar ki, bir ara 4 poundu geçen hisse fiyatı birden 50 Penny'ye kadar indi ve borsa yönetimi Polly Peck hisselerinin satışını durdurdu.

Bundan sonra Asil Nadir hakkında kovuşturmalar ve davalar zinciri başladı. İki temel suçlama vardı:

1. İngiltere'ye ait olan serveti Türkiye ve Kıbrıs gibi üçüncü ülkelere transfer etmek,

2. Kişisel borçlarını ödememek.

Birinci suçlama oldukça mesnetsizdi, çünkü Asil Nadir, Kıbrıs'a "kaçırdığı" servetin kat be kat fazlasını ABD'ye de "kaçırmıştı." Del Monte operasyonuyla Kıbrıs operasyonu birbirinden ayrılamazdı.

İkinci suçlama ise çok ciddiydi. Asil Nadir, hisse alımı sırasında taahhütlerde bulunmuştu ve şimdi bu borçlarını ödeyemiyordu. Bir yıl boyunca pazarlıkların en kanlısı bu konuda oldu. Bankalar hep Asil Nadir'in kişisel iflasını istemeye kalktılar ama sonunda ikna edildiler. Sonunda bir Norveç bankası mahkemeden kişisel iflas kararını çıkarttı.

Böylece Asil Nadir'in kendisi ve şirketi üzerindeki bütün kontrolu ortadan kalkmış oldu.

Asil Nadir, bundan sonra uzunca bir süre yasaların gereği olarak iş yaşamında yer alamayacak.

CUMHURİYET'TE DEPREM

67 yıllık Cumhuriyet gazetesi, 91'in bitmesine iki ay kala büyük bir depremle sarsıldı. Deprem, gazetenin 30 yıllık yazarı İlhan Selçuk ile 11 yıllık Genel Yayın Müdürü Hasan Cemal arasındaki iktidar mücadelesinden kaynaklandı. Gazetenin sahibi ve başyazarı Nadir Nadi'nin ölümüne kadar özenle korunan denge, Nadir Nadi'nin ölümünden sonra uzun süre dayanmadı ve kaçınılmaz çatışma gerçekleşti. Genel Yayın Müdürü Hasan Cemal, kendi tasarrufundaki bir kararı tartışıp değiştirmek isteyen yayın kurulunun varolma biçimini yönetim kurulunun oyuna sundu. Yönetim kurulu, yayın kurulunun idari bir organ değil danışma organı olduğuna karar verince, önce İlhan Selçuk, Berin Nadi ve Osman Nuri Torun yönetim kurulundaki görevlerinden ayrıldılar, ardından gazeteden seri halinde istifalar başladı. Uğur Mumcu, Ali Sirmen, Oktay Akbal, Hikmet Çetinkaya, Erdal Atabek, Şükran Ketenci vb.gibi isimler Cumhuriyet'ten koptular. Gazetenin kadrolu elemanlarından 38 kişi olaylar sırasında ayrıldı. Bu arada, "deprem"den önceki son hafta 117 bin ortalama satışa sahip olan gazetenin satışı da ciddi kayıplara uğradı; 70 bine derken, 50 bin ortalama satış seviyesine kadar düştü. 1991'in sonuna gelindiğinde Emine Uşaklıgil, patron olarak durumunu güçlendirmiş, ancak gazete yönetimi buhranı atlatamamıştı. ❑

Cumhuriyet'teki bölünmede ağırlığını Hasan Cemal'den yana koyan Emine Uşaklıgil, patron olarak durumunu güçlendirdi.

1991 DE BASIN DÜNYASINDAN

●1991 yılında günlük gazeteler aylık ortalama 3.700.000 dolayında sattı. Satış, Şubat ayında 5.700.000'e çıkarak, en yüksek düzeye ulaştı. Mayıs'ta ise 3.000.000 dolayına düştü.

●Sabah, 1991 de en çok satan gazete oldu. Yıl içinde ortalama satışı 800.000'e yaklaştı. Sabah en yüksek satış rakamına mart ayında ortalama 915.000 adet satarak ulaştı. Kimi günler ise satışı 1.000.000'u aştı. 1991 de Sabah günlük gazeteler arasında, ekim ayından başlayarak, en çok reklam alan gazete oldu ve Hürriyet'in bu alanda yıllardır süren egemenliğini kırdı.

● 1991 de Aktüel ortalama 60.000 satışla en çok satan dergi oldu. Haftalık haber dergilerinin toplam satışlarının yüzde 40'ı Aktüel tarafından gerçekleştirildi.

● Aktüel dergiler arasında da en çok reklam alan dergi oldu. Aktüel, haber dergileri arasında yüzde 40'lık bir reklam payına sahipti.

● 1991 de yayın hayatına atılan Son Baskı ve İlk Haber gazeteleri birkaç hafta sonra kapandılar.

SİMAVİ ÖDÜLÜ AKTÜEL'İN

Aktüel, Temmuz gibi gazete ve dergi okurlarının büyük bölümünün tatil yörelerinde olduğu bir sırada, iki haftalık haber dergisi tarafından doyurulmuş olduğu varsayılan bir pazarda, büyük reklam kampanyaları yapmadan ve üstelik Türk okurunun hiç de alışık olmadığı bir biçimde Perşembe günleri yayınlanacağını duyurarak piyasaya çıktı. O güne kadar dezavantaj olduğu varsayılan tüm bu koşullar, basın camiasını şaşırtan bir başarılı sonuç doğurdu. Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Y. Yılmaz'ın deyişiyle "artık neredeyse herkes Aktüel okuyor."

Aktüel, tüm haftalık haber dergilerinin toplamına yaklaşan satışı ile dergicilik dünyasının tartışılmaz lideri oldu.

Aktüel'in başarısı, -okurların verdiği en çok satan haftalık haber dergisi olma ödülü hariç tutulursa- ödülünü almakta da gecikmedi. Hem de saygın Sedat Simavi Vakfı'ndan... Son üç yıldır verilmeyen Basın Kurumları Ödülü, 1991'de Aktüel ile Gazeteciler Cemiyeti arasında paylaştırıldı. Jüri, ödül gerekçesini "Dergicilik hayatımıza getirdiği dinamizm ve içerik zenginliği nedeniyle" şeklinde açıkladı.

Aktüel'in imtiyaz sahibi, Ercan Arıklı, derginin başarısı için şunları söylüyor: "Biz Aktüel'i, daha geniş bir kesime seslenen, içerik olarak zengin, bir dergi olarak düşündük. Derginin aynı zamanda kağıt ve baskı yönünden de Batı'dekilerin kalitesine yakın olmasını sağlamaya çalıştık. Kadın ve erkekleri ilgilendiren konuları, bilinçli olarak eşitledik."

Aktüel'in sırrını merak edenlere, her hafta Aktüel'in gazetelere verdiği ilanlarında yer alan şu slogan tekrarlanabilir: "Yenilenen Türkiye'nin, yeni dergisi"... ❑

Simavi Ödülü'nü Aktüel adına derginin imtiyaz sahibi Ercan Arıklı aldı.

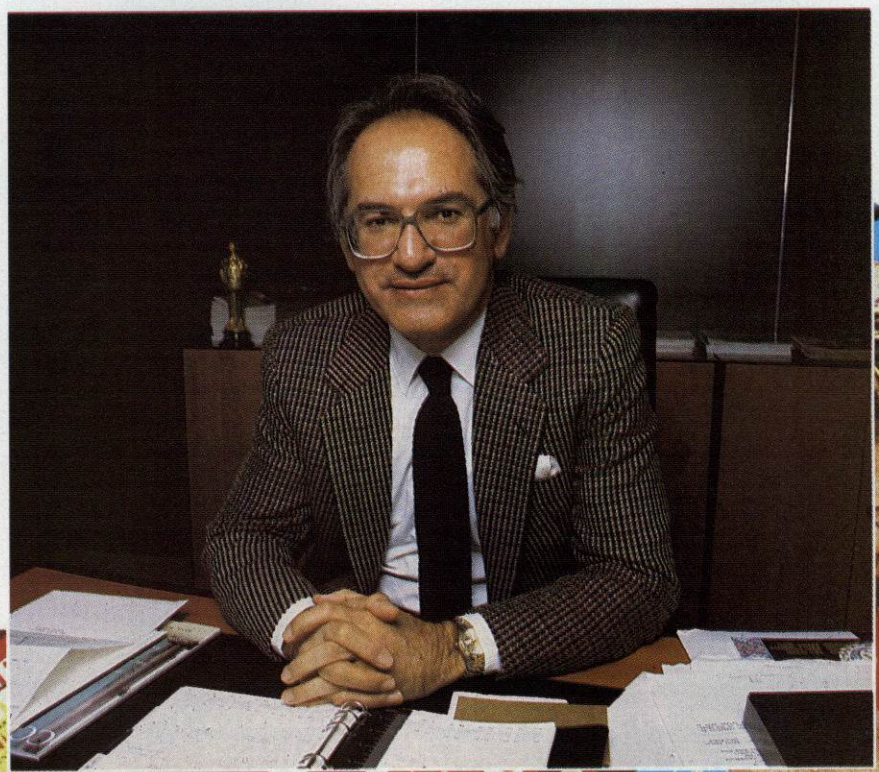

BİR VAKİTLER SOVYETLER VARDI...

SSCB

19 Ağustos günü saat 11.00 sıralarında TASS Ajansı'nın dünyaya geçtiği küçük bir haber bütün dünyada bomba gibi patladı: "Gorbaçov'un yerine Yanayev başkanlık görevlerini üzerine almıştır." Haberin anlamı apaçıktı. Moskova'da darbe olmuştu. Darbeyi bastıran Yeltsin Gorbaçov'u kurtarmakla kalmadı, iktidara da el koydu. Ekim Devrimi'nin önderi SBKP'yi kapattı. Sıra Sovyetler Birliği'ndeydi. Aralık 1991'de Yeltsin başkanlığında biraraya gelen 11 cumhuriyetin devlet başkanları Sovyetler Birliği'ni tasfiye kararını imzaladılar. Tarihte kocaman bir sayfa kapanmış yepyeni bir sayfa açılmıştı.

DÜNYAYI SARSAN ÜÇ GÜN

Gorbaçov Kırım'da tatildeydi. Duruma kim nezaret edecekti? Gorbaçov'un sesi kesilmişti, ama darbeciler de gürlemiyorlardı doğrusu! Darbenin görünürdeki lideri başkan yardımcısı Genady Yanayev, bir darbe liderinden çok, çıkış yolu arayan bir diplomat gibi konuşuyordu: "Gorbaçov sağlık nedenleriyle görevini yerine getiremez durumdadır. Şimdilik bir komite Gorbaçov'un görevlerini üstlenmiştir."

Yanayev'in ikircikli tutumu kafa karıştırıyordu, ama açıklanan isimler açık bir mesaj iletiyorlardı. Komite, Gorbaçov'un kanına ekmek doğramaya çalışan isimlerden oluşuyordu. Başbakan Valentin Pavlov, İçişleri Bakanı Boris Pugo, Savunma Bakanı Dimitri Yazov, KGB Başkanı Vladimir Kruçkov, Çiftçiler Birliği Başkanı Vasil Starodubsev, Oleg Baklanov, Alexander Tizyakov.

Onca emek boşa mı gidecek, Doğu - Batı ilişkilerine yine güvensizlik, gerginlik, silahlanma mı egemen olacaktı? Sovyetler Birliği kanlı bir iç savaşa mı sürüklenecekti?

Darbe, bütün dünyada derin kaygı uyandırdı. Kırım'daki Gorbaçov'un dünya ile ilişkileri kesilmişti. Ancak Moskova sakin görünüyordu. Garip bir darbeydi bu! Bush darbecileri "gayri meşru" ilan etti, "yardımı keserim" tehdidini savurdu.

20 Ağustos günü res-

mi TASS Ajansı kapatılan radyo ve TV istasyonlarının gazetelerin, dergilerin listesini yayınladı. Darbeciler sertleşiyor gibiydi. Büyük sıkıntılar içinde büyüyen "glasnost" ve "perestroika" adlı ikizler boğuluyor muydu?

Darbenin ilk şokunun atlatılmasından sonra Moskova'daki Rusya Parlamentosu binasının önü hareketlenmeye başladı. Darbe karşıtları parlamento çevresinde birikmeye koyuldular. Siviller göğüslerini siper ederek parlamentoyu korumaya geçiyorlardı. Rusya Başkan Yardımcısı Alexander Kutskoy'un talimatı kesindi: " KGB'den saldırı bekliyoruz. Bir saldırı durumunda emir beklemeden ateş edin." Parlamento binasının etrafı tahkim edildi. Moskova savaşa hazırlanıyordu.

Ancak askerlerde, Moskova sokaklarında dolaşan, Parlamento çevresini çeviren tanklarda astığım astık havası yoktu. Askerlerle halk içiçe geçmeye başlamıştı. Moskova'daki siyasal denge, saatin rakkası gibi muhafazakârlarla reformcular arasında gidip geliyordu.

TANKIN ÜZERİNDEKİ ADAM

Gidip gelen havayı, dengeyi bozacak bir etken gerekiyordu. Beyaz saçlı adam tankın üzerine fırlayınca, denge altüst oldu.

Yeltsin tankın üzerinden tüm Sovyet halkına ve bütün dünyaya sesleniyor ve darbeye karşı di-

renme çağrısı yapıyordu. Bu çağrı, BBC, CNN, Amerika'nın Sesi tarafından anında dünyanın dört bir yanına duyuruldu.

O gece Rusya Parlamentosu binasının önünde bazı karışıklıklar oldu, üç kişi öldü. Ancak bunların çatışma sırasında mı, yoksa karışıklıkta mı öldükleri anlaşılamadı. Geceyi, Yeltsin yanlıları barikatların arkasında, dünya ise ekran başında geçirdiler.

Ertesi sabah darbecilerde çözülme belirtileri görülmeye başladı. "Başbakan Pavlov kalp krizi geçimiş", "Yazov komiteden ayrılmış" gibi haberler geliyordu. Darbenin mayası tutmamıştı, kısa süre içinde çözülme başladı.

Bunu hisseden Yeltsin içerden, dünya dışardan bastırmaya koyuldu. Herkes Gorbaçov'u istiiyordu.

22 Ağustos günü Bush Gorbaçov'a telefonla ulaşmayı başardı. Gorbaçov'u Kırım'dan başkente getiren uçak Moskova'ya indiğinde darbe fiilen sona ermişti. Pugo, Gorbacov Moskova yolundayken intihar etti.

Dünyayı sarsan üç gün, darbecilerin yenilgisi ile sonuçlandı.

Yeltsin Komünist partisi'nin faaliyetlerini askıya aldığını açıkladı.KP merkez komitesi binası mühürlendi. Kremlin'deki orak çekiçli Sovyet bayrağı indirildi yerine Rus bayrağı çekildi.

Gorbacov 24 ağustosta SBKP'nin feshedilmesini istedi ve KP genel sekreterliği görevinden istifa etti

SBKP'nin yayın organı Pravda yıllardan beri ilk kez yayınlanmadı.

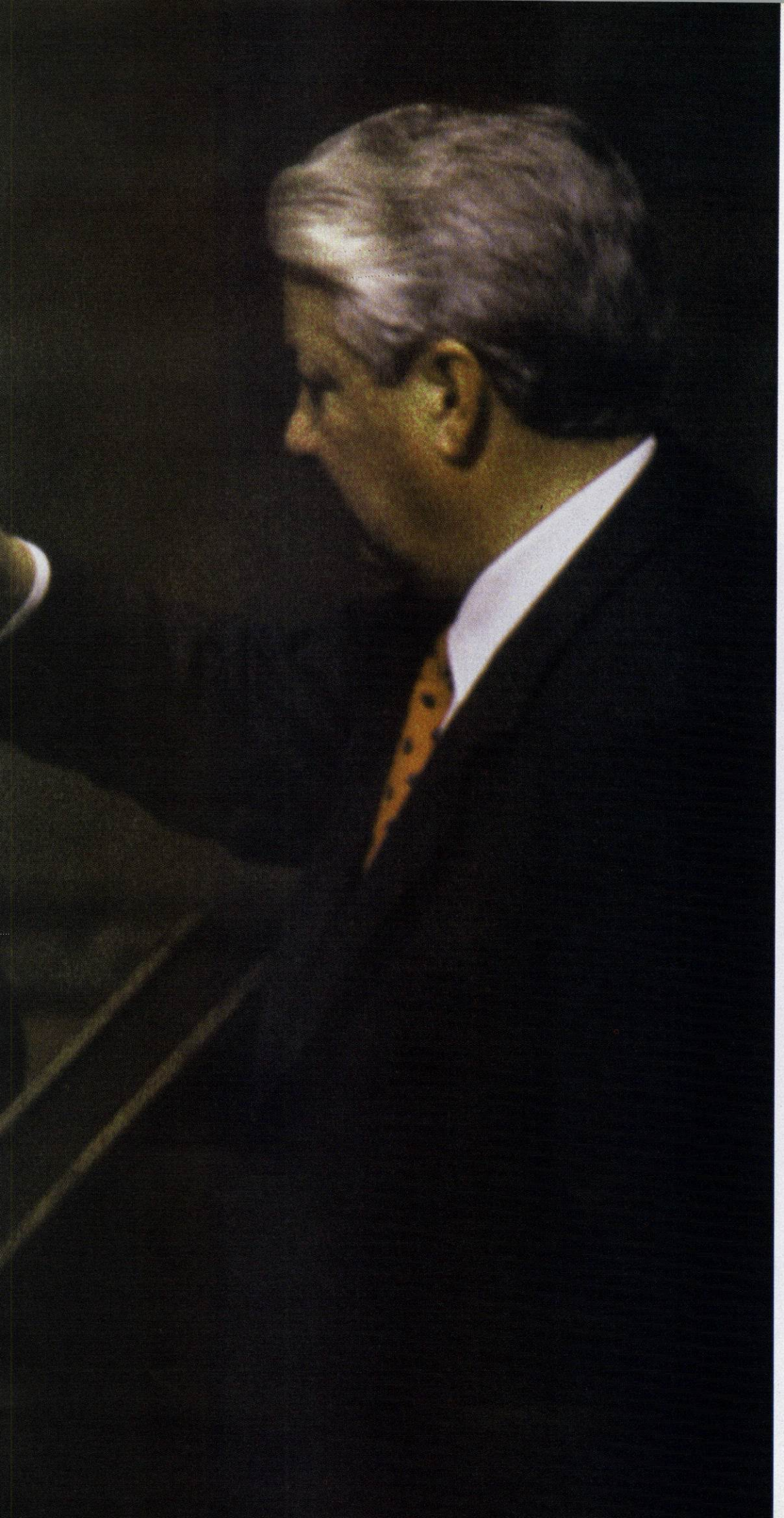

BİRLİK DAĞILDI, YAŞASIN TOPLULUK

Ağustos sonundan yıl sonuna kadar geçen dört aylık süre içinde, bir "süper güç" gün be gün yokoldu.

Darbe girişiminin ardından Komünist Partisi büyük güç kaybına uğradı. Baltık Cumhuriyetleri bağımsızlıklarını ilan ettiler. Ok yaydan çıkmıştı.

Dağılma sürecinde anahtar Ukrayna'nın eline geçti. Kiev de Moskova'dan kopmaya karar vermişti.Birkaç hafta içinde öteki cumhuriyetler Ukrayna'nın yolunu izlediler.

Gorbaçov, "Egemen cumhuriyetler Birliği" formülü ile duruma hakim olmaya çalıştı. Ancak "Yeni Birlik Anlaşması" üzerinde anlaşma sağlanamadı. Ukrayna'nın da aralarında bulunduğu 5 cumhuriyet görüşmelere katılmamıştı bile.

Ukrayna'da 1 Aralık'ta yapılan halkoylaması bağımsızlık iradesi ile sonuçlandı. Gorbi'nin "birliği" çöktü, hamle sırası Yeltsin'e geçti. Üç Slav cumhuriyeti Rusya, Ukrayna ve Beyaz Rusya 8 Aralık'ta "Bağımsız Devletler Topluluğu"nu kurduklarını açıklayarak Sovyetler Birliği'nin kalbine hançeri sapladılar.

13 gün sonra, 8 yeni üye Alma-Ata'da topluluğa katıldı. 11 Cumhuriyet içişlerinde bağımsız, savunmada ortak üyeler olarak "Bağımsız Devletler Topluluğu"nu oluşturduklarını duyurdular

Alma Ata Anlaşması yalnızca Sovyetler Birliği'nin değil, gelişmeleri hazırlayan Perestroika ve Glasnost'un öncüsü Gorbaçov'un da işlevini sona erdirmişti.

Mihail Sergeyeviç Gorbaçov,25 aralık akşamı TV'de yaptığı konuşmada istifasını açıkladı.

S ON !

YELTSİN

Yeltsin çarların yolundan giderek bilmem kaçıncı Boris mi olacak, yoksa insanoğlunun önüne yeni ufuklar mı açacak?

Beyaz saçlı, uzunca boylu, çekik gözlü, takım elbiseli, ortadan biraz yaşlıca adam , çevik bir hareketle tankın paletinin üzerine sıçradı. Elinde tuttuğu kağıtları sallaya sallaya var gücüyle çevresinde birikenlere seslendi: "Askerler, subaylar, generaller!.. Diktatörlüğün kara bulutları üzerimizde birikiyor. Bu bulutların ülkemizi ebedi bir karanlığa sürüklemesine izin vermemeliyiz."

Beyaz saçlı adam konuştukça canlandı, "Sağcı, gerici ve anayasaya aykırı" darbeden sözetti, işçileri genel greve çağırdı.

Beyaz saçlı adamın üzerine çıktığı tankın etrafı, birkaç bin kişi ve bir düzine kadar gazeteci tarafından çevrilmişti. Oysa dünyanın kalbi,yüzyılın kalbi o gün o saatte o tankın üzerinde atıyordu. Beyaz saçlı adam Rusya Federasyonu başkanı Boris Yeltsin'di.

Beyaz saçlı adam, konuşmasıyla tarihin akışını değiştirdi. Tıpkı 1917 de sürgünde bulunduğu Finlandiya'dan dönüşünde istasyonda kendisini karşılayan St.Petersburg sovyeti başkanı Menşevik Çekadze'nin önünden hızla geçerek garın önünde kendisini bekleyen binlerce işçiyi selamlamak için zırhlı bir aracın üzerine fırlayan bir başka Rus'un, Vladimir İliç Lenin'in tarihin akışını değiştirmiş olduğu gibi...

Yeltsin 1931'de Sibirya'nın Sverdlovsk kentinde doğdu. Genç yaşta girdiği Komünist Partisi'nde hızla yükseldi ve Moskova parti sekreterliğine getirildi. 1987 yılında görevden alınıncaya kadar kaldığı bu görevde, Gorbaçov'un reformlarını yetersiz bularak eleştirmeye başladı. Muhafazakârlarla sürtüşmesi Yeltsin'i 1988 de Politbüro'dan ayrılmaya itti. 1990 da yapılan Rusya Federasyonu Devlet Başkanlığı seçimini büyük farkla kazanması Yeltsin'in geleceğini belirledi. 1990'da SBKP 28. Kongresi ile aynı günde partiden istifa ederek, komünizmle olan bütün bağlarını kopardı.

Artık sırtında orak çekiçli yumurta küfesi yoktu. Sadece ve sadece Rusya'nın lideriydi. Sovyetler Birliği'nin, Atlas Okyanusu'ndan Pasifik'e kadar uzanan dev coğrafyanın kaderini Rusya'dan, Moskova'dan belirlemeye karar vermişti. Tıpkı, 19. yüzyılda çarların, 20. yüzyılda Lenin ve Stalin'in yaptığı gibi.

Darbede Gorbaçov'a sahip çıkan ve onu kurtaran Yeltsin, rakibini daha sonra adım adım iktidardan uzaklaştırdı.Darbe,Komünist Partisi'ni çökertmiş, Yeltsin'i ise Moskova'nın en güçlü adamı haline getirmişti. Artık Gorbaçov'la kader birliği etmesine gerek kalmamıştı. Önce Üç Slav cumhuriyetini birleştirdi sonra da öteki eski Sovyet cumhuriyetlerini bu çekirdek etrafında biraraya getirdi. 21 Aralık'ta Alma-Ata'da imzalanan Bağımsız Devletler Topluluğu, Sovyetler Birliği'ni tasfiye etti. Koltuğu, Sovyet devlet başkanının altından çekip alarak fantastik bir darbe gerçekleştirdi. Lenin'i tarihe gömen Yeltsin, Gorbi'yi emekliye sevketti.Nükleer silahların şifrelerini taşıyan çantayı Gorbaçov'dan teslim alınca, iktidarını bütün dünyaya onaylattı.

Kremlin Yeltsin'e kaldı.

Lenin ve Gorbaçoy'dan sonra bir başka Rus insanoğlunun kaderini derinden etkilemeye hazırlanıyor. Yeltsin çarların yolundan giderek bilmem kaçıncı Boris mi olacak yoksa insanoğlunun önüne yeni ufuklar mı açacak?

91'in 92'ye devrettiği en önemli soru bu!

Yeltsin önderliğinde Alma Ata'da biraraya gelen 11 cumhuriyetin devlet başkanları Sovyetler Birliği'ni tasfiye ettiler ve Bağımsız Devletler Topluluğu'nu kurdular.

1991 ekim

Türkiye'de

Dünya'da

1 Ekim

MEGA 10 özel TV kanalı deneme yayınına başladı.

Toyota, Sabancı ile birlikte ortaklaşa tesis kuracağını açıkladı.

Güneydoğu Anadolu'daki çeşitli çatışmalarda 8 PKK'lı öldürüldü bir üsteğmen ile bir polis sehit oldu.

Yunanistan'da iktidardaki Yeni Demokrasi Partisinin tarımla ilgili tedbirlerini beğenmeyen Giritli çiftçiler polisle çatıştı.

2 Ekim

Avrupa Kupa Galipleri ilk tur rövanş maçında Galatasaray, İstanbul'da Almanya'nın Stahl takımını 3-0 yendi, Trabzonspor evinde Dinamo Zağrep'le 1-1 berabere kaldı. Her iki takım tur atladılar.. Hollanda'da PSV Eindhoven'e 2-1 yenilen Beşiktaş, Şampiyon Kulüpler Kupası'ndan elendi.

Moskova Tushina Meydanında düzenlenen ve 500.000 kişinin izlediği heavy metal konserinde 76 kişi yaralandı.

3 Ekim

İşadamı Feyyaz Tokar Avusturya "büyük şeref Madalyası"nı aldı.

Nobel Edebiyat Ödülü Güney Afrkalı kadın yazar Nadine Gordimer'e verildi. .

5 Ekim

Devrik Yunan Kralı Constantin Fener Rum Ortodoks Patriği Dimitrios'un naaşını ziyaret için Türkiye'ye geldi.

Endonezya'da düşen askeri uçaktaki 132 asker öldü.

Sovyetler Birliği IMF'ye üye oldu.

6 Ekim

Varna Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nda 82 kiloda Sabahattin Öztürk bronz madalya kazandı.

Yugoslav tahtının varisi Prens Aleksandar Karayordeviç ilk kez gittiği Yugoslavya'da sevgi gösterileriyle karşılandı.

7 Ekim

Türkiye'nin Atina büyükelçiliğinde görevli basın ataşesi Cetin Görgü uğradığı saldırı sonucu hayatını kaybetti

Nobel Tıp Ödülü iki Alman bilim adamına verildi.

8 Ekim

Kültür Bakanlığı 36 sanatçıya "devlet sanatçısı" ünvanının verilmesini kararlaştırdı.Yaşar Kemal,Lütfi Akad ve Zühtü Müridoğlu gibi sanatçılar "devlet sanatçısı" ünvanını kabul etmediklerini açıkladılar.

Yunanistan başbakanı Miçotakis ve birçok siyasinin yanısıra dünyanın dört bir yanından gelen başpiskoposlar Patrik'in cenaze törenine katıldılar.

10 Ekim

İstanbul'da bir polis otosu tarandı, araçtaki dört polisten üçü öldü

İngiltere eski Başbakanı Thatcher, Muhafazakar Parti üyelerine Başbakan Major'a destek vermeleri çağrısında bulundu.

11 Ekim

Başbakan Yılmaz, Çukurca'daki sınır karakoluna yapılan baskına misilleme amacıyla Kuzey Irak'ta operasyon düzenlendiğini açıkladı.

Londra'da 200-350 milyon liraya satışa sunulan 9. yüzyıldan kalma Kuran'ın satışı, çalıntı olduğu gerekçesiyle, Kültür Bakanlığı tarafından durduruldu.

Cat Stevens (Yusuf İslam), Refah Partisi'nin seçim kampanyasına katılmak üzere İstanbul'a geldi.

1991 ekim

Türkiye'de

Dünya'da

13 Ekim

Emekli orgeneral ve eski MİT müsteşarı Adnan Ersöz Göztepe'deki evinde öldürüldü.

3. Uluslararası Avrasya Maratonu'nda birinciliği İskoçya'lı Terry Mitchell aldı.

Nobel Barış ödülü, iki yıldır evinde göz hapsinde bulunan Burmalı muhalefet lideri bayan Aung San Suu Kyi 'ye verildi. Nobel ekonomi Ödülü ise Chicago Üniversitesi öğretim üyesi Prof.Ronald Coase'ye verildi.

16 Ekim

Arnavutluk devlet başkanı Ramiz Alia Türkiye'ye geldi.

İMF toplantısı için Bangkok'ta bulunan Denizcilik Bankası Genel Müdürü Yavuz Yavuz otel odasında ölü bulundu.

Avrupa Kupası maçında Wembley'de İngiltere ile karşılaşan Türk milli takımı karşılaşmayı 1-0 kaybetti.

19 Ekim

PKK'nın 5 Ağustos günü Samanlı karakolu baskını sırasında kaçırdığı 7 askerle, PKK'nın eline düşen 11 er, Kuzey Irak'ın Zaho kentinde Çok Uluslu Güce mensup bir subaya teslim edilerek, Türkiye'ye getirildi.

Rıfat Özbek, İngiltere'de 1991'in en iyi ilk üç modacısı arasında gösterildi.

20 Ekim

20 Ekim erken genel seçimleri yapıldı. Oyların % 27.14'ünü alan DYP, Meclis'te 177 sandalye kazanarak seçimlerden birinci parti olarak çıktı. Anavatan Partisi 115 milletvekilliği kazandı. Oyların % 20.78'ini alan SHP, Meclis'e 89 milletvekili soktu. Refah İttifakı 62 milletvekili çıkardı. DSP ise 7 milletvekili kazandı.

İsviçre'de, iktidardaki dörtlü koalisyon 200 üyeli parlamentoda 147 milletvekili kazanarak, hükümeti kurmaya yetecek çoğunluğu sağladı.

22 Ekim

Kıbrıs Rum kesimi bandıralı "Cape Maleas" isimli gemide; 500 roketatar, çok sayıda uçaksavar mermisi ve makinalı tüfek ele geçirdi. Gemi İstanbul limanında alıkonuldu.

Kıbrıs asıllı Türk iş adamı Asil Nadir, 58 ayrı suçlamayla gözaltına alındı.

23 Ekim

Fransa'nın Lyon kentinde oynanan UEFA kupası ikinci tur ilk eleme maçında Trabzonspor Lyon Olimpique takımını 4-3 yendi.

Başkan Bush'a suikast hazırlığı yaptığı öne sürülen bir kişi Amerikan polisince tutuklandı.

25 Ekim

PKK, Hakkari'nin Çukurca ilçesinde iki köy ve bir karakola baskın düzenledi. 17 si asker çok sayıda sivil hayatını kaybetti, 40 kişi ağır yaralandı.

Sovyetler Birliği'ndeki Tatarlar bağımsızlıklarını ilan ettiler.

26 Ekim

20 Ekim seçim sonuçları üzerine, Sosyal Demokrat Halkçı Parti, 9 Kasımda Küçük Kurultay'ın toplanmasını kararlaştırdı.

Türkmenistan bağımsızlığını ilan etti.

27 Ekim

Ortadoğu Barış Konferansını protesto amacıyla Ankara'da düzenlenen iki suikastte Amerikalı bir subay parçalanarak öldü. Mısır'lı bir diplomatın ise iki bacağı koptu. Suikastı İslami Cihat üstlendi.

Rusya Federasyonu'na bağlı Çeçen-İnguş özerk bölgesi başkanlığına Cahar Dudayev seçildi.

29 Ekim

Amerika'da seyirci rekorları kıran Terminator-2 Türkiye'de de en çok izlenen film ünvanını elde etti.

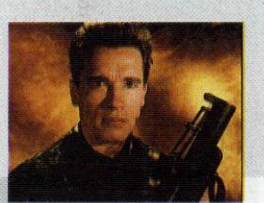

Türkiye ile Nahçivan arasında kurulan köprünün açılışı ve 29 Ekim törenleri nedeniyle 5.000 kişi Nahcivan'dan Türkiye'ye girdi.

Ortadoğu Barış Konferansı Madrit'te başladı. İlk kez İsrail ile Arapları biraraya getiren konferans, ABD başkanı George Bush ve SSCB devlet başkanı Gorbaçov'un konuşmaları ile açıldı. Konferansa Suriye, Lübnan, Mısır ve Ürdün'ün yanısıra, Ürdün-Filistin heyeti adı altında Filistinliler de katıldı.

1991 kasım

Türkiye'de

Dünya'da

1 Kasım

12 Eylül döneminin son toplu davası 1243 sanıklı" İstanbul Dev-Sol Ana Davası" 11 yıl sonra sona erdi. 1 sanık idama, 41 sanık ömür boyu hapis cezasına çarptırıldılar.

2 Kasım

İki siyasal tutuklunun Ankara Merkez Cezaevi'nden firar etmeleri üzerine, buradaki 38 tutuklu, Eskişehir Özel Tip Cezaevine gönderildi.

Genelkurmay başkanlığı, Hakkari'nin Çukurca ilçesine bağlı Çayırlı Karakolu'na teröristlerce düzenlenen saldırı ve sonrasında 200 dolayında teröristin öldürüldüğünü bildirdi.

Amerikan yönetiminin aralarında Türkiye'nin de bulunduğu bazı ülkelere vermeyi planladığı dış yardım yetki tasarısı Kongre tarafından reddedildi. Tasarıda Türkiye'ye 675 milyon dolar yardım yapılması öngörülüyordu.

3 Kasım

Profesör Nusret Fişek öldü

Yeni 100.000 liralıklar piyasaya sürüldü.

Ortadoğu Barış Konferansı'nın ikinci tur görüşmeleri ve İsrail ile Ürdün-Filistin heyeti arasındaki görüşmeler Madrit'te başladı.

5 Kasım

İngiltere prensesi Anne, Binicilik Kongresi'ne katılmak üzere İstanbul'a geldi.

Amerikan Colgate Palmolive firması, Hacı Şakir firmasının yüzde 65'ini satınaldı.

6 Kasım

Mecliste, yemin töreni sırasında HEP kökenli SHP Diyarbakır milletvekili Hatip Dicle'nin anayasa baskısı altında yemin ettiğini söylemesi, yine Diyarbakır milletvekili Leyla Zana'nın yeminden sonra Kürtçe sözler sarfetmesi tepkilere yol açtı.

Silopi'de iki karakola ateş açıldı, üç er şehit oldu. Ahlat'ta ve Siirt'te polis otoları bombalandı, Ahlat'ta bir polis memuru şehit düştü.

Sovyetler Birliği'nin büyük kentlerinde yiyecek maddeleri, II. Dünya Savaşından sonra ilk kez karneye bağlandı.

Filipinlerde kasırga 4.000 kişinin ölümüne, 20.000 kişinin evsiz kalmasına neden oldu.

8 Kasım

Toyota-SA'nın genel müdürü Özdemir Sabancı, Japon Toyota marka otomobillerin imalatına geçeceklerini açıkladı.

Amerikan Profesyonel Ligi (NBA) nin yıldızlarından Earwin (Magic) Johnson, AİDS mikrobu taşıdığını ve basketbolü bıraktığını açıkladı.

9 Kasım

Sovyet Havayolları (Aeroflot) a ait bir yolcu ucağı 4 Çeçen militan tarafından, Rusya Federasyonu'nu, Çeçen-İnguş Özerk Bölgesi'nin bağımsızlık kararını tanımaya zorlamak amacıyla kaçırılarak Ankara Esenboğa Havaalanına indirildi.

Ünlü Fransız şarkıcısı ve film yıldızı Yves Montand (70) öldü.

10 Kasım

9 Kasım 1938 de Yahudilere karşı girişilen ırkçı kitle saldırılarının yıldönümü, Almanya'nın birçok yerinde dev gösterilerle anıldı.

Çin Halk Cumhuriyeti ile Vietnam, sorunlarını görüşmeler yoluyla çözmek üzere anlaştılar.

1991 kasım

Türkiye'de

Dünya'da

13 Kasım

Türkiye milli futbol takımı, Avrupa Kupası elemelerinde İstanbul'da İrlanda'ya 3-1 yenildi.

Güney Afrika'da Ksosa kabilesinden madenciler Sotho kabilesi madencileriyle çatıştılar. 52 madenci öldü. Aynı madende bir hafta önce 37 kişi hayatını kaybetmişti.

14 Kasım

İstanbul Boğazı'nda koyun yüklü bir Lübnan gemisi ile bir Filipinler gemisi çarpıştı. Batan Lübnan gemisinden 2 denizci kayboldu. 20.000 koyun telef oldu.

Kuveyt emiri şeyh Cabir el Ahmet el Sabah resmi bir ziyaret için Türkiye'ye geldi.

Doğu sınırlarından ülkeye giren sığır vebası yüzünden İstanbul'da sığır eti satışları yüzde 25 oranında düştü.

Eşkişehir Cezaevine nakledilen siyasi tutuklu ve hükümlülerin yakınları HEP Ankara il binasında açlık grevine başladılar. Uluslararası Af Örgütü, Cezaevi'ndeki dayak ve işkence olayları konusunda "acil önlem" çağrısı yaptı.

15 Kasım

Antalya Film Festivali'nde Ömer Kavur'un çevirdiği " Gizli Yüz " en iyi film ödülünü kazandı. İkinciliği Yavuz Özkan'ın " Ateş Üstünde Yumruk", üçüncülüğü ise Engin Ayça'nın " Soğuktu ve Yağmur Çiseliyordu" adlı filmleri kazandı.

Kamboçya'da taraflar arasında barışın sağlanmasından sonra prens Sihanuk ülkesine geri döndü.

16 Kasım

Doğru Yol Partisi genel başkan yardımcısı ve Eskişehir milletvekili Hüsamettin Cindoruk, üçüncü turda 286 oyla TBMM başkanlığına seçildi.

Sırpların denetimindeki federal ordunun kuşattığı Hırvat kenti Vukovar düştü. Hırvat milisler kenti boşalttılar.

20 Kasım

DYP-SHP koalisyon hükümeti göreve başladı. DYP genel başkanı Süleyman Demirel'in başkanlığında kurulan hükümette SHP lideri Erdal İnönü başbakan yardımcısı oldu. 32 bakanlığın 20'sini DYP, 12'sini SHP aldı.

Ünlü sinema oyuncusu Klaus Kinsky öldü.

21 Kasım

Ekonomiden sorumlu devlet bakanı Çiller'in, Borsa'yı destekleyeceklerini açıklamasından sonra endeks yükselmeye başladı.

Sovyet İçişleri Bakanlığı'nın bir helikopteri Dağlık Karabağ bölgesi üzerinde düştü, aralarında milletvekilleri ve generallerin de bulunduğu 20 kişi öldü.

Bulgaristan hükümeti Türkçe'nin okullarda okutulmasına izin verdi.

24 Kasım

Adalet Bakanı Seyfi Oktay ile Devlet Bakanı Mehmet Kahraman'ın raporu üzerine Bakanlar Kurulu, Eskişehir Özel Tip Cezaevi'nin kapatılmasını kararlaştırdı.

Rock şarkıcısı, Queen grubunun solisti Freddy Mercury AIDS'den öldü.

26 Kasım

Başbakan Demirel Gökova Termik Elektrik Santrali'nin yapımının durdurulacağını açıkladı.

İran, Boğaz'da yakalanan ve resmi makamlarca el konan silah yüklü gemiye sahip çıktı.

27 Kasım

TRT yönetmenlerinden Okan Uysaler öldü. Uysaler "Parmak Damgası", "Geçmiş Bahar Mimozaları", "Dudaktan Kalbe" gibi TV dizilerini yaratmışıtı.

Irak'ın Ankara Büyükelçisi Tikriti, ülkesinin PKK'yı desteklemediğini öne sürdü.

1991 aralık

Türkiye'de

Dünya'da

1 Aralık

Balkan Gençler Jimnastik Şampiyonası'nda Suat Çelen paralelde, Murat Canbaş atlama beygirinde altın madalya kazandılar. Türk sporcular jimnastikte Balkanlar'da ilk kez altın madalyaya aldılar.

Türkmenistan Devlet Başkanı Sefer Murat Niyazov resmi bir ziyaret için Türkiye'ye geldi. Türkiye'nin iki ülke arasında uydu bağlantısı kurması kararlaştırıldı.

Sovyetler Birliği'nin Rusya'dan sonra en büyük cumhuriyeti Ukrayna'da, halkın yüzde 80'inden fazlası "bağımsızlık" yönünde oy kullandı. Devlet başkanlığı seçimini, Leonid Kravçuk kazandı.

2 Aralık

Sağlık bakanı Aktuna, yoksul hastaların bedava tedavi edileceğini açıkladı.

Sovyetler Birliği'nin Karadeniz'de inşa ettiği 304 m. boyundaki Kuznetzov adlı dev uçak gemisi İstanbul ve Çanakkale Boğazları'ndan geçti.

3 Aralık

Devlet bakanı Çağlar, malvaralığını açıkladı.

Birleşmiş Milletler, Teşkilatın genel sekreterliğine Mısır'lı diplomat Butros Gali'yi seçti.

4 Aralık

İstanbul Emniyet müdür yardımcısı ve Asayiş Subesi müdürü Şakir Koç ve şöförü Vedat Dilmaç (31) İstanbul Osmanbey'de silahlı bir saldırı sonucu öldürüldüler. Saldırıyı Dev-Sol üstlendi.

Tel-Aviv'de İsrail ile 1-1 berabere kalarak gurubunda lider olan (A)Genç Milli Futbol Takımımız, 1992 'de İngiltere'de yapılacak finallere katılmaya hak kazandı.

Pan Amerikan Havayolları şirketi iflas eti ve faaliyetini durdurdu.

Arnavutluk'ta halk yiyecek depolarına saldırdı. Çıkan çatışmalarda en az 30 kişinin öldüğü bildirildi. Devlet başkanı Ramiz Alia, yağma ve şiddet olaylarını bastırmaları için ordu birliklerine emir verdi. Çatışmalar üzerine sosyalist başbakan Buti istifa etti yerine Vilson Ahmedi getirildi.

8 Aralık

Hızı saatte 100 km.yi aşan fırtına yüzünden tüm yurtta hayat altüst oldu. İstanbul'da üç kişi öldü.

Rusya Federasyonu başkanı Yeltsin, Ukrayna devlet başkanı Kravçuk ve Beyaz Rusya devlet başkanı Şuşkeviç, Beyaz Rusya'nın Brest kentinde yaptıkları toplantıda, Sovyetler Birliğinin dağıtılmasını ve yerine, "Bağımsız Devletler Topluluğu" nun kurulmasını kararlaştırdılar. 3 Lider, Sovyetler Birliği'ni doğuran 1922 tarihli anlaşmanın iptal edildiğini, yeni birliğin SSCB'nin imzaladığı bütün anlaşmalara bağlı kalacağını açıkladılar.

9 Aralık

6. İslam Konferansı Örgütü zirvesi Senegal'ın başkenti Dakar'da toplandı. Türkiye'yi zirvede Cumhurbaşkanı Özal ve dışişleri bakanı Hikmet Çetin temsil etti. İslam Konferansı Örgütü Azarbeycan'ı tam üyeliğe kabul etti.

Maastricht Zirvesi toplandı. Hollanda'nın Maastricht kentinde biraraya gelen Avrupa Topluluğu'na üye 12 ülkenin devlet ve hükümet başkanları, "Yeni Avrupa Sözleşmesi"ni imzaladılar. Buna göre 1997 yılına kadar ortak bir merkez bankası kurulacak ve bu banka en geç 1999 yılında ECU (Avrupa para birimi) nun tek para birimi olarak yürürlüğe girmesini sağlayacak.

Irak'taki bütün kitle imha silahlarını yoketmekle görevlendirilen BM heyeti, Irak tarafından bildirilen balistik silahların yokedildiğini açıkladı.

11 Aralık

Hürriyet Gazetesi'nin kurucusu Sedat Simavi'nin ölüm yıldönünü nedeniyle Kanlıca mezarlığı'nda düzenlenen törenden kısa bir süre önce bir bomba patladı. Olayda can kaybı olmadı.

Eski Doğu Alman devlet başkanı Erich Honecker, Moskova'da Şili elçiliğine sığındı.

Sedat Simavi Ödüllerini kazananlar açıklandı. Aktüel dergisi 1991 yılı "Basın Kurumları" ödülüne layık görüldü.

1991 aralık

Türkiye'de

Dünya'da

13 Aralık

Halkın Emek Partisi Kongresi Ankara'da toplandı. Genel başkanlığa Feridun Yazar seçildi. Kongrede PKK lideri Apo lehinde gösteriler yapıldı. DGM başsavcılığı HEP hakkında soruşturma açtı.

The Economist, 12 sayfalık bir Türkiye eki yayınladı. Ek, Türkiye için "İslamın Yıldızı" deyimini kullandı, iyimser bir tablo çizdi.

16 Aralık

Türkiye, Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını ilan eden bütün cumhuriyetleri tanıma kararı aldı. Vilniüs'ta elçilik, öteki cumhuriyetlerde başkonsolosluk açılması kararlaştırıldı.

Kızıldeniz'de bir Mısır yolcu gemisi battı. 800'ün üzerinde yolcu öldü, 120 kişi kurtarıldı.

Özbekistan Devlet Başkanı İslam Kerimov resmi bir ziyaret için Türkiye'ye geldi. Türkiye Özbekistan'ı resmen tanıdı.

17 Aralık

Beşiktaş-Galatasaray maçından sonra fanatik taraftarların saldırısına uğrayan Beşiktaş taraftarı mühendis Oktay Akdemir(30) beyin kanamasından öldü.

Siyonizmin, "ırkçılığın bir biçimi olduğu"nu kabul eden BM kararı, BM genel kurulunda iptal edildi.

21 Aralık

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk 62 yaşında öldü.

Yeltsin ve on cumhuriyetin lideri Alma-Ata'da biraraya gelerek Bağımsız Devletler Topluluğu'nu kurdular.

22 Aralık

Kırgızistan Devlet Başkanı Asker Akayev Ankara'ya geldi.

24 Aralık

Bingöl'ün Solhan ilçesi'nde çıkan çatışmada ölü ele geçirilen PKK'lıların cenazesinde olay çıktı. Lice ve Kulp'taki olaylarda 1 er şehit oldu, 7 kişi hayatını kaybetti. Çok sayıda sivil yaralandı.

Türkiye, bağımsız Ermenistan Cumhuriyeti'ni tanıdı. Tanıma kararında, Ermenistan'ın iyi komşuluk ilişkilerine zarar vermeyeceğine inanıldığı bildirildi.

25 Aralık

PKK yanlısı bir grup militan, Bakırköy'deki Çetinkaya Mağazaları'na saldırdı. Saldırganların attığı molotof kokteyli yangına yol açtı. 11 kişi yanarak ve boğularak öldü. Saldırıdan sonra 70 kişi gözaltına alındı.

Tasfiye olan SSCB'nin son lideri Gorbaçov TV'de yaptığı konuşmada istifasını açıkladı.

PKK Şırnak'ta Dereler Jandarma Karakolu'na baskın yaptı. 2 asteğmen, 1 astsubay ve 6 er şehit oldu. 13 er yaralandı.

27 Aralık

Cezayir'de bağımsızlık sonrası yapılan ilk genel seçimlerin birinci turunda köktenci İslam Selamet Cephesi (FIS), oyların büyük çoğunluğunu aldı. 30 yıldır ülkeyi tek parti yönetimi ile yöneten FLN (Ulusal Kurtuluş Cephesi), üçüncü parti durumuna düştü.

Star 1 Televizyonu'nun ortakları Cem Uzan ve Ahmet Özal, karşılıklı olarak birbirlerini suçladılar. İki ortak mahkemelik oldular.

29 Aralık

İlk Kürtçe gazete "Rojname" yayın hayatına atıldı.

Miliyetçi Çalışma Partisi 3. Olağan Kurultayı Toplandı. Türkeş Genel Başkanlığa seçildi.

ABD'nin New York eyaletinde bir Üniversite'nin spor salonunda düzenlenen konserde 6 kişi ezilerek, 2 kişi de kalp krizinden öldü.

20 ekim

SANDIKTAN UZLAŞMA ÇIKTI

Ekim ayında şenliği andıran bir seçim kampanyası yaşadık. Seçmenler hiçbir partiye tek başına yetki vermeyince, iktidar koalisyonlara kaldı. Süleyman Demirel başkanlığında DYP-SHP hükümeti kuruldu.

Erken genel seçimlerde, sandıktan koalisyon çıktı. Kullanılan geçerli oyların yüzde 27.14'ünü alan Doğru Yol Partisi 177 milletvekili, oyların yüzde 23.98'ini alan Anavatan Partisi 115 milletvekili, oyların yüzde 20.78'ini alan Sosyal Demokrat Halkçı Parti 89 milletvekili, oyların yüzde 16.83'ünü alan Refah İttifakı 62 milletvekili çıkartarak Meclis'te grup kurmaya yeterli çoğunluğu sağladılar. Geçerli oyların yüzde 10.72'sini alarak 7 milletvekili çıkartan Demokratik Sol Parti ise seçim barajını aşmasına rağmen, Meclis'te grup oluşturamadı.

Bu sonuçlara göre hiçbir parti tek başına iktidar olamadı.

SEÇİME GİDEN YOL

Erken genel seçimin kapısını, 26 mart 1989'daki yerel seçimlerin açtığını söylemek yanlış olmaz. Yerel seçimlerden 1. parti olarak çıkan ve büyük kentlerin çoğunda iktidar olan SHP ile seçimlerden ikinci parti olarak çıkan ve birçok beldede iktidar olan DYP, ANAP'ın siyasal meşruiyetini sorgulamaya koyuldular. ANAP, yerel seçimlerle genel seçimleri karıştırmamak gerektiğini öne sürerek bu bombardımana göğüs germeye çalıştı. Ancak ANAP içinde de önemli değişiklikler olmuş, Özal hükümeti bırakarak Çankaya'ya çıkmıştı. Yılmaz'la Akbulut arasındaki liderlik kavgası sürüyordu.

Anavatan Partisi Olağan Kongresi'nde başkan seçilen Mesut Yılmaz, eylülde erken seçim kararı aldı. ANAP'ın genç lideri Yılmaz erken seçime giderek rakiplerine meydan okudu. Muhalefetin

"Refah İttifakı" nın seçimden bir gün önce İstanbul Sultanahmet Meydanı'nda düzenlediği büyük miting, üç partinin İstanbul dışından gelen taraftarlarının da katkılarıyla, bir gövde gösterisine dönüştü.

20 ekim

istediği de bu değil miydi?

Seçim tarihi 20 Ekim 1991 olarak belirlendi. İktidar ile muhalefet arasında seçim yasasını değiştirme, anayasa değişikliğine giderek seçme ve seçilme yaşını küçültme gibi konularda yapılan temaslardan sonuç alınamadı.

Seçimlere Anavatan Partisi, Doğru Yol Partisi ve Demokratik Sol Parti tek başlarına girdiler. Sosyal Demokrat Halkçı Parti yasanın engelleri nedeniyle seçime katılamayan Halkın Emek Parti'li adaylara listelerinde yer verdi. Refah Partisi de seçimde yine söz konusu seçim yasası nedeniyle barajı aşmaları mümkün görülmeyen Milliyetçi Çalışma Partisi ve İslahatçı Demokrasi Partisi ile ittifak yaptı.

KARNAVAL GİBİ SEÇİM

Türkiye'de seçimlere bu kez şarkılı, türkülü bir karnaval sıcaklığı egemen oldu. Demokrasimiz sınavdan geçiyor derken, seçmende sınava giren okul çocuğu telaşından çok, tahta önünde terleyenleri izlerken bıyık altından gülen muzip öğretmen keyfi vardı.

Teknolojiyle desteklenen aşık atışmalarının terennümleriyle uyanmaya alıştık. "Ak güvercin muştusu" pencere altından geçen aracın "hadi bakalım" cevabına karışıp evlere girdi. Seçimi iyice renkli hale getirense sokakları süsleyen parti bayraklarıydı.

İşin güzel yanı, kimse kimsenin bayrağına "sabotaj" yapmadı. Başımızın üstünde sallanan hoşgörü simgeleri, kampanya boyunca altlarında süregelen sportmence yarışı izlediler. Bayrakların ne işe yaradıkları sorgulandı. Gerçi seçimin son anına kadar kararsızlar vardı ama kimse bir plastik bayrağın oya dönüşeceğine inanmıyordu. Asanlar bile... Ne çok paranın sokağa atıldığından dem vuruldu, hesaplar yapıldı. Problemin en büyüğünün sona saklandığından yakınanlar, bütün bu çöp

yığınını kimin kaldıracağını merak ettiler. Diğer partilerin işi belediyenin "mahir" ellerine bırakmasına bakmayan RP'liler harekete geçtiler. "Adil Düzen"in binlerce gönüllü neferi, bir anda yayıldıkları İstanbul sokaklarından tonlarca bayrak topladılar.

20 EKİM'DE SANDIKTAN ÇIKAN TABLO

Doğru Yol Partisi seçimlerde Türkiye genelinde başarılı oldu ancak esas gücünü kırsal kesimden almaya devam etti. Buna karşılık İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentlerde başarılı olan ANAP, kentli seçmenin partisi olmaya yöneldiğini gösterdi. ANAP Doğu Karadeniz'de de iyi sonuçlar aldı.

Refah İttifakı Orta Anadolu'da gücünü ortaya koydu. Kayseri, Yozgat gibi illerde tulum çıkardı.

Sosyal Demokrat Halkçı Parti Güneydoğu Anadolu'da başarılı olurken, Türkiye genelinde geriledi ve büyük oranda oy yitirdi.

Demokratik Sol Parti ise İstanbul, Trakya ve Batı Karadeniz'den aldığı oylarla seçim barajını aşabildi.

KOALİSYON HÜKÜMETİ

Süleyman Demirel, seçimlerde en çok oyu alan ve en çok milletvekili çıkartan partinin başkanı sıfatıyla koalisyon hükümetini kurma çalışmalarına başladı. Özal tarafından resmen hükümeti kurmakla görevlendirilen DYP lideri Demirel, mecliste temsil edilen partilerin liderleri ile temaslarda bulunduktan sonra SHP ile koalisyona gitmeye karar verdiğini belirtti. Her iki parti, koalisyonun oluşumundan önce koalisyon hükümetine zemin oluşturan taahhütlerini "Demokratikleşme Programı", "Ekonomik Program" ve "Güneydoğu Anadolu" programı başlıkları ile kamuoyuna açıkladılar.

DYP ve SHP'nin anlaşarak meclis başkanı seçimini hızla sonuca ulaştırmaları ve Doğru Yol Partisi genel başkan yardımcısı Hüsamettin Cindoruk'un üçüncü turda meclis başkanı seçilmesi koalisyon fikrine duyulan alerjiyi azalttı.

Doğru Yol Partisi lideri Süleyman Demirel DYP-SHP koalisyon hükümetinin programını 28 Kasım günü Meclis'te okudu. 30 Kasım günü yapılan güvenoylamasında 164'e karşılık 280 oy alan hükümet, Meclis'in güvenini kazandı. Güvenoylamasında DYP'li ve SHP'li parlamenterlerin yanısıra, Refah İttifakı'ndan kopan MÇP eğilimli milletvekilleri de olumlu oy kullandılar. ANAP lideri Yılmaz ve DSP lideri Ecevit de red oyu vermelerine rağmen, ılımlı tavırlarını sürdürdüler.

Demirel'in başkanlığında kurulan koalisyon hükümeti 32 bakandan oluştu. SHP genel başkanı Erdal İnönü, kabinede devlet bakanı başbakan yardımcısı sıfatıyla görev aldı. Ekonomiyi yönlendiren bakanlıklar esas olarak Doğru Yol Parti'sinin denetiminde kalırken, dışişleri bakanlığı Sosyal Demokrat Halkçı Parti genel sekreteri ve koalisyonun mimarlarından Hikmet Çetin tarafından üstlenildi. Koalisyon hükümetinde 20 bakanlık DYP'ye, 12 bakanlık ise SHP'ye düştü.

DYP-SHP koalisyon hükümetinin kurulması ve hükümetin vaadleri, kamuoyunda genellikle olumlu karşılandı. Kamuoyu araştırmaları, iki partinin ortaklaşa kurduğu hükümetin, yola çıkarken, seçimlerde aldıklarından daha büyük bir halk desteğine sahip olduğunu ortaya koydu. ❑

Kampanyaya renk katan ve içiçe görünümleriyle hoşgörüyü temsil eden parti bayraklarının, seçim sonunda büyük kirlilik sorunları yaratmasından kaygılananlar oldu. Ancak korkulan başa gelmedi. Bir yandan Belediye'ler bir yandan da Refah gönüllüleri, birkaç saat içinde kentleri temizleyiverdiler.

20 ekim

LİDERLER

20 Ekim'in liderleri, diyalog arayan, uzlaşma yanlısı kişiler "imajını" vermeye özen gösterdiler. Halkın beklentileri, reklam danışmanlarının katkıları ve de olası koalisyon hesapları , öfkeli çıkışları, dediğim dedik öttürdüğüm düdük havasını daha işin başında devre dışı bırakmıştı.

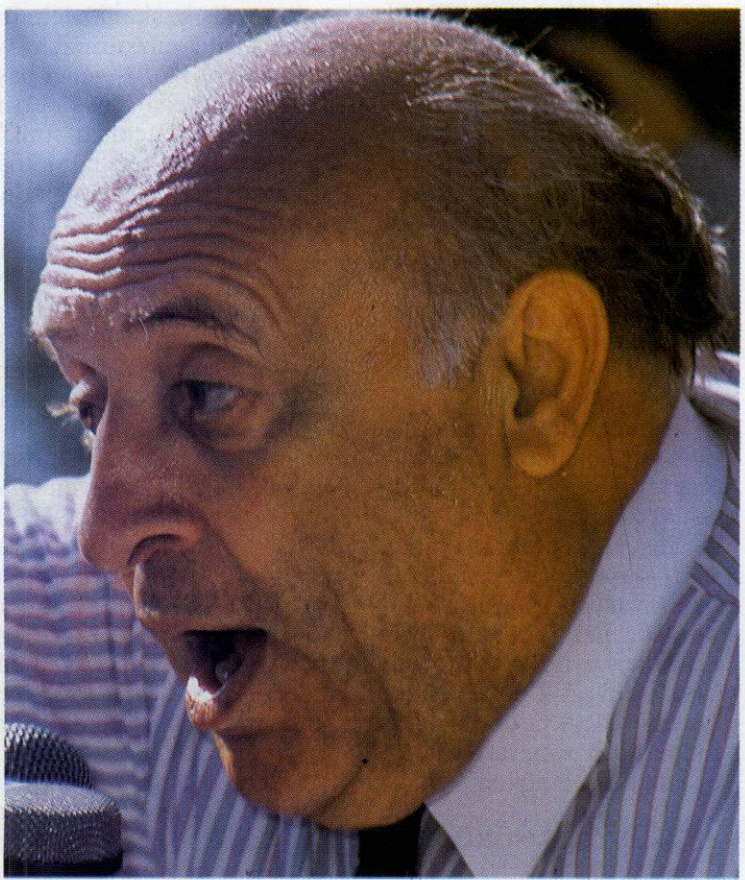

SÜLEYMAN DEMİREL

(BABA)

Doğru Yol Partisi lideri Süleyman Demirel seçim kampanyasını en önce başlatan lider oldu. Parti içinde sahip olduğu saygınlık ve otorite, çok iyi bir çıkış yapabilmesinin önkoşullarını yaratıyordu.
Bütün Türkiye'yi il il kasaba kasaba birkaç kez dolaştı 1,5 aylık kampanya döneminde tam 100.000 km yol katetti. Çoğu kez günde 3-4 ayrı ilde kürsüye çıktı. ANAP'ın önüne diktiği resmi ve özel TV engellerini inanılmaz enerjisi ile yıkıp geçti. Meydanlarda kitlelerle canlı ilişkiler kurmada çok başarılı oldu. Bu haliyle, kitleleri adeta kucakladı. Kampanya boyunca iktidara var gücüyle asıldı. "Tek başına iktidar" olmak için sürekli destek aradı, buna "ödünç oyları" da ekledi. Zaman zaman sertleşmeye yönelen üslubu, reklam danışmanlarının ikazlarıyla yumuşak çizgisinden uzaklaşmadı. Yılların ortaya çıkardığı "kurtar bizi baba" sloganı, kısaca "baba"ya dönüştü. Şapka "baba" imajının ayrılmaz aksesuarı oldu.
68 yaşındaki dinamik lider, milletten iktidar mührünü tek başına teslim almayı başaramadı ama partisini sandıktan en büyük parti olarak çıkarmayı becerdi. Bu, çeyrek yüzyıldır ülkenin kaderini birinci derecede etkileyen bir siyasetçinin, iktidarı iki askeri müdahale ile kesilmesine rağmen meşru yollardan mücadeleyi hiçbir zaman bırakmamış bir liderin şahsında, milli iradenin zaferi olarak algılandı. ❑

MESUT YILMAZ

Yüzü gülmeyen lider, partisinin yüzünü güldürdü. ANAP'ın çiçeği burnunda, genç başkanı Mesut Yılmaz seçimlerde uygar, yapıcı, uzlaşma yanlısı bir görünüm içindeydi. "Siyaseti kavga aracı değil,hizmet aracı" olarak gördüğünü sık sık tekrarladı meydanlarda. "Daha yapacak çok iş var" seçim sloganı da, yapıcı tutumunun özeti gibiydi. Partisine yeni bir canlılık yeni bir dinamizm kazandırdı. Kamuoyu yoklamalarının seçimlerden birkaç ay önce % 15 lerde gösterdiği ANAP'ın puanlarını, başarılı bir seçim kampanyasından sonra % 24'e yükseltmeyi bildi. Kimilerine göre "hanedan"ile arasına daha çok mesafe koymuş olsaydı, oylarını daha da artırabilirdi.
Mesut Yılmaz kampanyanın başında tutuk göründü, meydanlara büyük kalabalıklar toplayamadı. Ancak hesabını TV'ye göre yaptığı belliydi. İktidar partisi olmanın avantajlarını özel ve resmi TV'de sonuna kadar kullandı.
8 yıldır icraatın sorumluluğunu taşıyan bir partiyi ikinci parti olarak sandıktan çıkarması, büyük kentlerde öne geçmesi, genç liderin ilk büyük sınavını başarı ile verdiği şeklinde yorumlandı. ❑

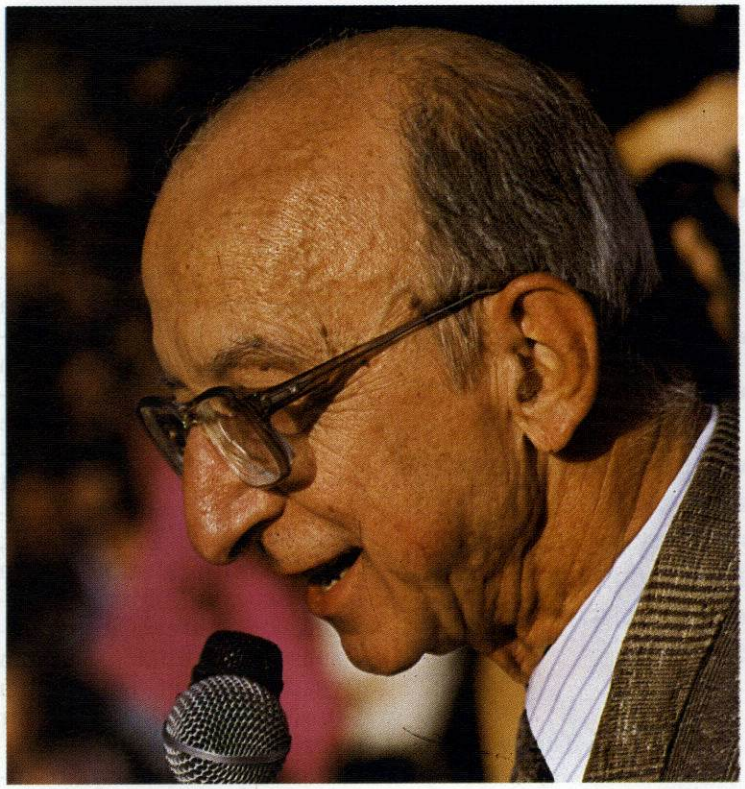

ERDAL İNÖNÜ

(E.T)

Parti için muhalefetle hesaplaşmaktan fırsat bulduğu ölçüde seçim kampanyasına vakit ayırabildi.
Gariptir, 1989 da yerel seçimleri kazanırken etkinliği azalan İnönü, 1991 de seçimleri kaybetmesine rağmen , iktidar ortağı olmayı başardı. İktidar olmak için bile parti içinde savaş vermesi gerekti.
Seçim kampanyasındaki temel sloganı "bir de beni deneyin" oldu. Ancak başkalarının kusurları seçmenlerin İnönü'ye yönelmeleri sonucunu doğurmadı. Sözün kısası İnönü'nün seçim stratejisi hedefine ulaşmadı.
Uygar, birleştirici kişiliği ile "güvenilir lider"havasındaydı. Ancak bunu, "tuttuğunu koparan, becerikli lider" görüntüsü ile birleştiremedi.
Ekonomiyi "şu can sıkıcı konu bir bitse de biz de işimize baksak" biçiminde algılayan ekolden bir türlü kopamayışı, çağın "homos economicus"una güven vermedi.
Seçimde HEP'li unsurlarla ittifak yapması ve Güneydoğu Anadolu sorununda "demokratik çözüm"ü vurgulaması seçim yenilgisi ile yanyana gelince, İnönü'ye yönelik eleştiriler arttı.
Erdal İnönü'nün partisini bir türlü toparlayamayan "yeteneksiz" bir lider mi yoksa "uzak görüşlü" bir devlet adamı mı olduğu sorusu, 1991 yılında cevabını bulamadı. ❑

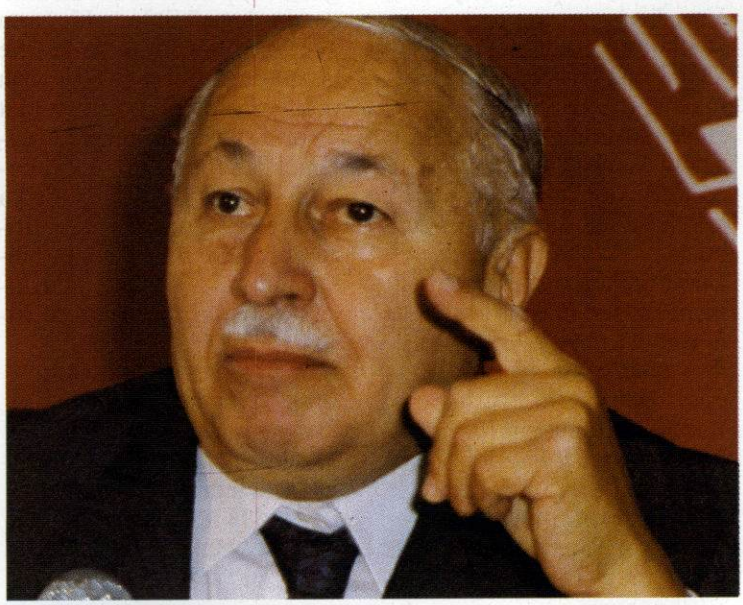

NECMETTİN ERBAKAN

(HOCA)

Necmettin Erbakan'ın liderliğindeki Refah Partisi, 20 Ekim seçimlerine Türkeş'in MÇP'si ve Edibali'nin İDP'si ile birlikte katıldı. Refah İttifakı'nın seçimlerde oyların yüzde 16.83'ünü alarak 62 milletvekili çıkarması, ilk anda başarı sayıldı. Ancak üç partinin toplam oylarını dikkate alan daha sonraki değerlendirmelerde ise normal sonuç olarak yorumlandı. Bununla birlikte Erbakan'ın öteki güçlerin havasını kaale almadan bildik "Adil Düzen" tutumunu sürdürmesi ittifakın dağılmasına neden oldu. 19 MÇP'li ayrıldı.
Potansiyel gücü konusunda gerçekçi tahminler yaparak öteki partilerle güçbirliğine gitmesi, kuşkusuz Erbakan'ın uzakgörüşlülüğünün eseriydi.
Ancak bu ittifakın esas olarak seçimlerde hiçbir şansı olmayan MÇP'ye, yani Türkeş'e yaradığı öne sürüldü.
Sonradan ortaya çıkan tepkiler, "kolun yen içinde kırıldığı" RP'de dışarıya taşmadı.
Hoca, hak bildiği yolda yürümeye devam etti. ❑

BÜLENT ECEVİT

(KARAOĞLAN)

Seçim Yasası'nın kurbanı olarak yıllardır meclis dışında kalan Ecevit, kampanyaya hızlı başladı. Her zaman olduğu gibi SHP'ye yüklenme üzerine kurduğu seçim stratejisine bu kez "Türk milliyetçiliği" unsurunu da ekledi. SHP'ye verilen oyların HEP'e gideceği görüşünü sloganlaştırdı. Bir adım daha atarak, güneydoğuda seçimlerin meşruiyetini tartışma konusu yaptı.
Türkeş'in, Ecevit'in bu sözleri karşısında "Ecevit bizim söylediklerimize geldi" yolundaki açıklamaları, DSP liderini güç durumda bıraktı.
Seçim stratejisinde hedeflediği kitleler üzerinde yoğunlaştı: Trakya'daki göçmenler, Batı Karadenizli seçmenler, İstanbul'un işçi mahalleleri, ve genel olarak SHP den hoşnutsuz sosyal-demokrat kesim...
Seçim barajını zar zor aşarak meclise giren Ecevit, seçim sonuçlarından "bir kısım basını ve kamuoyu araştırma kuruluşları"nı sorumlu tuttu.❑

20 ekim

İDEOLOJİ ÖLDÜ; YAŞASIN İMAGOLOJİ!

"İdeolojiler savaşırdı ve bir ideoloji düşüncesiyle tüm bir döneme damgasını basabilirdi. İmagoloji, sistemlerin sessiz anlaşmasını, mevsimlerin canlı ritmine göre kendisi ayarlar. İdeolojiler tarihe aittir; imagolojinin sanatı tarihin bittiği yerde başlar."
Milan Kundera

Çek yazar Milan Kundera, son kitabı Ölümsüzlük'te ilk kez kullandığı imagoloji sözü için şunları demişti: "İmagoloji! Bu şahane bir sözcük. Çok farklı olguların tek bir çatı altında toplanmasını sağlayacak olan bir sözcüğün nihayet bulunmuş olması; reklam ajansları, devlet adamlarının iletişim danışmanları; yeni bir arabayı ya da jimnastik salonunu dizayn edenler; moda yaratıcıları ve büyük terziler; kuaförler; fizik güzelliğin kurallarını belirleyen show business starları... Hepsi imagolojinin dallarından esinlenecektir."

Evet; toplantılarda ağzından çıkan sözleri, ellerin en ufak hareketine kadar izleyen siyasi danışmanların yarattıkları imaj savaşına dönüştü seçim kampanyaları. Gerçi, siyasi danışmanlar önceden de vardı ama bu kadar ön plana çıkmaları 91 seçimlerinde oldu.

91 seçimlerinde karşımıza demokrat bir Demirel, liberal bir İnönü, çağdaş bir Ecevit çıktı. Hepsi de insan haklarına, çevreye, turizme, kadınlara, gençliğe, kültüre ve sanata, liberal ekonomiye, dışa açılmaya önem verdiler. Hepsinin de sloganları birbirine benziyordu; "Gözünaydın Türkiye," "21 Ekim Sabahı Yeni Bir Türkiye," "Sandıkta Güller Açacak," "Çünkü Daha Yapacak Çok İş Var..."

Bunları en etkili biçimde söyleyen, imajıyla farklılaşabilen malı götürecekti! "Olay" bir "incelik olayı" haline gelmişti artık. Sandıktan koalisyon çıkması da, rekabetin ortak bir değerler bütünü oluşturmaya başladığını gösterdi.

Ecevit'in seçim kamapanyasını başlattığı ilk gün "Gözünaydın Türkiye" sloganı altında yanıbaşında siyasal danışmanı Nail Keçili oturuyordu. İkibinli yıllara umutla bakan Mesut Yılmaz, liderler açıkoturumunda, kameranın her kendisine dönüşünde neredeyse konuşmayı unutup, gülümsemeyi ihmal etmemek için ne çok çaba harcamıştı kim bilir? 68 yaşındaki Demirel'in basın toplantılarında bile ayakta konuşma yapmasına ne demeli? İnönü'nün üniversite gençleriyle konuşmaya gittiğinde pastel renkli gömleğini kravatsız giymesine ne buyrulur? Eskinin ciddi giyimli, asık suratlı bürokrat politikacıları yerlerini yumuşak suratlı, rengarenk giysili, özel hayatlarını halka açan politikacılara bıraktılar. Perinçek, "Siyaseti Çin tiyatrosuna dönüştürdüler, hepsinin yüzünde reklamcının taktığı maske var" derken ilginç bir gözlemde bulunuyordu. "

91'deki politik tabloya baktığımızda, politika'nın tanımında da değişiklikler olduğunu gördük; ideolojilerin tarihe gömüldüğü bir çağda, başarılı politika yapmak güçlü hizmet paketleri oluşturmak ve uygulamakta yatıyordu. . Tabii bunun sonucu olarak, politika giderek 80 sonrası depolitizasyon sürecinden çıkıp, halka açılmaya başladı. Türkiye'de sokaktaki insan politi-

TV reklamlarında zayıf kalan Demirel, yazılı basına yüklendi. Bütün gazetelerde kampanya boyunca her gün boy boy reklamları çıktı.

Mesut Yılmaz'ın danışmanı Özkoray'a göre "bir kampanyanın yüzde 50'si fotoğraftır". ANAP'ın seçim için kullandığı bu fotoğrafa Demirel'in reklamcısı Ataylan "Maksim afişlerini andırıyor" diye laf attı.

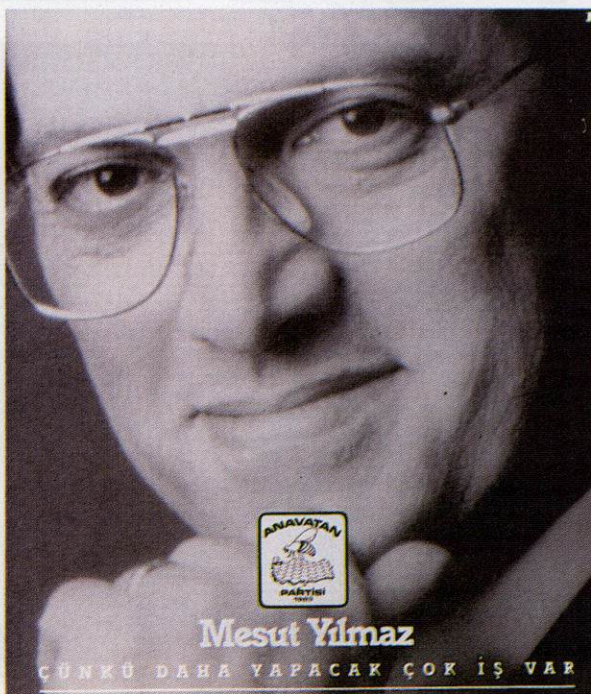

SHP'nin seçim kampanyasını yürüten Yorum Ajans, İnönü ile öteki liderler arasındaki farkı "matruşka bebekler"le anlatmaya çalıştı.

kaya yeniden katılmaya başladı. Politika, siyasi partilerin yan yana üst üste sergiledikleri bayraklardan da görüleceği gibi sokaklara, halka indi. İletişim teknolojisinin etkin olarak kullanılması ile halk oturma odasından liderlerin siyasi mesajlarını dinlemeye başladı. Star 1'deki siyasi reklamlar, neredeyse yatak odalarımıza dek izledi bizi. Tabii özel hayat da iyice politikanın içine girdi. Gülümseyen, karısıyla birlikte fotoğraf çektiren siyasi liderler politika adına olmadıkları kadar güzel ve sevecen oldular.

ANAP, gerek reklam filmiyle, gerekse liderini tanıtım biçimiyle oldukça çağdaş, batılı ve kent insanını hedefleyen bir kampanya yürüttü. Büyük şehirlerdeki oy oranı da başarısını kanıtlıyor. Ena İletişim RSCG Public'in Türkiye temsilcisi ve seçimlerde ANAP'ın siyasi danışmanlığını yapan Segue-la'nın Türkiye'deki iletişim danışmanı Erol Özkoray seçimlerden önce "Bir kampanyanın yüzde ellisi fotoğraftır ve afişin Edirne'den Ardahan'a dek yayılması gerekir, diyordu. Özkoray, partisinin yansıtmaya çalıştığı imajı da şöyle tanımlıyordu: "ANAP çağdaş, modernist, yeniliğe açık ve geleceğin partisidir. Partinin asıl eğilimi Yılmaz'ın imajıyla vurgulandığında yeni bir dinamizm geliyor partiye.Yılmaz'ın. Genç olması çok önemli."

Demirel, 68 yaşında olmasına rağmen bir gün içinde sekizon ayrı yerde toplantı düzenleyebilen, günde on dört saat çalışan dinamik bir lider. Seçim kampanyaları sırasında, onun hırçın ve kavgacı olmadığını, tüm demokratları kendisiyle bütünleştiren, tüm toplum kesimlerini kendisine çağıran bir Demirel olduğunu gördük. AX ajanstan Zafer Ataylan, vermeye çalıştıkları imajı şöyle özetliyordu: "Demokratlığı ve 91'e vardığında dünyayı yeniden kavrayışı, uzlaşmacı tavrı, gelecek yıllarda bir umut olma imajı... Güven imajını umut imajıyla pekiştiriyoruz."

Cenajans'ın Ecevit'e uyguladığı kampanyanın taktiklerini Nail Keçili şöyle anlatıyor:" Ecevit'in bazı köklü değişiklikleri kabul etmeyen, bazı rollere bürünmekten hoşlanmayan dürüst bir lider olduğunu ve bu yüzden de ajansıyla sorunları olduğunu iyice belirtmek... Ecevit en az bizler kadar kreatif bir insan. Belli şeyleri ısrarla empoze etmek yerine, onun da yaratıcılığından yararlandık. Beraber üretmeyi yeğledik."

Ecevit, kasketi kafasında halkın arasında Gözünaydın sözleriyle oy toplayarak barajı zar zor aştığında, partisinin reklamlara harcadığı para üç buçuk milyar dolayındaydı.

Seçimlerden yenilgiyle çıkan SHP de reklam harcamalarına altı milyar harcamış. Yalnız, taraflılıkla suçladığı Star'ı reddederek, reklam ajansı Yorum ile birlikte Mega 10 adlı özel bir televizyon kurdu. Demek ki, bu televizyon için harcadığı sekiz buçuk milyar lirayı da eklersek, seçim sonuçlarına göre pek de başarılı olmadı. Yorum ajanstan Mehmet Ural, seçim kampanyaları sırasında siyasi düşüncelerin kolay değişmeyeceğini ve siyasi bir liderin, toplumun sürekli değişen beklentilerine cevap verecek özellikte olması gerektiğini söylüyordu. "Toplumun İnönü'den şu andaki beklentilerinin ortaya çıkardık ve bunu çeşitli biçimlerle yansıtmaya çalıştık. Liderin hangi özelliğini yansıtmaya çalışırsanız, kamuoyu onu ölçmeye başlar, yapılması gereken çalışma budur."

RP, MSP'nin bilinen kalıplarının ötesine çıkarak, daha modern, uzlaşmacı, -hem başörtüsüz hem de hayat kadınlarını kucaklayacak kadar geniş yönlü- bir propoganda yürüterek, ittifak partisi olmasına rağmen yüzde on yedi gibi bir oy aldı. Partinin reklam şirketi, Anajansın yetkilileri kampanyalar sırasında ellerinde her alt grubun sorunlarına çözüm önerileri getiren program bulunduğunu ve diğer partilerin programlarına göre daha kuşatıcı, daha alternatif durumda olduklarını söylüyorlardı. Reklam harcamalarının altı milyar civarında olduğu bilinen RP'nin, sokaklardaki bayrak rekabetinin de başını çekerek seçimlerden güçlenerek çıkması, reklam kampanyasının başarılı olduğunu gösterdi . ❑

Refah Partisi seçim kampanyasında toplumun farklı kesitlerine yönelen etkili bir reklam kampanyası yürüttü.

1.URFA TÜNELİ AÇILDI

Güneydoğu Anadolu Projesi Türkiye insanının umudu, Atatürk Barajı Kuzey Mezopotamya ovalarına sevdalı; Urfa Tünelleri barajla ovalar arasında çöpçatan.

9 Temmuz günü, dünyanın en büyük sulama projelerinden biri sayılan Güneydoğu Anadolu Sulama kanalları projesinin hayata geçirilmesi yolunda büyük bir adım atıldı. 26'şar kilometre uzunluğunda ve birbirine paralel iki üniteden oluşan tünellerden birincisinin yapımı tamamlandı. Başbakan'lığının ilk günlerinin heyecanını yaşayan Mesut Yılmaz'ın yaptığı görkemli açılış, televizyondan canlı yayınlandı. Açılan tünelden yürüyen başbakan, aslında toprağa suyu müjdeliyordu. Eser, Türk işçi ve mühendisinin, umut yöre halkının, gurur hepimizin oldu. Proje boyunca yaklaşık 2500 işçi, yerin 100 metre altında çalıştı. 1977'de başlayan inşaatın 1993'te bitmesi bekleniyor. Bölgede oluşacak değişimler üzerine master plan hazırlandı. Öncelikle Harran Ovası'ndaki 50 bin hektar sulu tarıma açılacak. Her iki tünel de sulamaya açıldığında, saniyede 328 metreküp su, 476 bin hektar tarım alanını suyla buluşturacak.

Atatürk Barajı'nı Güneydoğu Anadolu projesinin kanallarına bağlayacak olan Urfa Tünelleri'nden birincisi başbakan Mesut Yılmaz tarafından törenle açıldı.

OSTRAVA ZAFERİ

Avrupa Kupa Galipleri Kupası'nın ilk turunda Almanya'nın Stahl takımı ile eşleşen Galatasaray, rakibini 2-1 ve 3-0'lık sonuçlarla yenerek turu geçti. İkinci turda Çekoslovakya'nın Banik Ostrava takımı ile eşleşen Galatasaray, İstanbul'da oynadığı ilk maçı 1-0 kaybetmesine rağmen, Ostrava'daki maçı 2-1 kazandı ve Kupa Galipleri Kupası'nda çeyrek finale yükseldi. Galatasaray çeyrek finalde Almanya'nın Werder Bremen takımı ile eşleşti. ❑

LYON FATİHİ

Türkiye'yi UEFA Kupası'nda temsil eden Trabzonspor, güçlü rakiplerini yenerek üçüncü tura yükselirken, oynadığı güzel futbolla da beğeni topladı.

İlk turda Dinamo Zagrep takımı ile eşleşen Trabzonspor, Yugoslavya'daki karışıklıklar nedeniyle deplasman maçını Avusturya'da oynadı. Bu maçı 4-3 kazanan bordo-mavililer, Zagrep'le Trabzon'da 1-1 berabere kaldı ve ikinci tura yükseldi.

Trabzon ikinci turda eşleştiği Fransa'nın Lyon takımı rakip sahada ve evinde 4 'er golle yenerken, futbol tarihimize "Lyon zaferi"ni armağan etti. Lyon'da rakibini son anda Orhan'ın attığı golle 4-3 yenen Trabzonspor, Trabzon'daki karşılaşmayı 4-1 kazanarak, üçüncü tura yükseldi.

Üçüncü turda Trabzon'un karşısına Danimarka'nın 1903 Kopenhag takımı çıktı. İlk maçı rakip sahada 1-0 yenik kapatan Trabzon, evinde 1-0 önde götürdüğü karşılaşmanın son dakikalarında bir gol yiyince elendi. ❑

Türk sineması, İsviçreli yönetmen Koller'in bir Türk ailesinin Maraş'tan İsviçre'ye göçünü anlatan filmi ile Oscar'la tanıştı.

MARAŞ'TAN İSVİÇRE'YE... "UMUDA YOLCULUK"

Yabancı Film Oscar'ı ödülünü almak için kürsüye çağrılan İsviçreli yönetmen Xavier Koller mikrofonun karşısına geçer geçmez Türkiye'ye selam yollamaya koyuldu: "Filme büyük emeği geçen Nur Sürer'e, Necmettin Çobanoğlu'na, Emin Sivas'a teşekkür ediyorum." Sinema sanayiinin en büyük ödülü Oscar'ların dağıtıldığı töreni çeken kameralar, bu sözleri dünyanın dört bir yanına ilettiler. Türk sinemasının Oscar'la ilk tokalaşması, filmini Türkiye'de Türk sanatçılarla çeken bir İsviçreli yönetmen sayesinde gerçekleşti.

Aslında bunda Amerikan muhafazakarlığının da payının olduğunu itiraf etmek gerekir. "Yabancı Film Oscar"ının başlıca adayı Fransız sinemasının gözde oyuncusu Gerard Depardieu'nun çevirdiği "Cyrano de Bergerac" filmiydi. Üstelik Depardieu'nün filmde çok başarılı bir kompozisyon çizdiği epey yazılmış çizilmişti. Ancak tam adaylık döneminde Depardieu'nün bazı yaramazlıkları Amerikan basınına yansıdı. Genç yaşlarda küçük bir kızı iğfal etmişti. Depardieu haşarı Fransız tavrıyla hakkındaki yayınları hafife aldı,alay etti. Ancak Amerikan muhafazakarları buna mim koydular. Önce Depardieu'nün sonra da "Cyrano de Bergerac"ın üzeri çizildi. "Umud'a Yolculuk" un önü açılıverdi.

İsviçreli yönetmen Xavier Koller "Umud'a Yolculuk"ta iş ve daha iyi yaşam koşulları umuduyla Maraş'tan İsviçre'ye göçen bir Türk ailenin öyküsünü anlatıyor.

Özellikle filmin baş kadın oyuncusu Nur Sürer ve filmin çocuk yıldızı Emin Sivas olmak üzere bütün Türk oyuncuların başarılı kompozisyonlar çizdiği "Umud'a Yolculuk" göç sorununun güncel önemi nedeniyle yaygın ilgi gördü.

TV'nin en sevilen programlarından "7 den 77'ye" Manço'yu Japon "Barış ve Kültür nişanına taşıdı.

BARIŞ MANÇO'NUN JAPONYA KONSERİ

Barış Manço "7 den 77 ye" programı nedeniyle "Dünya Kültürü ve Barışı"na verdiği hizmetten ötürü "Uluslararası Barış ve Kültür" nişanına lâyık görüldüğü Tokyo Soka Üniversitesi'nde bir teşekkür konseri verdi.
Çok az sayıda kişiye ve Manço'ya kadar yalnızca devlet adamlarına verilen "Barış ve Kültür Nişanı", sanatçıya Tokyo'da 5.000 kişinin huzurunda Soka Üniversitesi rektörü Daisaku İkeda tarafından takıldı. Tören ve Manço'nun konseri, Japon TV'si NHK tarafından naklen yayınlandı. Manço, Soka Üniversitesi'ndeki konserinde kendi bestelediği şarkıları seslendirdi. Barış Manço'nun 1992 'de Soka Üniversitesi rektörü İkeda ve Japon prensinin girişimleri ile Japonya'nın dört bir yanında bir dizi konser vereceği açıklandı.
Barış Manço bu konserlerde "Türk müziğini dünyaya tanıtarak evrenselliği yakalama" hedefine, Pasifik kıyılarında ulaşmaya çalışacak. ❑

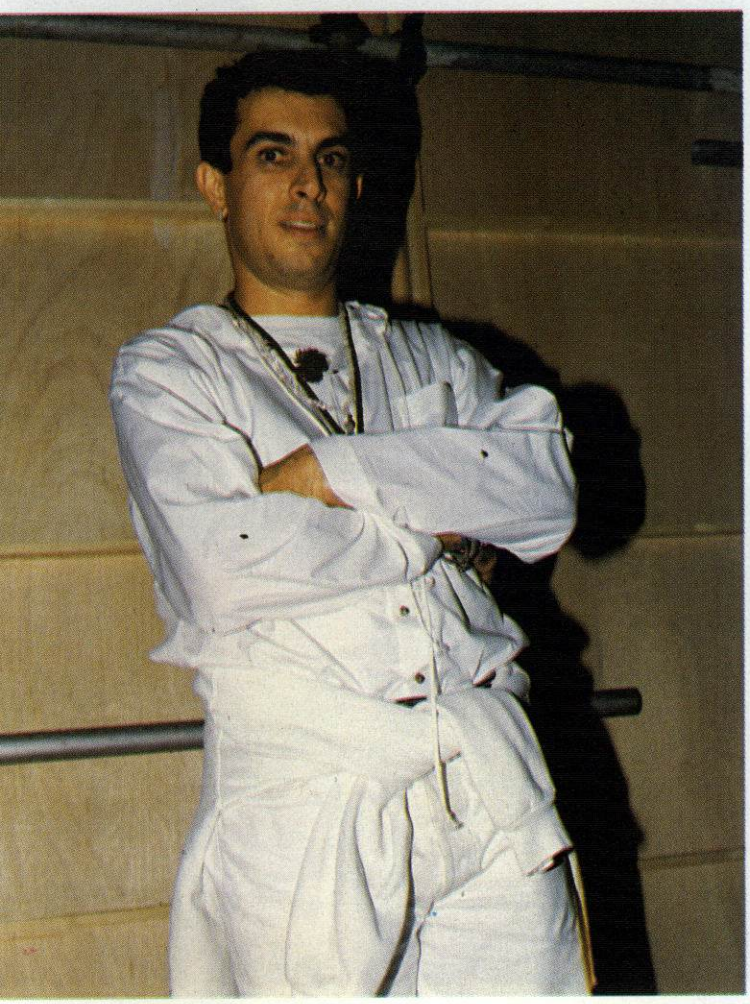

RIFAT ÖZBEK OLAYI

İngiltere'nin en ünlü modacıları arasına giren Rıfat Özbek, '91'de yaptığı atılımla, dünyaya açıldı.
Londra'daki St.Martin's School of Art'ı bitirdiği yıl, bir blue jean ceket yarışmasını kazanması, Rıfat Özbek'in hayatının akışını bir anda değiştiriverdi. Ancak zirveye giden yollar dolambaçlıydı. Bir süre Monsoon zincirinde çalışan Özbek, kendi ifadesiyle "iş hayatını ve piyasa"yı burada öğrendi.
Cemil İpekçi'nin kendisine çok emeği geçtiğini ise sık sık vurgulamayı ihmal etmedi.
Rıfat Özbek, modacılık kariyerine Türk motifli giysilerden, simli cepkenlerden, yeleklerden, şalvarlardan esinlenen çizgilerle başlamıştı. Bu havası ile bir ara İngiliz soylularının aranan modacısı haline gelen Özbek, daha sonra etnik çizgiye yöneldi. Özbek, başarıları nedeniyle bayan Thatcher tarafından "yılın modacısı" ünvanı ile ödüllendirilmişti. 91 yılında yaptığı atılımla İngiltere dışına da açılan Özbek, dünyanın ünlü kreatörleri arasına girdi.
Özbek, son yıllarda kreasyonlarını defilelerden çok video kasetlerle sunmaya yöneldi.
Özbek, aynı zamanda çok başarılı bir işadamı olarak da kendisinden sözettirdi. ❑

BEŞİKTAŞ ŞAMPİYON

Bir önceki yılın şampiyonu Beşiktaş, 90-91 sezonunu da şampiyon olarak kapatarak, istikrarlı çizgisini sürdürdü.
Bir önceki yılın şampiyonu BJK, 1990-91 sezonunu da şampiyon olarak bitirmeyi başardı.
Sezonun düğümü 21 nisanda yapılan Beşiktaş Galatasaray maçında çözüldü.
Ligin ilk devresini 5 puan önde bitiren Galatasaray, ikinci devrenin başında büyük bir bocalama içine girince Beşiktaş Galatasaray'ı yakaladı ve öne geçti. Ancak ligin sonlarına doğru bu kez Beşiktaş bocalamaya başladı. Gençlerbirliği'ne yenilerek, yenilmezlik unvanını Ankara'da bıraktı. Yarış yeniden kızıştı. Lider Beşiktaş ve onu 1 puan geriden izleyen Galatasaray 21 nisan günü İstanbul'da Ali Sami Yen Stadında karşı karşıya geldiler. Galatasaray oyunun başında 2-0 öne geçti. Ancak maçı bırakmayan Beşiktaş, ve Ali'yle 2 gol atarak devreyi berabere kapattı. Dananın kuyruğu 2. devrede Şifo Mehmet'in kaleci Hayrettin'den dönen topuna Feyyaz'ın yetişmesi üzerine koptu. Maçı 3-2 alan Beşiktaş şampiyonluğunu ilan etti. Beşiktaş taraftarları şampiyonluğu bütün yurtta sevinç gösterileriyle kutladılar. Türkiye, bir kez daha siyah beyaz renklere büründü.
Türkiye'yi Avrupa Şampiyon Kulupler Turnuvasında temsil eden Beşiktaş, Hollanda'nın ünlü PSV Eindhoven takımı ile eşleşti. İstanbul'daki maç 1-1 berabere sonuçlandı. Eindhoven'deki karşılaşmayı 2-1 kaybeden Beşiktaş Şampiyon Kulüpler Kupası'ndan elendi.

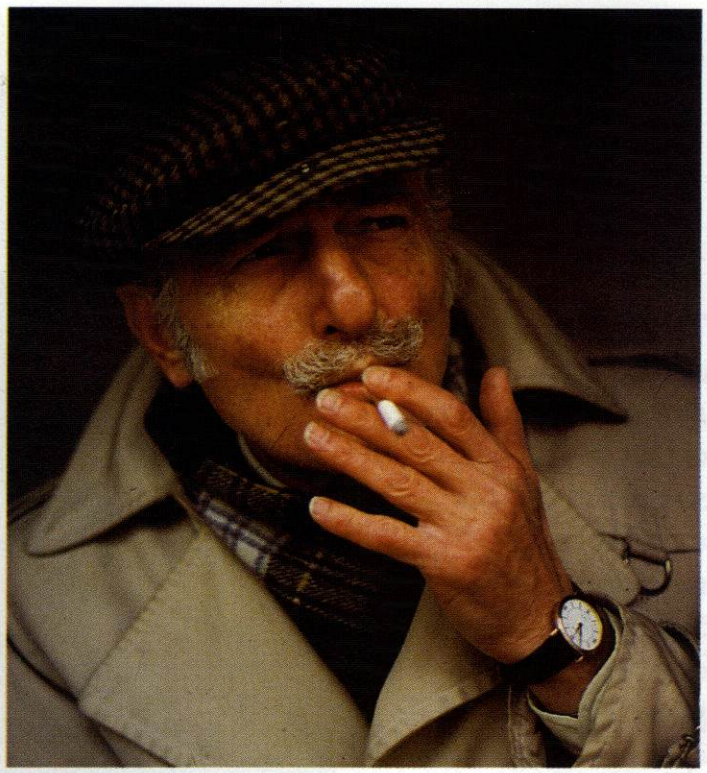

Süleyman Seba

Beşiktaş'ın eski futbolcusu. Bir kez milli oldu. Uzun yıllar Milli İstihbarat Teşkilatı'nda görev yaptı. Sıra-dışı yöneticiliği ile çığır açtı. Başkanlığı ikbal aracı ve sıçrama tahtası olarak görmedi. Davranışlarına seçkin bir spor kulübünün sorumluluğu yön verdi. BJK'yı parayla değil ilkeleriyle, hırsı ve hevesleri ile değil, aklı ve sağduyusu ile yönetti. Ucuzluğa, bayağılığa prim vermedi.

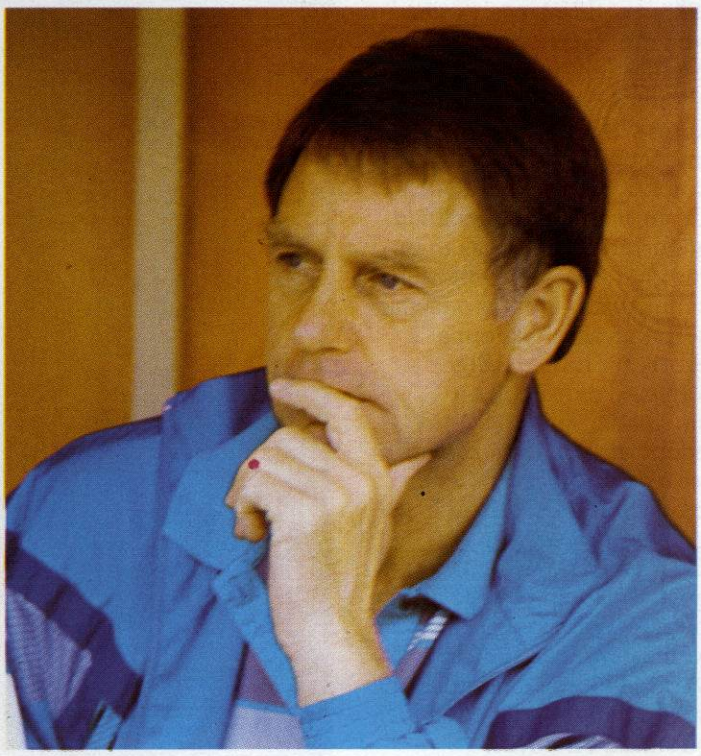

Gordon Milne

Don Howe'un önce Beşiktaş Kulübü ile anlaşıp sonra Türkiye'ye gelmekten vazgeçmesinden sonra, İngiltere milli takımı antrenörü Bobby Robson'un önerisi üzerine İstanbul'a geldi. Liverpool'un eski milli futbolcusu. Beatles'ların hemşehrisi. Yoksul marangozun oğlu, Avrupa'nın en pahalı çalıştırıcılarından biri olarak görev yaptı BJK'de...
1991-92'de Türkiye'deki 5. sezonunu yaşayan Milne, Beşiktaş'ı iki kez şampiyon iki kez de ikinci yaptı.

MODADA EROTİZM: TRANSPARAN GİYSİLER

Transparan modası Avrupa'dan ülkemize sıçradı. Bu cüretkar modayı Vizon Show defilesinde podyuma ilk çıkartan manken Maide Erçelebi oldu.

Paris ve Milano... Avrupa'da modayı yönlendiren iki kent. Son iki yıldır, buralarda yapılan tüm defilelerin ortak bir özelliği var: Transparan giysiler... Şifon ve organze kumaşlardan hazırlanan kıyafetler bütün modacıların koleksiyonlarını süslüyor. Cesur mankenler, özellikle göğüsleri açıkta bırakan bu tür giysilerle podyumlarda salınıyorlar. Ünlü modacılar şeffaf giysilerin kadınlara erotik bir hava verdiği kanısındalar. Erotizm sinemada, sahnede, edebiyatta en parlak devirini yaşıyor. Bundan etkilenen modacılar da erotizmi podyumlara taşıyor. Geçtiğimiz yıllarda ilk kez göğüsleri belli belirsiz açıkta bırakan şifon ve başka kumaşların karışımıyla yaratılan giysiler, şimdiler de yerini herşeyi belli eden ipek şifonlara bırakıyor. Avrupa'da başlayan bu erotik modayı, Türk modacıları 1991'de doyasıya kullandılar. Modacılar, 91 ilkbahar ve yazı için hazırladıkları koleksiyonlarda transparan kumaşlara yer verdiler. Ama sıra defilelere gelince bir sorun ortaya çıktı: Hangi manken bu cesur giysileri

Koreografı, transparan giysiye itiraz eden Maide'ye " sen bir elbise askısısın. Manken vücudunu değil giysiyi tanıtır " demiş ve tartışmayı kesip atmıştı.

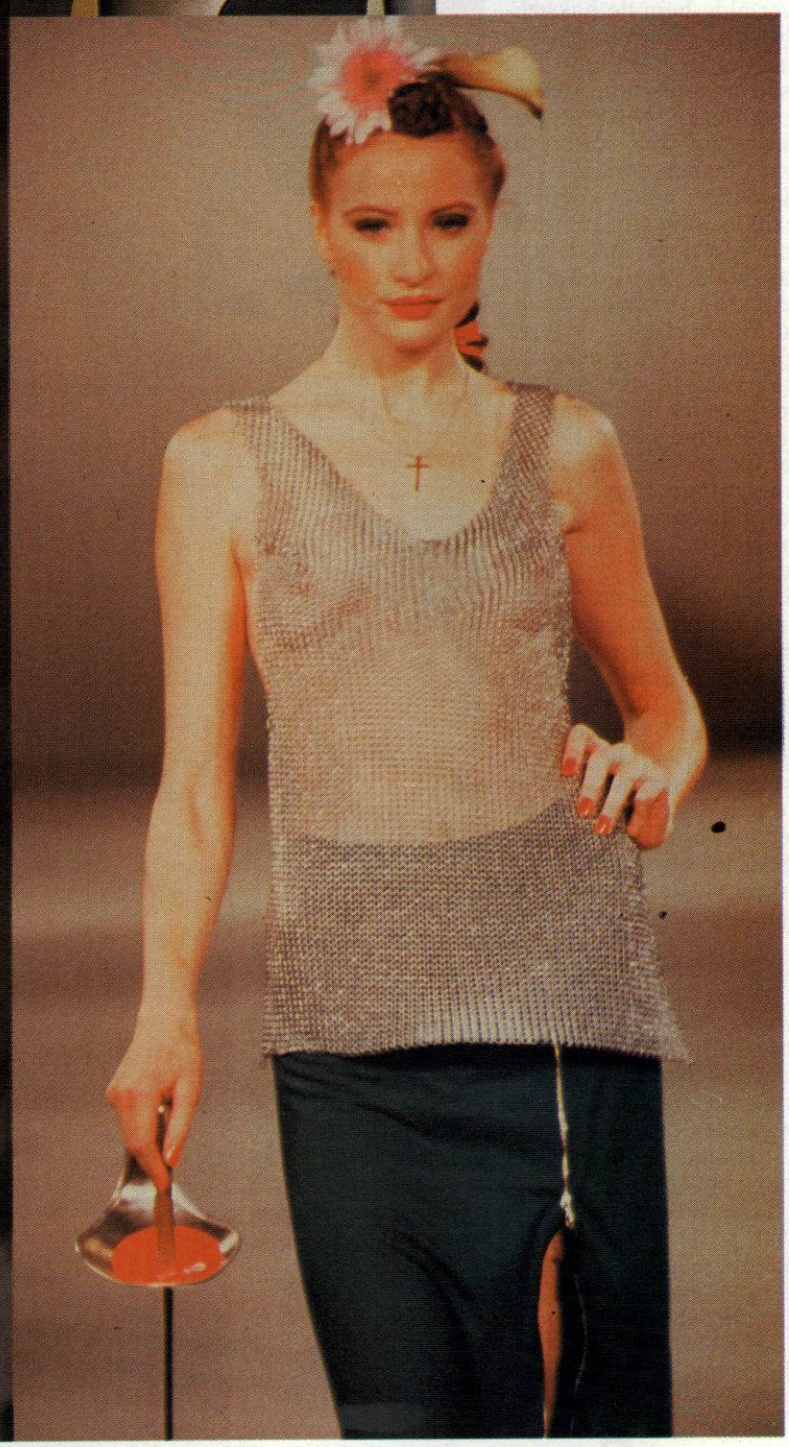

taşıyacak? Pekçok modacı bu sorunu yaşadı. Sonunda bir Vizon Show gösterisinde bu sorun çözüldü. Nasıl mı? İzmirli genç manken Maide Erçelebi, ilk kez bir Vizon Show'a katılıyordu. Oldukça heyecanlıydı. Kendisinden göğüslerini açıkta bırakan kıyafeti giymesi istenince önce şaşırdı, sonra itiraz etti. Ama kareograf Matteo kararlıydı. Maide bu giysiyi taşımak zorundaydı. "Sen bir elbise askısısın. Bu nedenle de bu kıyafeti giymelisin. Bir manken vücudunu değil, giysiyi tanıtmalıdır" dedi. Sonuçta Maide utana sıkıla, elleriyle göğüslerini kapatarak podyuma çıktı, yürüdü. Duyduğu rahatsızlık yüzünden okunuyordu. Ertesi gün tüm basın genç mankenden sözetmeye başladı. Herkes onun için "Cesur manken" diyordu. Bir günde tüm Türkiye'ye adını duyurdu. Bu defileden sonra da tüm modacılar için aranılan bir manken oldu. Artık transparan giysileri kendinden emin tavrıyla, büyük bir rahatlıkla taşıyordu. Maide'nin bu kadar kısa sürede ünlenmesi tüm yeni mankenleri heveslendirdi. Şeffaf giysilere daha sıcak bakmaya başladı mankenler dünyası. Ama hiçbiri Maide'nin ününe ulaşamadı. Bu durumu podyuma göğüslerini açıkta bırakan bir kıyafetle çıkıp, bir çırpıda ünü yakalayan Tülin Dümenler şöyle açıklıyor: "Maide şeffaf giydi ve "top model" oldu. Bana göğüslerimi açıkta bırakan bir kıyafetle çıkmam önerilince, bir an için imkansız olduğunu düşündüm. Sonra nasılsa biri çıkıp, bu işi yapacak dedim kendi kendime. Bu şanslı neden ben olmayayım? Benden sonra göğsünü açanlar olacak ama benim ünümü yakalamaları çok zor!" Evet, 1991 transparan giysileri ülkemize getirdi. Bir cesur manken çıktı ve onları tanıttı. Ardından pekçok kadın şeffaf giysileri keşfetti. 1992'de şeffaflık oldukça sıradan bir moda olacak. Ama kabul etmek gerekir ki, bu moda 91 yılını kasıp kavurdu. ❑

Elveda Montand

Sanatıyla, sesiyle, aşklarıyla, kavgalarıyla ve yaşam sevinci ile yüzyılın en önemli tanıklarındandı Yves Montand.

Radyolar, TV istasyonları haberi, yayınlarını keserek dünyaya duyurdular. Yves Montand ölmüştü. "Ve Yaşam Sürüyor"un kahramanı,"Sonbahar Yaprakları"nın unutulmaz şarkıcısı, Fransa'nın sevgilisi, çağın en önemli tanıklarından biri, bir sonbahar sabahı Paris'te bir hastanede hayata gözlerini yumdu.

Rengârenk yaşam serüveni İtalya'nın Toscana kentinde tam 70 yıl önce başladı. Yoksul Yahudi aile Mussolini İtalya'sında barınamadı, şansını Fransa'da denemeye karar verdi. Marsilya, yoksul babanın hayatında büyük bir değişiklik yaratmamıştı ama oğlunun kaderini allak bullak etti. Sanki Fransa ne zamandır bu genci bekliyordu Onu ilk önce Edith Piaf Paris'in kabarelerinde bulup çıkardı. 1946'da Edith Piaf ile birlikte "Işıksız Yıldız" filmini çevirerek beyaz perdeye adım attı. George Henry Clouzot'nun 1953 Cannes Film Festivali'nde büyük ödüle lâyık görülen filmi "Dehşet Yolcuları", onu uluslararası üne kavuşturdu. 1959'da Broadway'de sahneye çıktı, 1960 da ise Marilyn Monroe ile ünlü filmi "Let's Make Love"ı (Gel Sevişelim) çevirdi.

Aileden devraldığı yoksulluk yılları gerilerde kalmıştı, ama komünistliği terketmeye hiç niyeti yoktu. Militan mücaadelelere girdi. Nazım Hikmet'in şiirlerini büyük bir zevkle okudu: "Akrep Gibisin Kardeşim" (Tu es comme un scorpion)...

Ancak tıpkı eşi Simone Signoret gibi Montand da komünizmden, insanlığın yüce ideallerini anlıyordu. İnançları ilk kez 1956 da Rus tankları Budapeşte'de Macar ayaklanmasını ezdiğinde sarsıldı. Rus tankları Çekoslovakya'ya girince sesini yükseltmekte tereddüt etmedi 70'li yıllarda Costa Gavras'la birlikte çevirdiği "İtiraf" ve "Sıkıyönetim", hem siyasal sinemanın dorukları arasında yer aldı, hem de haksızlığa boyun eğmeyen çağdaş aydın tavrını şekillendirdi. Moskova yanlılarının tepkileri ve baskıları Montand-Signoret çiftine sökmedi. Davaya ihanet, döneklik gibi suçlamalara gülüp geçtiler. Vietnam Savaşı'nda Vietnamlı köylülere, Afganistan savaşında savaşan mücahitlere omuz verdiler. Montand-Signoret çifti, dogmalar arasında sıkışıp kalan, bocalayan, yolunu şaşıran çağdaş aydına ışık tutan bir feneri andırıyordu. Dostu, İspanyol İç Savaşı'nın renkli simalarından Semprun'ün yazdığı biyografisi "Ve Yaşam Sürüyor" 1983'de yayınlandı.

1985'de eşi Simone Signoret'nin ölümünün onu tökezleteceğini sananlar, aldandılar. Yves Montand bu anlamsız beklentileri "Ve yaşam sürüyor" yaklaşımı ile göğüsledi. 1986 da tanıştığı 25 yaşındaki Carole Amiel'le evlendi. Carole 1988 de Yves'e sahip olmadığı çok değerli bir şey verdi. Montand 68 yaşında baba oldu, oğlunun adını Valentin koydu.

Yves Montand 91 yılını "Bir tek ve gerçek neden: Şarkı Söyleme İsteği" adlı bir dizi konserin hazırlığına ayırdı. Ancak tekleyen kalbi bu maratona dayanamadı... Sonbahar yapraklarının şarkıcısı bir sonbahar sabahı bir sonbahar yaprağı gibi sessizce öteki dünyaya süzülüverdi.

Patlak gözlü, koca burunlu, romantik sesli bu devden geriye sanatıyla, sesiyle, aşklarıyla, evliğiyle, siyasal mücadeleleriyle ve yaşam sevinciyle örülmüş çok önemli bir 20. yüzyıl tanıklığı kaldı. ❑

Marilyn Monroe ile birlikte çevirdiği "Gel Sevişelim", Montand'ın ününü dünyaya yaydı. Montand-Marilyn hakkında çıkarılan söylentilerin ne kadar gerçeği yansıttığı ne kadar reklam amacı taşıdığı ise hiçbir zaman saptanamadı.

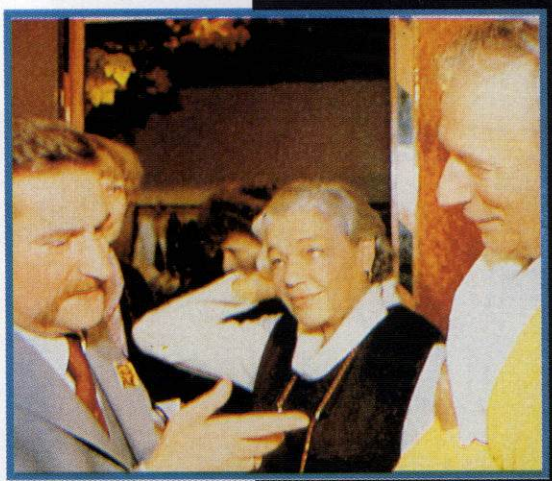

Signoret-Montand çifti yüzyılın ikinci yarısındaki pek çok siyasal olayda ideolojik kalıpların esiri olmadan, mazlumların yanında yer aldılar. Dayanışma'nın Leh Walesa'sı omuz verdikleri liderlerden biri oldu.

Montand, Claude Berri'nin "Jean de Florette"(1986) filminde... Ünlü bir yönetmen onun için "Beni asıl şaşırtan, Fransa'nın bir dönem en kötü oyuncusu olan kişinin, zamanla en iyisi olmayı başarmasıdır" demişti.

1986'da evlendiği Carole, Montand'a Signoret'nin veremediği şeyi verdi. Montand 68 yaşında baba oldu, oğlunun adını Valentin koydu.

MILES DAVIS ÖLDÜ

Birleşik Devletler'in kuzeyinde yaprakların kırmızıya döndüğü sıralarda Ekim ayında müzik dünyası en renkli sayfalarından birini çevirdi. Caz deyince akla gelen ilk isimlerden biri olan trompetçi Miles Davis de artık geride kalan sayfalarda. St. Louis'de doğan Miles Davis ilk profesyonel kaydına 18 yaşında girdi. Daha sonra efsane isim Charlie Parker'la çalışma şansını buldu. Onunla aynı evi paylaştı. 50'li yıllarda herkes gözleri pırıl pırıl parlayan bu genç zenci trompetçiden sözetmeye başlamıştı. 1959'da yaptığı "Kind of Blue" albümü ortalığı birbirine kattı. Yepyeni bir anlayışı müjdeleyen bu plakla birlikte Davis caz dünyasının en büyüklerinden biri oldu. 60'larda genç müzisyenlerle birlikte modern cazın temellerini atıyordu. 70'lerdeki jazz-rock çalışmaların ardından artık Davis bitti denilirken yeniden ortaya çıktı. Üstelik son derece dinamik, genç ve çağdaş bir müzik tarzıyla geldi 80'lerde. "Tutu", "Siesta", "Amandla" gibi albümlerle kendisini hiç tanımayan, caz sevmeyen genç kitlelerle de ilişki kurdu. Davis'in belki de en önemli özelliği çevresinde olup biteni izlemesi, gençleri dinlemesiydi. Böylelikle bütün yeni deneyleri çok kısa sürede müziğine sokmayı ve bütün bu yenilikleri kendi yarattığı müzik dünyasına reddedilemez biçimde yerleştirmeyi başardı. Çoğu zaman dönemin genç ve çok kabul görmemiş müzisyenleriyle çalıştı. John Coltrane, Wayne Shorter, Ron Carter, Tony Williams, Chick Corea, Joe Zawinul, John McLaughlin bunlardan yalnızca bazıları. Seçimlerin ne kadar yerinde olduğu sonradan anlaşıldı ve bütün bu müzisyenler kendi yollarını açıp bugünkü caz müziğini zenginleştiren insanlar oldu.,
Besteleri ve orkestra düzenlemeleri yanında trompetçi olarak da Davis bambaşka bir yere sahip caz dünyasında. Teknolojinin gelişmelerinden, elektronikten hiç korkmadı, pek çok cazcı akustik çalgılarına sığınmışken o bütün fişleri prizlere takıyordu. Kendisini klasik cazı bozmakla suçlayanlara, "ben artık önden düğmeli pantolon da giymiyorum" diye cevap veriyordu. Konserlerinde hep genç kaldı, birkaç yıl önce İstanbul'da onu izleyenler 60'ını geçtiğine inanamadılar. Yine yanında genç müzisyenlerle saatler süren coşkulu konserleriyle 80'lerin de en büyük yıldızlarındandı. Yalnızca müziğe açtığı yollarla değil, hayat tarzıyla, getirdiği yeniliklerle, Davis de artık Parker gibi bir efsane.

METİN OKTAY

KRALLAR DA ÖLÜR

Türk futbolunun taçsız kralı Metin Oktay genç yaşta aramızdan ayrıldı

12 Eylül'ü 13 Eylül'e bağlayan gece, sabaha karşı saat 4.00 suları... Boğaz Köprüsü'nün girişine doğru seyreden 35 plakalı beyaz Şahin otomobil birden yalpalamaya başladı, koruma bidonlarına çarptı, giderek kontrolden çıktı ve hızla bariyerlere çarptı. Yetişen yardım ekipleri kazazedeyi bir demir yığınına dönen arabadan güçlükle çıkartarak cankurtarana koydular ve Numune Hastanesi'ne doğru yola çıkardılar. Türk futbolunun unutulmaz golcüsü, sahaların taçsız kralı Metin Oktay yolda can verdi.

İstanbul'da İzmir plakalı bir arabanın içinde hayata gözlerini yuman Metin Oktay, 1936 yılında İzmir'de doğdu. Mütevazı bir ailenin tek erkek evladıydı. Güzel İzmir'in mütevazı semti Eşrefpaşa'da büyüdü. Damlacık kulübünde futbolla tanıştı. Sonra İzmirspor'a transfer oldu. Artık kara kaşlı kara gözlü delikanlının talihi dönmeye, yıldızı parlamaya başlıyordu. Önce Beşiktaş menaceri "Arap Sadri" görücüye geldi. Beğenmedi Metin'i, "ağır buldu". Arap Sadri'yi Galatasaray'ın Gündüz Kılıç'ı izledi. "Baba" Gündüz Metin'e vurulmuştu. Ancak, "nasıl" diye soranlara duygularını belli etmemek için rol yaptı.

Metin Oktay 8.000 TL transfer ücreti karşılığında Galatasaray'a transfer oldu. Yıl 1956... Türk futbolunun en parlak dönemi... Arsa köşelerinde biten kır çiçeklerinin açmaya devam ettiği yıllar... Lefterler, Recepler, Tarzan Mehmet Aliler, Suatler, Kadriler ve diğerleri...

Gündüz Kılıç'ın İzmir'den bulup çıkardığı kara kaşlı kara gözlü genç, bu parlak dönemin pırlantası olarak sivrildi. Futbolu bıraktığı 1969 yılına kadar yeşil sahalarda tam anlamıyla krallığını ilan etti.

Metin Oktay'ın taçsız krallığı kas gücüyle, kafa vuruşlarıyla, gollerle kurulmuştu... Sevgiyle, dostlukla, yeşil sahalardan taştı, bütün ülkeye yayıldı. Metin efendiliği, sağlam karakteri, alçakgönüllülüğü ve centilmenliği ile tüm ulusun gönlünde taht kurdu. Metin Oktay çağdaş Türkiye'nin önde gelen "mitos"larından biri olarak gönüllerde yaşayacak.

ABDULLAH BAŞTÜRK'Ü KAYBETTİK

DİSK ve Abdullah Baştürk, iç içe iki isim... Yıllar süren yargılamalar, cezaevi yılları, beraat. Ve nihayet Ocak 1992'de yapılması planlanan DİSK Kurultayı'nın hazırlık çalışmaları... Baştürk'ün vücudu izin vermedi daha fazlasına.

İstanbul Belediyesi'nde sıhhı tesisatçı olarak işe başladı. Kararlılığı ve mücadeleciliği onu kısa bir dönemde Genel-İş Sendikası başkanlığına getirdi. CHP'den milletvekili seçildi.

Genel-İş Sendikası DİSK'e katılınca, Baştürk de 1977'de DİSK Genel Başkanı seçildi. 12 Eylül'de gözaltına alınan, Baştürk dört yıl tutuklu kaldı. 10 yıllık mahkumiyet Askeri Yargıtay'ın beraat kararıyla sonuçlandı.

Cezaevi yıllarının ardından 1987 yılında SHP İstanbul milletvekili olarak yeniden parlamentoya girdi. DİSK aklanınca "yuvaya " döndü. Büyük bir şevkle yeniden sendikal mücadeleye sarıldı..

1929 yılında Yalova'da dünyaya gözlerini açan Baştürk, 1991 aralığında aramızdan ayrıldı.

Baştürk, Türkiye işçi sınıfının saygın bir önderi olarak hatırlanacak. ❑

AHMET ADNAN SAYGUN

Türk çoksesli müziğinin mimarlarından, besteci Ahmet Adnan Saygun, 6 Ocak günü İstanbul'da öldü. 1907'de İzmir'de doğan Ahmet Adnan Saygun, öğrenimini Paris'te tamamladı. Paris'te ünlü hocaların yanında yetişti. 1971'de "Devlet Sanatçısı" olan bestecinin, "Taşbebek", "Kerem", "Köroğlu", "Gılgamış" gibi opera eserlerinin yanında, "Bir Orman Masalı" isimli bir bale müziği de bulunuyor. "Türk beşleri"nden olan Ahmet Adnan Saygun, Yunus Emre Oratoryosu'nun yaratıcısıydı.

Pr.Dr.TARIK ZAFER TUNAYA

29 Ocak günü yitirdiğimiz profesör doktor Tarık Zafer Tunaya, Türk fikir hayatının üstadlarından biriydi. "Hocaların hocasıydı" "Türkiye'de Siyasal Partiler, İttihat ve Terakki" gibi yapıtların yaratıcısı Tarık Zafer Tunaya İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Amme Hukuku ve Anayasa Hukuku uzmanı olan Tunaya, 27 Mayıs anayasasını hazırlayan "bilim komisyonu"nda yer aldı. Pr.Tunaya, Kurucu Meclis'te de görev yaptı. 1979 yılında İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi Fakültesi'ni kuran Tunaya, buradan emekli oldu. Tarık Zafer Tunaya kalp krizi sonucu hayata gözlerini yumduğunda 76 yaşındaydı.

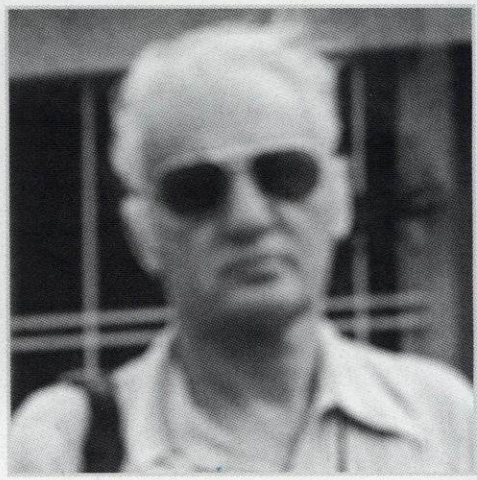

SAMİ GÜNER

Fotoğraf sanatçısı Sami Güner 20 Şubat günü Bolu yakınlarında geçirdiği trafik kazası sonucu hayata gözlerini yumdu. 1915 yılında Yugoslavya'nın Priştine kentinde doğan Sami Güner, ailesi ile birlikte Türkiye'ye göçetti. Merkez Bankası'ndan emekli oldu. Küçük yaşta başladığı fotoğraf çalışmalarını yaşamı boyunca sürdürdü. 1986'da Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu'na (FİAP) seçildi, ESFİAP(Üstün katkıda bulunan fotoğraf sanatçısı) ünvanına layık görüldü. Yurt içinde ve dışında pek çok ödül aldı.

KAZIM TAŞKENT

Cumhuriyet tarihinin en renkli simalarından Kazım Taşkent 97 yaşında İstanbul'da öldü. Şeker fabrikaları hakkında incelemeler yapmak üzere yurtdışına gönderilen Taşkent, dönüşünde, Alpullu Şeker Fabrikası'nın kuruluşunda görev aldı. Kazım Taşkent, Alpullu'dan sonra Eskişehir ve Turhal şeker fabrikalarını işletmeye açtı. 1944 yılında Türkiye Şeker Fabrikaları Genel Müdürlüğü'nden ayrıldı. Aynı yıl, Türkiye'nin ilk özel bankası olan Yapı Kredi Bankası'nı kurdu. Doğan Kardeş çocuk dergisinin kurucusu olan Taşkent, 5 Mart 1991'de aramızdan ayrıldı.

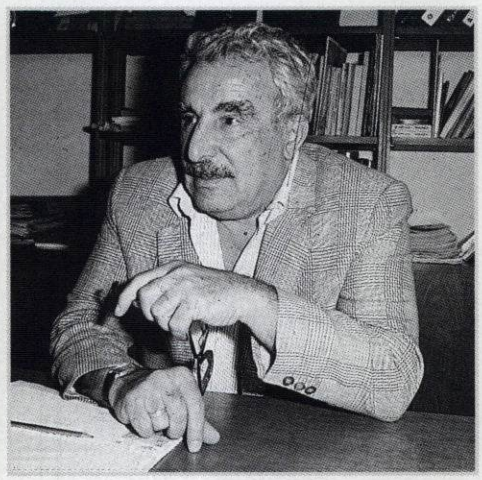

VEDAT DALOKAY

Ankara eski belediye başkanlarından, mimar Vedat Dalokay ve eşi Ayça Dalokay 21 Mart günü Kırıkkale yakınlarında geçirdikleri bir trafik kazasında öldüler. 1927 yılında Elazığ'da doğan Dalokay, lisansüstü eğitimini Paris'te yaptı. Kendisine ödüller kazandıran projeleri arasında, Kocatepe Camii, Kral Faysal Camii (1970), Cidde İslam Kalkınma Bankası Genel Merkezi (1980) ve Pakistan Başbakanlık Kompleksi (1984) bulunuyor. Mimarlar Odası Genel Sekreterliği de yapan Dalokay, 1973-77 yılları arasında Ankara Belediye Başkanlığı görevinde bulundu. Dalokay, "Kolo" adlı çocuk romanıyla 1980 yılında Türk Dil Kurumu Çocuk Yazım Ödülü'nü kazanmıştı.

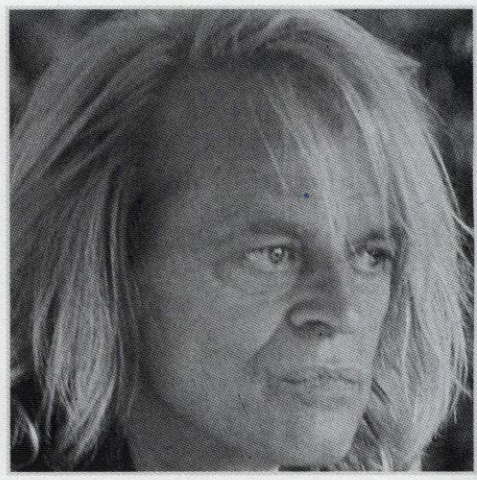

KLAUS KINSKI

1926'da Polonya'da doğan Klaus Kinski 20 Kasım günü öldü. Ailesi Polonya'dan Almanya'ya göç etmiş olan Kinski, 16 yaşında Alman ordusuna girmiş ancak 2. Dünya savaşını savaş esiri olarak geçirmişti. Daha sonra tiyatro oyuncusu olan Kinski, sinemaya 1960'lı yıllarda spagetti westernlerle geçti. Alman sinemasının yaratıcı yönetmenlerinden Werner Herzog'un "Aguirre", "Tanrının Azabı", "Vampir Nosferatu" gibi yapıtlarında başrole yükseldi. Çirkin adam rollerinden, "Dr. Jivago", "Küçük Trompetçi Kız" gibi filmlerin karakter oyunculuğuna uzanan bir sanat yaşamı olan Kinski, Nastasya Kinski'nin de babasıydı.

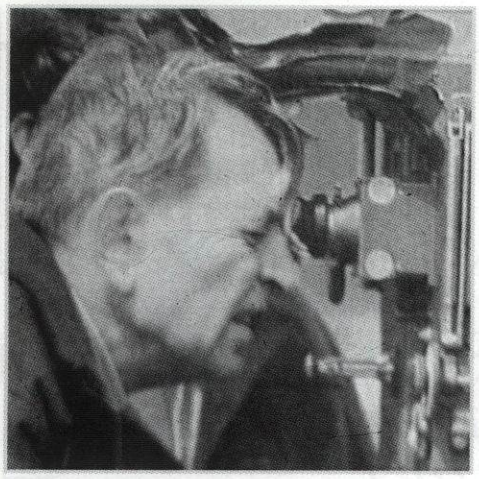

DAVID LEAN

Kwai Köprüsü, Dr. Jivago, Arabistan'lı Lawrence, İrlanda'lı Kız, Hindistan'a Geçit gibi sinema tarihine geçen filmlerin yaratıcısı İngiliz yönetmen David Lean (83), 18 Nisanda Londra'da öldü. Bazılarına göre yüzyılın en büyük sinemacısı olan David Lean, sinemaya 18 yaşında bir set işçisi olarak başladı. Montajcılık ve senaryo yazarlığı yaptı. "Görkemli ve popüler" sinemanın üstadı Lean, 20. yüzyılın önemli noktalarını ustalıkla perdeye aktardı. Kabarık bütçeli, tarihsel bir fon üzerine oturmuş, geniş bir uluslararası kadroya dayalı, temel insanlık sorunlarını irdeleyen filmleri bütün dünyada büyük ilgi gördü. Çevirdiği 16 film Lean'e 28 Oscar ödülü getirdi.

NUSRET FİŞEK

Profesör Nusret Fişek, 4 Kasım günü öldü. 1914 yılında doğan Fişek, 27 Mayıs 1960'dan sonra Sağlık Bakanlığı Müsteşarı oldu. 1962 yılında, parasız sağlık hizmetlerinin örgütlenmesinin öncüsü sayılan "Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi" projesini başlattı. 1966 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde profesör oldu. "Toplum Sağlığı Hekimliği" fakültesini kurdu ve dekanlığını yaptı. Fişek, Dünya Sağlık Örgütü "Halk Sağlığı" danışman üyeliği, Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanlığı görevlerini de üstlenmişti.

AHMET ARİF

Toplumcu gerçekçi Türk şiirinin ustalarından Ahmet Arif, 2 Haziran'da Ankara'da öldü. Arif, 1927 yılında Diyarbakır'da doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinde felsefe öğrencisiyken, 1950'de siyasi eylem suçuyla tutuklandı. 2 yıl tutuklu kalan Ahmet Arif, öğrenimini tamamlamadı. Düzeltmenlik, teknik sekreterlik ve gazetecilik yaptı. 1948-54 yılları arasında çeşitli dergilerde şiirleri yayımlanan Ahmet Arif'in tek şiir kitabı bulunuyordu. "Hasretinden Prangalar Eskittim" isimli kitabı 1968'de yayımlandı.

LEE REMICK

Sinema yıldızı Lee Remick, 3 Temmuz günü öldü. 1937 yılında doğan Remick'in ilk filmi, Elia Kazan'ın "A Face in the Crowd" (Kalabalıkta bir yüz) filmiydi. Daha sonra, "Aşk Mevsimi", "Bir Cinayet Anatomisi", "Vahşi Nehir", "Lekeli Günler", gibi filmlerde rol aldı. "Vahşi Hakikat", "Kaçan Adam" gibi yapıtların yanında, Jack Lemmon'la oynadığı "Gül ve Şarap" büyük başarı kazandı. Bu filmle Oskar'a aday gösterildi. 70'lerde "Kehanet", "Medusa" gibi korku ve gerilim filmlerinde rol aldı. 1980'lerden sonra daha çok TV için çalıştı. Remick, Hollwood'un güvenilir oyuncularından olmayı başarmıştı.

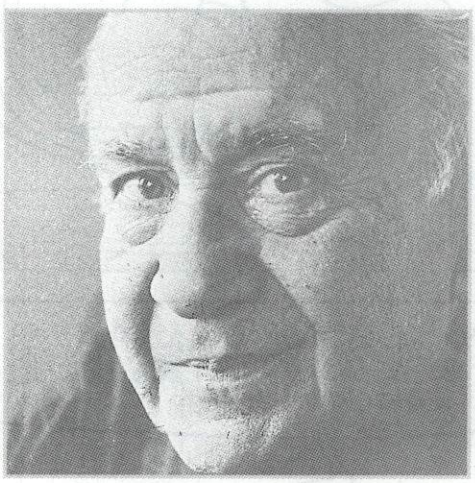

NADİR NADİ

Cumuhuriyet gazetesinin sahiplerinden ve başyazarı Nadir Nadi, 20 Ağustos günü öldü. 1908 yılında doğan Nadir Nadi, gazeteci yazar Yunus Nadi'nin oğluydu. Galatasaray Lisesini ve Lozan Siyasal Bilimler Fakültesini bitirdi. Gazetecilik mesleğine Cumhuriyet'te atılan Nadi, 1936'da köşe yazarlığına başladı. Yunus Nadi'nin ölümü üzerine, Cumhuriyet Gazetesi başyazarı oldu. 1950-54 ve 1954-57 yıllarında bağımsız İstanbul milletvekilliği yaptı. 1964 yılında Cumhurbaşkanlığı listesinden senatör olan Nadir Nadi, 1970'de istifa etti. Nadir Nadi'nin, "27 Mayıs'tan 12 Mart'a", "Ben Atatürkçü Değilim", "Dostum Mozart" isimli eserleri bulunuyor.

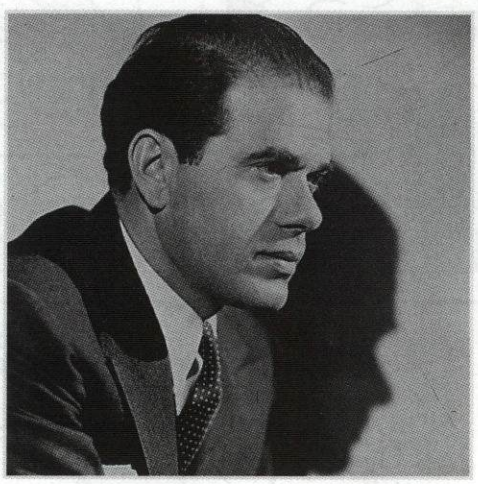

FRANK CAPRA

Amerikalı film yönetmeni Frank Capra (94), 3 Eylül günü öldü. 6 yaşında ailesi ile birlikte Sicilya'dan ABD'ye göçeden İtalyan bir ailenin çocuğu olan Capra Amerika'yı en iyi anlatan yönetmenlerden biri olarak ün kazandı. Capra'nın ünlü yapıtları arasında Harika Hayat (It's a Wonderful Life), "Smith Washington'a Gidiyor" ve "Bir Gecede Oldu" yer alıyor. Capra'nın filmleri, Amerikan orta sınıfının özgüvenini ve girişimci ruhunu canlandıran yapımlardı. Capra, Roosevelt'ın "New Deal" ideolojisini perdeye yansıttı. Capra 3 kez Oscar almıştı.

ÇOCUKLAR, BU KÜREDE GÖZÜKMÜYO AMA... BÜTÜN BALTIK ÜLKELERİ BAĞIMSIZLIKLARINI İLAN ETTİLER!...
SOVYETLERDE MÜSLÜMAN CUMHURİYETLER TEK TEK BAĞIMSIZLIKLARINI İLAN EDİYORLAR!..
EEE... ŞİMDİ MÜSLÜMAN CUMHURİYETLER... ...DE ŞEY YAPTILAR....
...SON OLARAK BAĞIMSIZ CUMHURİYETLER BİRLİK OLUŞTURMAYA KARAR VERDİLER!...
...SLOVENYA VE HIRVATİSTAN'DAN SONRA MAKEDONYA'DA BAĞIMSIZLIĞINI İLAN ETTİ!....

RENAULT 21

Olağanüstü Duygular yaşayın...

Bazı anlar vardır...
Yaşamı sınırlayan herşeyi ardınızda bırakıp,sadece...ama sadece duyguların egemen olduğu bir yönelişin peşinde yeni serüvenlere doğru kaçıp gitmek istediğiniz anlar...
Özgür olmak... Hızın, konforun, gücün tadına varmak...
Özlemleri, tutkuları aşmak...
Aydınlık, ferah bir dünyada yaşamak... Varolduğunu hissetmek...
Size bu olağanüstü duyguları yaşatacak otomobilleri Renault sunuyor...

Renault 21 Concorde, Renault 21 Manager ve Renault 21 sizi başka hiçbir otomobilin veremeyeceği olağanüstü duyguları yaşamaya davet ediyor... Renault yetkili satıcılarına gelin, bu olağanüstü duyguları siz de yaşayın.

RENAULT
YAŞANACAK
OTOMOBİLLER

Renault 21'lerin sunduğu zenginlikler:
Dışarıdaki ısı, ortalama yakıt tüketimi, ortalama hız gibi bilgileri gösteren 7 fonksiyonlu bilgisayar, elektronik enjeksiyon sistemi, hidrolik ve yükseklik ayarlı direksiyon, otomatik ön ve arka camlar, klima, içerden otomatik ayarlı dikiz aynaları, benzersiz rahatlıkta koltuklar Renault 21'i konforda erişilmez kılmaktadır.

1986 YIL VE 86/10911 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARINA GÖRE SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR